

**UCHWAŁA NR XXI/178/2021
RADY GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY**

z dnia 26 lipca 2021 r.

**w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Janowiec Kościelny**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 741 ze zm.), w związku z uchwałą Nr VIII/57/2019 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny, Rada Gminy Janowiec Kościelny, uchwała co następuje:

§ 1. Uchwała się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny.

§ 2. Studium obejmuje granice administracyjne gminy Janowiec Kościelny.

§ 3. Integralną częścią uchwały są załączniki:

1. Część tekstowa Studium pt.: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny. Część I. Uwarunkowania rozwoju” jako załącznik **Nr 1** do uchwały;

2. Mapa w skali 1:25000 pt.: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju” jako załącznik **Nr 2** do uchwały;

3. Część tekstowa Studium pt.: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny. Część II. Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna” jako załącznik **Nr 3** do uchwały;

4. Mapa w skali 1:25000 pt.: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna” jako załącznik **Nr 4** do uchwały;

5. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu Studium stanowi załącznik **Nr 5** do uchwały;

6. Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu Studium stanowi załącznik **Nr 6** do uchwały;

7. Dane przestrzenne tworzone dla aktu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny stanowią załącznik **Nr 7** do uchwały.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Janowiec Kościelny.

§ 5. Traci moc uchwała Nr XXV/161/2001 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 05.12.2001 r. w sprawie uchwalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

S T U D I U M
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY

Powiat nidzicki woj. Warmińsko-mazurskie

CZEŚĆ I

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

Jednolity tekst

JEDNOLITY TEKST STANOWI ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY ...
RADY GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY Z DNIA...

Janowiec Kościelny 2021

WYKONAWCA STUDIUM Z 2021R.

EKOPLAN Pracownia Urbanistyczna Wojciech Kwiatkowski
ul. Władysława Trylińskiego 2/115, 10-683 Olsztyn

GLÓWNY PROJEKTANT:
inż. urb. Wojciech Kwiatkowski

ZESPÓŁ GLÓWNEGO PROJEKTANTA:

mgr inż. Anna Makowska
inż. Wioletta Kwiatkowska
mgr inż. Jarosław Mogielnicki
mgr inż. Maciej Gotowiec

Spis treści:

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY.....	9
2. POWIĄZANIA GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY Z GMINAMI SĄSIEDNIMI.....	17
3. STAN ZAGOSPODAROWANIA.....	19
3.1. WYBRANE UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY	19
3.2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	22
3.3. DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO	24
4. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	28
4.1. GEOMORFOLOGIA I BUDOWA GEOLOGICZNA	28
4.2. GLEBY.....	29
4.3. WODY POWIERZCHNIOWE	30
4.4. WODY PODZIEMNE	31
4.5. KOPALINY.....	32
4.6. KLIMAT	32
4.7. HAŁAS.....	33
4.8. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE NIJONIZUJĄCE I JONIZUJĄCE	34
4.9. OSUWISKA.....	34
4.10. POWIETRZE	35
4.11. TERENY POWODZIOWE.....	36
4.12. MAŁA RETENCJA	37
5. OCHRONA PRZYRODY.....	38
6. RYS HISTORYCZNY I DZIEDZICTWO KULTUROWE	45
6.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	45
6.2. CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH MIEJSCOWOŚCI GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY	46
6.3. PRAWNE ZASADY OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH	51
6.4. GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW	52
6.5. REJESTR ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO	58
6.6. REJESTR ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO.....	59
6.7. WOJEWÓDZKA EWIDENCJA ZABYTKÓW	59
7. DEMOGRAFIA.....	61
7.1. LICZBA LUDNOŚCI	61
7.2. PRZYROST NATURALNY.....	63
7.3. MIGRACJE.....	64

7.4.	GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA.....	66
7.5.	EKONOMICZNE GRUPY WIEKOWE.....	66
7.6.	PRACUJĄCY.....	68
7.7.	BEZROBOCIE.....	69
7.8.	PROGNOZA	71
8.	GOSPODARKA	73
9.	TURYSTYKA.....	74
10.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	76
10.1.	USŁUGI	76
10.2.	OŚWIATA.....	76
10.3.	KULTURA I SPORT	77
10.4.	POMOC SPOŁECZNA.....	78
10.5.	OPIEKA ZDROWOTNA.....	78
10.6.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	79
11.	ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	80
12.	LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	81
13.	STRUKTURA WŁASNOŚCI.....	83
14.	SYSTEM KOMUNIKACJI.....	85
14.1.	TRANSPORT DROGOWY	85
14.2.	TRANSPORT KOLEJOWY	87
14.3.	TRANSPORT ZBIOROWY	88
14.4.	SZLAKI ROWEROWE, WODNE, PIESZE	88
15.	SYSTEM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	89
15.1.	SYSTEM SIECI WODOCIĄGOWEJ	89
15.2.	SYSTEM SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ	89
15.3.	SYSTEM SIECI GAZOWEJ	90
15.4.	SYSTEM ELEKTROENERGETYCZNY	90
15.5.	SYSTEM CIEPŁOWNICZY	90
15.6.	GOSPODARKA ODPADAMI	91
15.7.	ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII.....	91
	PODSUMOWANIE.....	92
	WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW.....	94
	BIBLIOGRAFIA	96

Wstęp

Podstawa formalno-prawna:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- Uchwała Nr VIII/57/2019 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny.

Głównym celem studium jest ustalenie kierunków rozwoju oraz zasad polityki przestrzennej gminy, na podstawie rozpoznanych uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych.

Podstawowe zadania studium, to:

- koordynacja przestrzenna podejmowanych przez samorząd decyzji w sprawie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- płaszczyzna negocjacji wprowadzania zadań rządowych i zadań samorządu wojewódzkiego służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych wpisanych do rejestru;
- koordynacja czasowa i przestrzenna podejmowania przez samorząd przedsięwzięć komunalnych;
- prowadzenie długofalowych działań w gospodarce nieruchomościami komunalnymi;
- programowanie w gminach przedsięwzięć publicznych;
- wspomaganie działań podmiotów gospodarczych i promocji gminy.

Metoda opracowania:

Przy opracowaniu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny” przyjęto następującą kolejność wykonywanych prac:

- rozpoznanie zasobu istniejących materiałów oraz opracowań, dotyczących terenu gminy i obszarów stykowych;
- analiza zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju gminy;
- określenie diagnozy uwarunkowań rozwoju gminy;
- określenie celów rozwoju gminy;
- przyjęcie koncepcji kierunków rozwoju gminy;

- określenie zasad polityki przestrzennej na obszarze gminy;
- dokonanie czynności formalno-prawnych.

Poszczególne etapy opracowania są konsultowane z władzami Gminy oraz społecznością lokalną.

Podstawową fazą prac nad zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, decydującą o kierunkach jej rozwoju oraz zasadach zagospodarowania przestrzeni jest analiza, a następnie diagnoza uwarunkowań rozwoju, zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju wynikają z położenia gminy w województwie w istniejących i projektowanych systemach oraz układach zewnętrznych. Dotyczą one różnych dziedzin np. środowiska przyrodniczego, infrastruktury technicznej, systemów transportowych, wdrażanych programów rządowych, zawartych umów międzynarodowych.

Uwarunkowania wewnętrzne stanowią o wartości i możliwości wykorzystania głównych potencjałów rozwoju tj. przyrodniczego, społecznego oraz gospodarczego. Podsumowaniem uwarunkowań rozwoju jest diagnoza, w której przedstawiony jest pełen obraz gminy z określeniem barier, ograniczeń, konfliktów oraz zagrożeń i preferencji rozwoju.

Elaborat studium:

Elaborat „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Janowiec Kościelny” składa się z dwóch części.

Pierwszą część opracowania uzasadniającą przyjęte rozwiązania w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy” stanowią „Uwarunkowania rozwoju”, składająca się z części tekstowej - załącznik nr 1 do uchwały oraz z załącznika graficznego w skali 1:25 000 - załącznik nr 2 do uchwały.

Drugą część opracowania stanowi tekst wraz z syntezą uwarunkowań zatytułowany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny. Kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna”, składająca się z części tekstowej - załącznik nr 3 do uchwały oraz z załącznika graficznego w skali 1:25 000 – załącznik nr 4 do Uchwały.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o zagospodarowaniu przestrzennym, **nie jest aktem prawa miejscowego** i nie stanowi podstawy wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY

Gmina Janowiec Kościelny jest gminą wiejską, położoną na południu województwa warmińsko-mazurskiego, na południowym wschodzie powiatu nidzickiego, stanowiąc 14,18% jego powierzchni. Granice administracyjne analizowanego obszaru pokrywają się z granicami województwa warmińsko-mazurskiego oraz województwa mazowieckiego. Ponadto, gmina sąsiaduje z sześcioma innymi gminami:

- z południowego wschodu z gminą Dzierzgowo (woj. Mazowieckie),
- z południowego zachodu z gminą Iłowo-Osada,
- ze wschodu z gminą Janowo,
- z zachodu z gminą Kozłowo,
- z północy z gminą Nidzica,
- z południa z gminą Wieczfnia Kościelna (woj. Mazowieckie).

Rys. 1 Położenie gminy Janowiec Kościelny względem innych gmin

Źródło: Opracowanie własne Ekoplan Pracownia Urbanistyczna.

Gmina zajmuje łączną powierzchnię 13 592 ha (stan na 2019 r.), w tym 13570 ha to powierzchnia lądowa. Powierzchnia geodezyjna danej jednostki administracyjnej według kierunków wykorzystania prezentuje się następująco:

- użytki rolne razem – 74,82%,
- grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem – 20,48%,
- grunty pod wodami razem – 0,16%,
- grunty zabudowane i zurbanizowane razem – 3,40 %,
- grunty rolne - nieużytki – 1,14%.

Z tego wynika, że gmina ma charakter głównie rolniczy, z niewielkim udziałem zatrudnienia w usługach.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Dotychczas, głównymi funkcjami gospodarczymi w rozwoju gminy było rolnictwo. Użytki rolne pokrywają niemal 75% powierzchni gminy, w tym:

- grunty orne – stanowią 72,74% (7397 ha),
- łąki trwałe – 9,29 % (945 ha),
- pastwiska trwałe – 14,98% (1523 ha),
- sady – 0,07% (7 ha).

W strukturze gospodarstw dominują gospodarstwa małe, które stanowią 55,9% (do 15 ha). Gospodarstw średnich (15-30 h) odnotowano 30,7%, a dużych – 13,4%. Do podstawowych form gospodarowania zalicza się produkcję roślinną (zbożowa, owocowa, paszowa, drzewna).

Na gminę składa się 36 obrębów ewidencyjnych: Bielawy, Bukowiec, Cygany, Gniadki, Gołębie, Górowo Trząski, Iwany, Jabłonowo, Janowiec Kościelny, Jastrząbki, Kołaki, Siwe, Krajewo, Kuce, Krusze Kownatki, Leśniewo Wielkie, Leśniki, Miąchy, Nowa Wieś Dmochy, Nowa Wieś Wielka, Napierki, Piotrkowo, Połcie, Pokrzywnica, Powierz, Safronka, Smolany Żardawy, Szczepkowo Borowe, Szczepkowo-Zalesie, Sowy, Waśniewo, Wiłunie, Zabłocie Kanigowskie, Zaskórki, Zaborowo, Zdzięty.

Rys. 2 Obręby ewidencyjne w gminie Janowiec Kościelny

Obręby ewidencyjne Gminy Janowiec Kościelny

1:80 000

Źródło: Opracowanie własne Ekoplan Pracownia Urbanistyczna.

Jednostkami pomocniczymi gminy są sołectwa, których wyodrębniono 30 na jej terenie. Są to: Bielawy, Bukowiec, Cygany, Gwoździe, Iwany, Jabłonowo, Janowiec Kościelny, Janowiec-Jastrząbki, Kołaki, Krusze, Kuce, Leśniki, Miecznikowo-Gołębie, Napierki, Nowa Wieś-Dmochy, Nowa Wieś Wielka, Pawełki, Piotrkowo, Pokrzywnica Wielka, Polcie Młode, Polcie Stare, Powierz, Safronka, Smolany, Szczepkowo Borowe, Szczepkowo-Zalesie, Trząski, Waśniewo, Zabłocie i Zaborowo.

Na obszarze gminy, oprócz wcześniej wymienionych, znajdują się również następujące miejscowości: Bukowiec Mały, Gniadki, Grabowo Leśne, Jabłonowo-Adamy, Jabłonowo-Maćkowięta, Janowiec Szlachecki, Janowiec-Zdzięty, Kownatki-Falęcino, Krajewo Małe, Krajewo-Kawęczyno, Krajewo Wielkie, Leśniewo Wielkie, Miecznikowo-Miąchy, Miecznikowo Siwe, Miecznikowo-Sowy, Szczepkowo-Skrody, Szczepkowo-Kukielki, Szczepkowo-Sołdany, Szypułki-Zaskórki, Wiłunie, Zbyluty, Żabino-Arguły, Żabino-Gąsiorzy. Łącznie w granicach gminy położone są 53 miejscowości.

Pod względem powierzchni, w zestawieniu gmin należących do województwa, gmina zaliczana jest do jednostek administracyjnych średniej wielkości. Jednak na tle powiatu, jest ona najmniejsza. Jej siedziba znajduje się w Janowcu Kościelnym, który położony jest na północ od centralnej części obszaru analizowanego. Odległości do ośrodka powiatowego i wojewódzkiego wynoszą odpowiednio 13,7 km oraz 70,9 km. Innymi ośrodkami miejskimi w pobliżu gminy są też Działdowo (33,2 km) oraz Mława (25,4 km).

W kwestii komunikacji oraz transportu gmina nie wypada najgorzej. Co prawda, przez jej teren nie przechodzi żadna linia kolejowa ani droga wojewódzka, jednakże gmina skorzystała z bardzo ważnej inwestycji drogowej. Przez zachodni skraj gminy przebiega fragment drogi ekspresowej S7 Nidzica-Napierki, z węzłami w Napierkach oraz Powierzu, które znajdują się w bliskiej odległości od siedziby gminy. Oprócz tego, obszar analizowanej jednostki administracyjnej przecina 16 dróg powiatowych oraz 23 drogi gminne.

Sieć osadnicza jest bardzo rozproszona i nieregularna. Zabudowa jest skumulowana w miejscowościach gminnych. W większych osadach przybiera ona formę zwartą, jednak występuje także nieliczna zabudowa rozproszona, umiejscowiona między wsiami oraz na ich koloniach. Najbardziej zabudowane są: Janowiec Kościelny, Smolany-Żardawy, Szczepkowo-Borowe, Zaborowo, Bielawy, Safronka, Napierki, Janowiec-Leśniki.

Uwarunkowania przyrodnicze

Ukształtowanie terenu gminy Janowiec Kościelny jest zróżnicowane, co jest spowodowane działalnością lodowca. Według podziału regionalnego Polski J. Kondrackiego, analizowany teren znajduje się na Nizinie Środkowoeuropejskiej, na granicy dwóch podprowincji: Niziny Północnomazowieckiej i Pojezierza Środkowo-Bałtyckiego. Gmina obejmuje dwa mezoregiony: Garb Lubawski na północy oraz Wzniesienia Mławskie na

południu. Obszar leży na falistych wzniesieniach, jak i równinach i dolinach. Dane formy terenu można obserwować w wymienionej kolejności od zachodu do wschodu granic analizowanej jednostki administracyjnej.

Wschodnia część gminy objęta jest Obszarem Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc. W ECONET-POLSKA (koncepcja krajowej sieci ekologicznej) gmina leży w zasięgu dwóch obszarów węzłowych o znaczeniu międzynarodowym: Obszaru Puszczy Kurpiowskiej oraz Obszaru Zachodniomazurskiego.

Intensywny rozwój rolnictwa i pasterstwa wpłynął na naturalne siedliska, które zostały zniszczone w wyniku wylesiania obszarów. Aktualnie duży udział w ekosystemie gminy mają półnaturalne zbiorowiska łąkowe, znajdujące się w podmokłych dolinach rzecznych. Torfowiska porastają roślinnością seminaturalną. Na użytkach zielonych zachowały się łągi i olsy.

Uwarunkowania kulturowe

Gmina Janowiec Kościelny charakteryzuje się bogatą historią, sięgającą XIII-wieku kiedy to była zamieszkiwana przez szlachtę cząstkową, zwaną Pobożanami. Na obszarze Gminy do rejestru zabytków Województwa Warmińsko-Mazurskiego wpisanych jest 21 obiektów, w tym cmentarzyska, kurhany oraz kościół rzymskokatolicki.

Dużym atutem gminy są 2 szlaki przecinające jej obszar. Pierwszy o nazwie „Szlak Pobożańskich Kurhanów” ma długość ok. 25 km i jest średniej trudności. Podążając nim można zwiedzić 16 Kurhanów, czyli miejsc pochówku, w których znajdują się zabytki archeologiczne. Przy każdym z nich, znajduje się tablica informacyjna szczegółowo opisująca dane stanowisko archeologiczne. Kolejny szlak nazywa się „Szkoly Dawnego Pogranicza” i przebiega dawnymi terenami przygranicznymi z Prusami Wschodnimi. Trasa obejmuje pięć miejscowości, w których znajdują się budynki dawnych szkół. Przy każdej znajduje się tablica informacyjna.

Instytucje kulturowe na terenie gminy są tylko dwie: Samorządowy Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna. Oprócz tego walory kulturowe kultywują: Ludowy Klub Sportowy „Orzeł” oraz Zespół Folklorystyczny Pieśni „Pobożanie”. W gminie corocznie organizowane jest Święto Pieczonego Ziemniaka, Festiwal Piosenki Religijnej oraz Seminarium Historyczne poświęcone lokalnej historii.

Warunki geograficzno-topograficzne

Ukształtowanie terenu gminy Janowiec Kościelny jest bardzo zróżnicowane, co wynika z działalności lodowca i wód polodowcowych, które powodowały akumulację oraz złobienie danego terenu. Według podziału regionalnego Polski J. Kondrackiego, analizowany teren znajduje się na Niziu Środkowoeuropejskim, na granicy dwóch podprowincji: Niziny Północnomazowieckiej i Pojezierza Środkowo-Bałtyckiego. Gmina obejmuje dwa mezoregiony: Garb Lubawski na północy oraz Wzniesienia Mławskie na południu. Z tego powodu pokaźna część gminy (cała zachodnia i centralna część) znajduje się na falistych wzniesieniach, z których najwyższy punkt znajduje się na wysokości 200 m n.p.m. Południowa część gminy reprezentuje wały i wzgórza moreny czołowej. Północna część leży na falistej wysoczyźnie morenowej. Natomiast wschodnia część znajduje się w dolinie, biegnącej wzdłuż wschodniej granicy obszaru analizowanego. Jest to dolina rzeczna, największa w skali tej jednostki administracyjnej, która została utworzona przez rzekę Orzyc. W tym też miejscu znajduje się najniższy punkt gminy, który wynosi 60 m n.p.m.

Powiązania z ośrodkiem wojewódzkim

Gmina Janowiec Kościelny jest położona w odległości 70 km od Olsztyna. Ze względu na tak duży dystans, ośrodek wojewódzki oddziałuje na gminę w małym stopniu. Jednak z racji na trasę drogi ekspresowej S7, która przebiega przez zachodnią część gminy i łączy ją z miastem wojewódzkim, tworzy to rynek zbytu na gminne produkty lokalne, takie jak warzywa i owoce. Gmina charakteryzuje się znacznie mniejszym przyrostem naturalnym od ośrodka miejskiego oraz mniejszym wskaźnikiem obciążenia demograficznego. Analizowana jednostka administracyjna ma również mniejsze saldo migracji zewnętrznych i zewnętrznych oraz zbliżoną stopę bezrobocia do miasta wojewódzkiego.

Podsumowując, ze względu na przeważające użytki rolne w kierunkach wykorzystania gruntów, oraz małe walory krajobrazowe, przeważającą funkcją gminy pozostanie rolnictwo, do którego jest przystosowana. Dużą szansą jest droga ekspresowa S7, która uatrakcyjnią okolicę pod względem inwestycji logistycznych, transportowych oraz przemysłowych.

2. POWIĄZANIA GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY Z GMINAMI SĄSIEDNIMI

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Brama Mazurskiej Krainy”

Rada Gminy Janowiec Kościelny Uchwałą nr XXVI/218/06 z dnia 28 czerwca 2006 r., wyraziła wolę przystąpienia gminy do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania "Brama Mazurskiej Krainy", następnie uchwałą nr VIII/40/15 z dnia 27 maja 2015 r. po raz kolejny wyraziła tę wolę z tym, że od 30 października 2015 r. Stowarzyszenie LGD „Brama Mazurskiej Krainy” funkcjonuje jako stowarzyszenie „specjalne”, będące prawną kontynuacją Związku Stowarzyszeń LGD „Brama Mazurskiej Krainy”

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Brama Mazurskiej Krainy” jest partnerstwem, którego działania obejmują obszar powiatu nidzickiego, działdowskiego, szczywieńskiego. Łącznie działaniami stowarzyszenia objętych jest 13 gmin, w tym 12 wiejskich i jedna miejsko-wiejska. Są to gminy sąsiadujące, tworzące ciągłość przestrzenną, co przyczynia się do przenikania rynku pracy, więzi gospodarczych oraz wspólnych inicjatyw. Obszar jest spójny także ze względu na problemy społeczne i gospodarcze oraz wspólne cechy historyczno-kulturowe, przyrodniczo-krajobrazowe, a także pokrycie terenu szatą roślinną.

Misja stowarzyszenia opiera się na wspieraniu i inicjowaniu działań, mających na celu rozwiązywanie lokalnych problemów i spełnianie lokalnych potrzeb, między innymi poprzez fundusze poręczeniowe i pożyczkowe wspierające rozwój przedsiębiorczości.

Członkowie partnerstwa, do których zaliczają się między innymi: lokalne organizacje NGO, instytucje samorządowe, a także biznesowe, wierzą, że współpraca lokalnych instytucji i organizacji jest kluczem do rozpracowania wspólnych problemów.

Ekologiczny Związek Gmin "Działdowszczyzna"

Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” powołany został w 1997 roku na mocy Uchwał Rad pięciu gmin. W Rejestrze Związków Międzygminnych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarejestrowany został 24 lutego 1998 roku. Członkami Związku są gminy powiatu działdowskiego, nidzickiego oraz części powiatu iławskiego

i nowomiejskiego. Aktualnie jego członkami jest 12 gmin, zarówno miejskich, wiejskich jak i miejsko-wiejskich. Związek działa na terenie o powierzchni 2100 km², który łącznie zamieszkuje około 120 tysięcy mieszkańców. Głównym zadaniem jest realizacja działań z zakresu ekologii i ochrony środowiska, do czego wykorzystuje zarówno środki własne jak i pozyskane fundusze zewnętrzne oraz obsługa gospodarki odpadami.

Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich

Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich wpisano do Rejestru Związków Międzygminnych 9.05.1992 r. pod nr. 66. Statut ogłoszony został w Dz.U. woj. olsztyńskiego Nr. 11 z dn. 1.06.1992. r. Jest to związek zrzeszający 64 gminy, powołany przez Rady Gmin leżących w obrębie granic historycznych Warmii i Mazur. Związek pełni funkcję forum do wymiany doświadczeń dotyczących wykonywanych zadań własnych i zleconych gmin.

Do głównych zadań należy m.in.:

- reprezentowanie interesów gmin członkowskich wobec władz administracji rządowej i samorządowej, podejmowanie inicjatyw i współpraca w różnorodnych formach i strukturach w celu popierania idei samorządności,
- promocja walorów turystycznych regionu,
- inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących samorządu terytorialnego,
- realizacja zadań, które zdecydowanie przekraczają możliwości organizacyjne gmin członkowskich,
- wspomaganie inicjatyw lokalnych i samorządowych.

3. STAN ZAGOSPODAROWANIA

3.1. WYBRANE UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY

I. Cele i zasady zagospodarowania przestrzennego ustalone w planie zagospodarowania przestrzennego województwa

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2018r. (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr XXXIX/832/18 z dnia 28.08.2018 r.) wskazano główny cel polityki przestrzennej, do którego należy dążyć:

**„ŁAD PRZESTRZENNY I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ JAKO PODSTAWA
KSZTAŁTOWANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA”**

Osiągnięcie celu możliwe będzie poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Dążenie w gospodarowaniu przestrzenią do uporządkowania i harmonii pomiędzy różnymi elementami i funkcjami tej przestrzeni dla ochrony ładu przestrzennego, jako niezbędnego wyznacznika równoważenia rozwoju.
2. Podwyższenie konkurencyjności regionu, w szczególności poprzez podnoszenie innowacyjności i atrakcyjności jego głównych ośrodków miejskich.
3. Poprawa jakości wewnętrznej regionu poprzez promowanie integracji funkcjonalnej i tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, z wykorzystaniem potencjałów wewnętrznych.
4. Poprawa dostępności terytorialnej regionu w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych poprzez rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
5. Zachowanie i odtwarzanie wysokiej jakości struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych regionu oraz zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, stanowiące istotny element polityki rozwoju województwa.
6. Zwiększenie odporności przestrzeni województwa na zagrożenie naturalne i antropogeniczne oraz utratę bezpieczeństwa energetycznego, a także uwzględnienie w polityce przestrzennej regionu potrzeb obronnych państwa.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, gminę Janowiec Kościelny zaliczono do ośrodków wiejskich, które plasują się na ostatnim

miejscu w hierarchii sieci osadniczej województwa. Gmina została jednak wyróżniona ze względu na cmentarzyska kurhanowe znajdujące się w Piotrkowie i Pokrzywnicy, które uznawane są za obiekty zabytkowe o wyróżniających się walorach i wartościach kulturowych na tle województwa i kraju.

W kwestii organizacji regionów gospodarki odpadami komunalnymi, gmina zaliczana jest do regionu zachodniego. Istniejącymi instalacjami do przetwarzania odpadów są: instalacja mechaniczobiologicznego przetwarzania odpadów oraz składowisko odpadów. Gminę uwzględniono również w sekcji poświęconej rozmieszczeniu inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ze względu na budowę drogi S7 Olsztynek – Płońsk, odcinek: Napierki – Płońsk. W kwestii rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury technicznej, gminę obejmuje przebudowa linii 110 kV Nidzica–Mława. Teren gminy objęty jest również Planem gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022, według którego zaplanowano budowę i rozbudowę Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), co ma na celu wsparcie ochrony środowiska.

Jeśli chodzi o propagowanie kultury i integrację społeczną, na obszarach wiejskich taką funkcję pełnią biblioteki. Ich dostępność jest zróżnicowana, a najbardziej niekorzystna sytuacja występuje, gdy taka placówka znajduje się tylko w siedzibie gminy. W takiej właśnie sytuacji znajdują się mieszkańcy gminy Janowiec Kościelny. Celem planu jest wspieranie działalności bibliotek i rozwijanie sieci placówek, o ile to możliwe.

II. Strategia Rozwoju Społeczno–Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Strategia rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego do 2025 roku oponuje za polityką rozwoju opartą na trzech priorytetach strategicznych: konkurencyjna gospodarka, otwarte społeczeństwo i nowoczesne sieci. Bardzo ważne są również walory środowiska przyrodniczego, które są tłem dla wcześniej wymienionych priorytetów a także miejscem działalności człowieka. Często to właśnie środowisko przyrodnicze stanowi determinantę zachowań inwestorów czy charakteru relacji człowiek-gospodarka.

W Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa, gminę Janowiec Kościelny zaklasyfikowano do IV grupy w analizie turystycznej, co świadczy o słabym poziomie rozwoju funkcji turystycznej gminy. Gmina została również słabo oceniona pod względem potencjału rozwoju (niski) i konkurencyjności (klasa IV). Sytuacja pod względem komunikacyjnym (czas dojazdu do ośrodka powiatowego oraz stolicy) nie prezentuje się źle. Czas dojazdu do Warszawy jest najniższy (klasa I), natomiast dojazd do Nidzicy plasuje się w grupie III, w pięciostopniowej skali.

Gmina przynależy do kilku Obszarów Strategicznej Interwencji, między innymi do Tygrysa Warmińsko-Mazurskiego, którego celem jest dynamizacja procesów rozwojowych oraz wzmocnienie konkurencyjności regionu w zakresie innowacyjności i atrakcyjności inwestycyjnej. Kryterium decydującym o kwalifikacji obszarów była odległość (do 15 km) od dróg krajowych nr 7 i nr 16. Gmina leży również w zasięgu OSI - nowoczesna wieś – gdzie ze względu na kierunek rozwoju rolnictwa zakwalifikowano ją do grupy „wielofunkcyjny rozwój rolnictwa”. Janowiec Kościelny uznany jest również za obszar peryferyzacji społeczno-gospodarczej, ze względu na niski potencjał rozwojowy. Gmina należy również do obszaru o słabym dostępie do usług publicznych, gdzie intensywność problemu została zdefiniowana jako wysoka.

III. Strategia Rozwoju Powiatu Nidzickiego

Strategia Rozwoju Powiatu Nidzickiego na lata 2016-2022, przyjęta uchwałą nr XIX/118/2016 Rady Powiatu w Nidzicy z dnia 19 maja 2016 roku, wskazuje uwarunkowania rozwojowe powiatu nidzickiego, przez co również Gminy Janowiec Kościelny, która leży w jego granicach. Strategia przedstawia mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia dla omawianego powiatu.

Powiat, w tym Gmina Janowiec Kościelny, charakteryzują się licznymi walorami, takimi jak:

- Bogactwo w zabytki archeologiczne, szczególnie na terenie gminy Janowiec Kościelny,
- Rolniczo-leśne użytkowanie terenu tworzy sprzyjające warunki do rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej,
- Urozmaicona starogłacjalna rzeźba terenu, połączona z bogatą szatą roślinną,
- Korzystne warunki klimatyczne i glebowe, sprzyjające rozwojowi rolnictwa,

- Bogata, zróżnicowana gatunkowo fauna,
- Spora wartość walorów krajoznawczych i kulturowych, wynikająca z występowania wielu zabytków budownictwa, architektury sakralnej oraz świeckiej, a także szlaków turystycznych.

W strategii omówiono również problemowe aspekty powiatu, między innymi:

- Mała świadomość ekologiczna mieszkańców,
- Słabe wsparcie osób starszych i wykluczanych społecznie,
- Niewielkie uprawy ekologiczne,
- Rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych,
- Potrzeba poprawy stanu zabytków,
- Niedostateczna infrastruktura drogowa i kanalizacyjna.

3.2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na obszarze gminy Janowiec Kościelny uchwalono 3 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Jeden z nich odnosi się do części miejscowości, w której znajduje się siedziba gminy, natomiast drugie opracowanie dotyczy obszaru wiejskiego w okolicy wsi Napierki. Wykaz obowiązujących planów miejscowych przedstawiono w tabeli nr 1:

Tab. 1. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie gm. Janowiec Kościelny

L.p.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Janowiec Kościelny	Data publikacji i nr dziennika urzędowego województwa
1	MPZP w centrum wsi Janowiec Kościelny	VIII/30/07 z dnia 11 maja 2007 r.	Dz.U. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 104 Poz. 1478
2	MPZP dla terenów położonych w rejonie miejscowości Napierki	XVI/134/12 z dnia 30 marca 2012 r.	Poz. 1597 z dnia 17.05.2012 r.
3	MPZP dla działek położonych w północnej części miejscowości Janowiec Kościelny	XXIII/202/17 z dnia 27 marca 2017 r.	Poz. 1826 z dnia 18.04.2017 r.

Źródło: Opracowanie własne.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zostały opracowane dla obszaru gminy o powierzchni wynoszącej ok. 548,5 ha (co stanowi ok. 4,04 % ogólnej powierzchni Gminy Janowiec Kościelny). Plany wydane na obszarach poza Janowcem Kościelnym związane są z przeznaczeniem ich na cele inwestycyjne, w tym głównie na cele rolnicze oraz leśne, ale także pod drogi publiczne (przede wszystkim na drogi ekspresowe) i zabudowę usługową. Na obszarze Janowca Kościelnego opracowano dwa plany miejscowe, dotyczące przede wszystkim przeznaczenia wybranych terenów pod obiekty handlowe o pow. ponad 2000 m², a także zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, usługową z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zieleni leśnej oraz parkingi.

Gmina Janowiec Kościelny w bardzo małym stopniu jest pokryta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego co niekorzystnie wpływa na jej dalszy rozwój i sprzyja ogólnemu chaosowi, szczególnie w zabudowie i strategicznemu rozmieszczeniu funkcji.

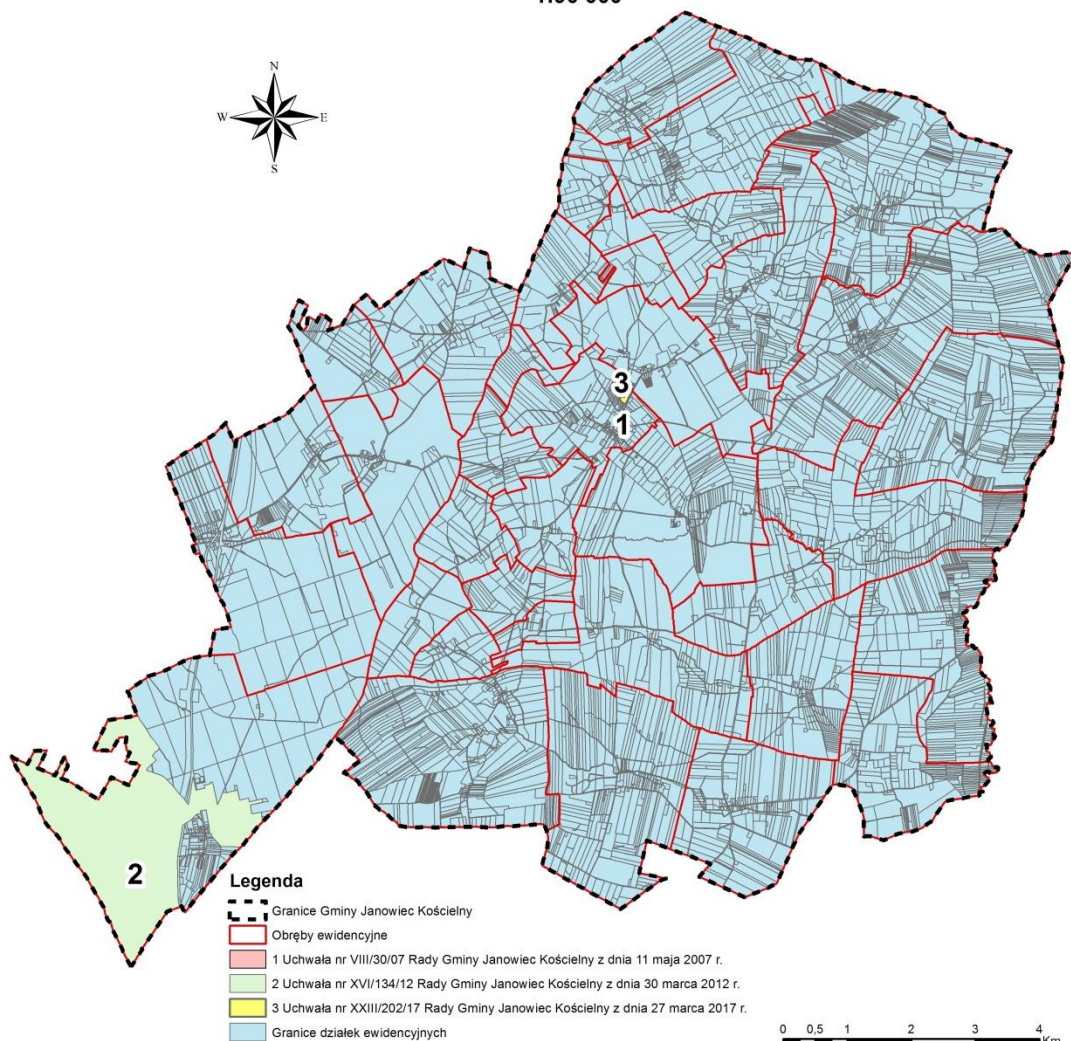
Poniższa mapa prezentuje tereny, na których leżą obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Rys. 3 Przestrzenne rozmieszczenie MPZP na terenie gminy Janowiec Kościelny

Przestrzenne rozmieszczenie obowiązujących MPZP w Gminie Janowiec Kościelny

1:90 000

Źródło: Opracowanie własne Ekoplan Pracownia Urbanistyczna.

3.3. DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Ze względu na niewielkie pokrycie gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, latach 2012-2018 zaowocowały w wydanie 197 decyzji o warunkach zabudowy. Najwięcej decyzji zostało wydanych w 2015 roku, a najmniej w 2016, co wskazano w tabeli nr 2. Porównując analizowane lata, ciężko określić jednoznaczną tendencję. W początkowych trzech latach liczba decyzji zmniejszała się co rok o 1. Następnie w 2015 wydano 45 decyzji, czyli prawie 2 razy tyle co w roku poprzednim. W roku następnym ilość wydanych decyzji niespodziewanie spadła o ponad połowę. W tym też roku

wydano najmniej decyzji z analizowanego okresu czasu. Największy wzrost decyzji w stosunku do roku poprzedzającego nastąpił w latach 2015 i 2017.

Tab. 2. Wydane decyzje o warunkach zabudowy w analizowanym okresie 7-letnim

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość wydanych decyzji	27	26	25	45	20	28	26	35

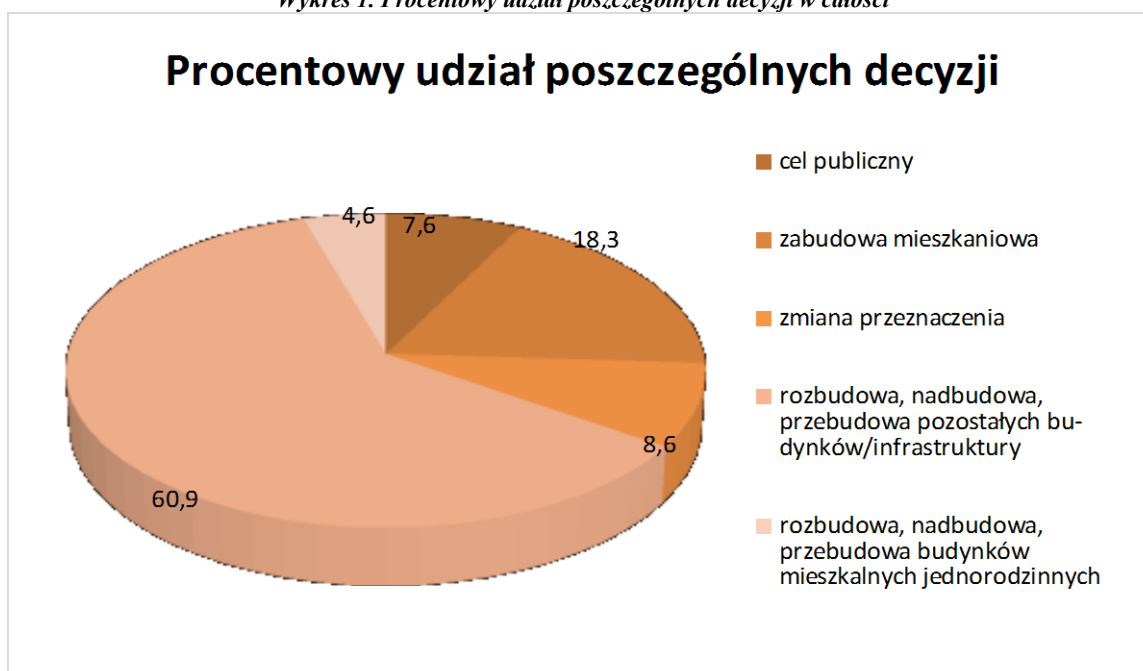
Źródło: opracowanie własne.

Najwięcej wniosków dotyczących wydania decyzji o warunkach zabudowy dotyczyło działek na terenie obrębu geodezyjnego Janowiec Kościelny – jednak stanowią one tylko 10,2% wszystkich decyzji. Spora ich część dotyczyła również Piotrkowa, Napierk, Szczepkowa Borowego, Górowa Trzaski oraz Jabłonowa (łącznie 32,5%). W analizie wykazano, że w 4 z 36 obrębów ewidencyjnych nie wydano żadnej decyzji o warunkach zabudowy (Cygany, Gołębie, Miąchy, Zdzięty).

W okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2019 Wójt Gminy Janowiec Kościelny wydał łącznie 232 decyzji o warunkach zabudowy, z czego:

- 17 decyzji dla inwestycji celu publicznego,
- 48 dotyczących nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- 11 dotyczących rozbudowy/przebudowy budynków zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- 19 decyzji o zmianie funkcji przeznaczenia budynku/działki,
- 137 innych decyzji (przebudowa, rozbudowa, nadbudowa budynków usługowych, infrastruktury technicznej, budowa budynków gospodarczych, inwentarskich itp).

Wykres 1. Procentowy udział poszczególnych decyzji w całości

Źródło: Opracowanie własne.

Na obszarze gminy Janowiec Kościelny wydano łącznie 15 decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Tylko 20 % z nich dotyczy siedziby gminy. Tyle samo decyzji wydano również w Napierkach. Reszta decyzji jest rozproszona po terenie gminy.

Cel publiczny	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	razem
Janowiec Kościelny	2	0	0	1	0	0	0	1	4
Napierki	0	0	1	2	0	0	0	0	3
Szczepkowo Borowe	0	1	0	1	0	0	0	0	2
Nowa Wieś Wielka	1	0	0	1	0	0	0	0	2
Powierż	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Kołaki	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Bielawy	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Piotrkowo	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Kuce	0	0	0	1	0	0	0	1	2
RAZEM	6	1	1	7	0	0	0	1	17

Tab. 3. Ilość wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w gminie Janowiec Kościelny.

Źródło: Opracowanie własne

Niemal 80% inwestycji celu publicznego dotyczy budowy, bądź rozbudowy infrastruktury technicznej takiej jak:

- Budowa sieci wodociągowej;
- Budowa sieci elektroenergetycznej;
- Budowa i przebudowa nawierzchni dróg – stanowią prawie 50%;
- Budowa urządzeń sieci telekomunikacyjnej.

Pozostałe 20% decyzji dotyczy rozbudowy lub przebudowy budynków użyteczności publicznej. Najważniejszym czynnikiem wpływającym na liczbę wydawanych decyzji jest pokrycie gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W przypadku uchwalenia miejscowego planu dla terenu, na którym zaplanowana jest inwestycja – decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego nie wydaje się.

III.3. FIZJOGRAFICZNE JEDNOSTKI STRUKTURALNE

Na terenie gminy rozróżniamy dwa regiony fizjograficzne:

- Garb Lubawski – na północy,
- Wzniesienia Mławskie – na południu.

Ukształtowanie terenu gminy Janowiec Kościelny jest zróżnicowane, co wynika z działalności lodowca i wód polodowcowych, które powodowały akumulację oraz złożenie danego terenu. Według podziału regionalnego Polski J. Kondrackiego, analizowany teren znajduje się na Niżu Środkowoeuropejskim, na granicy dwóch podprowincji: Niziny Północnomazowieckiej i Pojezierza Środkowo-Bałtyckiego. Gmina obejmuje dwa mezoregiony: Garb Lubawski na północy oraz Wzniesienia Mławskie na południu. Z tego powodu pokaźna część gminy (cała zachodnia i centralna część) znajduje się na falistych wzniesieniach, z których najwyższy punkt znajduje się na wysokości 200 m n.p.m. Południowa część gminy reprezentuje wały i wzgórza moreny czołowej. Północna część leży na falistej wysoczyźnie morenowej. Natomiast wschodnia część znajduje się w dolinie, biegnącej wzdłuż wschodniej granicy obszaru analizowanego. Jest to dolina rzeczna, największa w skali tej jednostki administracyjnej, która została utworzona przez rzekę Orzyc. W tym też miejscu znajduje się najniższy punkt gminy, który wynosi 60 m n.p.m.

Na badanym obszarze występują 4 rzeki: Janówka, Dąbrówka, Borowianka i Powierska Struga.

4. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

4.1. GEOMORFOLOGIA I BUDOWA GEOLOGICZNA

Powierzchnia gminy Janowiec Kościelny posiada charakter falisty, miejscami równinny. Południowa część gminy - do doliny Orzyca, to fragment Wzniesień Mławskich. Rzeźba ukształtowana została tu głównie na skutek akumulacyjnej i erozyjnej działalności lodowca i wód lodowcowych w czasie zlodowacenia środkowopolskiego. Najwyższe wzniesienie w tym rejonie sięga prawie 200 m n.p.m., schodząc do ok. 60 m w dolinę Orzyca. Urozmaiceniem rzeźby w tej części gminy są wzgórza i wały moreny czołowej. Do form rysujących się w krajobrazie południowej części gminy należy zaliczyć pojedyncze izolowane wzgórza moreny czołowej. Położone są one na wysokości ok. 170 m n.p.m., a nachylenie zboczy często przekracza 10%. Od południa na teren gminy wcinają się dwa wały morenowe, rozcięte doliną Wieczfnianki. Wał wschodni przebiegający z północnego zachodu na południowy wschód od wsi Żaki przez Turowo, Jabłonowo, posiada wysokości bezwzględne do 200 m n.p.m. Stoki w tym rejonie bywają bardzo strome, a nachylenia terenu przekraczają często 15%. Wał zachodni o nieco odmiennej rzeźbie zahacza o teren gminy jedynie w rejonie wsi Napierki. W rzeźbie terenu wyróżniają się pojedyncze pagórki i wzgórza. Pomiędzy nimi znajdują się obniżenia i zagłębienia, bądź suche dolinki erozyjno-denudacyjne. Do form późnoglacialnych i holocenijskich na omawianym terenie należą doliny rzeczne. Największą wytworzyła rz. Orzyc. Zajmuje ona na terenie gminy niewielki pas wzdłuż wschodniej granicy. Północna część gminy to fragment falistej wysoczyzny morenowej w obrębie jednostki morfologicznej zwanej „Garbem Lubawskim”, na wschodnim schyłkowym jej krańcu.

Obszar gminy Janowiec Kościelny położony jest w obrębie Niecki Mazowieckiej zbudowanej z osadów kredowych, wypełnionej osadami trzeciorzędowymi i czwartorzędowymi w strefie granicznej dwóch struktur: anteklizy mazursko-suwalskiej i syneklizy perybałtyckiej.

Zarówno budowa geologiczna jak i wynikająca z tego miąższość utworów czwartorzędowych jest na terenie gminy silnie zróżnicowana. Maksymalna grubość pokrywy czwartorzędowej występuje w obrębie głęboko wciętych w podłoże trzeciorzędowe form erozyjnych. Najniższą miąższość osadów czwartorzędowych zanotowano w strefach

wypiętrzeń osadów plioceńskich tj. w rejonie Pokrzywnicy zaledwie 12,0 m oraz w rejonie Białut zaledwie 18,0 m.

Lokalnie gliny zwałowe uległy rozmyciu i jedynym świadectwem ich występowania jest bruk morenowy. W obrębie gminy Janowiec Kościelny glina zwałowa tego stadiału występuje na rzędnych 120-140 m n.p.m. Występujące ponad nią utwory wodnolodowcowe mają z reguły niewielką miąższość i ograniczają się przeważnie do obniżeń, powstałych na skutek erozji wód glacialnych.

Powierzchnia rozpatrywanego terenu zbudowana jest z licznych form glacialnych. Charakterystyczne są tu moreny czołowe o południkowym rozciągnięciu. W krajobrazie wyraźnie zaznacza się morena czołowa stadiału północno-mazowieckiego w rejonie Nidzica-Muszaki. Morena ta wchodząca w rozpatrywany obszar ma kulminację sięgającą 200 m n.p.m. Jest to wyraźna strefa marginalna związana z dłuższym postojem lądolodu północno-mazowieckiego. Innym typem osadów stadiału północno-mazowieckiego są piaski i żwiry ozów. Mają one charakter osadu wodnolodowcowego, warstwowanego. W okresie zlodowacenia północnopolskiego rozpatrywany teren znajdował się w strefie peryglacialnej i był intensywnie niszczone. Holocen - osady te o większej miąższości występują jedynie w strefie dolin rzecznych. Są to piaski warstwowane, drobnoziarniste i średnioziarniste z domieszką pyłów i części humusowych, oraz dominujące z reguły torfowiska o grubości od 0,5 do 1,5 m.

4.2. GLEBY

Na obszarze gminy przeważają gleby brunatne wylugowane. Mniejszy udział mają czarne ziemie (rejon wsi Połcie Stare) i gleby bielcowe (rejon Safronki i Górowa Trząski). Pod względem gatunkowym dominują gleby lżejsze od powierzchni, zalegające na zwięźlejszym podłożu, należące do kompleksów żytnich: bardzo dobrego i dobrego o IV klasie bonitacyjnej. Skład mechaniczny tych gleb jest dość różnorodny. Występują piaski gliniaste mocne i lekkie oraz pyły zwykłe i ilaste. Znaczny udział mają gleby piaszczyste, przepuszczalne, skupione głównie w części północno-wschodniej i południowo-zachodniej, o składzie gatunkowym piasków słabogliniastych zalegających na piasku luźnym. Należą one do kompleksów: żytniego słabego i bardzo słabego, V i VI klasy bonitacyjnej.

Gleby omawianego regionu wykazują średnio korzystne stosunki wodne. Dużo jest gleb okresowo lub stale za suchych, zwłaszcza wytworzonych z piasków całkowitych.

Przy ogólnie sprzyjających warunkach klimatycznych i nie sprawiającej trudności rzeźbie terenu oraz niewielkiej zmienności glebowej region Działdowsko-Nidzicki nadaje się do uprawy ziemniaka.

Wśród użytków zielonych dominują średnie, należące do kompleksu 2 w III i IV klasie bonitacyjnej. Największe powierzchnie tych gleb znajdują się w dolinie rzeki Orzyc. Gleby użytków zielonych wytworzyły się głównie z torfów torfowisk niskich (całkowitych lub średnio głębokich na piaskach) oraz z piasków murszastych, zaliczanych do siedlisk bagiennych.

4.3. WODY POWIERZCHNIOWE

Obszar gminy Janowiec Kościelny leży w około 80% powierzchni w dorzeczu rzeki Narwi. Główną rzeką zbierającą wody z terenu gminy jest rzeka Orzyc, stanowiąca wschodnią granicę gminy. Uchodzą do niej rzeki: Dąbrówka, Janówka, Borowianka i sieć rowów melioracyjnych. Niewielki północno-zachodni fragment gminy leży w zlewni rzeki Nidy (Wkry), natomiast południowo-zachodni odwadniany jest rowem melioracyjnym odprowadzającym wody do rzeki Wieczfnianki. Wododział pomiędzy zlewniami Nidy-Wkry i Orzyca przebiega wzniesieniami morenowymi pomiędzy miejscowościami Zabłocie Kanigowskie – Janowiec-Jastrząbki, Janowiec-Leśniki – Janowiec Szlachecki, Safronka – Miecznikowo-Siwe, teren na północ od Grabowa Leśnego.

- **Rzeka Orzyc** – jest prawostronnym dopływem Narwi uchodzącym do niej w km 125+600. Całkowita długość Orzyca wynosi 144,8 km. Dno doliny Orzyca do ujścia rzeki Dąbrówki jest szerokie, podmokłe i zatorfione. Natomiast na terenie gminy dolina się zwęża. Poza doliną zlewnia obejmuje wysoczyznę morenową zbudowaną z glin zwałowych i piasków z głazami.
- **Rzeka Dąbrówka** – jest lewostronnym dopływem Orzyca uchodzącym do niego w km 125 +590. Jej długość wynosi 11,64 km, a powierzchnia zlewni 34,4 km². Na odcinku 2,02 km rzeka stanowi południowo-wschodnią granicę gminy. Od km 2+02 do 2+950 rzeka przepływa przez teren gminy Wieczfnia Kościelna. Obszarem źródłiskowym rzeki jest podmokłe obniżenie terenowe na północ od miejscowości Miecznikowo – Gołębie. W górnym odcinku rzekę zasilają dwa rowy: prawostronnie z lesistych terenów na wschód do Grabowa Leśnego i lewostronnie rów spod wsi Miecznikowo-Sowy.

- **Rzeka Janówka** – jest lewostronnym dopływem Orzyca i uchodzi do niego w km 121+440, a powierzchnia zlewni Orzyca wraz z rzeką Janówką wynosi 375,5 km². Długość rzeki wynosi około 8,1 km, a powierzchnia zlewni około 22 km². Rzeka Janówka wypływa z podmokłego obniżenia terenowego na gruntach wsi Kołaki poniżej i powyżej drogi Gołębie-Janowiec Kościelny. Zlewnię w części północnej budują głównie piaski, natomiast część południowa zbudowana jest z glin zwałowych przykrytych piaskami. Dno doliny rzecznej wypełniają aluwia. Górny odcinek rzeki do wsi Kukielki ma charakter ciek naturalnego z licznymi zakolami. Jest to odcinek długości około 5,7 km. Dolny odcinek o długości 2,39 km jest uregulowany.
- **Rzeka Borowianka** – jest lewostronnym dopływem Orzyca uchodzącym do niej w km 116+570. Długość Borowianki wynosi około 10,25 km, a powierzchnia zlewni 42,2 km². Odcinek od ujścia do km 1+640 stanowi północno-wschodnią granicę pomiędzy gminą Janowiec Kościelny, a Janowo. Źródła ciek położone są na wysokości 180 m n.p.m. na gruntach wsi Górowo-Trząski na południowy-zachód od zabudowy. Zlewnię budują w górnym odcinku gliny zwałowe wzgórz morenowych, w środkowej – piaski z głazami. Dolny odcinek jest podmokły. Dno doliny budują aluwia.
- **Dopływ spod Powierza** – jest lewostronnym dopływem Nidy-Wkry. Jest to ciek o powierzchni zlewni 32,1 km² odwadniający północno-zachodnią część gminy Janowiec Kościelny – falisty obszar moreny czołowej. Dno ciek budują aluwia, natomiast zlewnię w górnej części, powyżej Safronki budują gliny zwałowe przykryte piaskami. Środkową część zlewni budują piaski pylaste oraz piaski na glinie zwałowej, dolny odcinek – gliny zwałowe.

4.4. WODY PODZIEMNE

Gmina Janowiec Kościelny położona jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych nr 49 (PLGW200049) oraz nr 50 (PLGW200050).

Wody podziemne stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców gminy Janowiec Kościelny w wodę do celów bytowo-gospodarczych. Ujmowane są wyłącznie wody z utworów czwartorzędowych, z różnych głębokości (od 3 m do ponad 100 m.p.p.t) i kilku poziomów wodonośnych. Na przeważającym obszarze gminy występują niezbyt korzystne warunki hydrogeologiczne, a szczególnie w części centralnej i południowej gminy, gdzie występuje obszar pozbawiony użytkowej warstwy wodonośnej. Najczęściej pierwsza

użytkowa warstwa wodonośna występuje na terenie gminy na głębokości od 3,0 do 40,0 m ppt. Miąższość warstwy jest niewielka i wydajności studni nieduże od 2 do 10,0 m³/h. Są to ujęcia we wsi: Krusze, Zaborowo, Waśniewo-Gwoździe, Szczepkowo-Pawełki, Waśniewo-Grabowo oraz obszar położony na zachód od terenu bezwodnego, rozciągający się od południa wąską rynną, która rozszerza się na północno - zachodnie obszary gminy (miejscowość Zabłocie Kanigowskie). Zachodnia część gminy reprezentowana jest przez dwie użytkowe warstwy wodonośne. Pierwsza występująca w przelocie 20-39,0m ppt o niewielkiej wydajności, druga w przelocie od ok. 45 do ok. 60 ppt. Warstwy te są dobrze izolowane glinami zwałowymi i mułkami. Południowo – zachodni obszar okolic Napierek oraz północno-zachodni (okolice m. Wiłunie) to obszar o dość dużych wydajnościach od 40 –100 m³/h.

Teren gminy Janowiec Kościelny jest położony częściowo na obszarze udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 214 Zbiornik Działdowo oraz na obszarze nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215 Subniecka Warszawska.

4.5. KOPALINY

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny występują następujące złoża kopalin:

Tab. 4 Wykaz złóż kopalin występujących na terenie Gminy Janowiec Kościelny

Obszar górniczy/Teren górniczy	Nr w rejestrze	Kopalina	Kierunek rekultywacji	Stan zagospodarowania	Położenie	Pole złoża
Jabłonowo I 21,17ha/ Jabłonowo I 21,17 ha	10- 14/6/588	kruszywo naturalne	leśno-wodny	Złoże zagospodarowane – sposób eksploatacji odkrywkowy	Jabłonowo: dz. lub cz. dz. 120, 124, 125, 126, 175/1, 175/2, 176, 177, 178, 513	-

4.6. KLIMAT

Wg podziału Polski na Regiony klimatyczne W. Okołowicza gmina Janowiec Kościelny znajduje się w regionie Mazurskim, w obrębie krainy w której nakłada się na pośredni wpływ Bałtyku oddziaływanie wschodniego kontynentalizmu. Znajduje to swój wyraz we wzrastających amplitudach temperatury ku wschodowi, w dość krótkim lecie oraz w przedłużającej się zimie, na ogół chłodniejszej w części wschodniej i północnej regionu oraz w zwiększonej liczbie dni pochmurnych. Charakterystyczne dane meteorologiczne dla tej

krainy to: średnia temperatura stycznia – 3,0°C, lipca 17,8°C, zima trwa średnio 95 dni, lato także 95 dni, liczba dni pogodnych (z zachmurzeniem poniżej 2) wynosi średnio w roku 50 dni i pochmurnych (z zachmurzeniem ponad 8) 130 dni, opad średni roczny wynosi 550 mm, szata śnieżna utrzymuje się przez 80 dni – średnio w roku. Średnie roczne usłonecznienie (ilość godzin ze słońcem) jest wysokie, gdyż wynosi 4,4 godz./dobę. W okresie intensywnej wegetacji (VI-IX) w poszczególnych miesiącach np. w czerwcu, średnie usłonecznienie w godz./dobę wynosi 8,2, w lipcu 7,4, w sierpniu 6,6 i we wrześniu 5,6. Zatem sytuacja pod tym względem jest bardzo dobra. Istotne znaczenie posiadają informacje dotyczące czasu trwania poszczególnych pór roku np. wiosna (temperatura 5 – 15°C) trwa średnio 60 dni, lato (średnia temperatura ponad 15°C) 95 dni, jesień (ze średnią temperaturą 15 – 5°C) 60 dni, przedzime (ze średnią temperaturą 5 – 0°C) 35 dni i zima (ze średnią temperaturą poniżej 0°) 95 dni. Początek wiosny przypada pomiędzy 1.IV. a 11.IV; lato średnio 1.VI; jesień ok. 1.IX i zima ok. 1.XII. Na terenie gminy Janowiec Kościelny brak jest stacji meteorologicznej, w związku z tym charakterystykę klimatu – oparto na danych ze stacji meteorologicznej w Mławie, którą uznano za reprezentatywną dla rozpatrywanego terenu. Stacja ta znajduje się ok. 15 km na południowy zachód od gminy i położona jest w zbliżonych warunkach fizjograficznych.

4.7. HAŁAS

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania: hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych, hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego, hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Hałas przemysłowy na terenie gminy stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami usługowym, przemysłowymi. Jest on uciążliwy głównie dla budynków zlokalizowanych w pobliżu takich obiektów. Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu. W sąsiedztwie zakładów przemysłowych poziomy dźwięku osiąga wartości od 50 dB (mało uciążliwe) do 90 dB (bardzo uciążliwe).

Do najpowszechniejszych i najbardziej uciążliwych źródeł hałasu należy komunikacja drogowa. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Poziomy dźwięku

środków komunikacji drogowej są wysokie i wynoszą 75-90 dB, przy dopuszczalnych natężeniach hałasu w środowisku w otoczeniu budynków mieszkalnych do 67 dB w porze nocnej i do 75 dB w porze dziennej. Przez obszar gminy Janowiec Kościelny przebiega droga ekspresowa S7, której użytkowanie wpływa na klimat akustyczny rejonu. Z uwagi na wzrastającą liczbę pojazdów i zwiększające się natężenie ich ruchu można przyjąć, że na terenie gminy utrzymywać się będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym.

4.8. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE NIJONIZUJĄCE I JONIZUJĄCE

Głównymi źródłami promieniowania niejoniizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, zespoły sieci i urządzeń elektrycznych w gospodarstwie domowym (np. kuchenki mikrofalowe) urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne. W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowej pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi. Wokół budowanych stacji bazowych telefonii komórkowych istnieje możliwość tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania.

Na terenie gminy Janowiec Kościelny najpoważniejszym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, zespoły sieci i urządzeń elektrycznych w gospodarstwie domowym (np. kuchenki mikrofalowe) urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne.

Występujące w gminie promieniowanie jonizujące oparte jest przede wszystkim na poziomie radiacji ze źródeł naturalnych, związanych z rozpadem pierwiastków promieniotwórczych naturalnie występujących w przyrodzie. Zagrożenia w dziedzinie promieniowania jonizującego mogą na obszarze gminy stwarzać wyłącznie źródła promieniowania pochodzące z zewnątrz. Funkcjonowanie sztucznych źródeł promieniowania jonizującego nie stwarza zagrożenia dla mieszkańców.

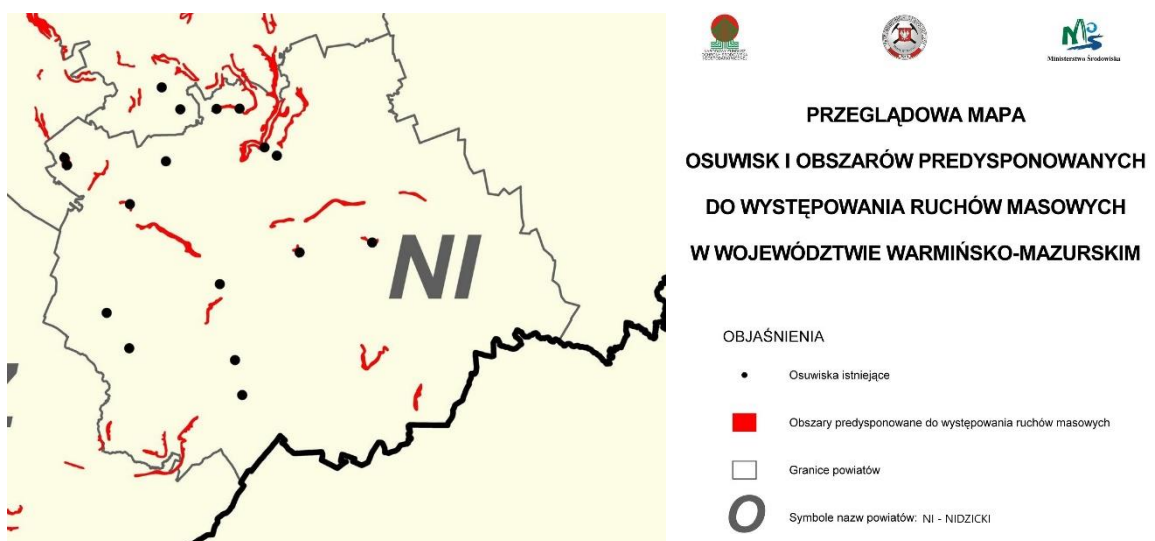
4.9. OSUWISKA

Obszary potencjalnego występowania osuwisk w województwie warmińsko-mazurskim koncentrują się głównie:

- w strefach krawędziowych Wysoczyzny Elbląskiej, Wzgórz Dylewskich, Pojezierza Iławskiego;
- wzdłuż głęboko wciętych dolin rzecznych;
- w obrębie zboczy jezior rynnowych;
- w strefach pagórkowatych pojezierzy.

Na terenie gminy Janowiec Kościelny nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Rys. 4. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie Warmińsko-Mazurskim – fragment dla powiatu nidzickiego Źródło:

http://geoportal.pgi.gov.pl/css/sopo/mapy/woj_warm-mazurskie.jpg

Źródło: http://geoportal.pgi.gov.pl/css/sopo/mapy/woj_warm-mazurskie.jpg

4.10. POWIETRZE

Na terenie obszaru opracowania nie znajdują się stacje monitoringu jakości powietrza działające w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wg. stanu na 2020r. Gmina Janowiec Kościelny nie należy do obszarów o dużym zanieczyszczeniu powietrza atmosferycznego. Tło zanieczyszczeń powietrza jest bardzo niskie. Największą część emisji zanieczyszczeń stanowi emisja pochodząca z energetycznego spalania paliw. Spowodowana

jest głównie znaczną ilością kotłowni lokalnych opalanych węglem i słabej jakości drewnem jak również dużą ilością pojazdów samochodowych.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy jest niska emisja. Niewątpliwym problemem jest spalanie w domowych piecach odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. Ograniczenie emisji z procesów spalania paliw: budowa sieci gazowej, w tym na obszarach wiejskich; kontynuacja zmiany systemu ogrzewania z węglowego na piecowe, elektryczne lub olejowe; zakładanie indywidualnych liczników ciepła; wdrażanie zamiany wyeksploatowanych nieefektywnych kotłów węglowych na mniej obciążające atmosferę tj. energooszczędne, niskoemisyjne, nowszej generacji.

Na stan powietrza oddziałują także źródła komunikacyjne. Wysokie zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw w silnikach pojazdów występuje na skrzyżowaniach oraz przy drogach publicznych o dużym natężeniu ruchu. Przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków transportu jest przede wszystkim zły stan techniczny pojazdów, zła eksploatacja, przestoje w ruchu spowodowane np. zbyt małą przepustowością dróg.

Stężenia zanieczyszczeń charakteryzuje zmienność sezonowa, związana z warunkami klimatycznymi. Natomiast na podwyższenie stężeń większości zanieczyszczeń wpływają niska temperatura, znikome opady atmosferyczne oraz słaby wiatr. Głównym źródłem emisji dwutlenku siarki, pyłu oraz tlenku węgla jest spalanie paliw w celach grzewczych. Dominujący udział w zanieczyszczaniu ma spalanie węgla, koksu oraz olejów opałowych. Zużycie tych paliw jest maksymalne w czasie jesiennym i zimowym, stąd też zdecydowanie większe jest zasiarczenie atmosfery w tym okresie. Pomiary SO₂ wykazują wyższe zanieczyszczenie powietrza w czasie zimy. Dla tych zanieczyszczeń istotny jest również wpływ innych źródeł zanieczyszczeń, niż procesy spalania w celach grzewczych. W stężeniach pyłu dużą rolę odgrywa emisja tzw. „niezorganizowana” np. pylenie ze źle zagospodarowanych obszarów, pokrytych kurzem ulic. W stężeniach dwutlenku azotu poza emisją z procesów spalania występuje również emisja tlenków azotu z produkcji zwierzęcej.

4.11. TERENY POWODZIOWE

Zgodnie ustawą z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się:

- gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania;
- lokalizowania nowych cmentarzy;

Na terenie Janowiec Kościelny występują obszary szczególnego zagrożenia powodziowego wzdłuż rzeki Orzyc. Na załącznikach graficznych do niniejszego Studium wyznaczono obszar szczególnego zagrożenia powodzią (zasięg wody o prawdopodobieństwie 1% oraz 10%).).

4.12. MAŁA RETENCJA

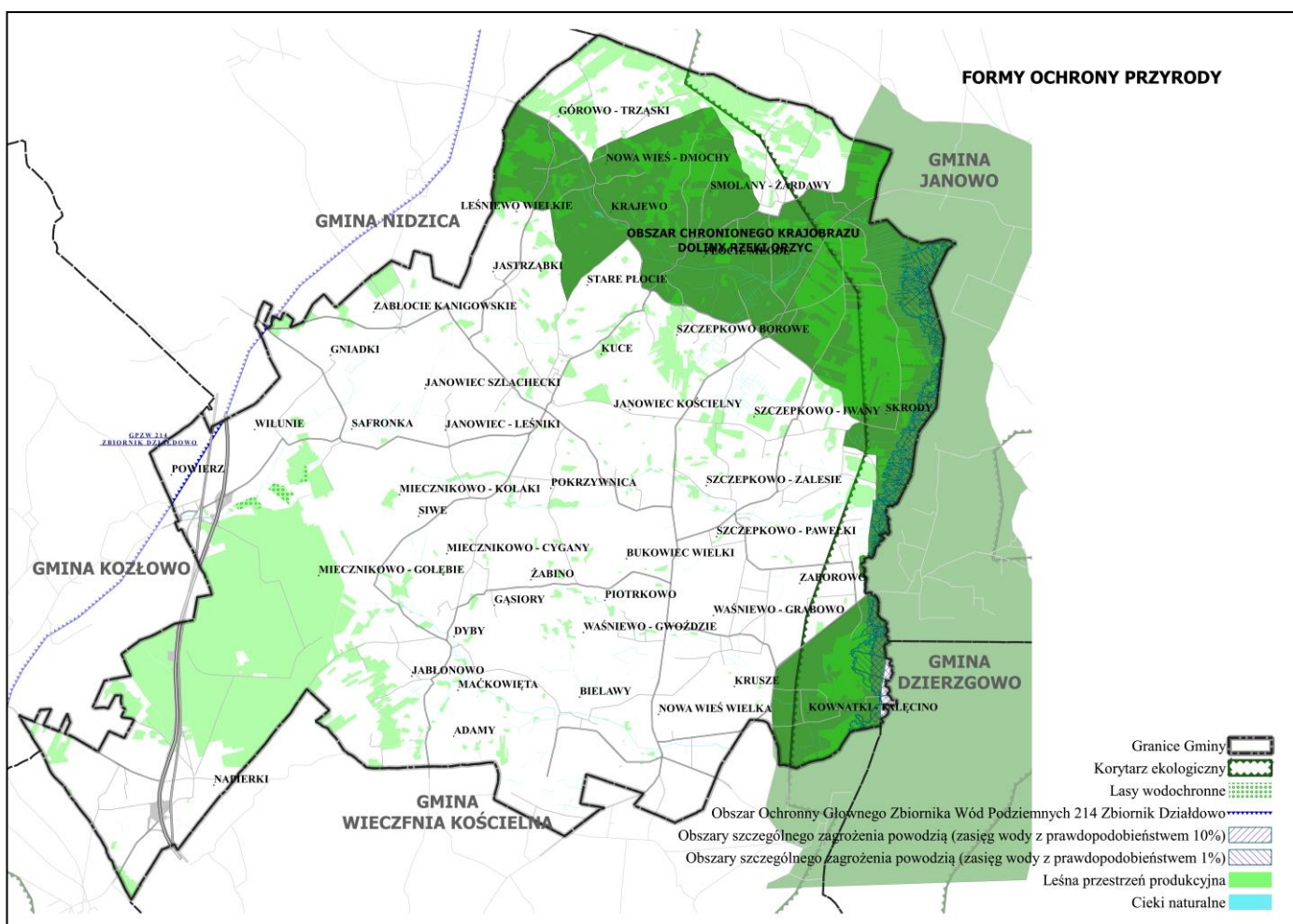
Zgodnie z „Programem Małej Retencji dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016-2030” na terenie gminy Janowiec Kościelny uwzględnia się:

- Projektowane jeziora i stawy do hodowli ryb:
  - Zlewnia 265 –Narew od Pisy do zb. Dębe – rz. Zielonka – zlewnia Borowianka, powierzchnia 1,0 ha, pojemność 15,0 tys. m³

5. OCHRONA PRZYRODY

Gmina Janowiec Kościelny posiada niewiele obszarów chronionych. Poniżej przedstawiono mapę prawnych form ochrony przyrody występujących na terenie analizowanej gminy.

Rys. 5. Lokalizacja obszarów chronionych na terenie Gminy Janowiec Kościelny

Źródło: Opracowanie własne Pracownia Urbanistyczna Ekoplan

I. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar chronionego krajobrazu zgodnie z ustawą o ochronie przyrody obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszary chronionego krajobrazu są największą powierzchniowo jednostką krajowego systemu obszarów chronionych. Obejmuje tereny wyróżniające się krajobrazowo, o różnych typach ekosystemów i względnie niezakłóconej równowadze ekologicznej. Takie obszary podlegają zagospodarowaniu w sposób zapewniający stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Obszary chronionego krajobrazu pełnią funkcję otulinową i łącznikową, między innymi dla parków narodowych oraz parków krajobrazowych, przez co łączą sieć obszarów chronionych w ciągły, jednolity system.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny zlokalizowane są następujące obszary chronionego krajobrazu. Są to:

- **Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc**, gdzie obowiązują nakazy i zakazy zawarte w Rozporządzeniu Nr 146 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc zajmuje powierzchnię 4.641,5 ha.

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 146 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc na terenach ww. obszaru chronionego krajobrazu obowiązują następujące cele szczegółowe:

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych Obszaru:

1) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania;

2) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne - używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczaniu gatunków obcych rodzimej florze czy też modyfikowanych genetycznie;

3) zwiększanie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych;

4) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu;

5) zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe; sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej; tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków;

6) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach i łągach; budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych, w szczególności podwyższających różnorodność biologiczną w lasach;

7) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk oraz wrzosowisk; niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji;

8) stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia, chyba że zaleca się ich stosowanie w ramach przyjętych zasad hodowli lasu;

9) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych Obszaru:

1) przeciwdziałanie zarastaniu łąk, pastwisk i torfowisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy z pozostawieniem kęp drzew i krzewów;

2) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej, a także Krajowego Programu Rolnośrodowiskowego - zgodnie z wymogami zbiorowisk łąkowych; propagowanie

dominacji gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, w tym preferowanie hodowli bydła opartej o naturalny wypas metodą pastwiskową; zalecana jest ochrona i hodowla lokalnych starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt; promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego;

3) maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne; niedopuszczanie do przeorywania użytków zielonych; propagowanie powrotu do użytkowania łąkowego gruntów wykorzystywanych dotychczas jako rolne wzdłuż rowów i lokalnych obniżen terenowych;

4) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi;

5) ochrona zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich, oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;

6) zachowanie w stanie nienaruszonym obszarów wodno-błotnych, w tym torfowisk, zabagnień, podmokłości, oczek wodnych oraz obszarów źródłiskowych cieków;

7) zachowanie śródpolnych muraw napiaskowych, wrzosowisk i psiar;

8) rekultywacja oraz niwelacja terenów powyroboiskowych; w szczególnych przypadkach, gdy w wyrobisku ukształtowały się właściwe biocenozy wzbogacające lokalną różnorodność biologiczną, przeprowadzenie rekultywacji nie jest wskazane, zalecane jest podjęcie działań ochronnych w celu ich zachowania;

9) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;

10) prowadzenie melioracji nawadniających w przypadku stwierdzonego niekorzystnego dla racjonalnej gospodarki rolnej obniżenia poziomu wód gruntowych.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych Obszaru:

1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej;

2) wyznaczenie lokalizacji nowych wałów przeciwpowodziowych o rzeczywistą konieczność ochrony człowieka i jego mienia przed powodzią; w miarę możliwości wały należy lokalizować jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu;

3) tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogenych i zwiększenia różnorodności biologicznej;

4) prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej;

5) ograniczanie zabudowy na krawędziach wysoczyznowych, w celu zachowania ciągłości przyrodniczo-krajobrazowej oraz ochrony krawędzi tarasów rzecznych przed ruchami osuwiskowymi;

6) rozpoznanie okresowych dróg migracji zwierząt, których rozwój związany jest bezpośrednio ze środowiskiem wodnym (w szczególności płazów) oraz podejmowanie działań w celu ich ochrony;

7) wznoszenie nowych budowli piętrzących na ciekach, rowach i kanałach (retencja korytowa) poprzedzane analizą bilansu wodnego zlewni;

8) zapewnienie swobodnej migracji rybam w ciekach poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących;

9) utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej; utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych;

10) ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn;

11) zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą;

12) zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu; w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych; w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej;

13) rozpoznanie oraz ewentualna przebudowa struktury ichtiofauny zgodnie z charakterem siedliska we wszystkich zbiornikach wodnych przewidzianych do wykorzystania w myśl właściwych przepisów o rybactwie śródlądowym; gospodarka rybacka na wodach powierzchniowych powinna wspomagać ochronę gatunków krytycznie zagrożonych i zagrożonych oraz promować gatunki o pochodzeniu lokalnym prowadząc do uzyskania struktury gatunkowej i wiekowej ryb, właściwej dla danego typu wód.

Zaznacza się, że w/w przepisy zostały podane tylko informacyjnie i mogą ulec zmianie, a w związku z tym, w przypadku opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy kierować się aktualnymi przepisami prawa.

II. KORYTARZE EKOLOGICZNE

Według Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, korytarzem ekologicznym nazywany jest obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Czasem Obszary Chronionego Krajobrazu mogą również pełnić funkcję korytarzy ekologicznych. Na obszarze Gminy Janowiec Kościelny znajduje się **Korytarz Ekologiczny Puszcza Biała-Dolina Drwęcy**, który biegnie południkowo po wschodniej granicy gminy.

III. INNE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA (w skrócie sieć ECONET-PL) jest wielkoprzestrzennym systemem obszarów węzłowych, najlepiej zachowanych przyrodniczo i w pewien sposób reprezentatywnych dla poszczególnych regionów przyrodniczych państwa. Regiony te są ze sobą wzajemnie powiązane korytarzami ekologicznymi, co zapewnia ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Koncepcję sieci ECONET-PL opracowano w etapie I realizacji projektu badawczego National Nature Plan (NNP). Oprócz Polski w projekcie uczestniczyły również Węgry, Czechy oraz Słowacja. Podstawą utworzenia sieci było przyjęcie przez kraje uczestniczące jednakowych założeń koncepcji

europejskiej sieci ekologicznej EECNET (skrót od European ECOlogical NETwork) i metodyki jej wyznaczania, uzgodnionej na konferencji w Maastricht w 1993 r.

W sieci ECONET-PL gmina leży w zasięgu dwóch obszarów węzłowych o znaczeniu międzynarodowym: Obszaru Puszczy Kurpiowskiej oraz Obszaru Zachodniomazurskiego.

Gmina Janowiec Kościelny leży również na obszarze Zielonych Płuc Polski, których unikatowość i konieczność ochrony została zaznaczona w Deklaracji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 września 1994 r. w sprawie obszaru „Zielone Płuca Polski”.

IV. LASY OCHRONNE

Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych zidentyfikowanych według kryteriów HCVF (High Conservation Value Forests) adaptowanych do warunków Polski przez Związek Stowarzyszeń „Grupa Robocza FSC – Polska”.

Na terenie gminy Janowiec Kościelny występują lasy wodochronne stanowiące jedne z kategorii lasów o szczególnych walorach przyrodniczych.

6. RYS HISTORYCZNY I DZIEDZICTWO KULTUROWE

Sformułowana przez J. Pruszyńskiego definicja dziedzictwa kulturowego określa je jako zasób rzeczy nieruchomych i ruchomych, wraz ze związanymi z nim wartościami duchowymi, zjawiskami historycznymi i obyczajowymi, które uznawane są za godne ochrony prawnej dla dobra społeczeństwa i jego rozwoju. Z uwagi na zrozumiałe i akceptowane wartości historyczne, patriotyczne, religijne, naukowe i artystyczne, mające znaczenie dla tożsamości i ciągłości rozwoju politycznego, społecznego i kulturalnego, dziedzictwo kulturowe jest warte przekazania następnym pokoleniom.

W skład dziedzictwa kulturowego wchodzi zatem zabytki nieruchome i ruchome oraz dziedzictwo niematerialne przekazywane za pomocą przekazu ustnego i tradycji. Rys historyczny Gminy Janowiec Kościelny ściśle związany jest z historią Mazowsza oraz miejscowości położonych w jej granicach. Powyższe kwestie wyszczególnione zostały w poniższych punktach opracowania.

6.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Janowiec Kościelny leży na najdalej wysuniętej na północ części Mazowsza Północnego, która historycznie należała do Ziemi Zawkrzeńskiej. Bardziej precyzyjnie, był to teren położony przy lewym brzegu górnego biegu rzeki Orzyc, określony mianem Zawkrze. W pierwszym okresie określano go mianem dystryktu, jednak po zwrocie przez Krzyżaków (po 12 latach) w 1396 r. księciu plockiemu, w dokumentach zaczął być określany jako Ziemia Zawkrzeńska.

Rok 1343 przyniósł ustalenie granicy między państwem krzyżackim a Mazowszem. Przebieg został określony w opisie zamieszczonym w dokumentach księcia Siemowita II i Wielkiego Mistrza Rudolfa Koeniga z procesu polsko – krzyżackiego. W identycznej formie utrzymała się do roku 1945, na odcinku od obecnej miejscowości Safronka (gm. Janowiec Kościelny) do wsi Smolany-Żardawy i Grabowo Leśne, należących do tej samej gminy. Wzdłuż tej właśnie granicy powstawało później wiele osad drobnego rycerstwa mazowieckiego, które z biegiem czasu zmieniły się w zaścianki drobnoszlacheckie.

Osadnictwo skupiało się wokół grodów, które zazwyczaj były umiejscowione na trasie, którą biegły szlaki handlowe. Liczne najazdy krzyżackie i litewskie spowodowały wyniszczenie osadnictwa wczesnośredniowiecznego na pograniczu mazowiecko-pruskim. Zmieniło to przebieg dróg handlowych, a co za tym idzie, spadło znaczenie niektórych grodów, które wcześniej odpowiadały za bezpieczeństwo szlaku. Spowodowało to zanik części z nich, np. w Grzebsku i Stupsku. Jednak powstały też nowe np. Działdowo czy Janowo.

6.2. CHARAKTERYTYKA WYBRANYCH MIEJSCOWOŚCI GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY

A. Janowiec Kościelny

Janowiec Kościelny jest wsią o statusie siedziby gminy wiejskiej o tej samej nazwie. Pełni wiele funkcji, takich jak: administracyjna, kulturalno-oświatowa, rolnicza, mieszkalna, handlowo-usługowa oraz produkcyjna. Wieś leży w centralno-północnej części gminy i przecinana jest przez 2 drogi powiatowe: droga nr 1560 N (Kanigowo – dr. kraj. nr 7 – Zabłocie Kanigowskie – Janowiec Kościelny – Bukowiec) oraz droga nr 1613N (Robaczewo – Piotrowice – Stare Połcie – Janowiec Kościelny – Micznikowo-Kołatki – Jabłonowo Adamy – Nowa Wieś Wlk. – Grzebsk). Domy znajdują się po obu stronach dróg, z licznymi ulicami gminnymi odchodzącymi od nich. Przeważa typ zabudowy jednorodzinnej, z udziałem zabudowy zagrodowej. Większość domów jest starego budownictwa, wykonane z czerwonej cegły, z białą elewacją bądź drewniane, o zadowalającym stanie technicznym i wizualnym.

Historia wsi sięga XIII-ego wieku, kiedy to leżała na północnym Mazowszu, na Ziemi Zawkrzeńskiej, w krainie zwanej Poboże. Obszar ten zamieszkiwany był przez szlachtę zaściankową. Nazwa Poboże wywodzi się prawdopodobnie od pobożności ludzi i wielkiej miłości jaką darzyli Boga. W skutek podziałów rodzinnych lub odsprzedawania części majątków, średniozamożne domy szlacheckie zmieniały się w gniazda szlachty cząstkowej, a nawet zagrodowej. Przyczyną gęstego osadnictwa drobnoszlacheckiego na tych terenach była również bliskość ważnego szlaku handlowego z Bramy Morawskiej na Prusy. Najstarsze wzmianki o wsiach drobnoszlacheckich na Pobożu sięgają roku 1401. Janowiec Kościelny powstał ok. XV w. Według zapisów, w roku 1443 funkcjonowała już parafia katolicka. W drugiej połowie XV w. przy parafii powstała szkoła. W 1531 r. wieś rozdzielono pomiędzy

5 właścicieli. W XIX w. odnotowano we wsi obecność szkoły początkowej. Do 1827 r. w granicach Janowca Kościelnego istniało 6 domów, które zamieszkiwało 28 osób. Na przełomie XIX i XX w. liczba gospodarstw domowych wzrosła do 13, zaś osadników przybyło tylko 4. Do 1954 roku Janowiec Kościelny pełnił funkcję siedziby gminy wiejskiej Szczepkowo, która należała do powiatu mławskiego. W latach 1975–1998 wieś leżała w granicach administracyjnych województwa olsztyńskiego.

Wieś zbudowana jest w typie wielodrożnicy, gdzie u zbiegu dróg znajduje się centrum, w którym usytuowano budynki pełniące najważniejsze funkcje. Są to między innymi: urząd gminy, szkoła, kościół oraz sklepy. W centrum Janowca Kościelnego można spotkać zbudowany w 1910 roku, w stylu neogotyckim kościół, który widnieje w rejestrze zabytków Warmii i Mazur. Jest on jedyną dominantą przestrzenną tej miejscowości.

Kościół w Janowcu Kościelnym został wzniesiony prawdopodobnie na przełomie XIV i XV w. Kościół zyskał patronat św. Jana Chrzciciela, a osadę, w której go zlokalizowano nazwano na jego cześć - Janowiec Kościelny. Kościół ten od zawsze posiadał status kościoła parafialnego, co oznacza, że sama parafia powstała na przełomie XIV/XV w. W XVII w. budowla była w tak złym stanie, iż podjęto decyzję o budowie kolejnego kościoła. Tak też powstała obecna bryła kościoła. Od 4 listopada 2012 r. w Kościele pw. św. Jana Chrzciciela przebywa relikwia Jana Pawła II w postaci jego krwi.

Oprócz wyżej wymienionego kościoła, Janowiec Kościelny skrywa w sobie mnóstwo zabytków, zarówno archeologicznych jak i nieruchomych. W Gminnej Ewidencji Zabytków wyróżniono 7 obiektów architektonicznych. Natomiast w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków nazwa miejscowości pojawiła się 6 razy. Jako elementy zabytkowe uwzględniono 2 chałupy, Plebanię, cmentarz parafialny rzymskokatolicki, jego historyczne ogrodzenie oraz krzyż przydrożny.

B. Kuce

Kuce to wieś leżąca zaledwie 1,3 km od Janowca Kościelnego. Przecina ją droga powiatowa nr 1613N oraz rzeka Borowianka. Miejscowość nosiła wcześniej nazwę Pokrzywnica-Kuce, lecz uległa zmianie poprzez Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 grudnia 1999 r. w sprawie ustalenia i zmiany urzędowych nazw oraz rodzaju niektórych miejscowości w województwach: dolnośląskim, lubelskim, małopolskim, mazowieckim, opolskim, podkarpackim, śląskim, świętokrzyskim,

warmińsko-mazurskim i wielkopolskim oraz obiektu fizjograficznego w województwie łódzkim. Cofając się jeszcze bardziej w czasie, pierwotnie był to przysiółek o nazwie Zychy. Charakter zabudowy jest raczej rozproszony, ulicowy. W centrum wsi znajduje się stacja benzynowa, która stanowi jedyną dominantę przestrzenną.

Według Gminnej Ewidencji Zabytków, na terenie Kuc znajdują się 2 obiekty archeologiczne. W wojewódzkim rejestrze zabytków archeologicznych Kuce uwzględniono raz. 30 czerwca 1997 wpisano tam kurhan znajdujący się na terenie wsi.

C. Piotrkowo

Piotrkowo leży między miejscowościami Żabino-Arguły (1,2 km odległości) a Bukowiec Wielki (1,9 km odległości). Siedziba gminy znajduje się 3,7 km na północ. Wieś zbudowana w typie widlicy, przecięta przez drogę powiatową 1562N oraz drogami gminnymi odchodzącymi od niej. Występuje głównie zabudowa zagrodowa.

Na terenie miejscowości występuje 5 obiektów archeologicznych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków. Do wojewódzkiego rejestru zabytków archeologicznych wpisano trzy kurhany znajdujące się w granicach wsi Piotrkowo.

D. Bielawy

Miejscowość leżąca na południu gminy, blisko granicy z województwem mazowieckim. W niedużej odległości (2,2 km) znajduje się Nowa Wieś Wielka. Przez wieś, w sposób równoleżnikowy przebiega rzeka Dąbrówka. Oprócz tego, osadę przecina wiele dróg: droga powiatowa nr 1613N, dwie drogi gminne: nr 191035N oraz 191012N, a także 3 drogi nienazwane. Występuje tylko zabudowa zagrodowa, której budynki są dość zaniedbane.

Obszar Bielaw kryje w sobie 5 obiektów archeologicznych oraz 2 obiekty architektoniczne (krzyż przydrożny i chałupa) ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków. Według wojewódzkiego rejestru zabytków archeologicznych, w Bielawach znajdują się dwa kurhany.

E. Pokrzywnica Wielka

Pokrzywnica Wielka jest to niewielka miejscowość położona 1,8 km na południowy wschód od Janowca Kościelnego. Wieś przecina rzeka Janówka oraz droga powiatowa 1560N. Od tej drogi odbiegają również gminne ulice bez nazwy. Układ wsi przypomina

wielodrożnicę o bardzo nieregularnym kształcie i zabudowie, która nie jest skupiona. Dominuje zabudowa zagrodowa, która jest otoczona licznymi zadrzewieniem oraz polami uprawnymi.

Według Gminnej Ewidencji Zabytków w Pokrzywnicy Wielkiej znajduje się 8 zabytków archeologicznych. Do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków Archeologicznych wpisano 2 obiekty z tej miejscowości: kurhan oraz cmentarzysko wczesnośredniowieczne w obudowach kamiennych.

F. Bukowiec Wielki

Mała miejscowość położona 4,3 km na południowy wschód od siedziby gminy. Najbliżej usytuowanymi osadami są: Szczepkowo-Pawełki (1,2 km) oraz Piotrkowo (1,9 km). Wieś jest zbudowana w typie ulicówki, której główną drogą jest droga powiatowa nr 1619N. W osadzie znajdują się tylko 4 gospodarstwa rolne w zabudowie zagrodowej.

W obrębie osady znajduje się 11 obiektów archeologicznych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków. W Wojewódzkim Rejestrze Zabytków Archeologicznych odnotowano obecność kurhanu na analizowanym terenie.

G. Krusze

Osada leżąca na południu gminy Janowiec Kościelny, tuż przy granicy z gminą Wieczfnia Kościelna, a zarazem z województwem mazowieckim. Oddalona o prawie 8 km od siedziby gminy. Wieś w typie widlicy, przecięta przez drogę powiatową nr 1625N. Przez miejscowość przebiega również ciek wodny. Występuje wyłącznie zabudowa zagrodowa, otoczona polami uprawnymi.

W Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się 16 obiektów archeologicznych zlokalizowanych w tej właśnie wsi. Oprócz tego, do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków Archeologicznych wpisano jeden kurhan.

H. Zaborowo

Miejscowość zlokalizowana na południowo wschodniej granicy gminy Janowiec Kościelny z sąsiednią gminą Janowo. Odległość drogowa do siedziby gminy wynosi 7,7 km. Najbliżej położonymi wsiami są: Szczepkowo-Pawełki (3,5 km) oraz Krusze (2,7 km). Przez osadę przebiega południkowo droga powiatowa nr 1564N. Równolegle do niej płynie rzeka

Orzyc. Na południu budowa morfologiczna wsi wskazuje na rzędówkę, jednak od połowy, w kierunku północnym, zabudowa znajduje się po obu stronach drogi co wskazuje na ulicówkę. Przeważa zabudowa zagrodowa.

Zgodnie z Gminną Ewidencją Zabytków na terenie miejscowości Zaborowo znajduje się 8 zabytkowych obiektów archeologicznych oraz 3 obiekty architektoniczne, między innymi: dwa domy i jeden budynek gospodarczy. Wojewódzki rejestr zabytków archeologicznych wyróżnia jeden kurhan w tymże miejscu.

I. Szczepkowo-Zalesie

Osada leżąca przy wschodniej granicy gminy Janowiec Kościelny z gminą Janowo, oddalona o 6,1 km od siedziby gminy. W najbliższej odległości znajdują się takie miejscowości jak Szczepkowo-Pawelki (1,8 km) oraz Szczepkowo-Iwany (2,7 km). Wieś jest zbudowana w typie wielodrożnicy przeciętej przez drogę powiatową 1564N oraz drogi i ulice gminne. Na terenie wsi znajdują się 4 prywatne zbiorniki wodne. Występuje jedynie zabudowa zagrodowa, otoczona zarówno lasami jak i polami uprawnymi.

W kwestii dziedzictwa kulturowego miejscowość ta wyróżnia się szczególnie dużą liczbą obiektów uznanych za zabytkowe. Do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisano aż 19 obiektów archeologicznych oraz 1 obiekt architektoniczny – dworek. W wojewódzkim rejestrze zabytków archeologicznych znalazło się aż 6 pozycji przypisanych do tej wsi, między innymi: cztery kurhany oraz dwa cmentarzyska wczesnośredniowieczne w obudowach kamiennych.

J. Szczepkowo Borowe

Szczepkowo Borowe jest stosunkowo dużą osadą w porównaniu do wcześniej omawianych miejscowości. Znajduje się w odległości 4,7 km na wschód od Janowca Kościelnego. W najbliższym sąsiedztwie leżą Szczepkowo-Iwany (2,3 km) oraz Stare Połcie (2,5 km). Ciężko określić typ morfologiczny wsi z racji na nieregularny układ działek i dróg. W przeszłości mogła to być owalnica, jednak aktualnie układ przestrzenny wsi wskazuje na wielodrożnicę. Zabudowa jest skoncentrowana w centrum wsi, jest ona zwarta, zagrodowa.

W Gminnej Ewidencji Zabytków udokumentowano 7 obiektów archeologicznych oraz 3 obiekty architektoniczne, w tym dom, budynek gospodarczy oraz chatę. Do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków Archeologicznych wpisano jeden kurhan z tej miejscowości.

K. Smolany-Żardawy

Miejscowość zlokalizowana 5,8 km na północny wschód od siedziby gminy. W niedalekim sąsiedztwie znajdują się miejscowości Stare Połcie (2,8 km na południowy zachód) oraz Szczepkowo Borowe (2,4 km na południe). Wieś kształtem przypomina owalnicę o dość nieregularnym kształcie, która przebiega drogą powiatową nr 1617N. Zabudowa zagrodowa jest skupiona między drogą powiatową a gminną, tylko niewielka jej część wychodzi poza powstały w ten sposób „plac”. Osada w większości otoczona jest przez lasy.

Na terenie miejscowości znajduje się 8 obiektów archeologicznych oraz 3 obiekty architektoniczne wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz 2 groble i kurhan wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków Archeologicznych.

L. Napierki

Najbardziej wysunięta na południowy zachód osada w gminie, oddalona od siedziby gminy o 13,4 km. Usytuowana blisko granicy województwa warmińsko-mazurskiego z województwem mazowieckim, a także gminy Janowiec Kościelny z gminą Wieczfnia Kościelna. Tuż obok miejscowości przebiega droga ekspresowa nr 7. Przez samą miejscowość przechodzą tylko drogi gminne, których układ wskazuje na widlicę jako genetyczny typ wsi. W niedalekiej odległości, na północ od osady znajdują się duże powierzchnie lasów.

Do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisano 8 obiektów architektonicznych oraz 3 obiekty archeologiczne leżące w granicach tej miejscowości. Według wojewódzkiej Ewidencji Zabytków znajduje się tam też zabytkowy cmentarz ewangelicki - obecnie parafialny rzymskokatolicki. Dominantą przestrzenną jest Kościół pw. św. Antoniego Padewskiego wybudowany w 1934 r.

6.3. PRAWNE ZASADY OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH

Głównym aktem prawnym, który stanowi o ochronie zabytków jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Dokument ten definiuje takie pojęcia jak: zabytek, zabytek archeologiczny, historyczny układ ruralistyczny, krajobraz kulturowy itd.

Przez zabytek należy rozumieć nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Ochrona zabytków ma głównie na celu kontrolę stanu zachowania zabytków, przeciwdziałanie kradzieży, zapewnienie różnorodnych warunków umożliwiających trwałe zachowanie zabytków czy zapobieganie ewentualnym zagrożeniom, które mogłyby spowodować uszczerbek zabytków.

Ochronę zabytków sprawują organy administracji publicznej. Natomiast opiekę nad zabytkami sprawują właściciele lub posiadacze zabytków. Opieka w tym przypadku polega na zapewnieniu warunków do m. in. popularyzowania czy upowszechniania wiedzy o zabytku i jego znaczeniu dla historii i kultury, naukowym badaniu, dokumentowaniu zabytku, prowadzeniu prac konserwatorskich, prac restauratorskich itp.

Ochronie i opiece podlegają zabytki nieruchome, zabytki ruchome i zabytki archeologiczne. W omówionych poniżej punktach będzie również występowało pojęcie walorów krajobrazowych, które należy rozumieć jako wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim: rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka. Należy również wyjaśnić pojęcie krajobrazu kulturowego, przez który rozumie się przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze.

W dalszej części opracowania wskazane zostaną obiekty znajdujące się na terenie Gminy Janowiec Kościelny, które zostały ujęte w gminnej ewidencji zabytków, wpisane do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego lub stanowiące zabytki archeologiczne.

6.4. GMINNA EWIDENCJA ZABYTEKÓW

Dnia 8 sierpnia 2018 roku weszło w życie Zarządzenie nr 57/2019 Wójta Gminy Janowiec Kościelny w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Janowiec Kościelny. W dokumencie przyjęto Gminną Ewidencję Zabytków w formie zbioru kart adresowych, która została dodana jako załącznik. Znalazł się tam wykaz obiektów

archeologicznych oraz wykaz obiektów architektonicznych. Poniższe tabele prezentują wcześniej wspomniany zbiór kart.

Tab. 5. Wykaz obiektów archeologicznych z Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Janowiec Kościelny

Lp.	Miejscowość	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze
1	Nowa Wieś Dmochy	33-62	1	3
2	Smolany-Żardawy	33-62	2	4
3	Smolany-Żardawy	33-62	4	14
4	Smolany-Żardawy	33-62	5	15
5	Smolany-Żardawy	33-62	6	16
6	Smolany-Żardawy	33-62	7	17
7	Nowa Wieś Dmochy	33-62	2	43
8	Janowiec Zdzięty	34-61	1	1
9	Janowiec Szlachecki	34-61	1	2
10	Safronka	34-61	1	3
11	Wiłunie	34-61	1	4
12	Powierz	34-61	1	6
13	Wiłunie	34-61	5	7
14	Wiłunie	34-61	4	8
15	Wiłunie	34-61	3	9
16	Safronka	34-61	4	10
17	Safronka	34-61	5	11
18	Safronka	34-61	3	12
19	Wiłunie	34-61	2	13
20	Safronka	34-61	2	14
21	Gniadki	34-61	1	15
22	Gniadki	34-61	2	16
23	Zabłocie Kanigowskie	34-61	2	18
24	Zabłocie Kanigowskie	34-61	1	21
25	Janowiec (Janowiec Jastrząbki)	34-61	1	22
26	Leśniewo Wielkie	34-61	1	23
27	Leśniewo Wielkie	34-61	2	24
28	Leśniewo Wielkie	34-61	3	25
29	Zaskórki (Szypułki-Zaskórki)	34-61	1	26
30	Zaskórki (Szypułki-Zaskórki)	34-61	2	27
31	Kuce	34-61	1	28
32	Janowiec (Janowiec Jastrząbki)	34-61	2	29
33	Janowiec Zdzięty	34-61	2	30
34	Janowiec Kościelny	34-61	1	31
35	Leśniki (Janowiec-Leśniki)	34-61	1	32
36	Leśniki (Janowiec-Leśniki)	34-61	2	33
37	Pokrzywnica (Pokrzywnica Wielka)	34-61	1	34
38	Kołaki (Miecznikowo-Kołaki)	34-61	1	35
39	Kołaki (Miecznikowo-Kołaki)	34-61	2	36
40	Janowiec Zdzięty	34-61	3	37
41	Szczepkowo Borowe	34-62	1	1
42	Kuce	34-62	2	2
43	Smolany-Żardawy	34-62	1	3
44	Szczepkowo Borowe	34-62	2	4
45	Szczepkowo-Zalesie	34-62	15	5
46	Szczepkowo-Zalesie	34-62	16	6
47	Szczepkowo-Zalesie	34-62	19	7
48	Szczepkowo Borowe	34-62	3	8
49	Połcie Stare	34-62	1	9

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Uwarunkowania rozwoju

Lp.	Miejscowość	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze
50	Polcie Stare	34-62	2	10
51	Polcie Stare	34-62	3	11
52	Polcie Stare	34-62	4	12
53	Polcie Stare	34-62	5	13
54	Polcie Stare	34-62	6	14
55	Polcie Stare	34-62	7	15
56	Polcie Stare	34-62	8	16
57	Polcie Stare	34-62	9	17
58	Polcie Stare	34-62	10	18
59	Polcie Stare	34-62	11	19
60	Szczepkowo Borowe	34-62	4	22
61	Szczepkowo Borowe	34-62	5	23
62	Polcie Stare	34-62	12	24
63	Szczepkowo Borowe	34-62	6	25
64	Szczepkowo Borowe	34-62	7	26
65	Polcie Stare	34-62	13	27
66	Pokrzywnica (Pokrzywnica Wielka)	34-62	3	28
67	Pokrzywnica (Pokrzywnica Wielka)	34-62	4	29
68	Pokrzywnica (Pokrzywnica Wielka)	34-62	5	30
69	Pokrzywnica (Pokrzywnica Wielka)	34-62	6	31
70	Pokrzywnica (Pokrzywnica Wielka)	34-62	7	32
71	Szczepkowo-Iwany	34-62	1	33
72	Szczepkowo-Iwany	34-62	2	34
73	Szczepkowo-Iwany	34-62	3	35
74	Szczepkowo-Iwany	34-62	4	36
75	Szczepkowo-Iwany	34-62	5	37
76	Szczepkowo-Iwany	34-62	6	38
77	Szczepkowo-Iwany	34-62	7	39
78	Szczepkowo-Iwany	34-62	8	40
79	Szczepkowo-Iwany	34-62	9	41
80	Smolany-Żardawy	34-62	2	42
81	Smolany-Żardawy	34-62	3	43
82	Szczepkowo-Zalesie	34-62	9	49
83	Napierki	35-60	2	32
84	Jabłonowo-Maćkowięta	35-61	1	4
85	Jabłonowo-Maćkowięta	35-61	2	5
86	Jabłonowo-Dyby	35-61	3	6
87	Miąchy (Miecznikowo-Miąchy)	35-61	1	7
88	Miąchy (Miecznikowo-Miąchy)	35-61	2	8
89	Jabłonowo-Dyby	35-61	4	9
90	Jabłonowo-Dyby	35-61	5	10
91	Miecznikowo-Gołębie	35-61	1	11
92	Miąchy (Miecznikowo-Miąchy)	35-61	3	12
93	Miecznikowo-Cygany-Sowy	35-61	1	13
94	Miecznikowo-Cygany-Sowy	35-61	2	14
95	Piotrkowo (Arguły-Żabino)	35-61	1	15
96	Jabłonowo-Maćkowięta	35-61	6	16
97	Jabłonowo-Maćkowięta	35-61	7	17
98	Jabłonowo	35-61	8	18
99	Bielawy	35-61	1	19
100	Bielawy	35-61	2	20
101	Jabłonowo-Adamy	35-61	9	21
102	Bielawy	35-61	3	22

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Uwarunkowania rozwoju

Lp.	Miejscowość	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze
103	Jabłonowo-Adamy	35-61	10	23
104	Bielawy	35-61	4	24
105	Bielawy	35-61	5	25
106	Piotrkowo-Gąsiory	35-61	2	26
107	Miecznikowo-Cygany-Sowy	35-61	3	27
108	Jabłonowo	35-61	11	28
109	Jabłonowo	35-61	12	29
110	Napierki	35-61	3	30
111	Nowa Wieś Wielka	35-62	1	1
112	Piotrkowo	35-62	4	2
113	Piotrkowo	35-62	3	3
114	Piotrkowo	35-62	5	4
115	Krusze	35-62	1	5
116	Zaborowo	35-62	1	6
117	Bukowiec (Bukowiec Wielki)	35-62	3	7
118	Bukowiec (Bukowiec Wielki)	35-62	4	8
119	Bukowiec (Bukowiec Wielki)	35-62	2	9
120	Bukowiec (Bukowiec Wielki)	35-62	1	10
121	Piotrkowo	35-62	6	11
122	Bukowiec	35-62	5	12
123	Krusze	35-62	2	13
124	Krusze	35-62	3	14
125	Krusze	35-62	4	15
126	Waśniewo	35-62	1	16
127	Waśniewo	35-62	2	17
128	Waśniewo	35-62	3	18
129	Krusze	35-62	5	19
130	Krusze	35-62	6	20
131	Krusze	35-62	7	21
132	Krusze	35-62	8	22
133	Krusze	35-62	9	23
134	Krusze	35-62	10	24
135	Krusze	35-62	11	25
136	Waśniewo	35-62	4	26
137	Krusze	35-62	12	27
138	Bielawy	35-62	6	40
139	Szczepkowo-Zalesie	35-62	2	41
140	Szczepkowo-Zalesie	35-62	1	42
141	Bukowiec (Bukowiec Wielki)	35-62	6	43
142	Szczepkowo-Zalesie	35-62	4	44
143	Szczepkowo-Zalesie	35-62	5	45
144	Szczepkowo-Zalesie	35-62	6	46
145	Szczepkowo-Zalesie	35-62	7	47
146	Szczepkowo-Zalesie	35-62	8	48
147	Szczepkowo-Zalesie	35-62	9	49
148	Szczepkowo-Zalesie	35-62	10	50
149	Szczepkowo-Zalesie	35-62	11	51
150	Szczepkowo-Zalesie	35-62	12	52
151	Szczepkowo-Zalesie	35-62	13	53
152	Szczepkowo-Zalesie	35-62	14	54
153	Pokrzywnica (Pokrzywnica Wielka)	35-62	1	55
154	Pokrzywnica (Pokrzywnica Wielka)	35-62	2	56
155	Szczepkowo-Zalesie	35-62	15	57
156	Szczepkowo-Zalesie	35-62	3	58
157	Bukowiec (Bukowiec Wielki)	35-62	7	59

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Uwarunkowania rozwoju

Lp.	Miejscowość	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze
158	Bukowiec (Bukowiec Wielki)	35-62	8	60
159	Bukowiec (Bukowiec Wielki)	35-62	9	61
160	Bukowiec (Bukowiec Wielki)	35-62	10	62
161	Bukowiec (Bukowiec Wielki)	35-62	11	63
162	Zaborowo	35-62	2	64
163	Zaborowo	35-62	3	65
164	Zaborowo	35-62	4	66
165	Zaborowo	35-62	5	67
166	Zaborowo	35-62	6	68
167	Zaborowo	35-62	7	69
168	Zaborowo	35-62	8	70
169	Szczepkowo-Pawełki	35-62	1	71
170	Krusze	35-62	13	72
171	Krusze	35-62	14	73
172	Krusze	35-62	15	74
173	Krusze	35-62	16	75
174	Nowa Wieś Wielka	35-62	2	77
175	Nowa Wieś Wielka	35-62	3	80
176	Nowa Wieś Wielka	35-62	4	81
177	Napierki	36-60	1	7

Źródło: Zarządzenie nr 57/2019 Wójta Gminy Janowiec Kościelny.

Tab. 6. Wykaz obiektów architektonicznych z Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Janowiec Kościelny

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Nr	Uwagi
1	Bielawy	krzyż przydrożny		
2	Bielawy	chałupa	28	
3	Gniadki	dom	6	
4	Gwoździe	figurka przydrożna		
5	Janowiec Kościelny	budynek gospodarczy		
6	Janowiec Kościelny	krzyż przydrożny		
7	Janowiec Kościelny	dom	44	
8	Janowiec Kościelny	chałupa	78	
9	Janowiec Kościelny	cmentarz parafialny		
10	Janowiec Kościelny	ogrodzenie cmentarza		
11	Janowiec Kościelny	kościół		
12	Miecznikowo-Gołębie	dom	9	
13	Napierki	dom	4	
14	Napierki	dom	25	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Uwarunkowania rozwoju

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Nr	Uwagi
15	Napierki	dom	37	
16	Napierki	dom	38	
17	Napierki	dom	42	
18	Napierki	dom	44	
19	Napierki	kościół		
20	Napierki	cmentarz parafialny		
21	Nowa Wieś Dmochy	szkoła, d. dwór	30	było błędnie jako Krajewo
22	Nowa Wieś Wielka	chałupa	20	
23	Nowa Wieś Wielka	chałupa	32	
24	Smolany-Żardawy	dom	5	
25	Smolany-Żardawy	dom	8	
26	Smolany-Żardawy	budynek gospodarczy	8	
27	Szczepkowo Borowe	budynek gospodarczy	4	
28	Szczepkowo Borowe	chata	7	
29	Szczepkowo Borowe	dom	36	
30	Szczepkowo-Zalesie	dworek		
31	Wiłunie	dom	6	
32	Wiłunie	dom	8	
33	Wiłunie	budynek gospodarczy	10	
34	Zaborowo	dom	4	
35	Zaborowo	dom	5	
36	Zaborowo	budynek gospodarczy	9	

Źródło: Zarządzenie nr 57/2019 Wójta Gminy Janowiec Kościelny.

6.5. REJESTR ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Tab. 7. Rejestr zabytków archeologicznych woj. warmińsko-mazurskiego

Lp	Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru	Działka	Gmina	Data wpisu	Decyzja	Obszar AZP	Stanowisko w miejscowości
1	Bielawy	Kurhan	c-194	222/6	Janowiec Kościelny	1995-09-11	5350-14/95	35-61/20	st. II
2	Bielawy	Kurhan	c-193	68/1, 2009-09-21	Janowiec Kościelny	1995-09-11	5350-13/95	35-61/24	st. IV
3	Bukowiec	Kurhan	c-255	32	Janowiec Kościelny	2000-12-31	5350-33/2000	35-62/7	st. III
4	Krusze	Kurhan	c-242	6	Janowiec Kościelny	1998-06-08	5350-13/98	35-62/5	st. I
5	Kuce	Kurhan	c-234	cz. dz. 22/3	Janowiec Kościelny	1997-06-30	5350-45/97	34-62/2	st. II
6	Piotrkowo	Kurhan	c-237	28491	Janowiec Kościelny	1997-06-30	5350-42/97	35-62/3	st. III
7	Piotrkowo	Kurhan	c-238	sty-78	Janowiec Kościelny	1997-06-30	5350-43/97	35-62/4	st. V
8	Piotrkowo	Kurhan	c-236	sty-92	Janowiec Kościelny	1997-06-30	5350-41/97	35-62/2	st. IV
9	Pokrzywnica Wielka	Kurhan	c-253	203	Janowiec Kościelny	1999-07-05	5350-42/99	34-62/31	st. VI
10	Pokrzywnica Wielka	Cmentarzysko wczesnośredniowieczne w obudowach kamiennych	c-244	118, 119, 120	Janowiec Kościelny	1998-06-30	5350-25/98	35-62/55	st. I
11	Smolany-Żardawy	2 groble	c-256	224/5; 233/14; 233/15; 233/16; 254	Janowiec Kościelny	2000-12-31	5350-34/2000	34-62/42, 43	st. II,III
12	Smolany-Żardawy	Kurhan	c-245	251/7	Janowiec Kościelny	1998-06-30	5350-23/98	34-62/3	st. I
13	Szczepkowo Borowe	Kurhan	c-235	cz. dz. 90/1	Janowiec Kościelny	1997-06-30	5350-44/97	34-62/1	st. I
14	Szczepkowo-Zalesie	Cmentarzysko wczesnośredniowieczne w obudowach kamiennych	c-247	33, 69, 70, 374	Janowiec Kościelny	1998-06-30	5350-24/98	35-62/42	st. I
15	Szczepkowo-Zalesie	Kurhan	c-248	141	Janowiec Kościelny	1998-07-08	5350-28/98	35-62/50	st. X
16	Szczepkowo-Zalesie	Cmentarzysko wczesnośredniowieczne w obudowach kamiennych	C-271	106	Janowiec Kościelny	2006-11-10	IZAR(MP)-420/9-22/06	35-62/54	st. XIV
17	Szczepkowo-Zalesie	Kurhan	C-272	141	Janowiec Kościelny	2006-11-10	IZAR(MP)-420/9-23/06	35-62/51	st. XI
18	Szczepkowo-Zalesie	Kurhan	C-273	143	Janowiec Kościelny	2006-11-10	IZAR(MP)-420/9-24/06	35-62/52	st. XII

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Uwarunkowania rozwoju

19	Szczepkowo-Zalesie	Kurhan	C-274	144	Janowiec Kościelny	2006-11-10	IZAR(MP)-420/9-25/06	35-62/53	st. XIII
20	Zaborowo	Kurhan	c-241	109	Janowiec Kościelny	1998-06-08	5350-14/98	35-62/6	st. I

Źródło: <https://www.wuoz.olsztyn.pl/rejestr-i-ewidencja-zabytkow> Data dostępu: 20/11/2019

6.6. REJESTR ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Tab. 8. Rejestr zabytków nieruchomych woj. warmińsko-mazurskiego

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu	Decyzja	Gmina
1	Janowiec Kościelny	KOŚCIÓŁ p.w. św. Jana Chrzciciela	A-1995	1987-05-11	kl-5340-234/87	Janowiec Kościelny

Źródło: <https://www.wuoz.olsztyn.pl/rejestr-i-ewidencja-zabytkow> Data dostępu: 20/11/2019

6.7. WOJEWÓDZKA EWIDENCJA ZABYTKÓW

Tab. 9. Ewidencja zabytków woj. warmińsko-mazurskiego

L. p.	Miejscowość	Nr budynku	Nr rekordu	Obiekt	Lokalizacja	Gmina	WEZ
1	Gołębie-Miecznikowo	9	33910	dom	-	Janowiec Kościelny	kg
2	Janowiec Kościelny	25	33892	chałupa	-	Janowiec Kościelny	Z-41
3	Janowiec Kościelny	72	33888	Plebania	-	Janowiec Kościelny	Z-41
4	Janowiec Kościelny	78	33895	chałupa	-	Janowiec Kościelny	Z-41
5	Janowiec Kościelny	-	33897	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	na płn. skraju wsi, po prawej stronie drogi asfaltowej do Piotrowic	Janowiec Kościelny	Z-41
6	Janowiec Kościelny	-	33890	krzyż przydrożny	przy boisku sportowym	Janowiec Kościelny	Z-41

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Uwarunkowania rozwoju

L. p.	Miejscowość	Nr budynku	Nr rekordu	Obiekt	Lokalizacja	Gmina	WEZ
7	Janowiec Kościelny	-	51923	historyczne ogrodzenie cmentarza przykościelnego	przy kościele św. Jana Chrzciciela	Janowiec Kościelny	Z-15/2019 z 19.02.2019 r.
8	Krajewo	3	33886	budynek gospodarczy	-	Janowiec Kościelny	Z-41
9	Napierki	-	33939	cmentarz ewangelicki - obecnie parafialny rzymskokatolicki	na południowo-zach.- skraju wsi, przy drodze	Janowiec Kościelny	Z-41
10	Safronka	-	32631	ZDF: zespół dworsko-folwarczny	-	Janowiec Kościelny	Z-41

Źródło: <https://www.wuoz.olsztyn.pl/rejestr-i-ewidencja-zabytkow> Data dostępu: 20/11/2019

7. DEMOGRAFIA

7.1. LICZBA LUDNOŚCI

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, 31.12.2018 r. gminę zamieszkiwało faktycznie 3 219 mieszkańców (tabela nr 10). Powierzchnia gminy zajmuje 136,2 km², co przy obecnej liczbie mieszkańców daje gęstość zaludnienia około 24 os/km².

Porównując wyniki z ostatnich dziesięciu lat widać, że liczba ludności zmniejszała się sukcesywnie od 2010 do 2017 rok. W tym okresie liczba ludności spadła o ponad 200 mieszkańców. W ostatnim analizowanym okresie liczba ta nieznacznie wzrosła (o 3 osoby). Co za tym idzie, spadła gęstość zaludnienia. W roku 2018, w porównaniu do 2008 roku odsetek małżeństw spadł o ponad połowę.

Tab. 10 .Zmiany liczby ludności zamieszkującej gminę na przełomie lat 2008-2018

Rok/Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ludność ogółem wg faktycznego miejsca zamieszkania	3,377	3,347	3,429	3,395	3,387	3,339	3,320	3,277	3,243	3,216	3,219
Gęstość zaludnienia [liczba osób/1km ²]	25	25	25	25	25	25	24	24	24	24	24
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	-11.1	-8.9	24.5	-9.9	-2.4	-14.2	-5.7	-13.0	-10.4	-8.3	0.9
Liczba małżeństw na 1000 ludności	7,0	6,4	6,4	6,1	5,9	3,0	4,5	6,3	4,6	5,6	3,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Z danych uzyskanych z prowadzonych przez Gminę Janowiec Kościelny ewidencji, zebrano informacje dotyczące zmiany liczby ludności w poszczególnych miejscowościach gminy. Zestawienie zaprezentowano w tabeli nr 11.

Tab. 11. Zmiana liczby ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Janowiec Kościelny w latach 2013-2018.

Lp.	Miejscowość	Lata					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Bielawy	142	139	137	134	134	129
2.	Bukowiec Wielki	45	45	43	41	39	40
3.	Gniadki	51	51	51	52	50	49
4.	Górowo-Trząski	45	45	45	47	52	57
5.	Grabowo Leśne	12	10	9	12	12	12
6.	Jabłonowo-Adamy	49	51	56	54	54	51

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Uwarunkowania rozwoju

7.	Jabłonowo-Dyby	62	60	65	64	61	62
8.	Jabłonowo-Maćkowięta	57	57	58	57	54	54
9.	Janowiec-Jastrząbki	32	33	31	29	28	27
10.	Janowiec-Kościelny	326	339	338	344	350	356
11.	Janowiec-Leśniki	57	56	55	54	52	53
12.	Janowiec-Zdzięty	15	15	18	18	18	18
13.	Kownatki-Falęcino	13	12	12	13	12	13
14.	Krajewo-Kawęczyno	6	6	6	5	5	6
15.	Krajewo Małe	13	13	13	12	12	11
16.	Krajewo Wielkie	6	6	6	6	7	7
17.	Krusze	64	64	66	57	57	56
18.	Kuce	209	199	197	204	198	194
19.	Leśniewo Wielkie	9	9	9	8	8	9
20.	Miecznikowo-Cygany	43	41	37	36	36	35
21.	Miecznikowo-Gołębie	32	32	32	28	26	27
22.	Miecznikowo-Kołaki	40	39	41	40	39	40
23.	Miecznikowo-Miąchy	9	9	9	9	9	11
24.	Miecznikowo Siwe	28	27	27	26	23	22
25.	Miecznikowo-Sowy	13	12	12	12	12	12
26.	Napierki	161	159	155	160	165	163
27.	Nowa Wieś-Dmochy	100	101	103	97	95	99
28.	Nowa Wieś Wielka	188	189	184	178	171	167
29.	Piotrkowo	42	42	45	42	43	47
30.	Pokrzywnica Wielka	148	151	149	149	143	144
31.	Połcie Młode	64	65	66	65	63	62
32.	Powierz	86	86	87	80	75	79
33.	Safronka	276	274	270	246	244	240
34.	Smolany-Żardawy	86	88	87	85	89	92
35.	Stare Połcie	50	48	48	46	46	45
36.	Szczepkowo Borowe	147	139	137	135	129	127
37.	Szczepkowo-Iwany	17	19	24	26	25	23
38.	Szczepkowo-Kukielki	3	3	3	3	3	3
39.	Szczepkowo-	79	80	76	77	73	69

	Pawełki						
40.	Szczepkowo-Skrody	36	37	37	37	37	36
41.	Szczepkowo-Soldany	30	28	28	27	25	24
42.	Szczepkowo-Zalesie	75	76	76	76	78	76
43.	Szypułki-Zaskórki	7	7	7	7	7	7
44.	Waśniewo-Grabowo	76	78	77	71	68	68
45.	Waśniewo-Gwoździe	67	68	65	66	63	62
46.	Wiłunie	37	36	35	35	34	36
47.	Zabłocie Kanigowskie	58	56	55	55	53	52
48.	Zaborowo	126	129	128	124	121	110
49.	Żabino-Arguły	19	21	17	16	16	16
50.	Żabino-Gąsiorzy	14	14	14	11	11	11

Źródło: Opracowanie własne.

W większości miejscowości liczba ludności spada. Największy spadek liczby ludności nastąpił w 2016 roku w porównaniu do roku 2015. Najwyższy spadek odnotowano wówczas w miejscowości Safronka (24 osoby). W ciągu ostatnich pięciu lat liczba ludności zmniejszyła się najbardziej we wsiach Safronka, Szczepkowo Borowe, Zaborowo. Niewielki przyrost ludności w ostatnich 5 latach obserwowany jest w kilku miejscowościach gminy, z czego najwyższy w miejscowości Janowiec Kościelny (30 osób), Górowo Trząski (12 osób).

7.2. PRZYROST NATURALNY

Przyrost naturalny, który jest różnicą urodzeń i zgonów, jest bardzo ważnym wskaźnikiem demograficznym, który świadczy o rozwoju społeczeństwa lub wręcz przeciwnie. Dane dotyczące urodzeń, zgonów oraz przyrostu naturalnego na 1000 ludności z okresu 10 lat zostały umieszczone w tabeli nr 12.

Tab. 12. Zmiany przyrostu naturalnego oraz liczby urodzeń i zgonów w latach 2008-2018

Rok/Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,46	1,17	0,00	-0,88	0,88	-1,18	-0,30	-2,11	-5,22	-4,65	-3,75
Urodzenia na 1000 ludności	13,41	12,88	10,45	9,64	11,78	11,55	11,39	8,45	10,14	10,22	12,20
Zgony na 1000 ludności	14,86	11,71	10,45	10,51	10,90	12,73	11,69	10,57	15,36	14,87	15,95

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Poziom przyrostu naturalnego od 2013 roku (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) dla gminy jest ujemny. Największy spadek nastąpił w ostatnich trzech latach tj. 2016-2018, a roku 2016 był największy z badanego okresu. Ujemny przyrost naturalny spowodowany jest zwiększeniem poziomu umieralności. Ku zdziwieniu, od 2015 roku liczba urodzeń nieznacznie, lecz systematycznie wzrasta. Tendencja spadkowa liczby ludności w gminie może się utrzymywać na skutek m in. ogólnej zmiany modelu rodziny oraz odpływem młodych mieszkańców do większych ośrodków miejskich. Jest to negatywne zjawisko.

7.3. MIGRACJE

Saldo migracji jest kolejnym wskaźnikiem demograficznym, który wskazuje na przyływ lub odpływ ludności z danego obszaru.

Tab. 13.. Saldo migracji w Gminie Janowiec Kościelny na tle województwa warmińsko-mazurskiego

Rok	Gmina Janowiec Kościelny	Województwo warmińsko-mazurskie
	Saldo migracji Wskaźnik na 1000 ludności	
2008	-12,1	-2,2
2009	-7,4	-2,0
2010	-5,2	-1,9
2011	-9,1	-2,1
2012	-1,8	-1,8
2013	-11,2	-2,6
2014	-5,7	-2,5
2015	0,0 ^x	0,0 ^x
2016	-6,5	-2,1
2017	-9,0	-1,9
2018	-1,6	-2,4

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Gmina Janowiec Kościelny podobnie jak województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się ujemnym saldem migracji, jednak dla gminy wskaźnik w większości lat był znacznie wyższy. W badanym okresie wielkość tego wskaźnika znacznie się zmieniała, a tendencja była nieregularna (wartość zmniejszała i zwiększała się naprzemiennie). Różnice w wartościach wynosiły nawet 9,4. Dla porównania, wartość salda migracji dla województwa znajdowała się w przedziale <-2,6;-1,8>. Pozytywnym zjawiskiem jest duży spadek ujemnego salda migracji w ostatnich analizowanych latach, która w 2018 roku spowodowała wynik niższy niż saldo migracji dla województwa.

Tab. 14. Zmiany wskaźnika salda migracji w latach 2008-2018 w Gminie Janowiec Kościelny

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Saldo migracji wewnętrznych	-41	-25	-18	-31	-3	-35	-19	-17	-21	-29	-5
Saldo migracji zagranicznych	0	0	0	0	-3	-3	0	0 ^x	0	0	0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2015 roku saldo migracji wewnętrznych (zameldowania i wymeldowania gminne) było ujemne, natomiast saldo migracji zagranicznych (wymeldowania za granicę i zameldowania z za granicy) było równe 0 (tabela nr 14). Ludność odpływowa stanowiła większy udział niż ludność napływowa. Migracje wewnętrzne obejmują większą część niż migracje zagraniczne. Spowodowane jest przenoszeniem się ludności młodej do większych ośrodków miejskich jak np. Olsztyn, Nidzica, Mława, Działdowo, najczęściej ze względów ekonomicznych.

W analizowanym, dziesięcioletnim okresie czasu zdecydowaną większość stanowiły migracje zewnętrzne, jednak nie wykazują one żadnej tendencji. Ich poziom spadał i wzrastał kilkakrotnie w badanym okresie. Natomiast saldo migracji zagranicznych ma niewielki udział w odpływie ludności, ponieważ w większości lat było ono zerowe. Jedynie w 2012 i 2013 roku 3 osoby wyjechały za granicę. W ostatnim roku odnotowano spadek migracji wewnętrznych do poziomu 5 wyjazdów.

Zróznicowana tendencja zmiany salda migracji w poszczególnych latach może być spowodowana, z jednej strony odpływem ludzi młodych do większych ośrodków miejskich, z drugiej zaś napływem ludności miejskiej w poszukiwaniu ciszy i wiejskiego krajobrazu, z dala od zgiełku dużego miasta.

Na ujemne saldo migracji w przypadku gminy Janowiec Kościelny ma również wpływ słabo rozwinięta infrastruktura komunikacyjna, która utrudnia dojazd mieszkańców do większych miast i miejscowości sąsiednich. Duże znaczenie w przypadku ujemnego salda migracji ma rolnicze przeznaczenie dużej części gminy. Ludność wyjeżdża do innych miejscowości w celu znalezienia lepszych warunków pracy oraz mieszkalnictwa, nie podejmując działań w zakresie prowadzenia rolnictwa ekologicznego czy agroturystyki, o czym świadczy słabo rozwinięta baza turystyczna w gminie (opisano w rozdziale 9).

7.4. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA

Gęstość zaludnienia w Gminie Janowiec Kościelny jest niższa niż w powiecie nidzickim i województwie warmińsko-mazurskim (wykres nr 2). Gęstość zaludnienia w gminie

Janowiec Kościelny była największa w 2013 roku, w następnym roku zmalała i poziom ten utrzymał się do końca okresu analizowanego. Podobna tendencja zauważalna jest w pozostałych badanych jednostkach administracyjnych. W każdym przypadku gęstość zaludnienia spadła.

Wykres 2. Zmiany wskaźnika gęstości zaludnienia w latach 2012-2018 w Gminie Janowiec Kościelny, na tle powiatu i województwa

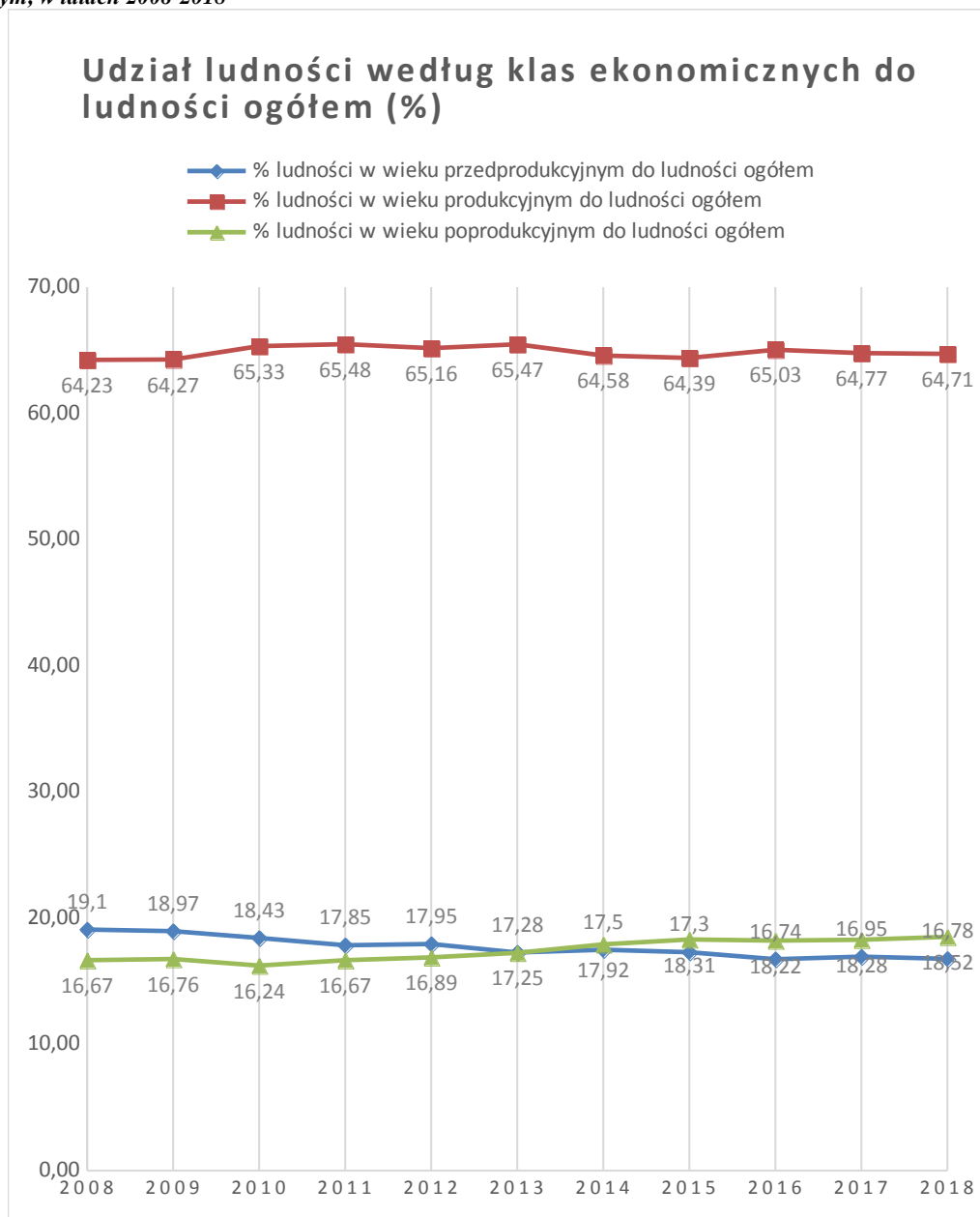
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

7.5. EKONOMICZNE GRUPY WIEKOWE

Zmiany liczby ludności pod względem podziału na ekonomiczne grupy wieku (ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym) w latach 2008-2018 przedstawiono na poniższym wykresie (wykres nr 3).

W Gminie Janowiec Kościelny przeważającą grupę ekonomiczną ludności stanowi ludność w wieku produkcyjnym – w roku 2018 ok. 65 % ludności ogółem. W grupie tej obserwuje się stały poziom, zmieniający się nieznacznie na przestrzeni lat, ustabilizowany na jednym poziomie w ostatnich 3 latach. Dynamikę zmian wykazuje wskaźnik liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, który od początku badanego okresu stale ulegał spadkowi. Wzrostowi uległ wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym, na przestrzeni 2008-2018 roku było to 1,12%. Taki sam spadek wykazała grupa osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 3. Zmiany wskaźnika udziału ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w Gminie Janowcu Kościelnym, w latach 2008-2018

Źródło: Opracowanie własne

Gmina Janowiec Kościelny podobnie jak województwo warmińsko-mazurskie i powiat nidzicki charakteryzuje się podobną dynamiką zmian wskaźnika ekonomicznych grup ludności w liczbie ludności ogółem - spadek osób w wieku przedprodukcyjnym związany bezpośrednio ze zmniejszającą się liczbą urodzeń w ostatnich latach, oraz wzrostem ludności w wieku poprodukcyjnym. Jednak na tle powiatu i województwa gmina wypada

najlepiej ze względu na lepszy stosunek ludności w wieku przedprodukcyjnym (który w gminie jest wyższy od poziomu powiatu i województwa) oraz poprodukcyjnym.

Tab. 15. Struktura ludności wg wieku w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu z sytuacją w powiecie nidzickim i województwie warmińsko-mazurskim

UDZIAŁ LUDNOŚCI WG. EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W % LUDNOŚCI OGÓLEM						
Jednostka administracyjna	Przedprodukcyjnym		Produkcyjnym		Poprodukcyjnym	
	2017r.	2018r.	2017r.	2018r.	2017r.	2018r.
Woj. warm.-maz.	15.31	15.34	65.56	64.86	19.13	19.80
Powiat nidzicki	15.48	15.51	66.30	65.71	18.21	18.79
Gmina Janowiec Kościelny	16.95	16.78	64.77	64.71	18.28	18.52

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

7.6. PRACUJĄCY

Według danych z 2018r. w gminie Janowiec Kościelny liczba pracujących osób wynosiła 210, z czego zdecydowaną większość stanowiły kobiety (124 osoby). Liczba pracujących spadła w porównaniu do lat ubiegłych. Zmiany w ciągu ostatnich lat w liczbie osób pracujących przedstawia tabela 16.

Tab. 16.. Zmiany liczby osób pracujących w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2008-2018

Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2008	189	91	98
2009	250	131	119
2010	283	159	124
2011	212	113	99
2012	205	79	126
2013	207	68	139
2014	218	66	152
2015	219	83	136
2016	215	83	132
2017	216	86	130
2018	210	86	124

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

7.7. BEZROBOCIE

Bezrobocie jest jednym z ważniejszych problemów województwa warmińsko-mazurskiego, gdzie stopa bezrobocia jest najwyższa w kraju. Problem ten dotknął szczególnie mieszkańców obszarów wiejskich, a jego skala świadczy o szczególnie trudnej sytuacji

mieszkańców wsi na rynku pracy.

W roku 2018 w Gminie Janowiec Kościelny bezrobocie rejestrowane kształtowało się na poziomie:

- 56 osób ogółem,
- 25 mężczyzn,
- 31 kobiet.

Dla porównania ogólna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie warmińsko-mazurskim w grudniu 2018 roku wynosiła 53 141, z czego bezrobotni gminy Janowiec Kościelny stanowili ok. 0,1 % tej liczby. Zmiany liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych na tle województwa przedstawia tabela 17.

Tab. 17. Zmiany liczby bezrobotnych w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do sytuacji w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2014-2018

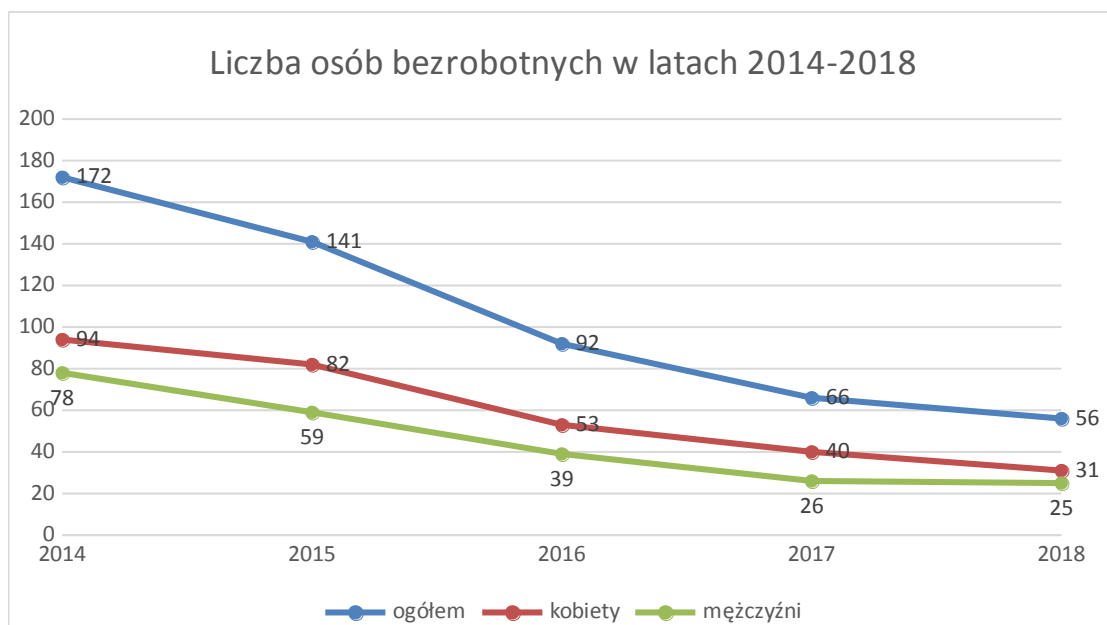
ROK	GMINA JANOWIEC KOŚCIELNY		WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE	
	BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI [LICZBA OSÓB]	UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM [%]	BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI [LICZBA OSÓB]	UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM [%]
2014	172	8,5	98 139	10,6
2015	141	7,0	83 510	9,1
2016	92	4,6	73 079	8,1
2017	66	3,3	60 003	6,7
2018	56	2,9	53 141	6,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszanie się liczby osób bezrobotnych. Tendencja ta utrzymuje się od roku początku analizowanego okresu, w tym przypadku roku 2014. Na przestrzeni 5 lat doszło do spadku bezrobocia zarejestrowanego o 68% w stosunku do roku 2014. W gminie Janowiec Kościelny przypada również coraz mniej bezrobotnych na osoby w wieku produkcyjnym. Gmina wypada dobrze również na tle województwa, ponieważ udział procentowy bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest tu niższa od średniej wojewódzkiej o 3,1%.

Poniżej przedstawiono zmiany liczebności osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w latach 2014-2018:

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych w latach 2014-2018 w Gminie Janowiec Kościelny

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W ostatnich latach obserwuje się ogólne zmniejszenie liczby bezrobotnych. Wśród kobiet i mężczyzn liczba ta spadała dość równomiernie, jednak w 2018 roku wśród kobiet liczba ta spadła tylko o 1, a wśród mężczyzn o 9.

Spadkowi bezrobocia w gminie Janowiec Kościelny towarzyszy jednocześnie spadek liczby gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W latach 2014-2018 aż 114 gospodarstw domowych, w tym 392 osób, przestało korzystać z pomocy społecznej. Tendencja ta jest porównywalna do sytuacji w powiecie nidzickim, w którym również doszło do sporego spadku gospodarstw i osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Jest to korzystne zjawisko.

W tabeli 18 przedstawiono wskaźniki obrazujące stopień bezrobocia oraz wielkość udzielanej mieszkańcom gminy pomocy społecznej, na tle powiatu nidzickiego.

Tab. 18. Pomoc społeczna w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do sytuacji w powiecie nidzickim w latach 2014-2018

	BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI OGÓLEM	GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ
2014r.			
powiat nidzicki	1 896	1 580	4 572
Gmina Janowiec Kościelny	172	252	861
2015r.			
powiat nidzicki	1 611	1 549	4 343
Gmina Janowiec Kościelny	141	230	793
2016r.			
powiat nidzicki	1 256	1 461	4 002
Gmina Janowiec Kościelny	92	194	646
2017r.			
powiat nidzicki	940	1 338	3 422
Gmina Janowiec Kościelny	66	161	544
2018r.			
powiat nidzicki	879	1 214	2 995
Gmina Janowiec Kościelny	56	138	469

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Kwota świadczeń rodzinnych w gminie wzrasta. W roku 2018 wynosiła 1816 tys. zł, z czego 853 tys. zł to zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, a 205 tys. zł to zasiłki pielęgnacyjne.

W latach 2012-2016 wydatki budżetu gminy Janowiec Kościelny na zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zmalały. W 2019r. przedmiotowe wydatki stanowiły 211 955,00 zł.

7.8. PROGNOZA

Podsumowując, w najbliższych latach w Gminie Janowiec Kościelny może być kontynuowana tendencja spadkowa liczby ludności, co związane może być z odpływem ludności młodej do większych ośrodków miejskich oraz za granicę. Akcesja do Unii Europejskiej i otwarcie rynków zachodnich spowodowało w ostatnich latach migrację pracowników do państw członkowskich, przede wszystkim do Anglii i Irlandii. W gminie zauważalny jest brak wykwalifikowanych pracowników, posiadających specjalistyczne umiejętności. Ogromne znaczenie w ciągu najbliższych lat powinny mieć szkolenia zawodowe dla osób bez kwalifikacji, lub pragnących uzyskać dodatkowe kwalifikacje.

Tereny gminy stanowią w przeważającej części grunty rolnicze, gmina nie jest dobrze skomunikowana z głównymi ośrodkami wojewódzkimi, jednak posiada względnie wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe. W związku z tym niekorzystny trend spadku ogólnej liczby ludności może zostać odwrócony poprzez rozwój i zwiększenie aktywności mieszkańców, w tym między innymi w kierunku tworzenia gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych oraz bazy i oferty turystycznej, stwarzając tym samym nowe miejsca pracy i zachęcając do zamieszkania ludności z zewnątrz. Sprzyjać temu może także wydzielenie nowych działek budowlanych w atrakcyjnej okolicy, które będą systematycznie wyprzedawane i zabudowywane.

Sprzyjające prognozy dotyczą natomiast rynku pracy. Prognozuje się dalszy spadek liczby osób pozostających bez zatrudnienia oraz wzrost kwalifikacji i przedsiębiorczości mieszkańców, głównie w zakresie rozwoju rolnictwa i usług turystycznych.

8. GOSPODARKA

Gmina Janowiec Kościelny ma charakter rolniczy. Podstawową funkcją rozwoju gminy jest jednak rolnictwo.

W ostatnich latach (od 2014 roku) w analizowanej gminie obserwowany jest spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON. Na koniec 2018r. na terenie gminy zarejestrowanych było 163 podmiotów gospodarki narodowej. Zdecydowana większość z nich stanowiły podmioty prywatne – 96 %. Załedwie 7 podmiotów zaliczało się do sektora publicznego. Gmina w ostatnich latach odnotowała także ciągły spadek osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 – najwyższy spadek w latach 2015-2016, o 11 osób.

Liczba podmiotów z sektora publicznego w analizowanych latach 2014-2018 utrzymywała się na stałym poziomie od roku 2017 tj. 7 podmiotów (tabela nr 19). Liczba podmiotów zaliczonych do sektora prywatnego zmalała w badanym okresie o 22 podmioty.

Tab. 19. Zmiany liczby podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2018

	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	192	187	176	168	163
w tym sektor publiczny	14	9	9	7	7
w tym sektor prywatny	178	178	167	161	156
Podmioty wg. PKD 2007 - ogółem	367	362	368	360	347
w tym rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	72	69	63	59	55
w tym przemysł i budownictwo	28	34	31	30	30
w tym pozostała działalność	92	84	82	79	78
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007	156	156	145	139	133

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Spośród podmiotów gospodarczych najmniej jest podmiotów prowadzących działalność przemysłową i budowlaną. Większość obszarów gminy przeznaczona jest na działalność rolniczą (74% powierzchni gminy to użytki rolne), która charakteryzuje się działaniem wielkoobszarowym, prowadzonym przez pojedyncze podmioty, lub też nie jest zarejestrowana, wykonywana na potrzeby samozaopatrzenia. Stąd tak duży udział podmiotów o działalności „pozostalej”.

9. TURYSTYKA

Wieś związana jest ściśle z otaczającym je środowiskiem oraz rozwijającym się rolnictwem. Walory środowiska przyrodniczego - uroki krajobrazu, bogata rzeźba terenu, czyste powietrze, spokój oraz spuścizna historyczna są podstawą do rozwijania funkcji rekreacyjnych w gminie Janowiec Kościelny. Najwyższe walory turystyczne mają obszary północne i wschodnie gminy.

Niestety obecnie gmina nie posiada żadnych atrakcji turystycznych ani bazy noclegowej, dlatego nie jest ona atrakcyjna pod względem turystycznym. Większe wydarzenia organizowane są poza gminą, w otoczeniu pięknych jezior. Infrastruktura sportowa pozwala jedynie na organizację wydarzeń sportowych o małej skali. Dużą popularnością cieszą się mecze piłki nożnej z udziałem lokalnej drużyny ORZEŁ. W gminie istnieją również szlaki rowerowe:

- **Szlak pobożańskich Kurhanów** - Obejmuje Gminę Janowiec Kościelny. Jest to szlak o średnim stopniu trudności, jego długość wynosi ok. 25 km. Obejmuje miejscowości w których znajdują się dawne miejsca pochówku, takie jak: Pokrzywnica Wielka, Bielawy, Bukowiec, Szczepkowo Borowe. Trasa: Zabłocie Kanigowskie- Janowiec K.- Pokrzywnica Wielka- Bielawy- Nowa Wieś Wielka- Bukowiec- Szczepkowo Borowe- Janowiec K.
- **SZLAK "SZKÓŁ DAWNEGO POGRANICZA"** - Szlak powstał w ramach projektu "Szkoły Dawnego Pogranicza", którego idea była szerzenie wiedzy i ocalenie od zapomnienia bezcennych dóbr z tamtego okresu – wspomnień, pamiątek, architektury. Przy każdej z pięciu szkół znajduje się tablica informacyjna z jej krótką charakterystyką i zarysem historycznym. W budynku szkoły w Waśniewie-Grabowie funkcjonuje mini muzeum szkolne, w którym można obejrzeć zgromadzone pamiątki, meble, narzędzia, a także fotografie i dokumenty. Stworzony tam nastrój jest niepowtarzalny, muzeum (izby lekcyjne, korytarze) oddaje charakter tamtego okresu. Trasa przebiega przez tereny przygraniczne z dawnymi Prusami Wschodnimi, przez miejscowości gminy Janowiec Kościelny, w których zlokalizowane są budynki szkół dawnego pogranicza: Waśniewo-Grabowo – Szczepkowo Borowe – Nowa

Wieś Dmochy – Janowiec Kościelny – Jabłonowo-Dyby – Waśniewo-Grabowo. Stopień trudności – średni. Długość – około 29 kilometrów.

Gmina co kwartał wydaje BIULETYN INFORMACYJNY GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY. Co roku na terenie gminy obchodzone są święta tj.:

- Majówka – obchody dnia rodziny,
- Święto Jana - Festiwal Piosenki Religijnej i Seminarium Historyczne
- Święto Pieczonego Ziemniaka – dożynki gminne.

Szansą dla gminy może stać się agroturystyka pod warunkiem, iż będzie ona właściwie wypromowana i stworzone zostanie zaplecze dla obsługi zainteresowanych tą formą wypoczynku. Atrakcją zarówno dla mieszkańców dużych miast, jak również zapewne dla turystów zagranicznych mogą być wczasy w siodle. Obiekty gospodarcze po państwowych gospodarstwach rolnych mogą posłużyć do wprowadzania nowych form gospodarowania na wsi, nie tylko w oparciu o produkcję rolną.

10. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

10.1. USŁUGI

Siedziba Urzędu Gminy znajduje się w miejscowości Janowiec Kościelny. Wieś ta jest głównym ośrodkiem usługowym w gminie, dlatego też jej rola jest znacząca. W Janowcu Kościelnym największe jest nagromadzenie obiektów usługowych - sklepy i inne punkty usługowe. Jednym z większych sołectw oprócz Janowca Kościelnego w gminie są Safronka i Kuce, gdzie funkcjonują zorganizowane są przestrzenie publiczne.

10.2. OŚWIATA

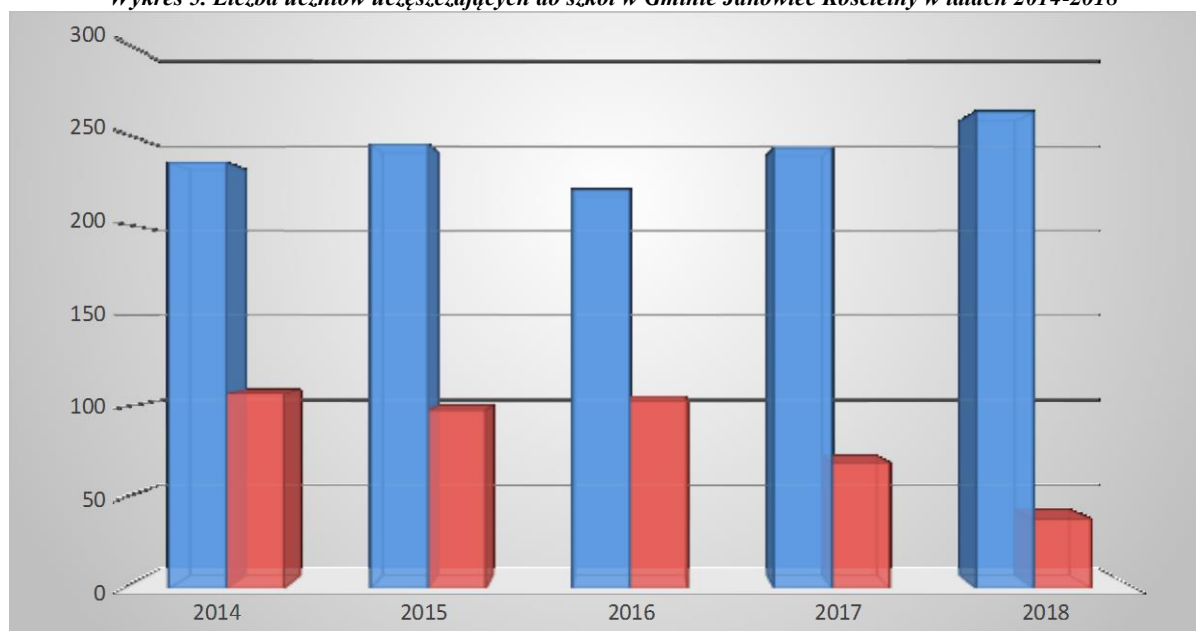
Na terenie gminy działają dwie placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Janowcu Kościelnym
- Szkoła Podstawowa im. Zawiszy Czarnego w Waśniewo-Grabowo.

Dzieci z terenu gminy uczęszczają do szkół podstawowych funkcjonujących w Janowcu Kościelnym, w Waśniewie-Grabowie, część dzieci uczęszcza do szkół w gminach ościennych. Nauka w szkołach średnich odbywa się poza terenem gminy, głównie w Nidzicy i gminach ościennych. W ostatnich dwóch latach widoczny jest wzrost dzieci uczęszczających do szkół podstawowych, co jest głównie spowodowane likwidacją gimnazjów.

W ramach szkół na terenie Gminy funkcjonują punkty przedszkolne.

Wykres 5. Liczba uczniów uczęszczających do szkół w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2018

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Stan techniczny bazy do nauczania, którą dysponują placówki oświatowe, jest w pełni zadowalający, jednakże szkoły są na bieżąco modernizowane.

10.3. KULTURA I SPORT

Na terenie gminy funkcjonuje Samorządowy Ośrodek Kultury w Janowcu Kościelnym. Placówka zajmuje się organizacją życia kulturalnego i rekreacyjnego, organizacją wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, zgodnie z zapotrzebowaniem i życzeniami miejscowego społeczeństwa. Przy SOK działają:

- Klub Seniora „Niezapominajki”
- Zespół folklorystyczny pieśni „POBOŻANKI”
- kółko plastyczne
- kółko teatralno-wokalne
- Klub „Bilardzistów”.

W strukturze Samorządowego Ośrodka Kultury funkcjonuje Biblioteka Publiczna w Janowcu Kościelnym.

Infrastruktura sportowa działa w gminie przede wszystkim przy placówkach oświatowych, gdzie funkcjonują boiska sportowe. W Janowcu Kościelnym funkcjonuje boisko typu „Orlik”.

10.4. POMOC SPOŁECZNA

Społeczno-ekonomiczne różnicowanie się społeczeństwa wywołuje wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze. Funkcjonują również programy rządowe, mające na celu ochronę poziomu życia rodzin. Uwarunkowania ustawowe przesunęły pewne grupy osób z urzędów pracy, gdzie pobierały zasiłek dla bezrobotnych, do Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, które obejmują ich gwarantowanymi zasiłkami okresowymi. Najczęstszym powodem przyznawania pomocy w formie pieniężnej czy naturze jest obecnie trudna sytuacja materialna rodzin dotkniętych bezrobociem. Podobnie długotrwała choroba i niepełnosprawność to jedne z ważniejszych przyczyn objęcia pomocą społeczną. Istotnym problemem społecznym o trudnych do przewidzenia skutkach, jest uzależnienie się części rodzin korzystających z częstej pomocy i zatracanie własnej aktywności oraz przedsiębiorczości w rozwiązywaniu trudnych problemów życiowych i ekonomicznych.

W Janowcu Kościelnym funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2018 roku ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 138 gospodarstw domowych – o 23 mniej w porównaniu do roku poprzedniego. W latach 2014-2018 nastąpił spadek gospodarstw domowych korzystających z takich form pomocy o ok. 80%, przy wzroście świadczeń rodzinnych o ok. 28%.

Poniżej w tabeli przedstawiono zmiany w wielkości udzielanych świadczeń rodzinnych.

Tab. 20. Zmiany w wielkości udzielanych świadczeń rodzinnych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2018

Rok	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej ogółem	Kwota świadczeń rodzinnych wypłaconych w tys. zł
2014	252	1421
2015	230	1547
2016	194	1776
2017	161	1753
2018	138	1816

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

10.5. OPIEKA ZDROWOTNA

W gminie nie ma szpitala, ze specjalistycznej opieki zdrowotnej mieszkańcy korzystają głównie w Nidzicy. W gminie Janowiec Kościelny nie ma żłobka ani domu pomocy społecznej.

Opieka zdrowotna w Gminie zapewniana jest przede wszystkim przez Niepubliczny Ośrodek Zdrowia w Janowcu Kościelnym oraz Filia w Powierzu. Na terenie Gminy funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy.

10.6. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Gmina Janowiec Kościelny ma obowiązek zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego. W ramach tej ustawy Gmina nawiązała współpracę z lokalnymi służbami oraz wspiera działalność Ochotniczej Straży Pożarnej.

W gminie nie ma Posterunku Policji. Gmina w zakresie bezpieczeństwa obsługiwana jest przez Powiatową Komendę Policji w Nidzicy. Według danych Komendy Powiatowej Policji w Nidzicy zdiagnozowane główne zagrożenie, nad którym dzielnicowy podejmuje działania w ramach Planu działania priorytetowego jest zapobieganie grupowaniu się młodzieży i osób dorosłych, którzy spożywają alkohol, palą papierosy oraz zaśmiecają tereny publiczne. Ogólnie gmina Janowiec Kościelny nie odznacza się wysokim poziomem przestępczości.

Ochronę przeciwpożarową zapewniają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) zlokalizowane w Janowcu Kościelnym, Szczepkowie Borowym i Nowej Wsi Wielkiej.

Strażacy z gminy zajmują się również ratownictwem medycznym. Ochotnicza Straż Pożarna, działająca w gminie skupia aktywną społeczność lokalną i poprzez organizację spotkań integrujących, zawodów pożarniczych, wpływa również na aktywizację i integrację środowiska lokalnego, a poprzez to, na rozwój gminy.

Większość pożarów w gminie stanowią pożary lasów, poszycia leśnego i traw na nieużytkach. Przyczynami tych pożarów najczęściej bywa nieostrożność osób dorosłych lub podpalenie.

11. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Dotychczas, głównymi funkcjami gospodarczymi w rozwoju gminy było rolnictwo. Użytki rolne pokrywają niemal 75% powierzchni gminy, w tym:

- grunty orne – stanowią 72,74% (7397 ha),
- łąki trwałe – 9,29 % (945 ha),
- pastwiska trwałe – 14,98% (1523 ha),
- sady – 0,07% (7 ha).

W strukturze gospodarstw dominują gospodarstwa małe, które stanowią 55,9% (do 15 ha). Gospodarstw średnich (15-30 ha) odnotowano 30,7%, a dużych – 13,4%. Do podstawowych form gospodarowania zalicza się produkcję roślinną (zbożowa, paszowa, drzewna).

Charakterystyka możliwości rozwoju funkcji rolniczej na obszarze gminy

Gmina Janowiec Kościelny charakteryzuje się średnimi warunkami glebowymi dla rozwoju produkcji rolniczej. Ogólnie w gminie przeważają grunty IV i V klasy bonitacyjnej. W gminie skażenie gleb jest niewielkie, co przy optymalnym wykorzystaniu użytków rolnych stwarza możliwość eksportu znacznej ilości produktów nieprzetworzonych oraz poważniejszego rozwoju przemysłu rolno-spożywczego.

Wsie gminy Janowiec Kościelny charakteryzują się niskim udziałem gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, co świadczy o tym, że rolnictwo jest główną funkcją gminy. Ważne jest zatem wspieranie i tworzenie warunków w celu rozwoju działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich. Istotne jest wspieranie powstawania nowych miejsc pracy w zawodach pośrednio powiązanych z rolnictwem oraz jego otoczeniem.

12. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Lesistość

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2018 wynosiła 20,2%. Dla porównania lesistość województwa warmińsko-mazurskiego wynosi 31,6 %. Gmina należy do małolesistych. Ogólna powierzchnia leśna wynosi 2 715,05 ha. Rozmieszczenie lasów jest nierównomierne. Występuje tylko jeden duży zwarty kompleks leśny w części południowo-zachodniej, na północ od wsi Napierki. Pozostałe, mniejsze kompleksy skupiają się głównie w części północno-wschodniej i są znacznie rozproszone. Na omawianym terenie dominują lasy na siedliskach boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego oraz boru świeżego ze zdecydowaną przewagą sosny w różnych klasach wiekowych, z dużym udziałem drzewostanów nie przekraczających 40 lat. Na bardziej żyznych i podmokłych glebach dolin rzecznych występuje większy udział drzew liściastych jak: dąb, wiąz, jesion, klon, lipa drobnolistna. Wzdłuż cieków i rzek dość często spotyka się olszę szarą i czarną oraz wierzbę z podszytem turzyc, manny i trzcinnika.

Grunty leśne w gminie zajmują 2787,20 ha, z czego 99% zajmują lasy. Właścicielem ponad 56 % ogólnej powierzchni lasów jest Skarb Państwa.

Tab. 21. Powierzchnia gruntów leśnych w Gminie Janowiec Kościelny

Dane wg stanu na 31.12.2018r.	Gmina Janowiec Kościelny
Grunty leśne [ha]	2787,20
W tym lasy [ha]	2748,31
Grunty leśne – własność prywatna [ha]	1238,05
Grunty leśne – własność Skarbu Państwa [ha]	1505,33
Grunty leśne – własność gmin [ha]	4,93
Lesistość w %	20,20

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Znacząca część lasów w gminie jest własnością prywatną (45%). Pozostała część terenów leśnych jest głównie w administracji Lasów Państwowych i należy do Nadleśnictwa Nidzica. Nadleśnictwo Nidzica sprawuje nadzór także nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa, w następujący sposób:

- oferuje doradztwo w prowadzeniu zabiegów pielęgnacyjnych i hodowlanych w istniejących uprawach i drzewostanach,
- kontroluje stan lasów i ocenia sposób prowadzenia w nich gospodarki leśnej,
- monitoruje lasy w zakresie niekontrolowanych i przedwczesnych wyrębów,

- na wniosek właściciela sporządza plany zalesieniowe w ramach dopłat PROW.

Nadleśnictwo Nidzica prowadzi gospodarkę leśną wg ustawowo określonych zasad:

- powszechnej ochrony lasów,
- trwałości utrzymywania lasów,
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania funkcji lasów,
- powiększania zasobów lasów.

Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany w Nadleśnictwie Nidzica jest sosna, która zajmuje 88 % powierzchni. Następnym gatunkiem pod względem wielkości zajmowanej powierzchni jest brzoza – prawie 5%, świerk ok. 3 %, dąb – 2 %, powierzchni, olsza i pozostałe gatunki (osika, lipa, grab, modrzew, klon) ok. 2 %. Drzewostany Nadleśnictwa pochodzą głównie z zalesień i odnowień sztucznych oraz naturalnych. Lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego składają się z gatunków rodzimego pochodzenia, miejscowych, ze znikomym udziałem neofitów (gatunków obcego pochodzenia). Obecnie lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego są rzadko spotykanymi enklawami zasobnymi w różnorodne formy roślinne. Działalność człowieka na przestrzeni wieków spowodowała, że pierwotne zbiorowiska leśne zostały silnie przekształcone i zmienione.

Wykorzystanie surowca i przemysł leśny

Przemysł leśny rozwinięty na terenie gminy oparty jest o przetwórstwo surowców lokalnych to jest: produkty rolne, drewno i surowce mineralne. Istniejące dobre uwarunkowania do rozwoju rolnictwa pozwala prognozować, że dalszy rozwój tej funkcji gospodarczej oparty będzie na dotychczasowych zasadach. Na terenie gminy funkcjonują tartaki i zakłady stolarskie.

13. STRUKTURA WŁASNOŚCI

Struktura użytkowania w Gminie Janowiec Kościelny

Powierzchnia geodezyjna Gminy Janowiec Kościelny wg danych na 2018r. wynosiła 13592 ha.

Ze względu na grupy rejestrowe wyróżniono następujące grunty:

Tab. 22. Wykaz użytków gruntowych Gminy Janowiec Kościelny wg stanu na koniec 2014r.

UŻYTKI GRUNTOWE			
	Podział	Pow. ew. (ha)	
Użytki rolne 10169 ha	Grunty orne - R	7 397	
	Sady - S-R, S-Ł, S-Ps itd.	7	
	Łąki trwałe -Ł	945	
	Pastwiska trwałe - Ps	1523	
	Grunty rolne zabudowane - B-R, B-Ł, B-Ps itd.	227	
	Grunty pod rowami - W	70	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 2784 ha	Lasy - Ls	2784	
	Grunty zadrzewione i zakrzewione - Lz-R, Lz-Ł itd.	2619	
Grunty zabudowane i zurbanizowane 462 ha	Tereny mieszkaniowe - B	20	
	Tereny przemysłowe - Ba	1	
	Inne tereny zabudowane - Bi	8	
	Zurbanizowane tereny niezabudowane - Bp	7	
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - Bz	7	
		Drogi - dr	415
	Tereny komunikacyjne	Tereny kolejowe - Tk	0
		Inne - Ti	0
		Użytki kopalne - K	0
	Grunty pod wodami 22 ha	Morskimi wewnętrznymi - Wm	0
Powierzchniowymi płynącymi - Wp		21	
Powierzchniowymi stojącymi - Ws		1	
Nieuzytki - N		155	

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Struktura własności – grunty komunalne

Na koniec 2018r. w Gminie Janowiec Kościelny grunty komunalne stanowiły 260 ha całkowitej powierzchni. Zdecydowana większość tj. 98% z nich były to grunty będące w bezpośrednim zarządzie gminy. Grunty przekazane w użytkowanie wieczyste stanowiły ok. 2 % gruntów komunalnych, zajmując 6 ha powierzchni gminy. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółową strukturę władania nad gruntami komunalnymi.

Tab. 23. Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania, stan na 31 grudnia 2018 r.

Powierzchnia	w ha	w %
ogółem	260	
• Grunty będące w bezpośrednim zarządzie gminy	254	98
<u>Grunty przekazane:</u>		2
• w użytkowanie wieczyste	5	
• w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	1	

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Mieszkaniowy zasób gminny

Gmina obecnie posiadała 6 lokali mieszkalnych, w tym:

- budynki (mieszkania samodzielne) - 1 szt. (dwulokalowy)
- mieszkania w budynkach wielorodzinnych - 5 szt.

w tym mieszkania:

- 1 pokojowe - 2 szt.
- 2 pokojowe - 2 szt.
- 3 pokojowe - 2 szt.

Łączna powierzchnia użytkowa lokali wynosi 230 m².

Budynki, w których znajdują się mieszkania gminne w przeważającej części są budynkami sprzed 1945r. średni wiek tych budynków wynosi 90 lat, a stopień zużycia przekracza 60%. Nieco wyższy standard posiadają gminne lokale usytuowane w budynkach wspólnot mieszkaniowych, większość budynków zostało wybudowana po 1945r. lub są po kapitalnym remoncie.

Stan techniczny zasobu, w tym jego wiek oraz stopień zużycia wyznaczają potrzeby remontów bieżących i kapitalnych oraz modernizacji. Zdecydowana większość budynków wymaga modernizacji ze względu na ich wiek, ogólny stan techniczny i konieczność dostosowania do aktualnie obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych. Podejmowane remonty zapewnia utrzymanie zasobu mieszkaniowego na zadowalającym poziomie technicznym. Ponad to wskazuje się na potrzebę zwiększania wielkości gminnego zasobu mieszkaniowego.

14. SYSTEM KOMUNIKACJI

14.1. TRANSPORT DROGOWY

Obsługa komunikacyjna gminy opiera się wyłącznie na systemie drogowym. Najważniejszą trasą komunikacyjną obszaru dającą możliwość realizacji przejazdów dalekiego zasięgu, zarówno pasażerskich jak i towarowych, jest droga ekspresowa S7, poprzez którą gmina ma połączenie w kierunku północnym z miastem Olsztynem, Gdańskiem, na południe zaś ze stolicą państwa. Znaczenie komunikacyjne trasy nr 7 dla gminy Janowiec Kościelny umniejsza nieco jej skrajne położenie na zachodnim obrzeżu obszaru. Nie mniej trasa ta może być elementem aktywizującym rozwój gospodarczy gminy. Na system drogowy składają się ponadto drogi powiatowe łączące ośrodki gminne i miasto powiatowe.

W związku z przeważającą liczbą dróg wymagającą modernizacji istotnymi problemami w zakresie drogownictwa dotyczącymi gminy są zatem :

- znaczący stopień degradacji technicznej infrastruktury komunikacyjnej;
- rosnący ruch drogowy;
- zmniejszające się bezpieczeństwo w ruchu drogowym;
- zagrożenia dla ruchu pieszych;
- ograniczenia środków finansowych niezbędnych do realizacji inwestycji komunikacyjnych.

W niniejszym podrozdziale zamieszczono wykaz dróg przebiegających przez gminę - dróg krajowych, wojewódzkich, dróg powiatowych i dróg gminnych o statusie drogi publicznym.

Tab. 24. Wykaz dróg wojewódzkich na terenie Gminy Janowiec Kościelny

DROGI KRAJOWE		
L. p.	Nr drogi	Przebieg drogi krajowej
1	7	Gdańsk - Warszawa

Źródło: <http://www.zdw.olsztyn.pl/>

Tab. 25. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Janowiec Kościelny

L. p.	Nr drogi	Przebieg drogi powiatowej
1	1997N	Kanigowo – Powierz – Napierki
2	1548N	Dr. Nr 1587N – Krokowo - Napierki

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Uwarunkowania rozwoju

3	1558N	Krokowo – Powierz – Janowiec Kościelny (dr. Nr. 1560N)
4	1554N	Howo Osada – Białaty - Napierki
5	1568N	dr. nr 1560N- Safronka
6	1560N	dr. kraj. nr 7- Zabłocie Kanigowskie- Janowiec Kościelny - Bukowiec (dr. nr 1619N)
7	1613N	Robaczewo- Piotrowice- Stare Połcie- Janowiec Kościelny - Kołatki- Jabłonowo Adamy- Nowa Wieś Wlk.- gr. woj.(Grzebsk)
8	1615N	dr. Nr 1613N (Górowo Trząski)- dr. nr 1560N (Janowiec Jastrząbki)
9	1617N	Stare Połcie- Smolany- Żardawy
10	1621N	dr. nr 1617N- Stare Połcie- Szczepkowo Borowe- dr. nr 1564N(Pawelki)
11	1619N	gr. woj. (Wieczfnia Kościelna)- Nowa Wieś Wlk.- Szczepkowo Borowe- Janowo
12	1564N	Bukowiec Wlk.- Zaborowo
13	1625N	Janowo-Zaborowo- Nowa Wieś Wlk.
14	1562N	dr. nr 1613N (Jabłonowo Dyby)- Bukowiec Wlk. (dr. nr 1619N)
15	1566N	Waśniewo Gwoździe- Krusze

Tab. 26. Wykaz dróg gminnych publicznych na terenie Gminy Janowiec Kościelny

DROGI GMINNE PUBLICZNE		
L. p.	Nr drogi	Przebieg drogi gminnej
1	191001 N	gr. gm. - Napierki
2	191002 N	dr. kraj. nr. 7 - Napierki
3	191003 N	gr. gm. – dr. kraj. nr. 7 (Napierki)
4	191004 N	Napierki – gr. wojew. (Bonisław)
5	191005 N	dr. pow. nr. 1560 N - Gniadki
6	191006 N	gr. gm. – Zabłocie Kanigowskie
7	191007 N	dr. pow. nr. 1558 N – dr. pow. nr. 1560 N
8	191008 N	dr. pow. nr. 1560 N (Janowiec Szlachecki) – Janowiec Leśniki – dr. pow. nr. 1613 N (Miecznikowo Kołaki)
9	191009 N	Miecznikowo Gołębie – (Safronka)
10	191010 N	Jabłonowo Dyby – gr. wojew. (Bonisław)
11	191011 N	Jabłonowo Adamy – gr. wojew. (Bonisław)
12	191012 N	Miecznikowo Siwe – Miecznikowo Cygany – Miecznikowo Sowy – Żabino Gąsiory - Bielawy
13	191013 N	dr. pow. nr. 1562 N (Jabłonowo Dyby) – dr. gm. nr. 191012 N (Żabino Gąsiory)
14	191014 N	Jabłonowo Dyby – dr. gm. nr. 191012 N (Bielawy)
15	191015 N	dr. pow. nr. 1613 N (Bielawy) – gr. wojew. (Załęże)
16	191016 N	Janowiec Jastrząbki – Janowiec Kościelny
17	191017 N	Janowiec Zdzięty – dr. gm. nr. 191016 N

DROGI GMINNE PUBLICZNE		
L. p.	Nr drogi	Przebieg drogi gminnej
18	191018 N	dr. pow. nr. 1615 N – Szypułki Zaskórki
19	191019 N	Leśniewo Wielkie – dr. gm. nr. 191020 N
20	191020 N	dr. pow. nr. 1613 N (Krajewo) – Szypułki – Zaskórki – dr. pow. nr. 1613 N (Pokrzywnica Kuce)
21	191021 N	dr. pow. nr. 1613 N (Krajewo) – dr. pow. nr. 1617 N (Smolany Żardawy)
22	191022 N	dr. pow. nr. 1613 N – dr. pow. nr. 1617 N (Połcie Młode)
23	191023 N	gr. gm. (Grabowo) – Smolany Żardawy
24	191024 N	Smolany Żardawy – dr. pow. nr. 1617 N
25	191025 N	Smolany Żardawy – Szczepkowo Borowe
26	191026 N	dr. pow. nr. 1621 N – Krajewo Kawęczyno – Szczepkowo Zalesie
27	191027 N	Janowiec Kościelny – Szczepkowo Iwany – dr. gm. nr. 191026 N (Krajewo Kawęczyno)
28	191028 N	dr. pow. nr. 1613 N (Miecznikowo Kołaki) – dr. gm. nr. 191029 N
29	191029 N	Janowiec Kościelny – dr. pow. nr. 1562 N (Piotrkowo)
30	191030 N	dr. pow. nr. 1613 N (Miecznikowo Kołaki) – Miecznikowo Cygany – dr. pow. nr. 1562 N (Jabłonowo Dyby)
31	191031 N	dr. gm. nr. 191012 N (Żabino Gąsiory) – Piotrkowo – Waśniewo Gwoździe – dr. pow. nr. 1619 N
32	191032 N	gr. gm. (Zagrzewo) – dr. pow. nr. 1615 N (Janowiec Jastrząbki)
33	191033 N	dr. pow. nr. 1562 N (Piotrkowo) – dr. pow. nr. 1562 N (Bukowiec Wielki kol.)
34	191034 N	Szczepkowo Sołdany (wieś)
35	191035 N	Bielawy – Waśniewo Grabowo
36	191036 N	dr. pow. nr. 1613 N – gr. wojew. (Łęg)
37	191037 N	dr. pow. nr. 1619 N (Nowa Wieś Wielka) – gr. wojew. (Łęg)
38	191038 N	dr. pow. nr. 1625 N (Krusze) – gr. wojew. (Grzebsk)
39	191039 N	dr. pow. nr. 1625 N – Kownatki Fałęcino
40	191040 N	gr. gm. (Grabowo) – Nowa Wieś Dmochy
41	191041 N	droga w miejscowości Nowa Wieś Wielka (dz. 182)
42	191042 N	Janowiec Kościelny, droga oznaczona w ewidencji gruntów obrębu Janowiec Kościelny nr działki 291, 293, 295, 297, 300 i 287 oraz drogi w ewidencji gruntów obrębu Janowiec Kościelny nr działek 290, 178/9, obrębu Kuce nr działek 16/3 i 46/3

Źródło: Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr 10/55/08/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2008r. oraz dane własne Urzędu Gminy

14.2. TRANSPORT KOLEJOWY

Przez obszar gminy Janowiec Kościelny nie przebiegają żadne linie kolejowe. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w mieście powiatowym – Nidzica.

14.3. TRANSPORT ZBIOROWY

W Gminie transport zbiorowy zapewnia komunikacja autobusowa, obsługiwana przez przewoźników prywatnych. Realizowane przewozy są niewystarczające z punktu widzenia potrzeb mieszkańców, gdyż wiele miejscowości na terenie Gminy pozostaje poza zasięgiem komunikacji zbiorowej. W zakresie komunikacji zewnętrznej dostępność komunikacyjną zbiorową ocenić można pozytywnie.

Znaczna część mieszkańców przemieszcza się obecnie własnymi środkami transportu.

14.4. SZLAKI ROWEROWE, WODNE, PIESZE

Na terenie gminy Janowiec Kościelny funkcjonują dwa szlaki rowerowe o znaczeniu edukacyjno-rekreacyjnym:

1. **Szlak pobożańskich Kurhanów** - Obejmuje Gminę Janowiec Kościelny. Jest to szlak o średnim stopniu trudności, jego długość wynosi ok. 25 km. Obejmuje miejscowości w których znajdują się dawne miejsca pochówku, takie jak: Pokrzywnica Wielka, Bielawy, Bukowiec, Szczepkowo Borowe.

Trasa: Zabłocie Kanigowskie- Janowiec K.- Pokrzywnica Wielka- Bielawy- Nowa Wieś Wielka- Bukowiec- Szczepkowo Borowe- Janowiec K.

2. **SZLAK "SZKÓŁ DAWNEGO POGRANICZA"** - Szlak powstał w ramach projektu "Szkoły Dawnego Pogranicza", którego ideą było szerzenie wiedzy i ocalenie od zapomnienia bezcennych dóbr z tamtego okresu – wspomnień, pamiątek, architektury. Przy każdej z pięciu szkół znajduje się tablica informacyjna z jej krótką charakterystyką i zarysem historycznym. W budynku szkoły w Waśniewie-Grabowie funkcjonuje mini muzeum szkolne, w którym można obejrzeć zgromadzone pamiątki, meble, narzędzia, a także fotografie i dokumenty. Stworzony tam nastrój jest niepowtarzalny, muzeum (izby lekcyjne, korytarze) oddaje charakter tamtego okresu. Trasa przebiega przez tereny przygraniczne z dawnymi Prusami Wschodnimi, przez miejscowości gminy Janowiec Kościelny, w których zlokalizowane są budynki szkół dawnego pogranicza: Waśniewo-Grabowo – Szczepkowo Borowe – Nowa Wieś Dmochy – Janowiec Kościelny – Jabłonowo-Dyby – Waśniewo-Grabowo. Stopień trudności – średni. Długość – około 29 kilometrów.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny brak jest wytyczonych szlaków wodnych lub pieszych.

15. SYSTEM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

15.1. SYSTEM SIECI WODOCIĄGOWEJ

Zakład Gospodarki Komunalnej w Janowcu Kościelnym prowadzi działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Janowiec Kościelny. Zakład eksploatuje:

- 7 stacji hydroforowych:
  - obręb Kuce dz. 35/15, 31/3, 31/4
  - Iwany dz. 22/3
  - Bielawy dz. 39/2
  - obręb Safronka dz. 7/26
  - obręb Napierki dz. 477/7
  - obręb Powierz dz. 35/4
  - obręb Jabłonowo dz. 87/2
- sieć wodociągową o długości 87,4 km, przyłącza 881 szt.
- 1 studnię głębinową przy budynkach mieszkalnych w Grabowie Leśnym.
- posiada 1002 odbiorców.

Na terenie gminy Janowiec Kościelny według danych GUS na koniec 2018 roku 98,1 % budynków mieszkalnych podłączonych było do sieci wodociągowej. Małe miejscowości gminy, głównie kolonie posiadają własne, małe ujęcia ze stacjami uzdatniania i lokalne przyłącza wodociągowe.

15.2. SYSTEM SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ

Zakład Gospodarki Komunalnej w Janowcu Kościelnym prowadzi działalności w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków w miejscowościach Janowiec Kościelny, Kuce i Safronka. Zakład eksploatuje:

- oczyszczalnię ścieków w m. Kuce o długości sieci głównej 9,4 km. i przyłączach 1,0 km., - dz. Nr 35/10
- oczyszczalnię ścieków w m. Safronka o długości sieci głównej 982 m. i przyłączach 21 szt, - dz. Nr 7/26
- posiada 208 odbiorców.

Na terenie gminy długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 10,6 km, według danych na koniec 2018 r. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 173 sztuki, a liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosiła 18,20%.

Ścieki z terenów nie posiadających kanalizacji sanitarnej dowożone są do oczyszczalni ścieków w miejscowości Kuce, taborem asenizacyjnym przez wyspecjalizowane firmy.

15.3. SYSTEM SIECI GAZOWEJ

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny występują następujące sieci gazowe:

- Sieć gazowa wysokiego ciśnienia stal DN 400 wybudowana w 1996 roku o maksymalnym ciśnieniu roboczym 5,5 MPa oraz DN 200 wybudowana w 1972 roku o maksymalnym ciśnieniu roboczym 5,0 MPa, dla której wyznaczona jest strefa kontrolna określona w załączniku nr 2 (tabela 1) Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26.04.2013 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie i wynosi od 4m do 70m.

Dla istniejących gazociągów wysokiego ciśnienia zostały zmniejszone odległości bezpieczne, które wynoszą minimum 15,0m dla:

- Budynków użyteczności publicznej (od rzutu budynku w poziomym terenie)
- Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (od rzutu budynku w poziomym terenie)
- Obiektów zakładów przemysłowych (od granicy terenu)
- Parkingów (od granicy terenu)

Dla pozostałych obiektów terenowych odległości wymienione w załączniku nr 2 Tabela 1 ww. Rozporządzenia nie ulegają zmianie.

- Sieć gazowa wysokiego ciśnienia stal DN 400 i DN 200 wybudowana w 2015 roku o maksymalnym ciśnieniu roboczym 5,5 MPa, dla której wyznaczona jest strefa kontrolowana określona w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26.04.2013 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie i wynosi dla sieci DN 400 – 8m i DN 200 – 6m.

Strefa kontrolowana jest to obszar wyznaczony po obu stronach osi gazociągu, którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w którym przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu ziemnego, podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłowe użytkowanie gazociągu.

15.4. SYSTEM ELEKTROENERGETYCZNY

Teren gminy jest w 100% zelektryfikowany. Przez teren gminy przebiega linia wysokiego napięcia 110 kV Nidzica – Mława. Zasilenie odbiorców w energię elektryczną odbywa się 2-ma liniami przesyłowymi średniego napięcia 15kV:

- Linia SN 15kV Nidzica – Kadyki,
- Linia SN 15 kV Nidzica – Janowo – Muszaki.

Istniejący stan sieci oraz jego układ w sposób zadawalający zapewnia odbiorcom dostawę energii elektrycznej. Linie energetyczne są w dobrym stanie technicznym i zapewniają pełne pokrycie potrzeb na energię elektryczną w całej gminie.

15.5. SYSTEM CIEPŁOWNICZY

Gmina Janowiec Kościelny nie posiada scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Na terenie Gminy zlokalizowana jest jedna lokalna kotłownia. Zarządzana jest przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Janowcu Kościelnym.

Zakład Gospodarki Komunalnej posiada kotłownię centralną, która zaopatruje w ciepło większość budynków stanowiących własność Gminy Janowiec Kościelny. Moc zainstalowana kotłowni wynosi 700 kW, wyposażona jest w dwa kotły zasilane drewnem. Całkowita długość sieci wynosi 512 metrów. Rozdzielnie znajdują się w budynku szkoły oraz budynku Gminy. Łączna powierzchnia ogrzewana wynosi 4600,76 m². Obecnie nie jest planowana rozbudowa sieci.

15.6. GOSPODARKA ODPADAMI

Za gospodarkę wodno-ściekową na terenie Gminy Janowiec Kościelny odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej w Janowcu Kościelnym, za gospodarkę odpadami – Ekologiczny Związek Gminy „Działdowszczyzna”. Na terenie Gminy brak jest składowiska, a osad z oczyszczalni ścieków jest wywożony na składowisko w sąsiedniej Gminie.

Odpady komunalne na terenie gminy Janowiec Kościelny powstają głównie w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach handlowych oraz obiektach użyteczności publicznej.

Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Brak jest jednak Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Gmina przynależy do Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”. W ramach tego związku funkcjonują trzy PSZOK-i – w Działdowie, Ciechanówku, Nidzicy. Punkty te przyjmują odpady komunalne od wszystkich właścicieli nieruchomości objętych zbiorczym systemem odbioru na terenie gminy Janowiec Kościelny.

Gmina Janowiec Kościelny przynależy do Zachodniego Regionu Gospodarki Odpadami województwa Warmińsko-Mazurskiego.

15.7. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Zgodnie z Planem Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego największe znaczenie dla województwa w rozwoju odnawialnych źródeł energii mają elektrownie wiatrowe, elektrownie na biogaz i elektrownie wodne.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny nie funkcjonują elektrownie wodne, wiatrowe, ani na biogaz. Na terenie gminy występują głównie indywidualne instalacje o małej mocy - kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotły na biomasę.

Gmina Janowiec Kościelny posiada Plan Gospodarki Niskoemisyjnej. Celem tego dokumentu jest wskazanie działań na rzecz zrównoważonego energetycznie i ekologicznie rozwoju i poprawy jakości powietrza gminy. Jest to dokument strategiczny, opisujący działania niezbędne do osiągnięcia redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia efektywności energetycznej oraz poprawy jakości powietrza, a także zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii na terenie gminy. Obejmuje całość obszaru gminy. Podstawowe zdania to niskoemisyjne i efektywne wykorzystanie zasobów energetycznych, oraz wykorzystanie OZE.

Podsumowanie

Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe

Gmina Janowiec Kościelny posiada liczne walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe. Na obszarze gminy występuje fauna i flora objęta Obszarami Chronionego Krajobrazu oraz stanowiąca Korytarze Ekologiczne. Liczne formy terenowe wpływają na malowniczy i różnorodny krajobraz gminy. Należy zadbać przede wszystkim o zmniejszenie negatywnego wpływu gospodarki człowieka na wody płynące oraz glebę.

Gmina Janowiec Kościelny charakteryzuje się bogatą historią, sięgającą XIII-wieku kiedy to była zamieszkiwana przez szlachtę cząstkową, zwaną Pobożanami. Na obszarze Gminy do rejestru zabytków Województwa Warmińsko-Mazurskiego wpisanych jest 21 obiektów, w tym cmentarzyska, kurhany oraz kościół rzymskokatolicki. Dużym atutem gminy są 2 szlaki przecinające jej obszar. Pomimo wysokich wartości kulturowych na terenie gminy odczuwalny jest brak ruchu turystycznego.

Rolnictwo i turystyka

Dominującą funkcją w gminie jest rolnictwo, gdzie użytki rolne stanowią ok. 75% całości powierzchni gminy, w tym głównie grunty orne. Występują gleby o wysokiej przydatności rolniczej. Gmina nie należy do terenów o znacznym rozdrobieniu agrarnym – przeważają gospodarstwa małe do 15ha – ok. 56% oraz gospodarstwa średnie ok. 30%. Gmina posiada dobre uwarunkowania dla rozwoju rolnictwa, w tym proponuje się rozwój gospodarstw ekologicznych nastawionych na eksport produktów oraz przetwórstwo rolno-spożywcze. Funkcją wspierającą gospodarstwa małe powinna być turystyka. Duże możliwości w przypadku gmin rolniczych daje rozwój agroturystyki oraz turystyki ekologicznej. Gmina obecnie nie posiada bazy turystycznej. Rozwój funkcji turystycznej mógłby znacząco wpłynąć na poprawę warunków życia mieszkańców, zmniejszenie bezrobocia oraz przedsiębiorczość społeczeństwa.

Prognoza demograficzna

Liczba ludności w Gminie Janowiec Kościelny zmniejsza się z roku na rok, co wykazuje analiza zmian liczby ludności w ostatnich pięciu latach. W związku z tym przewiduje się dalszy spadek liczby ludności, głównie młodej, z przyczyn przeważnie zarobkowych. Ponad to dynamika zmian przyrostu naturalnego oraz struktury ekonomicznych grup ludności,

z jednej strony może wpłynąć na dalszy spadek liczebności gminy, zaś z drugiej na pogłębianie się procesu „starzenia się” społeczeństwa gminy.

Sprzyjające prognozy dotyczą jednak wzrostu liczby osób zatrudnianych oraz wzrostu kwalifikacji i przedsiębiorczości mieszkańców, głównie w zakresie rozwoju rolnictwa i usług turystycznych.

Istotne jest określenie w części Studium dotyczącej kierunków zasad polityki przestrzennej i kierunków rozwoju, działań które umożliwią dalszy rozwój Gminy Janowiec Kościelny i będą oparte na rzeczywistych możliwościach gminy i uwarunkowaniach jej rozwoju. Szczególną uwagę należy zwrócić na opracowywane w przyszłości miejscowe plany zagospodarowania terenu, przy sporządzaniu których należy mieć na uwadze chłonność projektowanej zabudowy, ruchy migracyjne i prognozy demograficzne.

WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tab. 1. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie gm. Janowiec Kościelny	23
Tab. 2. Wydane decyzje o warunkach zabudowy w analizowanym okresie 7-letnim.....	25
Tab. 3. Ilość wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w gminie Janowiec Kościelny	26
Tab. 4 Wykaz złóż kopalin występujących na terenie Gminy Janowiec Kościelny	32
Tab. 5. Wykaz obiektów archeologicznych z Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Janowiec Kościelny	53
Tab. 6. Wykaz obiektów architektonicznych z Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Janowiec Kościelny	56
Tab. 7. Rejestr zabytków archeologicznych woj. warmińsko-mazurskiego.....	58
Tab. 8. Rejestr zabytków nieruchomych woj. warmińsko-mazurskiego	59
Tab. 9. Ewidencja zabytków woj. warmińsko-mazurskiego	59
Tab. 10 .Zmiany liczby ludności zamieszkującej gminę na przełomie lat 2008-2018.....	61
Tab. 11. Zmiana liczby ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Janowiec Kościelny w latach 2013-2018.....	61
Tab. 12. Zmiany przyrostu naturalnego oraz liczby urodzeń i zgonów w latach 2008-2018.....	63
Tab. 13.. Saldo migracji w Gminie Janowiec Kościelny na tle województwa warmińsko-mazurskiego64	
Tab. 14. Zmiany wskaźnika salda migracji w latach 2008-2018 w Gminie Janowiec Kościelny	65
Tab. 15. Struktura ludności wg wieku w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu z sytuacją w powiecie nidzickim i województwie warmińsko-mazurskim	68
Tab. 16.. Zmiany liczby osób pracujących w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2008-2018.....	68
Tab. 17. Zmiany liczby bezrobotnych w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do sytuacji w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2014-2018.....	69
Tab. 18. Pomoc społeczna w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do sytuacji w powiecie nidzickim w latach 2014-2018.....	71
Tab. 19. Zmiany liczby podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2018.....	73
Tab. 20. Zmiany w wielkości udzielanych świadczeń rodzinnych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2018.....	78
Tab. 21. Powierzchnia gruntów leśnych w Gminie Janowiec Kościelny	81
Tab. 22. Wykaz użytków gruntowych Gminy Janowiec Kościelny wg stanu na koniec 2014r.....	83
Tab. 23. Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania, stan na 31 grudnia 2018 r.	84
Tab. 24. Wykaz dróg wojewódzkich na terenie Gminy Janowiec Kościelny.....	85
Tab. 25. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Janowiec Kościelny	85
Tab. 26. Wykaz dróg gminnych publicznych na terenie Gminy Janowiec Kościelny.....	86
Rys. 1 Położenie gminy Janowiec Kościelny względem innych gmin.....	10
Rys. 2 Obręby ewidencyjne w gminie Janowiec Kościelny	12
Rys. 3 Przestrzenne rozmieszczenie MPZP na terenie gminy Janowiec Kościelny.....	24
Rys. 4. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie Warmińsko-Mazurskim – fragment dla powiatu nidzickiego.....	35
Rys. 5. Lokalizacja obszarów chronionych na terenie Gminy Janowiec Kościelny.....	38

<i>Wykres 1. Procentowy udział poszczególnych decyzji w całości.....</i>	<i>26</i>
<i>Wykres 2. Zmiany wskaźnika gęstości zaludnienia w latach 2012-2018 w Gminie Janowiec Kościelny, na tle powiatu i województwa .....</i>	<i>66</i>
<i>Wykres 3. Zmiany wskaźnika udziału ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w Gminie Janowcu Kościelnym, w latach 2008-2018 .....</i>	<i>67</i>
<i>Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych w latach 2014-2018 w Gminie Janowiec Kościelny .....</i>	<i>70</i>
<i>Wykres 5. Liczba uczniów uczęszczających do szkół w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2018 .....</i>	<i>77</i>

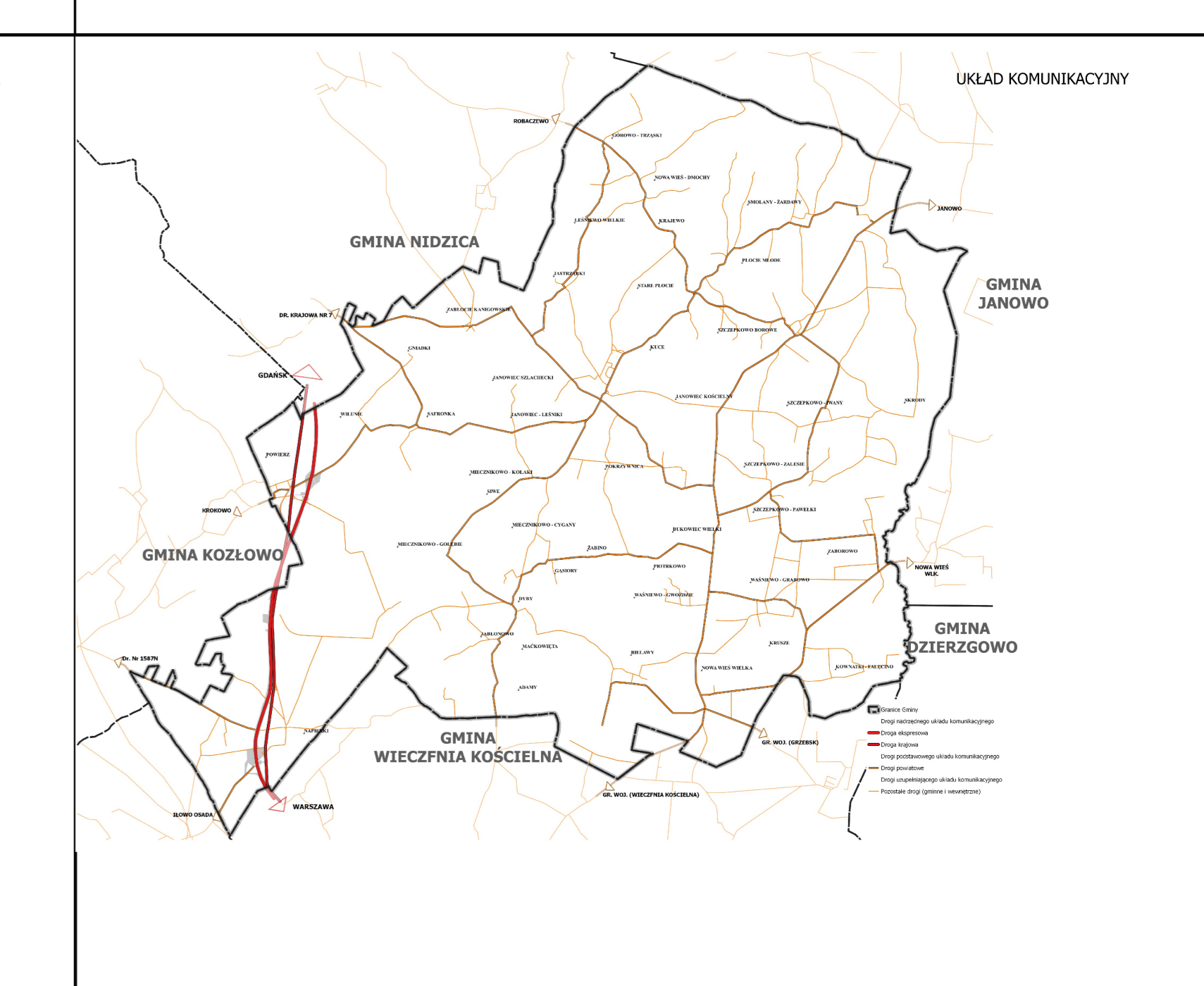
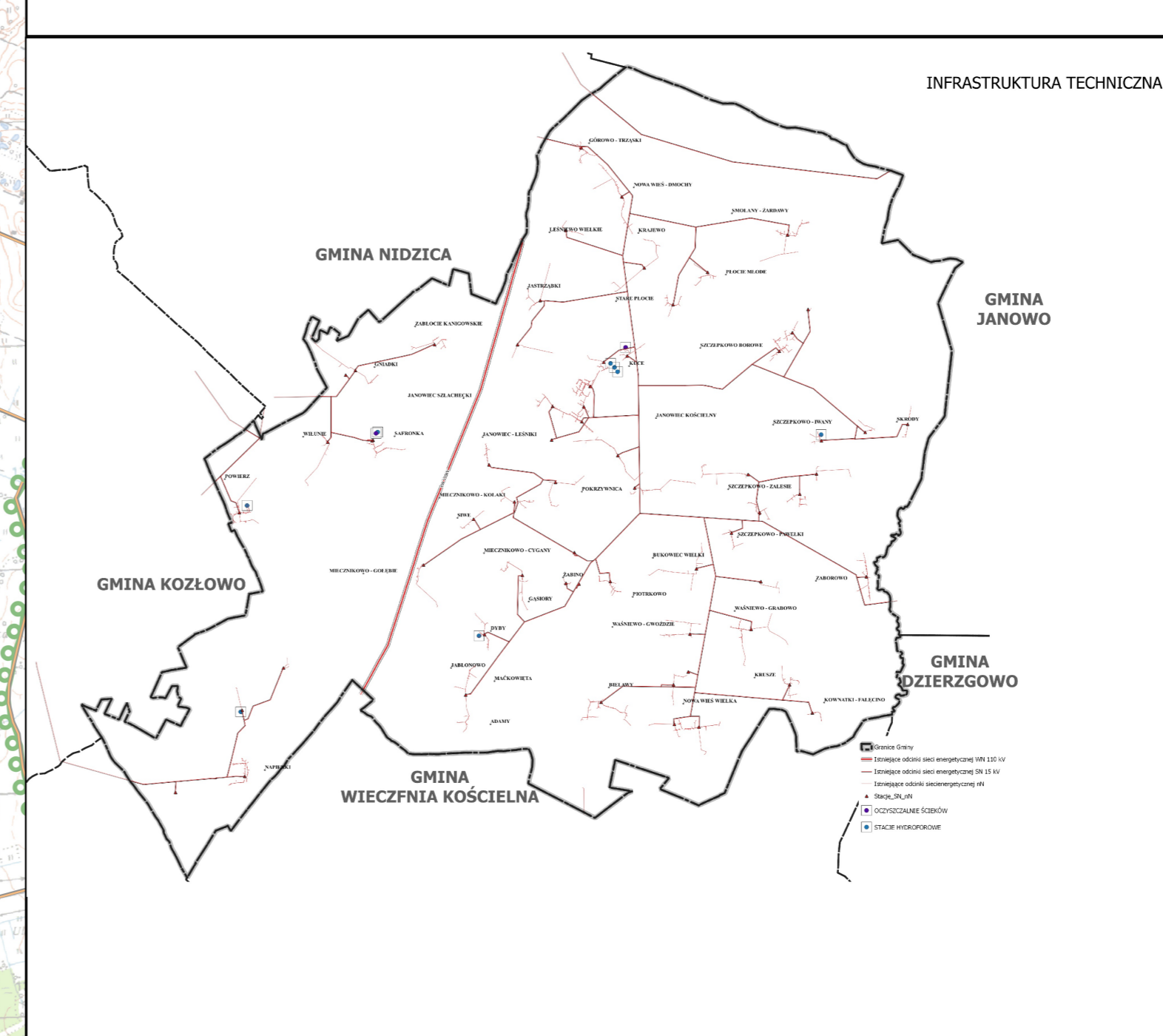
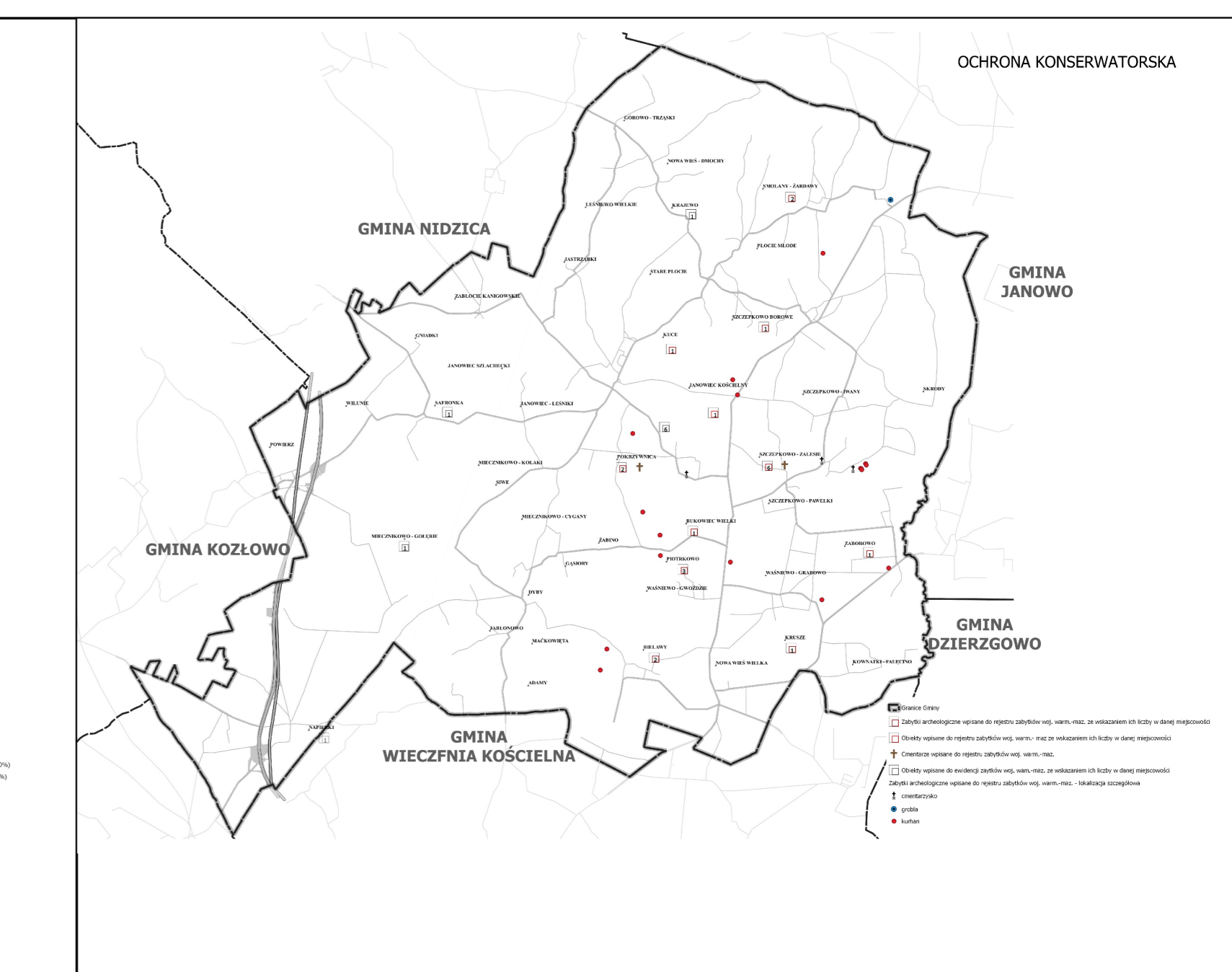
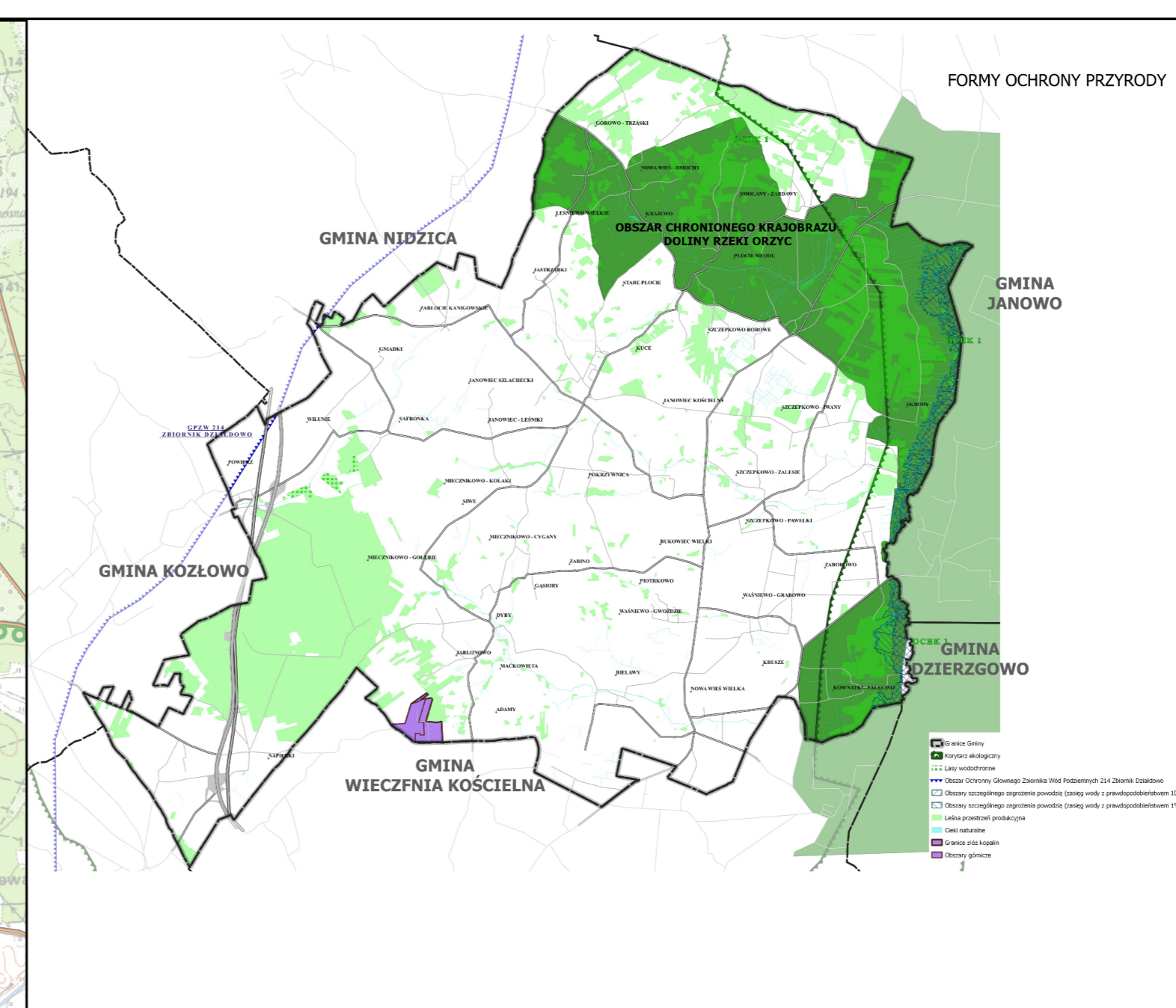
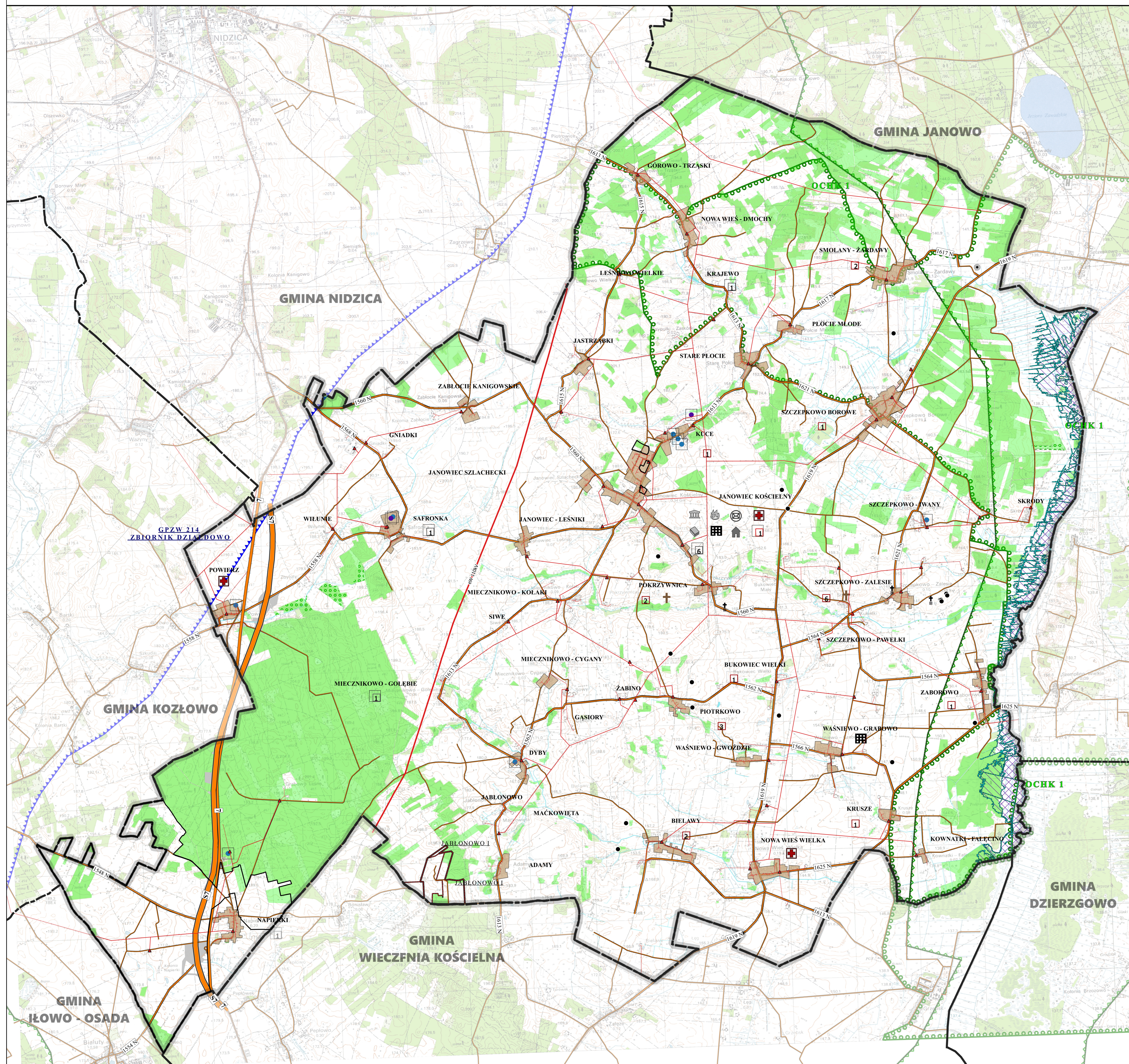
SKALA 1:25000

1cm=250m

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

- UKŁAD KOMUNIKACYJNY**
- Droga ekspresowa
  - Droga krajowa
  - Drogi powiatowe
  - Pozostałe drogi (gminne i wewnętrzne)
  - Pas drogowy S7 i 7
- INFRASTRUKTURA TECHNICZNA**
- Istniejące odcinki sieci energetycznej WN 110 kV
  - Istniejące odcinki sieci energetycznej SN 15 kV
  - Istniejące odcinki sieci energetycznej nN
  - ▲ Stacja SN_nN
  - Oczyszczalnie ścieków
  - Stacje hydroforowe
- OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE PRAWNĄ OCHRONĄ KONSERWATORSKĄ**
- Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków woj. warm.-maz. ze wskazaniem ich liczby w danej miejscowości
  - Obiekty wpisane do rejestru zabytków woj. warm.-maz. ze wskazaniem ich liczby w danej miejscowości
  - ✚ Cmentarze wpisane do rejestru zabytków woj. warm.-maz.
  - Obiekty wpisane do ewidencji zabytków woj. warm.-maz. ze wskazaniem ich liczby w danej miejscowości
- Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków woj. warm.-maz. - lokalizacja szczegółowa
- † cmentarzysko
  - grobla
  - kurhan
- OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE PRAWNĄ OCHRONĄ PRZYRODY**
- Obszar Ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 214 Zbiornik Działdowo

- LEGENDA**
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzye
  - Korytarz ekologiczny
  - Lasy wodochronne
- INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA**
- Biblioteka
  - Dom kultury
  - Ochotnicza Straż Pożarna
  - Ośrodek zdrowia
  - Płocówka oświatowa
  - Płocówka pocztowa
  - Urząd Gminy
- POZOSTAŁE INFORMACJE**
- Granice Gminy
  - Tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
  - Obszary i tereny górnicze
  - Granice złóż kopalin
  - Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (zasięg wody z prawdopodobieństwem 10%)
  - Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (zasięg wody z prawdopodobieństwem 1%)
  - Leśna przestrzeń produkcyjna
  - Rolna przestrzeń produkcyjna
  - Wody powierzchniowe, w tym ciek i rowy melioracyjne

ZALĄCZNIK NR ...
DO UCHWAŁY RADY GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY
NR... Z DNIA...

S T U D I U M
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY

Powiat nidzicki woj. Warmińsko-mazurskie

CZĘŚĆ II

KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO I POLITYKA PRZESTRZENNA

Jednolity tekst

JEDNOLITY TEKST STANOWI ZAŁĄCZNIK NR 3
DO UCHWAŁY ...
RADY GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY Z DNIA...

WYKONAWCA STUDIUM Z 2021R.

EKOPLAN Pracownia Urbanistyczna Wojciech Kwiatkowski
ul. Władysława Trylińskiego 2/115, 10-683 Olsztyn

GLÓWNY PROJEKTANT:

inż. urb. Wojciech Kwiatkowski

ZESPÓŁ GLÓWNEGO PROJEKTANTA:

mgr inż. Anna Makowska

inż. Wioletta Kwiatkowska

mgr inż. Jarosław Mogielnicki

mgr inż. Maciej Gotowiec

Janowiec Kościelny 2021

~ 3 ~

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
1. CELE ROZWOJU	10
2. KIERUNKI ORAZ ZASADY OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA	13
2.1 CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW CHRONIONYCH.....	13
2.2 KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH ..	13
2.3 ZAGROŻENIA I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	17
3. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	25
3.1 OBSZARY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ .	25
3.2 ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	25
4. KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARCZYCH	30
4.2 LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	32
4.3 PRZEMYSŁ I RZEMIOSŁO PRODUKCYJNO - USŁUGOWE	34
4.4 TURYSTYKA.....	37
5. DEMOGRAFIA, KIERUNKI ROZWOJU SIECI OSADNICZEJ ORAZ OBSŁUGI LUDNOŚCI	38
5.1 DEMOGRAFIA	38
5.2 BEZROBOCIE I POZIOM ZUBOŻENIA MIESZKAŃCÓW	39
5.3 OBSŁUGA LUDNOŚCI.....	39
5.4 MIESZKALNICTWO	44
6. BILANS TERENU.....	47
6.1 OKREŚLENIE MAKSYMALNEGO W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ	47
6.2 CHŁONNOŚĆ TERENÓW PRZEZNACZONYCH W MIEJSCOWYCH PLANACH POD ZABUDOWĘ	56
6.3 CHŁONNOŚĆ TERENÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNEJ POŁOŻONYCH NA OBSZARZE GMINY.....	57

6.4	PORÓWNANIE MAKSYMALNEGO W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ ZE STANEM ISTNIEJĄCYM.....	67
6.5	MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ SPOŁECZNEJ	68
6.6	POTRZEBY INWESTYCYJNE GMINY WYNIKAJĄCE Z KONIECZNOŚCI REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH, ZWIĄZANE Z LOKALIZACJĄ NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ	70
7.	KIERUNKI PRZEKSZTAŁCENŃ STRUKTURY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNEJ GMINY	72
7.1	PRZEZNACZENIE TERENU	72
7.2	JEDNOSTKI STRUKTURALNE.....	78
8.	KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO	83
8.1	UKŁAD NADRZĘDNY	83
8.2	UKŁAD PODSTWOWY	84
8.3	UKŁAD UZUPEŁNIAJĄCY	84
9.	KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	87
9.1	GOSPODARKA WODNA I ŚCIEKOWA.....	87
9.2	GOSPODARKA GAZOWA	88
9.3	GOSPODARKA CIEPLNA	90
9.4	GOSPODARKA ODPADAMI.....	91
9.5	ELEKTROENERGETYKA.....	91
9.6	INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA	92
9.7	ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII.....	93
9.8	ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kW	95
10.	CELE PUBLICZNE	97
11.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.	100
12.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	101
13.	POLITYKA PRZESTRZENNA ZWIĄZANA Z OBRONNOŚCIĄ I BEZPIECZEŃSTWEM PAŃSTWA ORAZ TERENY ZAMKNIĘTE.....	102

14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PROCEDURY PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI.....	103
15. OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY WIĘKSZEJ NIŻ 2000 M².....	104
16. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	105
17. WYMAGANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ I WÓD PUBLICZNYCH	107
18. OBSZARY LUB OBIEKTY, DLA KTÓRYCH W ZŁOŻU KOPALINY WYZNACZA SIĘ FILAR OCHRONNY I TERENY GÓRNICZE	108
19. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY	110
20. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENĆ, REWITALIZACJI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI ORAZ OBSZARY PROBLEMOWE.....	111
21. TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY ORAZ TERENY OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA.....	112
21.1 ZAKAZ LOKALIZACJI NOWEJ ZABUDOWY	112
21.2 OGRANICZENIA W UŻYTKOWANIU TERENU.....	112
22. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY.....	114
23. STREFA AGLOMERACJI.....	115
24. ZWARTA ZABUDOWA.....	116
WYKAZ TABEL I RYSUNKÓW	125

Wstęp

Podstawa prawna, cel i zadania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

Obecne kompleksowe opracowanie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Janowiec Kościelny wynika z Uchwały Nr VIII/57/2019 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny. Studium obejmuje teren w granicach administracyjnych całej gminy Janowiec Kościelny.

Głównym celem Studium jest ustalenie uwarunkowań gminy i na ich podstawie określenie kierunków rozwoju oraz zasad polityki przestrzennej gminy w nawiązaniu do zmian legislacyjnych - głównie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Po zmianie przedmiotowej ustawy, okazało się że studium w swojej obecnej formie nie zawiera wszystkich elementów wskazanych w ustawie. Przedmiotowe opracowanie studium jest związane z koniecznością uwzględnienia w polityce przestrzennej przemian jakie obecnie zachodzą na terenie gminy w zakresie rozwoju gospodarczego i przestrzennego gminy. Ważne wskazania dla rozwoju gminy wynikać będą z jej uwarunkowań gospodarczych oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Główne zmiany zachodzą właśnie w sferze produkcji rolniczej oraz rozwoju głównych kierunków gospodarczych.

Dokonując opracowania zaktualizowano dane dotyczące dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Występujące formy ochrony przyrody i zabytków narzucają pewne reżimy w rozwoju gminy co należało mieć na uwadze określając kierunki rozwoju gospodarczego i infrastruktury technicznej.

Ponadto zaktualizowano i wskazano na załącznikach graficznych prawidłowy przebieg granic administracyjnych gminy, uwarunkowania wynikające z I części opracowania oraz główne kierunki rozwoju przestrzennego gminy.

Podstawowe zadania studium, to:

- koordynacja przestrzenna podejmowanych przez samorząd decyzji w sprawie sporządzania planów miejscowych i wydawanych decyzji o warunkach zabudowy;
- płaszczyzna negocjacji wprowadzania zadań rządowych i zadań samorządu wojewódzkiego służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych wpisanych do rejestru;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna

- koordynacja czasowa i przestrzenna podejmowania przez samorząd przedsięwzięć komunalnych;
- prowadzenie długofalowych działań w gospodarce nieruchomościami komunalnymi;
- określenie stopnia zapotrzebowania terenów pod zabudowę mieszkaniową w granicach gminy;
- określenie obszarów rozwojowych;
- programowanie w gminach przedsięwzięć publicznych;
- wspomaganie działań podmiotów gospodarczych i gospodarstw rolnych;
- wspieranie i podejmowanie działań promujących gminę.

Metoda opracowania:

Przy opracowaniu obecnej zmiany „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Janowiec Kościelny” przyjęto następującą kolejność wykonywanych prac:

- ocena obowiązującego studium uwarunkowań pod kątem zgodności z ustawami, które obowiązują w obecnym czasie;
- rozpoznanie zasobu istniejących materiałów oraz opracowań dotyczących terenu gminy i obszarów stykowych;
- analiza zmian w uwarunkowaniach rozwoju przestrzennego wynikająca z opracowań planistycznych i wydanych decyzji oraz ich realizacji;
- sprawdzenie zgodności realizowanych kierunków rozwoju z zakładanymi w obowiązującym studium celami rozwoju gminy;
- określenie zasad polityki przestrzennej na obszarze objętym zmianą studium;
- czynności formalno-prawne.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Janowiec Kościelny opracowane jest w formie jednolitego tekstu i rysunków studium.

Elaborat studium

Elaborat „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Janowiec Kościelny” składa się z dwóch części.

Pierwszą część opracowania uzasadniającą przyjęte rozwiązania w „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy” stanowi „Uwarunkowań rozwoju”,

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
składająca się z części tekstowej - załącznik nr 1 do uchwały oraz z załącznika graficznego w skali 1:25 000 - załącznik nr 2 do Uchwały.

Drugą część opracowania stanowi tekst wraz z syntezą uwarunkowań zatytułowany „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Janowiec Kościelny. Kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna”, składająca się z części tekstowej - załącznik nr 3 do uchwały oraz z załącznika graficznego w skali 1:25 000 – załącznik nr 4 do Uchwały.

Pierwszą część Studium stanowi diagnoza stanu obecnego Gminy Janowiec Kościelny, w której dokonano analizy zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju.

Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju wynikają z położenia gminy w województwie w istniejących i projektowanych systemach oraz układach zewnętrznych. Dotyczą one różnych dziedzin, w tym środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego, infrastruktury technicznej oraz systemów transportowych. Informacje dotyczące uwarunkowań zewnętrznych zawarte są m. in. w planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.

Uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią o wartości i możliwości wykorzystania głównych potencjałów rozwoju tj. przyrodniczego, społecznego oraz gospodarczego zostały przeanalizowane pod kątem zmian wynikających ze społeczno - gospodarczego rozwoju gminy i zagospodarowania przestrzennego.

Punktem odniesienia dla całej **drugiej części opracowania** są zdefiniowane cele rozwoju przestrzennego gminy, które stanowią intencję przyszłych działań przestrzennych w nawiązaniu do istniejących potencjałów i ograniczeń rozwoju rozpoznanych w diagnozie.

W celu określenia możliwości wykorzystania istniejących potencjałów rozwoju dla każdego z wyodrębnionych w diagnozie obszarów o podobnych uwarunkowaniach zostały opracowane kierunki rozwoju. W każdym obszarze określono preferencje, bariery i zagrożenia rozwoju w następujących elementach: obszarowych (środowisko przyrodnicze, funkcje gospodarcze), węzłowych (sieć osadnicza), infrastrukturalnych i społecznych. Elementy liniowe to jest: infrastrukturę techniczną i systemy transportowe, przeanalizowano dla obszaru gminy określając preferencje i bariery funkcjonowania tych układów. Zostały określone kierunki rozwoju oraz została przypisana polityka przestrzenna, która pozwoli na lepsze wykorzystanie istniejących potencjałów oraz osiągnięcie założonych celów rozwoju.

1. Cele rozwoju

MISJA ROZWOJU

Misją rozwoju Gminy Janowiec Kościelny jest zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy wspierający nowoczesne rolnictwo, sektor usług i produkcji poprzez wykorzystanie potencjału przyrodniczo-kulturowego, zmodernizowanie infrastruktury technicznej, poprawę jakości życia mieszkańców oraz wykorzystanie drogi ekspresowej do rozwoju funkcji gospodarczych gminy.

CELE SZCZEGÓŁOWE

I. Ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego:

- ochrona walorów przyrodniczych oraz funkcjonowania ciągłości przestrzennej systemów naturalnych w celu poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju funkcji gospodarczych przy zachowaniu równowagi pomiędzy wykorzystaniem zasobów przyrodniczych a antropogenezacją przestrzeni;
- ochrona jakości i zasobów wód powierzchniowych i podziemnych w celu zapewnienia ludności trwałego dostępu do wody oraz dla celów rozwoju społeczno – gospodarczego;
- zachowanie równowagi w eksploatacji wód powierzchniowych i podziemnych w celu zachowania ich zasobów w dobrym stanie dla przyszłych pokoleń;
- prowadzenie zrównoważonej gospodarki rolnej i leśnej;
- rekultywacja obszarów zdegradowanych i wykorzystanie ich potencjału;
- powiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- ochrona i utrzymanie obiektów zabytkowych oraz adoptowanie ich do nowych funkcji w celu dostosowania ich do współczesnych potrzeb i rozwoju sektora usług;
- dążenie do zgodności charakteru i struktury zagospodarowania przestrzennego z cechami i walorami środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego;
- ochrona historycznych układów ruralistycznych wybranych miejscowości;
- zachowanie dobrego stanu obiektów małej retencji wód i urządzeń melioracyjnych w celu utrzymania właściwego poziomu retencji wód powierzchniowych i poprawy stanu melioracji;
- zachowanie ładu przestrzennego w jednostkach osadniczych w celu tworzenia współczesnych wartości kulturowych;
- stworzenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;

- tworzenie bazy gastronomicznej opartej o produkty ekologiczne wytworzone przez miejscowych producentów rolnych;
- aktywna promocja oferty gminy poprzez stworzenie planu promocji, kultywowanie cyklicznych imprez oraz wydarzeń kulturalnych.

II. Rozwój społeczno - gospodarczy

- rozwój gospodarczy gminy poprzez wspieranie funkcji rolnej i leśnictwa;
- wspieranie działań prowadzących do poprawy wydajności i jakości produkcji rolnej – ukierunkowanie na nowoczesne technologie produkcji;
- promocja i wspieranie w tworzeniu grup producenckich;
- rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczych w sektorach słabo rozwiniętych na terenie gminy;
- kreowanie rozwoju gospodarczego gminy z uwzględnieniem procesów dostosowanych do norm europejskich;
- dążenie do rozwoju usług agroturystycznych i towarzyszącej im bazy gastronomicznej w celu zapewnienia pełnej obsługi przybyłym turystom;
- korzystanie z funduszy unijnych w celu realizacji zadań inwestycyjnych związanych z rozwojem m. in. turystyki, usług agrodoradczych w celu pobudzenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- zwiększenie atrakcyjności gminy, poprzez kreowanie przyjaznego klimatu dla rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości;
- tworzenie programów wspierania miejscowej ludności w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i zakładaniu indywidualnych przedsiębiorstw w celu poprawy ich bytu, zmniejszenia bezrobocia i poprawy pozycji gospodarczej gminy w regionie;
- rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego;
- poprawa warunków życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do usług, podniesienie standardu urządzeń infrastruktury społecznej oraz poprawę warunków mieszkaniowych;
- wyznaczanie terenów inwestycyjnych przewidzianych pod funkcje produkcyjno-usługowe, szczególnie w miejscowościach o skupionej zabudowie mieszkaniowej;
- wyznaczanie terenów inwestycyjnych przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową i zagrodową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w sposób adekwatny do rzeczywistych potrzeb gminy, jej rozwoju gospodarczego, obecnego i przyszłego salda migracji. Chłonność terenów przewidzianych pod zabudowę nie powinna być znacząco zawyżona w stosunku do liczby obecnych i przyszłych

III. Rozwój infrastruktury technicznej i transportowej z uwzględnieniem bezpieczeństwa państwa

- zaspokojenie potrzeb ludności poprzez uzbrojenie gminy w odpowiedniej ilości i jakości infrastrukturę techniczną, w szczególności w zakresie budowy sieci kanalizacji sanitarnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków;
- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy;
- rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej;
- poprawa warunków technicznych systemów komunikacyjnych zewnętrznych i wewnętrznych w celu zwiększenia atrakcyjności obszaru gminy dla inwestorów oraz ułatwienia dostępności do usług zewnętrznych mieszkańcom gminy;
- poprawa stanu dróg gminnych i ich integracja z systemami komunikacji ponad lokalnej w celu poprawy dostępności gminy i komfortu dojazdów do większych ośrodków miejskich regionu;
- podniesienie bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy;
- zachowanie w zagospodarowaniu przestrzennym warunków niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu obronnego państwa.

2. Kierunki oraz zasady ochrony i kształtowania środowiska

2.1 CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW CHRONIONYCH

Zagospodarowanie przestrzeni na obszarach prawnie chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody powinno być zgodne z właściwymi przepisami prawa oraz przyjętymi i obowiązującymi dla danej formy programami ochrony.

Na terenie gminy znajdują się obszary objęte prawną formą ochroną przyrody, których wykaz i podstawę legislacyjną przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Akty prawne definiujące nakazy i zakazy obowiązujące na obszarach chronionych

TYP OBSZARU PODLEGAJĄCEGO OCHRONIE	GLÓWNY DOKUMENT CHARAKTERYZUJĄCY OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWANIU TERENÓW OBJĘTYCH POSZCZEGÓLNYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	LOKALIZACJA
Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc	Rozporządzeniu Nr 146 Wojewody Warmińsko- Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc	Północna i wschodnia cz. gminy

W/w przepisy zostały podane tylko informacyjnie i mogą ulec zmianie, a w związku z tym, w przypadku opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy kierować się aktualnymi przepisami prawa.

2.2 KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH

Obszary chronionego krajobrazu (zwane dalej OCHK)

W rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody OCHK „obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych”. Zatem za wiodącą funkcję w obrębie OCHK należy uznać funkcję ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, również ochrony różnorodności siedliskowej i gatunkowej, za towarzyszącą natomiast funkcję osłony ekologicznej dla ekosystemów wodnych i leśnych oraz funkcję turystyczno-rekreacyjną.

Specyfika OCHK o dopuszczonej działalności gospodarczej sprzyja wprowadzaniu i rozwojowi wielu funkcji, w tym turystyki wiejskiej, systemów rolnictwa ekologicznego, i racjonalnej gospodarki leśnej oraz wielu innych sektorów nieuciążliwych dla środowiska.

Ograniczenia stawiane przez ustanowienie prawnej ochrony w postaci obszaru chronionego krajobrazu stanowią korzystną prawną barierę przed niewłaściwym gospodarowaniem, dającym możliwość rozwoju wielu funkcji, które nie rozwijają się w warunkach dogodnych dla przemysłu, produkcji i handlu.

Jako główne wyznaczniki standardów w gospodarce przestrzennej na obszarach chronionych należy przyjąć:

- priorytetową realizację inwestycji infrastruktury ochrony środowiska, w tym systemy sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków i zbierania odpadów stałych;
- rozwój gospodarczy z zachowaniem warunków równowagi środowiska przyrodniczego oraz ochrony krajobrazu i dziedzictwa kulturowego;
- rekultywacja obszarów zdewastowanych i zdegradowanych z przeznaczeniem na funkcje nieuciążliwe;
- wprowadzenie i promocja zalesiania terenów najslabszych gleb (tylko V i VI klasy przydatności rolniczej), terenach o znacznych nachyleniach stoków oraz w strefach wskazanych do zalesienia; przedsięwzięcia te muszą być realizowane zgodnie z przepisami o ocenach oddziaływania na środowisko. Wprowadzanie zalesień dokonuje zmiany zagospodarowania terenu i użytkowania gruntu zatem zgodnie z przepisami odrębnymi wymaga każdorazowo w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wydania decyzji o warunkach zabudowy;
- zagospodarowanie obszarów i obiektów chronionych według nowoczesnych rozwiązań sprzyjających zachowaniu równowagi środowiskowej;
- uwzględnianie w gospodarowaniu standardów unii europejskiej;
- w zakresie leśnej przestrzeni produkcyjnej nakazuje się zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych poprzez uwzględnianie pozaprodukcyjnych funkcji lasów;
- w zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej nakazuje się zachowanie walorów przyrodniczych (głównie jakości wód) i krajobrazowych poprzez prowadzenie rolnictwa zrównoważonego, w tym głównie stosowania dobrych praktyk rolniczych na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego;
- promowanie niekonwencjonalnych ekologicznych źródeł energii;

Na OCHK obowiązują zakazy wskazane w Rozporządzeniu nr 146 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc tj. zakaz:

1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Ustawy Prawo ochrony środowiska;

3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;

Od części wyżej wymienionych zakazów występują wyjątki przy spełnieniu odpowiednich warunków wskazanych w obowiązujących przepisach.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody stanowią szczególną formę ochrony przyrody. Obiekty uznane za pomniki przyrody chronione są ze względu na szczególną wartość przyrodniczą (wielkość, pokrój, wiek), naukową, kulturową, historyczną lub estetyczną i krajobrazową. Ochrona pomników przyrody wprowadza przede wszystkim pewne zakazy, ujęte w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.

W stosunku do pomników przyrody mogą zostać wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,

z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

- zakaz uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- zakaz likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- zakaz wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zakaz umieszczania tablic reklamowych.

Należy mieć na względzie, że zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody;
- realizacji inwestycji celu publicznego;
- zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy, która określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów ujętych w ustawie o ochronie przyrody.

Projekty uchwał o ustanowieniu i zniesieniu pomnika przyrody wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Drzewa będące pomnikami przyrody są objęte ochroną do momentu ich samoistnego rozpadu, chyba że rosną na terenie zabudowanym i zagrażają życiu ludzi i mieniu.

Lasy

W strefie bezpośrednio przyległej do źródeł i ujęć wody, w lasach łęgowych, na torfach i na siedliskach bagiennych, wzdłuż linii brzegowej cieków i zbiorników wodnych oraz w strefach wododziałowych obowiązuje zakaz stosowania środków chemicznych z wyjątkiem przypadków, gdy zagrożone jest istnienie lasu.

Korytarze ekologiczne

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Korytarze to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku.

W ramach korytarzy powinno się dążyć do:

- zalesienia terenów
- niewygradzania terenów otwartych rolnych i leśnych
- pozostawienie nieużytków oraz zadrzewień pośród gruntów rolnych
- zabezpieczenie przejść pod drogami lub nad drogami dla różnych gatunków zwierząt.

Dla terenu województwa Warmińsko-Mazurskiego został ustanowiony Regionalny system korytarzy ekologicznych ważny dla realizacji polityki przestrzennej województwa.

W/w przepisy wykonawcze do poszczególnych form ochrony przyrody zostały podane tylko informacyjnie i mogą ulec zmianie a w związku z tym, w przypadku opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy kierować się aktualnymi przepisami prawa.

Zgodnie z wyznaczonymi we wstępie celami rozwoju postuluje się stworzenie w uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska możliwości korzystania z terenów cennych przyrodniczo dla celów dydaktycznych, naukowych i krajoznawczych. Na obrzeżach kompleksów leśnych należałoby rozwijać odpowiednią infrastrukturę rekreacyjno-wypoczynkową. Właściwe działania w tym zakresie, oparte o zasadę zrównoważonego rozwoju dadzą nowe możliwości zatrudnienia, wpłyną pozytywnie na atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną terenu.

Wszelkie działania na terenach prawnie chronionych winny być podporządkowane zasadom ochrony wynikającym z przepisów prawnych.

Na obszarach chronionych dopuszcza się rozwój funkcji mieszkalno-usługowej i innych funkcji, które nie będą uciążliwe dla środowiska, przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów prawnych.

2.3 ZAGROŻENIA I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

A. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Janowiec Kościelny leży w zlewniach następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP): Wkra od dopływu z Zagrzewa do połączenia ze Szkotówką bez Szkotówki (kod JCWP: RW20002426819), Dąbrówka (kod JCWP: RW2000172658169), Orzyc od źródeł do Tamki z Tamką (kod JCWP: RW2000172658149), Wkra od źródeł do dopływu z Zagrzewa (kod JCWP: RW200017268189), Borowianka (kod JCWP:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
RW2000172658189), Dopływ z Jabłonowa z jez. Zawadzkim (kod JCWP: RW200017265829), Orzyc od źródeł do Ulatówki włącznie (kod JCWP: RW2000192658599), Janówka (kod JCWP: RW2000172658172). Z informacji na temat stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Janowiec Kościelny, uzyskanych od Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wynika, iż stan wód JCWP jest zły. Dla JCWP na terenie gminy Janowiec Kościelny które zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz art. 38d pkt. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r., poz. 310) zostały wskazane jako naturalna część wód – celem środowiskowym jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych tak, aby osiągnąć dobry stan tych wód.

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód w gminie są dopływy zanieczyszczeń z nieskanalizowanych miejscowości, a także niezinventaryzowane źródła punktowe, bytowo-gospodarcze i komunalne. O klasyfikacji czystości wód powierzchniowych przesądzają wskaźniki fizykochemiczne, głównie związki azotu i fosforu.

W celu polepszenia jakości wód rzek powinno się minimalizować dopływy substancji biogenych i organicznych z pól. Na obszarze zlewni ochronę czystości wód powierzchniowych, realizować będzie się przez zwiększenie reżimów w gospodarce ściekowej, wprowadzenie form gospodarowania mało uciążliwych dla środowiska, tworzenie stref ochronnych zagospodarowywanych trwałą zielenią i nie zabudowywanych.

B. Wody podziemne

Zgodnie z ustawą z dnia 26 sierpnia 2013 r. Prawo ochrony środowiska, wody podziemne i obszary ich zasilania powinny być chronione poprzez zmniejszanie ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania; utrzymywanie równowagi zasobów tych wód.

Strefa ochronna Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GPWZ) nr 214 – Zbiornik Działdowo

Teren gminy Janowiec Kościelny położony jest częściowo na obszarze udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 214 Zbiornik Działdowo oraz na obszarze nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215 Subniecka Warszawska.

Zgodnie z opracowaniem Państwowego Instytutu Geologicznego Państwowego Instytutu Badawczego „Informator PSH Główne Zbiorniki wód Podziemnych w Polsce” :

- W obrębie GZWP nr 214 wody poziomu zbiornikowego cechują się dobrym stanem chemicznym (klasa II i lokalnie I i III). Wymagają jedynie prostego uzdatniania do celów pitnych, głównie ze względu na zwiększone stężenie żelaza i manganu. Nie zaobserwowano tendencji do pogarszania jakości wód w wyniku działalności człowieka. GZWP nr 214 wykazuje rezerwy zasobów dyspozycyjnych (28 272 m³ /d) w odniesieniu do wielkości poboru wg danych z 2010 r. Przy poborze 20 592 m³ /d w 2010 r. stopień wykorzystania zasobów dyspozycyjnych wyniósł 72,8%. Przeważająca część GZWP nr 214 jest bardzo mało podatna na zanieczyszczenie, a czas migracji zanieczyszczeń do poziomu zbiornikowego wynosi ponad 50 lat. Znaczną część opisywanego zbiornika zajmują obszary chronione hydrodynamicznie. Teren bardzo podatny na zanieczyszczenie, co jest związane z brakiem izolacji poziomu zbiornikowego, znajduje się w rejonie Nidzicy, tj. w północno- -wschodniej części zbiornika. Na obszarze tym czas przesączania/ przesiąkania wynosi poniżej 5 lat.
- Proponowany obszar ochronny GZWP nr 214 obejmuje północną część miasta Nidzica oraz sąsiadujące z nim miejscowości w obrębie gminy Nidzica. Jego powierzchnia wynosi 17,0 km², co stanowi 0,9% powierzchni całego zbiornika. Obszar ten obejmuje tereny bardzo podatne na zanieczyszczenie oraz obszary przyległe, dodane w wyniku uszczegółowienia granicy, w związku z koniecznością dostosowania jej do charakterystycznych elementów zagospodarowania terenu, takich jak: drogi, przecinki w lesie, czy granica zwartej zabudowy.
- Poza obszarem miejskim (m. Nidzica), zagrożenie jakości wód podziemnych może być związane z działalnością rolniczą, jak również słabo rozwiniętą infrastrukturą techniczną (brak kanalizacji). Intensywne nawożenie pól, jak również brak kanalizacji, może być powodem zwiększenia stężeń związków azotu w wodach podziemnych.

W związku z powyższym głównym celem ochrony wód podziemnych w obrębie udokumentowanego zbiornika jest zachowanie naturalnej ich jakości i zapobieganie procesom zanieczyszczenia wód podziemnych oraz zapewnienie racjonalnej gospodarki wodami w ramach zasobów odnawialnych i dyspozycyjnych, w szczególności zakazy:

- lokalizowania odpadów wysypisk komunalnych nie zabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża substancji szkodliwych dla środowiska;

- lokalizowania wysypisk, składowisk itp. odpadów niebezpiecznych dla środowiska, a zwłaszcza dla wód podziemnych;
- lokalizowania baz i składów prowadzących przeladunek i dystrybucję produktów ropopochodnych i innych substancji niebezpiecznych;
- przeprowadzania rurociągów transportujących substancje niebezpieczne dla środowiska;
- zrzutu ścieków sanitarnych, technologicznych, przemysłowych do gruntu lub wód powierzchniowych bez oczyszczenia;
- lokalizowania wielkich ferm hodowlanych prowadzących bezściółkowy chów zwierząt oraz innych obiektów szczególnie niebezpiecznych dla środowiska (np. rafinerie, zakłady chemiczne).

Na obszarach ochronnych GZWP należy dążyć do:

- lokalizacja obiektu potencjalnie niebezpiecznego powinna być poprzedzona oceną oddziaływania na środowisko, a zwłaszcza na wody podziemne;
- gospodarstwa rolne, wsie oraz inne obiekty powinny uregulować swą gospodarkę wodno – ściekową zgodnie z podanymi zakazami;
- użytkownicy ujęć wód podziemnych powinni wystąpić o ustanowienie stref ochronnych.

Przyrodnicze możliwości zaopatrzenia w wodę podziemną nie powinny stanowić bariery dla rozwoju gminy. Na obszarze występowania GZWP wyznaczony jest obszar wymagający szczególnej ochrony wód podziemnych. W celu ochrony tych wód należy w gminie Janowiec Kościelny rozbudować system kanalizacji sanitarnej. Na obszarach o luźnej zabudowie podjąć działania w zakresie wspierania budowy rozwiązań indywidualnych, nie zagrażających znacząco środowisku, w tym m. in. szczelnych, bezodpływowych szamb przydomowych. Na terenie gminy nie występują znaczne problemy w zakresie odprowadzania ścieków przemysłowych. Problematyczne jest natomiast odprowadzanie nawozów naturalnych i sztucznych z pól z gospodarstw rolnych.

Strefa ochrony ujęcia wody

Na terenie gminy funkcjonują następujące hydrofornie, wokół których wyznaczono strefy ochronne ujęć:

- obręb Kuce dz. 35/15, 31/3, 31/4;
- Iwany dz. 22/3;
- Bielawy dz. 39/2;
- obręb Safronka dz. 7/26;

- obręb Napierki dz. 477/7;
- obręb Powierz dz. 35/4;
- obręb Jabłonowo dz. 87/2.

Wokół ujęć wody wyznaczone są strefy ochronne, na których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wody określone w ustawie Prawo wodne.

Zagrożenia

Zagrożeniem zanieczyszczenia wód podziemnych użytkowego poziomu wodonośnego jest możliwe na terenie całej gminy, ze względu na rolniczy charakter gminy. Szczególne zagrożenia stanowią właśnie azotany pochodzące ze źródeł rolniczych, przenikające do warstw wodonośnych gruntu. Ponadto gmina charakteryzuje się niskim pokryciem wód powierzchniowych płynących, które to powinny być podstawowymi odbiornikami oczyszczonych ścieków.

Możliwość odprowadzania oczyszczonych ścieków w grunt powinna być stosowana w pojedynczych przypadkach, w oddaleniu od jednostek osadniczych. Należy przeprowadzić szczegółowe rozpoznanie geologiczne. Należy unikać stosowania zbiorników bezodpływowych, szczególnie w zabudowie zwartej i w zachodniej części gminy, wzdłuż odcinka trasy S7, charakteryzującej się dużym potencjałem rozwoju funkcji usługowej i produkcyjnej.

Oczyszczone ścieki oraz ścieki pochodzące ze źródeł rolniczych winny spełniać parametry wskazane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Ponadto występuje obowiązek uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Należy też spełnić przepisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne oraz Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu.

Ruchy masowe

Gmina Janowiec Kościelny nie należy do rejonów objętych względnie intensywnymi procesami osuwiskowymi.

Powietrze atmosferyczne

Zagrożenie dla czystości powietrza atmosferycznego istnieje w zasadzie tylko w sezonie grzewczym. W stosowanych systemach grzewczych zaleca się unikać paliwa wysokoemisyjnego.

Hałas

Na terenie gminy Janowiec Kościelny zagrożenie hałasem przemysłowym jest niskie, o charakterze lokalnym, na terenach sąsiadujących z zakładami usługowymi.

Do najpowszechniejszych i najbardziej uciążliwych w gminie źródeł hałasu należy komunikacja drogowa. Poziomy dźwięku środków komunikacji drogowej są wysokie i wynoszą 75-90 dB, przy dopuszczalnych natężeniach hałasu w środowisku w otoczeniu budynków mieszkalnych do 50 dB w porze nocnej i do 61 dB w porze dziennej. Przez obszar gminy Janowiec Kościelny przebiega droga ekspresowa S7, której użytkowanie wpływa na klimat akustyczny rejonu. Z uwagi na wzrastającą liczbę pojazdów i zwiększające się natężenie ich ruchu można przyjąć, że na terenie gminy utrzymywać się będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym.

Rozwiązaniami, jakie pozwolą na obniżenie występującego wyższego poziomu hałasu są modernizacje i przebudowy dróg, a także usytuowanie ekranów akustycznych.

W przypadku projektowanej zabudowy – należy zachować taką odległość, by spełnione zostały normy hałasu i wibracji wskazane w przepisach odrębnych. W przypadku istniejącej zabudowy – rozwiązania techniczne, które zapewnią właściwe warunki akustyczne w budynku.

Sieć ekologiczna – korytarze ekologiczne

W 2005 r. na zlecenie Ministra Środowiska opracowano kompleksowy projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Głównym celem wyznaczenia sieci korytarzy migracyjnych (ekologicznych) jest przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych, umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali Polski i Europy oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności zarówno na obszarach sieci Natura 2000, jak i innych terenach o dużej wartości przyrodniczej.

Przez teren gminy Janowiec Kościelny przebiega Korytarz Ekologiczny Puszcza Białą-Dolina Drwęcy, który biegnie południkowo po wschodniej granicy gminy.

Występowanie na terenie gminy ważnych powiązań przyrodniczych o znaczeniu krajowym wynika z korzystnych walorów przyrodniczych tego obszaru. Obszar korytarza w dużym stopniu pokrywa się z granicami terenów podlegających prawnej ochronie wg ustawy o ochronie przyrody tj. z obszarem chronionego krajobrazu.

Zagrożenia sieci ekologicznej mogą wynikać z następujących działań:

- bezpośredniej ingerencji w ekosystemy powodującej niszczenie roślinności na dużym obszarze;
- intensyfikacji form użytkowania terenu prowadzącą do monotypizacji krajobrazu:
  - kierunkowej wewnętrznej, związanej ze wzmożonym eksploatowaniem terenu (np. melioracje, nawożenie, czy niszczenie chwastów), prowadzącą do ubożenia składu gatunkowego i stopniowych przekształceń warunków siedliska – ten rodzaj zagrożenia jest ograniczany przez ochronę rezerwatową obszaru;
  - obszarowej, związanej z procesami zachodzącymi na większym obszarze (np. zmiany stosunków wodnych, długotrwały wpływ zanieczyszczeń itp.) – ten rodzaj zagrożenia jest realny przy intensyfikacji gospodarczej terenów sąsiadujących z korytarzem. W skrajnym przypadku wskazane jest wyznaczenie otuliny rezerwatu, w której będzie prowadzona racjonalna gospodarka utrzymująca w równowadze środowisko przyrodnicze i działanie człowieka;
- fragmentacji krajobrazu, związanej z tworzeniem różnego rodzaju barier strukturalnych i funkcjonalnych, utrudniających lub uniemożliwiających migrację organizmów (np. likwidacji ciągów zadrzewień śródpolnych, zabudowy czy przegradzania dolin rzecznych itp.).

Zasadne jest zatem zachowanie i podtrzymanie trwałości powiązań ekologicznych. Istotnym działaniem w tym zakresie jest m.in.:

- wprowadzenie zalesień, zadrzewień i zadarnień jako elementu odbudowy naturalnych powiązań ekologicznych oraz uzupełnień przestrzennych w obszarach i przy granicach korytarzy w celu wzmocnienia wewnętrznej spójności całej sieci,
- budowa przejść dla zwierząt na drogach o stwierdzonym dużym natężeniu ruchu,
- ograniczenie zabudowy ciągłej poprzez uchwalanie planów miejscowych,

- ewentualna szczególna ochrona odcinków zagrożonych, które na dzień niniejszego opracowania nie występują na terenie gminy Janowiec Kościelny.

3. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

3.1 OBSZARY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Teren Gminy Janowiec Kościelny predysponuje do szczególnego zachowania i ochrony posiadanych obiektów i miejsc dziedzictwa kulturowego. Zachowanie to powinno mieć na celu przede wszystkim podtrzymanie tożsamości kulturowej, przekazywanie lokalnych wartości i tradycji przyszłym pokoleniom. Występujące w granicach gminy cenne obiekty zabytkowe to: obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków, obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego, zabytki i stanowiska archeologiczne.

Miejscowości postulowane do objęcia strefą ochrony zabytkowego układu i strefy ochrony krajobrazu

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny nie wyznacza się miejscowości do objęcia dodatkową strefą zabytkowego układu ruralistycznego, a także stref ochrony krajobrazu. Aktualna Wojewódzka Ewidencja Zabytków i Gminna Ewidencja Zabytków obejmują najcenniejsze obiekty historyczne na terenie gminy. Należy pamiętać jednak, że przy podejmowaniu działań planistycznych należy chronić historyczny krajobraz kulturowy z widokami na historyczne ośrodki wiejskie wraz z dominantami przestrzennymi.

3.2 ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Gmina Janowiec Kościelny leży na najdalej wysuniętej na północ części Mazowsza Północnego, która historycznie należała do Ziemi Zawkrzeńskiej. Dla integrowania społeczności lokalnej bardzo ważne staje się dziedzictwo regionalne, na które składają się zabytki o znaczeniu lokalnym związane z tradycją i historią danego miejsca. Znaczna ilość obiektów zabytkowych położonych w miejscowościach oraz inne cenne świadectwa dawnych kultur powinny być zachowane i przystosowane do funkcjonowania w obecnych czasach pod nadzorem Konserwatora Zabytków. Jest to istotne ze względu na znaczenie zabytków w procesie edukacji, humanizacji społeczeństwa, jego kulturowej identyfikacji, a także znaczenie dla sfery ekonomii i gospodarki.

A. Ochrona zabytków i dóbr kultury współczesnej

Podejmowanie jakichkolwiek działań ingerujących pośrednio lub bezpośrednio w dany zabytek powinno mieć na uwadze głównie jego ochronę. Opiece należy poddać zarówno dany obiekt jak i najbliższą przestrzeń w celu zachowania jego walorów ekspozycyjnych.

W zakres działań ochronnych wchodzi:

- zamieszczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednich zaleceń dotyczących zasad ochrony zabytków;
- opracowanie dla obszarów cennych kulturowo, lecz zdegradowanych planów rewitalizacyjnych;
- wykonanie opracowań w zakresie studiów historyczno - krajobrazowych i historyczno - ruralistycznych dla wsi i założeń;
- niezbędna ścisła współpraca władz samorządowych, właścicieli oraz posiadaczy obiektów zabytkowych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- zahamowanie procesów zniszczenia obiektów zabytkowych polegających na rozbiórce, robotach ziemnych, wysypywaniu śmieci i tworzeniu składowisk na zabytkowych terenach zielonych, czy wycince starodrzewia;
- bieżące podejmowanie działań pielęgnacyjnych w celu niedopuszczenia do pogorszenia się stanu obiektów zabytkowych;
- upowszechnianie rodzimych tradycji, zabytków i kultury;
- adaptacja obiektów zabytkowych z zachowaniem walorów i wartości historycznych z równoczesnym realizowaniem celów edukacyjnych, poznawczych, turystycznych i naukowych;
- korzystanie z funduszy i programów unijnych oraz innych źródeł finansowania np. prywatnych inwestorów, stowarzyszeń krajowych i zagranicznych;
- w przypadku prac prowadzonych w zabytkach wpisanych do rejestru i w ich otoczeniu oraz w obszarach wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami – występuje konieczność uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzone prace;
- w przypadku inwestycji budowlanych w odniesieniu do obiektów i obszarów w ewidencji zabytków, ale nie objętych wpisem do rejestru zabytków, zgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane – występuje konieczność uzgodnienia lub uzyskania pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- w obrębie cmentarzy i parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego, ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych nagrobków, kaplic i innych elementów małej architektury tj. ogrodzenia, pompy wody.
- w obrębie historycznych parków i cmentarzy zakazuje się:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna

- zmian układu przestrzennego typu aleje, nasadzenia, kwatery,
  - wycinki starodrzewia,
  - likwidacji historycznych elementów małej architektury,
  - w przypadku cmentarzy likwidacji zabytkowych nagrobków.
- tworzenie lub rozszerzenie cmentarzy, a także zagospodarowanie terenów wokół cmentarzy (w tym wokół zabytkowych nieczynnych cmentarzy) należy realizować zgodnie z przepisami odrębnymi, w których określono wymagania sanitarne dla terenów cmentarzy;
  - wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych parków i cmentarzy należy poprzedzić właściwą dokumentacją konserwatorską, prowadzącą do określenia uwarunkowań historycznych i możliwości dalszego użytkowania;
  - zakaz usuwania starodrzewia z terenu w/w historycznych parków, nakaz stosownego ich zabezpieczenia oraz ręcznego prowadzenia robót ziemnych w obrębie brył korzeniowych drzew, jak również obowiązek uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie działań związanych z w/w inwestycją zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W zakresie ochrony i opieki nad zabytkami należy stosować m. in.: przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków.

W zakresie dokonywania zmian w budynkach historycznych, ujętych w rejestrze zabytków województwa warmińsko-mazurskiego i ewidencji zabytków województwa warmińsko-mazurskiego – należy stosować przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

B. Ochrona archeologiczna

Strefa bezwzględnej ochrony reliktywów archeologicznych obejmuje obszary, na których występują stanowiska archeologiczne wpisane do Rejestru zabytków archeologicznych. Obowiązuje tu całkowity zakaz jakiegokolwiek ingerencji w strukturę ich nawarstwień zaś opieka powinna sprowadzać się do prac pielęgnacyjnych po uzyskaniu pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Także stanowiska o własnej formie krajobrazowej (np. grodziska, kurhany, wały, groble) widoczne w terenie wymagają bezwzględnego zachowania. Możemy wyróżnić:

- stanowiska, których zainwestowanie wymaga prowadzenia ratowniczych badań archeologicznych poprzedzających inwestycję - to obiekty płaskie duże (osady, cmentarzyska, obozowiska) zewidencjonowane na obszarach AZP¹ ;
- stanowiska, których zainwestowanie wymaga realizacji inwestycji pod nadzorem archeologicznym to obiekty płaskie małe tzw. ślady osadnictwa, zewidencjonowane na obszarach AZP.

Na stanowiskach archeologicznych o własnej formie terenowej i wpisanych do rejestru zabytków zakazuje się inwestycji budowlanych i działalności rolniczej, winny one pozostać nieużytkami.

W bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych w przypadku inwestowania należy prowadzić obserwację archeologiczną. W przypadku braku ewidencji AZP należy wykonać rozpoznanie powierzchniowe przed realizacją inwestycji.

W przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowiska archeologicznego, znajdującego się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy poprzedzić weryfikacyjnymi sondażowymi badaniami archeologicznymi; ich wyniki pozwolą na zajęcie stanowiska konserwatorskiego do zagospodarowania terenu.

C. Wskazania architektoniczne kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:

Działalność inwestycyjna na obszarach objętych ochroną konserwatorską powinna być prowadzona zgodnie z zasadami integracji konserwatorskiej, to jest:

- ✓ kontynuacji form zagospodarowania przestrzennego w nawiązaniu do tradycji regionu, w tym zachowanie historycznych zespołów osiedleńczych wraz z siecią dróg
-

¹ AZP czyli Archeologiczne Zdjęcie Polski polegające m. in. na poszukiwaniu i nanoszeniu na mapy stanowisk archeologicznych

i istniejącą zielenią wysoką,

- ✓ nawiązania formą, detalem architektonicznym i rozplanowaniem nowej zabudowy do zabudowy tradycyjnej w tym położenie większego nacisku na stosowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego elementów kształtujących przestrzeń, w tym stosowania obowiązującej linii zabudowy;
  - ✓ przebudowy lub likwidacji obiektów dysharmonijnych;
  - ✓ stosowania tradycyjnych materiałów budowlanych,
  - ✓ adaptacji istniejących obiektów do nowej funkcji pod warunkiem utrzymania ich charakteru i walorów kulturowych.
-

Wskazania odnośnie parametrów i wskaźników kształtowania nowej zabudowy oraz zagospodarowania terenu dla zapewnienia ciągłości w kształtowaniu architektury lokalnej, charakterystycznej dla danego regionu:

- ✓ wszelkie prace powinny uwzględniać historyczne elementy podlegające ochronie;
  - ✓ prace ingerujące w obszar wpisany do rejestru zabytków, w tym umieszczanie nośników reklamowych wymaga uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
  - ✓ lokalizacje nowej zabudowy należy wyznaczać z zachowaniem historycznych linii zabudowy lub na podstawie wyprzedzających badań archeologicznych oraz sposobu zabudowy posesji sąsiednich;
  - ✓ w odniesieniu do nowej zabudowy obowiązuje zasada nawiązania do sąsiadujących obiektów historycznych o tej samej funkcji pod względem gabarytów, wysokości, bryły, rodzaju stosowanych lokalnie materiałów budowlanych (w tym pokryć dachowych), stolarki otworowej, tradycyjnego dla regionu detalu budowlanego i zdobnictwa, przy czym dopuszczone są odstępstwa w odniesieniu do terenów rozwojowych, w tym głównie w ciągu drogi S7 jako terenów o najwyższym potencjale rozwoju.
-

4. Kierunki rozwoju funkcji gospodarczych

4.1 ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Rolnictwo, jak i pozostałe funkcje gospodarcze, obecnie ulega transformacji wynikającej z funkcjonowania gospodarki rynkowej oraz działań przygotowujących polski sektor rolny do konkurencji na rynkach europejskich.

Praktycznie cały obszar gminy predysponuje do rozwoju gospodarstw rolnych, za wyjątkiem obszarów położonych w zachodniej części gminy wzdłuż drogi S7, gdzie powinna rozwijać się funkcja usługowa i produkcyjna. Dotychczas w produkcji rolnej dominowała produkcja roślinna (głównie zboża i pasza dla zwierząt).

Obecnie funkcjonują na obszarze gminy fermy zwierzęce oraz powstają nowe zlokalizowane w wielu miejscowościach. W dużych gospodarstwach rolnych istnieje możliwość zagospodarowania nawozu naturalnego z ferm bez uciążliwości dla zabudowy. Z problemem natomiast borykają się małe i średnie gospodarstwa rolne, słabo rozwinięte i nie wyposażone w urządzenia do przechowywania i aplikowania nawozów naturalnych ograniczających uciążliwość dla środowiska i zabudowy mieszkaniowej.

Przy lokalizacji nowych ferm zwierzęcych należy przeprowadzić analizę wpływu fermy na ludność zamieszkałą w zabudowie skupionej. Niezbędne jest by odległość fermy od zabudowy skupionej była oddalona na odległość nie powodującą uciążliwości dla ludności.

Nowa zabudowa fermowa musi być zgodna z wszystkimi obowiązującymi przepisami dotyczącymi ograniczenia uciążliwości związanych z produkcją zwierzęcą.

Postuluje się na obszarach wrażliwych na antropopresję (objętych ochroną przyrody, głównie północna i wschodnia część gminy) wprowadzanie rolnictwa opartego na ekologicznych zasadach gospodarowania, które na obszarze tej gminy ma wyjątkowo sprzyjające warunki rozwoju przez niski stopień zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego.

Podstawowe kierunki polityki przestrzennej wynikające z uwarunkowań przyrodniczych i gospodarki gruntami:

- wielkość areалу gospodarstw rolnych indywidualnych powinna wzrastać - tworzenie dużych (ok. 100ha) gospodarstw rolnych głównie nastawionych na produkcję roślinną; wskazane jest także tworzenie lokalnych grup producentów, ze względu na duży udział gospodarstw małych; zrzeszanie się w grupy pozwoli na dostosowanie własnej produkcji rolnej do warunków rynkowych, poprawi efektywność gospodarowania, planowania produkcji, koncentracji podaży, organizowania

sprzedaży produktów rolnych oraz pozyskiwania środków zewnętrznych na funkcjonowanie;

- organizacja skupu, przetwórstwa i sprzedaży artykułów rolniczych w większych miejscowościach przy drogach układu nadrzędnego;
- zatrzymanie wód opadowych poprzez umożliwienie realizacji stawów rekreacyjnych i zbiorników małej retencji;
- zrównoważone respektowanie wymogów środowiska w rolnictwie;
- poprawa warunków życia ludności w jednostkach osadniczych poprzez rozbudowę systemów infrastruktury technicznej (głównie rozbudowa kanalizacji) oraz społecznej; pomoc gospodarstwom rolnym w dostosowaniu się do wymogów ochrony środowiska;
- rozwój nowej zabudowy zagrodowej w oparciu o istniejące jednostki osadnicze wyposażone w urządzenia infrastruktury technicznej i społecznej;
- rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego poprzez pomoc w tworzeniu małych lokalnych przetwórní, bazujących na produktach pozyskanych z własnych gospodarstw;
- ukierunkowanie produkcji roślinnej na ekologiczne metody upraw – zwiększające się zapotrzebowanie na rynkach krajowych i zagranicznych na produkty ekologiczne;
- podstawowymi kierunkami rozwoju nadal pozostaną: produkcja roślinna (zboża i pasza), zwierzęca oraz przetwórstwo rolno – spożywcze w oparciu o lokalne produkty;
- wskazuje się (zalecenie KPZK 2030) obszary roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej do ochrony jako gleby o najwyższej przydatności dla produkcji roślinnej przed zmianą użytkowania;
- gleby organiczne wskazuje się jako grunty objęte ochroną;
- część gruntów ornych położonych na spadkach terenowych powyżej 10% jest potencjalnie zagrożona erozją wodną i uprawową – wskazane odpowiednie zabiegi agrotechniczne, stosowanie się do zaleceń Programu azotanowego;
- ze względu na wysoką jakość tylko części gleb w gminie, szczególnie tych o podłożu organicznym nie zaleca się zmiany ich przeznaczenia na cele nierolnicze. Ewentualne zmiany powinny następować w pierwszej kolejności na gruntach słabszej jakości oraz w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy i głównych dróg dojazdowych;
- należy zachować występującą roślinność śródpolną, oczka wodne, tereny podmokłe ze

- tereny rolne znajdujące się w pobliżu wód płynących i stojących należy zagospodarować w taki sposób, aby zahamować dopływ rolniczych zanieczyszczeń powierzchniowych do wód;
- należy zmniejszać udział upraw w monokulturach ze względu na wskazanie utrzymania bioróżnorodności;
- należy dążyć do przeznaczania na cele nierolnicze gruntów rolnych z wykluczeniem gleb klasy III, które należy zachować w rolniczym użytkowaniu;
- na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej warunki zabudowy dla zabudowy zagrodowej i obiektów produkcji rolniczej należy ustalać na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy;
- w obrębie zwartej zabudowy miejscowości oraz w odległości nie mniejszej niż 210m od ich granic wskazanych w rozdziale 24 oraz na załącznikach graficznych nie dopuszcza się możliwości lokalizowania: budynków inwentarskich gospodarstw rolnych i ferm o obsadzie powyżej 40DJP oraz o powierzchni zabudowy budynku inwentarskiego przekraczającego 400m²; zakaz dotyczący obsady inwentarza obejmuje również odległość nie mniejszą niż 210m od granicy gminy.

4.2 LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Lasy terenu gminy wchodzą w skład obszaru lasów wielofunkcyjnych, tj. spełniających funkcje: ochrony przyrody, turystyki i produkcji drewna. Ze względu na wielostronne funkcje lasów działalność gospodarcza winna być prowadzona z zachowaniem rozwoju zrównoważonego i zmierzać do:

- zachowania biologicznej różnorodności lasów,
- utrzymania ich produkcyjnej zasobności,
- zachowania w równowadze ekosystemów leśnych,
- ochrony zasobów glebowych i wodnych w lasach,
- wykorzystania lasów dla celów edukacji ekologicznej zwiększenia lesistości na terenach mało przydatnych rolniczo i przyległych do istniejących kompleksów leśnych.

Gospodarka leśna w lasach powinna odbywać się zgodnie z zasadami określonymi w:

- Planach Urządzenia Lasu - dla lasów Skarbu Państwa;
- Uproszczonych planach urządzenia lasu - dla lasów niestanowiących własności

Skarbu Państwa oraz dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa;

- decyzji starosty wydanej na podstawie inwentaryzacji stanu lasów - dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, niestanowiących własności Skarbu Państwa, zadania z zakresu gospodarki leśnej;
- zadania z zakresu gospodarki leśnej na podstawie inwentaryzacji stanu lasów określa nadleśniczy - dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Do zasad gospodarki leśnej odnoszą się m. in. przepisy ustawy o lasach.

Podstawowe kierunki polityki przestrzennej:

- zakaz realizacji zakładów przemysłowych składowisk nieczystości, odpadów stałych i płynnych w lasach;
- zakaz realizacji obiektów ferm zwierzęcych drobiarskich i trzody chlewnej w odległości mniejszej niż 400 m od skraju kompleksów leśnych z uwagi na szkodliwe dla drzewostanów związki areozoli generowane przez obiekty fermowe;
- prace melioracyjne w pobliżu zwartych kompleksów leśnych winny być poprzedzone oceną ich wpływu na lasy;
- przy obiektach rekreacyjnych zlokalizowanych w lasach należy wyznaczyć obszar do zagospodarowania i użytkowania zgodnie z zasadami przewidzianymi dla lasów rekreacyjnych;
- należy przewidzieć budowę przepustów dla zwierząt, pod drogami przebiegającymi przez obszary leśne;
- w celu wzbogacenia granicy las - pole i las - woda należy pozostawić pasy ochronne o szerokości 20 – 30 m złożone z roślinności zielnej, krzewów, niskich drzew i luźnego pietra górnego jako strefy ekotonowej.
- działalność gospodarcza winna być prowadzona z zachowaniem rozwoju zrównoważonego;
- na terenie całej gminy zaleca się zachowanie i ochronę układu istniejących płatów leśnych;
- zaleca się zachowanie oraz wzbogacanie naturalnych zadrzewień śródpolnych;
- zaleca się utrzymanie produkcyjnej zasobności lasów;
- zaleca się zwiększenie wykorzystania lasów dla celów edukacji ekologicznej;
- utrzymanie ochrony lasów głębochronnych i wodochronnych;

Zalesienia

Zalesianie gruntów powinno odbywać się na gruntach najsłabszych, a w szczególności odłogowanych, jeżeli zostanie zaniechane ich użytkowanie rolne. Tylko w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zalesienie gleb wyższych klas (III-IV) zgodnie z przepisami szczegółowymi. Zalesieniu powinny również podlegać obszary zdegradowane, poeksploatacyjne, jeśli jest to zgodne z kierunkiem obranym w programie rewitalizacji.

Zalesienia o określonych parametrach zalicza się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w związku z tym wymagają one przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Wprowadzanie zalesień dokonuje zmiany zagospodarowania terenu i użytkowania gruntu zatem zgodnie z przepisami odrębnymi wymaga każdorazowo w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wydania decyzji o warunkach zabudowy.

Przy przeznaczaniu terenów pod zalesienie należy kierować się następującymi czynnikami, najlepiej spełnionymi łącznie:

- 1. niska wartość rolnicza gruntów;**
- 2. położenie w sąsiedztwie kompleksów leśnych;**
- 3. położenie na terenach o zróżnicowanej rzeźbie terenu;**
- 4. położenie na terenach gdzie zaistniało wieloletnie zaniechanie użytkowania rolniczego ca najmniej 5 lat;**

Nie należy wprowadzać zalesień w zwarte kompleksy gruntów rolnych, natomiast możliwe jest wprowadzanie zadrzewień śródpolnych. Zadrzewienia śródpolne są to niewielkie skupiska zieleni wysokiej na miedzach gruntów ornych lub w zagłębieniach bezodpływowych terenu.

4.3 PRZEMYSŁ I RZEMIOSŁO PRODUKCYJNO - USŁUGOWE

Produkcja przemysłowa na terenie gminy, to głównie zakłady nastawione na przetwórstwo surowców lokalnych takich jak: produkty rolne, drewno, surowce mineralne itp.

Na terenie gminy wyklucza się lokalizację zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Obszary rozwoju funkcji usługowo-produkcyjnej:

- Zachodnia część gminy, w tym obszary zlokalizowane wzdłuż drogi nr S7:**

- Obszary te predysponują do rozwoju tego typu funkcji gospodarczej dzięki dobrej dostępności transportowej; położenie wzdłuż głównego szlaku komunikacyjnego warunkuje atrakcyjność inwestycyjną terenów oraz daje możliwość rozwoju tej funkcji gospodarczej w gminie;
  - Obszary te nie pokrywają się z prawnymi formami ochrony przyrody;
  - Preferowanie przemysłów o swobodnych warunkach lokalizacji i czystej technologii (przemysł elektroniczny, lekki itp);
  - W granicach terenów produkcyjnych farmy fotowoltaiczne należy realizować na dachach budynków;
  - Na terenach przyległych do granic administracyjnych gmin sąsiednich i przewidzianych pod funkcje produkcyjno -usługowe należy zabezpieczyć pas terenów zieleni izolacyjnej o szerokości min. 10m wzdłuż granicy gminy;
  - Zabezpieczenie istniejącej zabudowy przed ewentualnym oddziaływaniem zabudowy usługowej lub produkcyjnej należy realizować poprzez pozostawienie bezpośrednio przyległych terenów pomiędzy funkcją mieszkalną a usługowo –produkcyjną jako tereny rolne lub przewidzenie pasa zieleni urządzonej o szerokości ok. 10m;
  - Umożliwia się lokalizację nowych zakładów usługowych, produkcyjnych, usługowo-produkcyjnych, magazynów logistycznych, przy czym każdorazowa lokalizacja inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko musi zostać poprzedzona oceną oddziaływania inwestycji na środowisko w uzgodnieniu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska;
- Pozostała część gminy:**
- Pozostała część gminy predysponuje głównie do rozwoju funkcji rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz sektorów ją wspomagających;
  - mogą być realizowane niewielkie zakłady związane z produkcją rolną lub uszlachetnianiem i przetwarzaniem lokalnych surowców i płodów rolnych; drobne usługi i produkcja nieuciążliwe dla środowiska, zaspokajające potrzeby ludności miejscowej, małe przetwórnice rolno-spożywcze, przechowalnie przetwórstwa rolno-spożywczego;
  - preferowanie rozwoju małych i średnich zakładów bazujących na surowcach lokalnych przy zastosowaniu technologii bezpiecznych dla środowiska przyrodniczego;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna

- preferowanie rozwoju drobnej wytwórczości na terenach wiejskich w celu przełamania ich monofunkcyjności i stworzenia miejsc pracy poza rolnictwem.

W rejonie dróg układu komunikacyjnego (drogi powiatowe i gminne) na terenie całej gminy prognozuje się powstawanie pasm i nisz (obszarów) aktywizacji gospodarczej. Na obszarach tych dopuszcza się realizację zabudowy wynikającej z rozwoju przedsiębiorczości.

W zakresie kierunków rozwoju zabudowy i zagospodarowania terenu oraz wskazań architektonicznych zabudowy należy kierować się zapisami określonymi w rozdziale 7.

4.4 TURYSTYKA

Walory środowiska przyrodniczego - uroki krajobrazu, bogata rzeźba terenu, czyste powietrze, spokój oraz spuścizna historyczna są podstawą do rozwijania funkcji rekreacyjnych w gminie Janowiec Kościelny. Najwyższe walory turystyczne mają obszary północne i wschodnie gminy.

Niestety obecnie gmina nie posiada większych atrakcji turystycznych ani bazy noclegowej, dlatego nie jest ona atrakcyjna pod względem turystycznym. Większe wydarzenia organizowane są poza gminą, w otoczeniu jezior, których brak jest na obszarze gminy. Infrastruktura sportowa pozwala jedynie na organizację wydarzeń sportowych o małej skali. W gminie istnieją dwa szlaki rowerowe: Szlak pobożańskich Kurhanów oraz Szlak „Szkół dawnego pogranicza”.

Rolniczy charakter gminy oraz główny szlak komunikacyjny (droga S7), przy słabo rozwiniętej infrastrukturze turystycznej sprzyjają rozwojowi głównie turystyki przejazdowej oraz tzw. weekendowej. Powinny być to obiekty głównie wspomagające rolnictwo – agroturystyki, pensjonaty, mini zoo ogrodnicze i inne obiekty umożliwiające turystom przejezdnym poznanie kultury wiejskiej i lokalnego krajobrazu.

Wartym rozważenia jest także promowanie gminy jako miejsca życia bez pośpiechu, kultywujące rodzime tradycje i obyczaje tzw. *cittaslow*.

Powstanie i rozwój bazy turystycznej gminy powinien opierać się na istniejącej sieci osadniczej, gdzie głównym ośrodkiem jest Janowiec Kościelny, zaś pozostałe miejscowości pełnią funkcje pomocnicze lub te najmniejsze są od niego zależne. Wskazuje się, że funkcja turystyczno-rekreacyjna powinna stanowić funkcję pomocniczą dla sektora rolnego, w celu poprawy jakości życia mieszkańców i stworzenia nowych miejsc pracy.

Zadaniem gminy w zakresie kierunków rozwoju funkcji gospodarczych powinno być stworzenie infrastruktury turystycznej, nie wpływającej negatywnie na środowisko przyrodnicze. W szczególności w gminie widoczny brak jest bazy gastronomicznej oraz noclegowej. Podstawą rozwoju tej gałęzi i celem priorytetowym powinno być dążenie do pełnego skanalizowania gminy i poprawa infrastruktury drogowej, co przełoży się bezpośrednio na atrakcyjność inwestycyjną regionu.

5. Demografia, kierunki rozwoju sieci osadniczej oraz obsługi ludności

5.1 DEMOGRAFIA

Ogólna liczba ludności w Gminie Janowiec Kościelny w ostatnim dziesięcioleciu, podobnie jak w województwie i w powiecie spada. To negatywne zjawisko spowodowane jest w głównej mierze utrzymującym się ujemnym przyrostem naturalnym jak i ujemnym saldem migracji. W ostatnim roku analizowanego okresu 2008-2018 zauważalny jest nieduży wzrost ogólnej liczby ludności w gminie, na co wpłynęło w głównej mierze systematyczny wzrost liczby urodzeń oraz zmniejszanie się ujemnego salda migracji wewnętrznych.

Pomimo wzrostu liczby urodzeń struktura wieku ludności w gminie jest niekorzystna. Od 2013 roku udział ludności w wieku poprodukcyjnym jest wyższy niż w wieku przedprodukcyjnym, co oznacza że społeczeństwo się 'starzeje'. W związku z czym prognozuje się, że struktura ludności gminy według ekonomicznych grup ludności będzie się pogarszać - wzrastać będzie liczba ludności w wieku emerytalnym przy jednoczesnym spadku ludności młodej wchodzącej na rynek pracy. Gmina powinna zatem podjąć wszelkie działania w celu odwrócenia negatywnego trendu. Działania te należy ukierunkować w poprawę sytuacji na rynku pracy, poprawę atrakcyjności inwestycyjnej gminy, co pomogłoby stworzyć miejsca pracy miejscowej ludności młodej, nie tylko w sektorach rolnictwa i produkcji, ale również szeroko rozumianych usług.

Zmiany w zaludnieniu gminy wywołane są głównie nadmiernym odpływem ludności w inne regiony kraju. Rolnicze przeznaczenie dużej części gminy powoduje znaczący odpływ ludzi młodych w celach naukowych lub zarobkowych do większych ośrodków miejskich w kraju. Będzie to problemem, z jakim niewątpliwie będzie musiała poradzić sobie gmina. Ludność wyjeżdża do innych miejscowości w celu krótszego dojazdu do pracy lub też znalezienia lepszych warunków zatrudnienia oraz zamieszkania.

Tereny gminy stanowią w przeważającej części grunty rolnicze, gmina leży jednak przy jednym z głównych szlaków komunikacyjnych. W związku z tym duży potencjał gminy tkwi w prawidłowym wykorzystaniu jej lokalizacji, w kierunku rozwoju usług i produkcji nieuciążliwych dla środowiska. Zwiększać należy aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców poprzez programy aktywizacyjne, mniej socjalne. Rozwój przedsiębiorczości w gminie to podstawa dająca możliwości znalezienia lub stworzenia miejsc pracy ludziom młodym.

5.2 BEZROBOCIE I POZIOM ZUBOŻENIA MIESZKAŃCÓW

Pozytywnym zjawiskiem w Gminie Janowiec Kościelny jest zmniejszanie się liczby osób bezrobotnych. Spadkowi bezrobocia w Gminie towarzyszy jednocześnie spadek liczby gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Tendencja ta jest porównywalna do sytuacji w powiecie nidzickim, w którym również doszło do sporego spadku gospodarstw i osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Nie mniej jednak pomimo spadku bezrobocia, nadal jest on na wysokim poziomie i stanowi znaczący problem, który gmina poprzez swoje działania powinna zmniejszać.

Bezpośrednią przyczyną bezrobocia w gminie jest przeważający udział rolnictwa, przy małym udziale zakładów pracy z innych sektorów gospodarki. Ludność nie znajdując zatrudnienia na terenie gminy i jej najbliższego sąsiedztwa utrzymuje status bezrobotnego lub wyjeżdża z gminy na stałe do dalszych ośrodków miejskich. Problemem jest również brak inwestycji przemysłowych w regionie generujących miejsca pracy.

Dużą szansą jest zatem droga ekspresowa S7, która uatrakcyjniła okolicę pod względem inwestycji logistycznych, transportowych oraz przemysłowych.

Rozwój szeroko rozumianych usług, sieci komunikacyjnej, infrastruktury społecznej powinien być jednym z priorytetów gminy w celu zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej jej terenów, przyciągającej zewnętrznych inwestorów kreujących nowe miejsca pracy dla miejscowej ludności.

5.3 OBSŁUGA LUDNOŚCI

Kierunki rozwoju społecznego w zakresie obsługi ludności w gminie Janowiec Kościelny opierać się powinny na podnoszeniu standardu istniejących usługowych obiektów publicznych i prywatnych, a także na tworzeniu nowych miejsc służących zaspokojeniu potrzeb miejscowej społeczności.

W związku z powyższym niezbędna jest modernizacja infrastruktury społecznej oraz poprawa jakości świadczonych dotychczas usług. Budowa nowych obiektów i urządzeń usługowych powinna być rozpatrywana w miarę pojawiającego się zapotrzebowania oraz rozwoju gospodarczego i demograficznego gminy.

Gminę Janowiec Kościelny charakteryzuje ograniczony zakres dostępności usług specjalistycznych – ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb wyższych, które wpłynęłyby na poprawę jakości życia mieszkańców i wizerunek gminy.

Funkcję głównego ośrodka usługowego w okresie perspektywnym pełnić będzie nadal Janowiec Kościelny skupiający obiekty i urządzenia usługowe obsługujące ludność całej

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
gminy. Ośrodki pomocnicze rozwijać się będą głównie w miejscowościach o najwyższej liczbie ludności oraz wzdłuż głównej trasy komunikacyjnej: drogi ekspresowej nr S7.

Funkcję ośrodków usługowych w okresie perspektywicznym pełnić będą zatem:

- **Janowiec Kościelny** - główny ośrodek obsługi, skupiający funkcje i urządzenia usługowe obsługujące ludność całej gminy;

- **Napierki** - ośrodek równoważenia rozwoju na obszarze gminy (pomocniczy w stosunku do Janowca Kościelnego) obsługujący mieszkańców zachodniej części gminy; lokalizacja w części gminy o dużym potencjale rozwoju inwestycji logistycznych, transportowych oraz przemysłowych, ze względu na bliskość trasy S7;

- **Szczepkowo Borowe** - ośrodek równoważenia rozwoju na obszarze gminy (pomocniczy w stosunku do Janowca Kościelnego) obsługujący mieszkańców wschodniej części gminy; lokalizacja na obszarach o wyróżniających się walorach krajobrazowych co daje możliwości obsługi ludności w zakresie turystyki weekendowej.

Projektowany zestaw najważniejszych obiektów stanowiących wyposażenie głównego ośrodka obsługi gminy - miejscowość Janowiec Kościelny:

Obiekty samorządowe

- Urząd Gminy;
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II;
- Gminna Biblioteka Publiczna;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Urządzenia sportowo-rekreacyjne;
- Ochotnicza straż pożarna;
- Place i miejsca publiczne ogólnodostępne;
- Samorządowy Ośrodek Kultury;
- Miejsca sportu i rekreacji – boiska sportowe, boisko „Orlik”;

Obiekty w gestii innych jednostek

- Niepubliczny Ośrodek Zdrowia w Janowcu Kościelnym
- apteki;
- urząd pocztowy;
- kościół;
- cmentarz;
- placówki kulturowe;
- kluby sportowe,
- koła gospodyń wiejskich.

Obiekty komercyjne (wskazuje się na potrzebę powstania nowych oraz rozbudowy istniejących, w tym również zwiększenie zakresu oferty i jakości produktów usługowych):

- obiekty handlowe, zakłady usługowe.

Janowiec Kościelny, tak jak dotychczas będzie siedzibą jednostek administracyjnych, finansowych oraz komunalnych. Projektowany zakres usług i rozwój głównego rodzaju działalności gospodarczej na terenie miejscowości powinien być dostosowany do potrzeb mieszkańców. Gmina posiada przede wszystkim charakter rolniczy, warto zatem stworzyć lokalny rynek zbytu dla wytwarzanych produktów i ich przetwórstwa, a także ukierunkowywać się na turystykę jako funkcję uzupełniającą.

Janowiec Kościelny jako główny ośrodek obsługi ludności powinien dążyć do:

- modernizacji infrastruktury technicznej i społecznej - polepszenie jakości dróg, oświetlanie dróg i ciągów pieszych i rowerowych, boisk sportowo-rekreacyjnych i placów zabaw, zagospodarowanie terenów wokół miejsc publicznych;
- poprawy estetyki miejscowości poprzez tworzenie zielonych skwerów i miejsc odpoczynku;
- zwiększenia skanalizowania;
- poprawy warunków kształcenia dzieci i młodzieży;
- wysokiego poziomu przedsiębiorczości - wzrost liczby firm i miejsc pracy;
- nowoczesnej działalności rolniczej - rolnictwo zmodernizowane, ekologiczne, dochodowe;
- zwiększenia partycypacji społecznej w działalności samorządu gminy - społeczeństwo inicjujące i aktywnie uczestniczące w działaniach na rzecz rozwoju gminy;
- utrzymania dobrego stanu środowiska - poprzez inwestycje w infrastrukturę ochrony środowiska, zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Napierki to jedna z większych miejscowości gminy pod względem liczby ludności. Usytuowana blisko granicy województwa warmińsko-mazurskiego z województwem mazowieckim. Tuż obok miejscowości przebiega droga ekspresowa nr 7. Przez samą miejscowość przechodzą tylko drogi gminne. Bliskość głównego węzła komunikacyjnego daje duże możliwości rozwoju obsługi ludności nie tylko miejscowej, ale głównie przejezdnej. Miejscowość o dużym potencjale rozwoju funkcji usługowych, logistycznych, przemysłowych.

Projektowany zestaw najważniejszych obiektów obsługi ludności stanowiące wyposażenie ośrodka pomocniczego miejscowości Janowiec Kościelny: Napierki

Obiekty w gestii innych jednostek

- Kościół parafialny;
- cmentarze;

Obiekty komercyjne - wskazuje się na potrzebę powstania obiektów usługowych, obsługujących ludność miejscową jak i przejezdną – obiekty handlowe, gastronomiczne, usługowe.

Szczepkowo Borowe to jedna z większych osad pod względem liczby ludności miejscowość w gminie. Miejscowość może stanowić ośrodek równoważenia rozwoju na obszarze gminy poprzez obsługę mieszkańców wschodniej części gminy. Lokalizacja w obszarze o znaczących walorach krajobrazowych daje możliwości obsługi ludności w zakresie oferty turystycznej. Miejscowość aktualnie stanowi miejsca zamieszkania, oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Miejscowość z uwagi na swe atrakcyjne położenie, wśród wysokich walorów przyrodniczych, historyczno-zabytkowych ma szansę na rozwój funkcji usługowych, w szczególności turystyczno-rekreacyjnej oraz usług nieuciążliwych dla środowiska.

Projektowany zestaw najważniejszych obiektów obsługi ludności stanowiące wyposażenie ośrodka pomocniczego miejscowości Janowiec Kościelny: Szczepkowo Borowe

Obiekty komercyjne - wskazuje się na potrzebę powstania obiektów usługowych, obsługujących ludność miejscową jak i przejezdną – obiekty handlowe, gastronomiczne, usługowe, obsługi turystycznej.

Planowane modernizacje i budowy obiektów obsługi ludności na terenie gminy:

- Modernizacja sieci dróg na terenie gminy Janowiec Kościelny, między innymi:
  - przebudowa drogi gminnej nr 191027N Janowiec Kościelny – Szczepkowo-Skrody,
  - przebudowa dróg gminnych w miejscowości Piotrkowo,
  - przebudowa drogi gminnej nr 191020N w miejscowości Kuce,
  - przebudowa drogi gminnej nr 191005N w miejscowości Gniadki,
  - przebudowa drogi gminnej nr 191029N Janowiec Kościelny – Piotrkowo,
  - przebudowa drogi gminnej nr 191028N Miecznikowo-Kołaki - Pokrzywnica Wielka,
  - przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Wiłunie,
  - przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Powierz
  - Przebudowa drogi gminnej nr 191008N w m. Janowiec-Leśniki

- Przebudowa drogi wewnętrznej w m. Górowo-Trząski
- Przebudowa drogi wewnętrznej w m. Szczepkowo-Soldany
- Przebudowa drogi wewnętrznej w m. Safronka
- Przebudowa drogi wewnętrznej w m. Janowiec-Jastrząbki
- Modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Janowiec Kościelny, m.in.:
  - modernizacja świetlicy wiejskiej w Nowej Wsi Dmochy,
  - modernizacja świetlicy wiejskiej w Bielawach,
  - adaptacja pomieszczeń szkoły na potrzeby funkcjonowania świetlicy wiejskiej w Waśniewie-Grabowie,
  - termomodernizacja budynków nr 148 i 149 w Janowcu Kościelnym.
- Budowa świetlicy wiejskiej w Napierkach.
- Budowa oczyszczalni ścieków z siecią kanalizacji sanitarnej w Napierkach.
- Modernizacja hydroforni i stacji uzdatniania wody funkcjonujących na terenie Gminy.
- Modernizacja istniejących na terenie Gminy oczyszczalni ścieków.
- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy.
- Adaptacja budynku na potrzeby realizacji programów z zakresu pomocy społecznej.
- Modernizacja boiska sportowego w Kucach.
- Rozbudowa remizy OSP Szczepkowo Borowe
- Budowa gazociągu na terenie Gminy
- Budowa sieci wodociągowej do miejscowości Zabłocie Kanigowskie i Gniadki.
- Ekologiczne źródła energii na terenie Gminy.
- Rozbudowa kompleksu sportowego w Janowcu Kościelnym.
- Budowa zbiornika p.poż zabezpieczającego budynki użyteczności publicznej w centrum Janowca Kościelnego

W dalszej perspektywie rozwijać się będą inne miejscowości, być może przejmujące funkcję ośrodków pomocniczych. Prognozuje się, że będą to głównie miejscowości

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
zlokalizowane wzdłuż trasy S7, rozwijające się w wyniku oddziaływania gospodarczego głównego szlaku komunikacyjnego.

Prognoza

Janowiec Kościelny wraz z ośrodkami pomocniczymi będą w najbliższym okresie perspektywicznym głównymi ośrodkami koncentracji urządzeń usługowych, w tym samorządowych i komercyjnych.

W przyszłości w przypadku dużego przyrostu liczby mieszkańców w Janowcu Kościelnym jako głównego ośrodka obsługi i koncentracji ludności, a także w miejscowościach zachodniej części gminy i wykorzystania terenów niezabudowanych inwestycyjnych wzdłuż trasy S7, może zaistnieć potrzeba budowy podstawowych urządzeń usługowych (przedszkole, szkoła filialna, placówka upowszechniania kultury, urządzenia sportowo-rekreacyjne). Zdecyduje o tym skala i dynamika rozwoju głównego ośrodka gminnego oraz wzrost zainteresowania terenami inwestycyjnymi wzdłuż drogi S7. Lokalizacja obszarów inwestycyjnych oraz podstawowych urządzeń usługowych powinna być rozstrzygnięta w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Wschodnia część gminy w dalszej perspektywie rozwoju predysponują do pełnienia funkcji usługowo – turystycznych, rekreacyjno-sportowych, a także rozwoju mieszkalnictwa głównie w zabudowie zagrodowej i wolnostojącej jednorodzinnej.

W pozostałych miejscowościach będą funkcjonowały głównie komercyjne urządzenia usługowe takie jak: placówka gastronomiczna, urządzenia sportowo-rekreacyjne, zakłady usługowe, obiekty handlowe oraz inne w zależności od wykazanych potrzeb i aspiracji lokalnej społeczności i przybywających turystów.

Nieuciążliwe urządzenia usługowe mogą być lokalizowane w granicach istniejącego zainwestowania miejscowości.

5.4 MIESZKALNICTWO

Poprawa sytuacji mieszkaniowej w okresie perspektywicznym warunkowana będzie zwiększeniem dostępności mieszkań dla wszystkich grup ludności oraz podniesieniem standardu istniejących zasobów.

Gmina Janowiec Kościelny posiada duże zasoby terenowe dla budownictwa mieszkaniowego, w tym głównie w miejscowościach: Janowiec Kościelny i Safronka.

Zarówno w miejscowościach wyżej wymienionych jak i w pozostałych nowe budownictwo mieszkaniowe realizowane będzie na wolnych terenach zgodnie

Rewitalizacja istniejącej zabudowy

W przyszłości wskazana jest rewitalizacja istniejącej zabudowy wielorodzinnej po państwowych gospodarstwach rolnych.

Ważnym działaniem będzie rewaloryzacja budynków mieszkalnych wchodzących w skład zasobu komunalnego w celu poprawy ich stanu technicznego, podniesienia standardu oraz zachowania walorów kulturowych gminy.

Planowane kierunki rozwoju mieszkaniowego zasobu gminy:

Działania zmierzające do poprawy wykorzystania i racjonalnej gospodarki mieszkaniowym zasobem Gminy to w szczególności:

- systematyczna dbałość o istniejący zasób mieszkaniowy, poprawa stanu technicznego lokali i budynków oraz dochodzenie do założonych standardów;
- odzyskiwanie substandardowych lokali z przeznaczeniem na lokale socjalne;
- bieżąca windykacja należności czynszowych oraz podejmowanie innych działań w celu zapewnienia regularnego i terminowego otrzymywania należności z tytułu czynszu;
- wspieranie najemców w zakresie wykonywania ulepszeń w lokalu, mających na celu podniesienie standardu technicznego lokalu;
- stymulowanie aktywności mieszkańców w zakresie zamian lokali, w celu dostosowania standardu i wielkości lokalu mieszkalnego do możliwości finansowych i stanu rodzinnego najemcy;
- zmniejszenie liczby wspólnot mieszkaniowych z niskim udziałem Gminy poprzez sprzedaż ostatnich lokali gminnych - gmina będzie również dokonywała sprzedaży mieszkań komunalnych na rzecz ich najemców co będzie miało m. in. wpływ na zrationalizowanie gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy, obniżenie kosztów utrzymania MZG, pozyskanie środków na utrzymanie MZG i pozyskiwanie środków na inwestycje mieszkaniowe Gminy;
- weryfikacja sposobu użytkowania lokali: ustalanie sytuacji wynajęcia, podnajęcia, oddania do bezpłatnego używania bez zgody wynajmującego oraz ustalanie czy najemca nie posiada tytułu prawnego do innego lokalu.

Prowadzenie prawidłowej gospodarki nieruchomościami jest możliwe, gdy gmina posiada odpowiednie zasoby gruntów na obszarach o wzmożonym ruchu inwestycyjnym. Są one także niezbędne dla realizacji celów publicznych.

W związku z powyższym Samorząd Gminy celem powiększenia zasobów gruntów

komunalnych powinien koncentrować się na:

- nabywaniu gruntów w rejonach, w których będą podjęte uchwały o sporządzaniu planów miejscowych;
- nabywanie nieruchomości po korzystnych cenach z wolnego rynku;
- korzystanie z prawa pierwokupu, na terenach objętych działaniami w strategii gminy.

W celu racjonalnego gospodarowania mieszkaniowym zasobem komunalnym, zaleca się opracowanie strategii gospodarowania mieniem komunalnym rozumianej jako proces utrzymania, rozwoju (przekształcania), zbywania i pozyskiwania nieruchomości do zasobu gminnego.

---

6. Bilans terenu

6.1 OKREŚLENIE MAKSYMALNEGO W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ

Niniejsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznacza następujące kierunki zagospodarowania terenów:

MU – mieszkalna i usługowa

PP – przemysłowa i produkcyjna

MUW – zabudowa wielofunkcyjna

Przede wszystkim należy mieć na uwadze, że nie każdy kierunek zagospodarowania ustalony w studium powinien podlegać szacowaniu. W tym miejscu należy wymienić chociażby inwestycje celu publicznego lokalizowane niezależnie od ewentualnego szacowanego zapotrzebowania czy obszary rozmieszczenia obiektów infrastruktury technicznej. W tym kontekście z wymienionych wyżej kierunków zagospodarowania szacowaniu nie będą podlegać:

Kierunek	Wyjaśnienie
Cmentarze Tereny zabudowań użyteczności publicznej	Obiekty publiczne o znaczeniu lokalnym, lokalizowane niezależnie od zapotrzebowania na tę funkcję zabudowy.
Tereny oczyszczalni ścieków	
Tereny zabudowy wielofunkcyjnej	Obszary, w których dopuszcza się realizację różnych funkcji takich jak: mieszkaniowa, usługowa, produkcyjna w sposób, niekonfliktogenny do funkcji istniejącej. Zapotrzebowanie na tę zabudowę ujęte jest w poszczególnych funkcjach.
Tereny rekreacji indywidualnej i usług turystycznych	Obszary, których nie wyznacza się w opracowaniu studium, ze względu na brak istniejącej bazy. Usługi turystyczne zostały ujęte w zapotrzebowaniu na zabudowę usługową.

Analizując pozostałe kierunki zagospodarowania gminy można dojść do wniosku, że w istocie przedmiotem prognozowania będą następujące funkcje zabudowy: mieszkaniowa, usługowa, produkcyjna i przemysłowa, zabudowa zagrodowa (budynki inwentarskie, gospodarstwa rolne i przetwórstwa rolno-spożywcze prowadzonego w ramach gospodarstw rolnych).

Przed przystąpieniem do szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę trzeba również zwrócić uwagę, że zapotrzebowanie na każdą z funkcji zabudowy wynika z innych czynników. Zostaną omówione podczas szacowania poszczególnych funkcji, niemniej jednak

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
najbardziej odpowiednią w każdym przypadku wydaje się analiza dotychczasowych trendów i prognozowanie na ich podstawie.

A. MIESZKANIOWA

W celu określenia maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową obliczono w pierwszej kolejności zmiany liczby ludności na 30 lat prognozy demograficznej. Źródłem danych ogólnych dotyczących zamieszkałej ludności na terenach gminy Janowiec Kościelny w latach ubiegłych 2014-2018 są dane Głównego Urzędu Statystycznego. Na lata prognozy 2019-2020 oszacowano liczbę ludności na podstawie lat ubiegłych.

Zgodnie z danymi GUS na terenie Gminy Janowiec Kościelny w roku 2018 było 783 budynki mieszkalne, w tym 958 mieszkań.

Wskaźniki przyjęte w niniejszej prognozie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego:

- powierzchnia użytkowa mieszkań w 2018r. wg GUS – 78595m²
- powierzchnia przypadająca na jednego mieszkańca (powierzchnia użytkowa mieszkań podzielona przez liczbę mieszkańców gminy) – 24,53 m².

W tabeli 2 przedstawiono prognozę zmiany liczby ludności w latach 2014-2048, z podziałem na dany rodzaj zabudowy.

Tabela 2. Prognoza demograficzna dla Gminy Janowiec Kościelny

Rok	Prognoza zmiany liczby ludności
2014	3320
2015	3277
2016	3243
2017	3216
2018	3219
2019	3196
2020	3172
2021	3149
2022	3126
2023	3103
2024	3081
2025	3058
2026	3036

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna

Rok	Prognoza zmiany liczby ludności
2027	3014
2028	2992
2029	3007
2030	3022
2031	3037
2032	3052
2033	3067
2034	3082
2035	3098
2036	3113
2037	3129
2038	3145
2039	3173
2040	3201
2041	3230
2042	3259
2043	3289
2044	3318
2045	3348
2046	3378
2047	3409
2048	3439

Szacuje się, iż ogólna liczba ludności mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny będzie spadała w najbliższych 5 latach prognozy. Systematyczny spadek liczby mieszkańców jest zauważalny już od kilku lat. Po 2028 r. liczba ludności terenu gminy zacznie rosnąć. Będzie to wynikiem rozwoju gospodarczego gminy, a także odwracaniem się negatywnego trendu spadku przyrostu naturalnego w kraju. Aktualnie prowadzone programy rządowe i regionalne ukierunkowane na wzrost liczby urodzeń, mogą dać wymierne korzyści w przyszłości w postaci wzrostu liczby ludności. Ponadto prognozuje się, że gmina w najbliższych latach będzie dążyć do poprawy warunków mieszkaniowych ludności, infrastruktury technicznej oraz zwiększenia dostępu do miejsc pracy. Dzięki rozwojowi i zainwestowaniu terenów wzdłuż głównego szlaku komunikacyjnego drogi S7, gmina rozwinie się znacząco pod względem gospodarczym, co przełoży się bezpośrednio na jakość życia w gminie i zmniejszenie się odpływu ludności gminy do większych ośrodków regionu. Rolnictwo znacznie się rozwinie, powstawać będą gospodarstwa większe obszarowo, zatrudniające pracowników gospodarczych. Dzięki działaniom rządowym i środkom unijnym ukierunkowanym na prowadzenie działalności pozarolniczych (w tym także agroturystyki) oraz przetwórstwa rolno-spożywczego poprawi się sytuacja materialna mieszkańców wsi, zwłaszcza prowadzących małe gospodarstwa rolne.

*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna*

W aspekcie globalnym w perspektywie 10-letniej należy spodziewać się również napływu ludności z krajów dotkniętych skutkami ocieplenia globalnego. Pogarszające się warunki klimatyczne wpłyną znacząco na fale migracji do krajów z klimatem umiarkowanym, w poszukiwaniu warunków godnych do życia. Takim właśnie krajem będzie między innymi Polska.

Wszystkie te czynniki mogą znacząco wpłynąć na odwrócenie negatywnego trendu spadku liczby ludności w gminie.

Prognozowana liczba mieszkańców na przestrzeni 30 lat wzrośnie o 220 osób, zakładając stopniowy wzrost o 0,5% od roku 2029 oraz zwiększony - 0,9% od roku 2039.

Kolejnym krokiem w celu określenia maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową było przeliczenie powierzchni użytkowej przypadającej na jednego mieszkańca w roku bazowym 2018 i w roku docelowym 2048 (tabela 3). W związku z tym, że powierzchnia użytkowa na jednego mieszkańca w Polsce ciągle wzrasta, przyjęto 5% wzrostu na każde 10 lat prognozy, co daje 15% wzrostu w ostatnim roku perspektywy.

Tabela 3. Powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej na 1 mieszkańca [m²/osobę]

ROK	Zabudowa mieszkaniowa		
	Liczba ludności	Pow. użytkowa budynków	Śr. pow. użytkowa budynku na 1 mieszkańca
2018	3219	78595	24,53
2048	3439	97014	28,21

Na podstawie wyliczonej powierzchni w przeliczeniu na jednego mieszkańca oszacowano zapotrzebowanie na nową zabudowę w ostatnim roku perspektywy, co przedstawia tabela 4. W wynikach końcowych ujęto 30%-wy wskaźnik niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz prognozy spowodowanej różnymi czynnikami rynkowymi m.in. rosnącym deficytem terenów inwestycyjnych w większych miastach regionu.

Tabela 4. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w perspektywie do roku 2048

Posiadane zasoby mieszkaniowe	Prognozowane zapotrzebowanie na zabudowę w 2048r.	Wskaźnik niepewności procesów rozwojowych	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę
78595 m ²	97014m ²	30%	23 944,70m ²

Przyjęto, że jeden budynek mieszkalny jest równy zapotrzebowaniu na jedną działkę o przeznaczeniu danej zabudowy mieszkaniowej. Pozwoli to wyznaczyć zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową oraz porównać ją z terenami pod zabudowę mieszkaniową wyznaczoną w studium.

Dla odniesienia całkowitej powierzchni użytkowej do powierzchni terenów wyznaczonych w Studium pod zabudowę mieszkalną, należy przyjąć średnią powierzchnię działki. Ze względu na rosnące zapotrzebowanie na działki o dużej powierzchni przyjmuje się dla celów obliczeń, że w przyszłości średnia działka budowlana pod zabudowę mieszkaniową będzie miała w gminie Janowiec Kościelny 5000 m². W ramach utworzonej działki uwzględnia się uzbrojenie w niezbędną infrastrukturę techniczną, minimalną powierzchnię biologicznie czynną. Przyjmując średnią powierzchnię całkowitą zabudowy mieszkaniowej ok. 250 m² można określić, że zabudowa ta zajmie 0,05 powierzchni działki.

W Gminie Janowiec Kościelny rozwijać się będzie budownictwo mieszkalne jednorodzinne, w tym związane z zabudową zagrodową. Przewiduje się rozwój budownictwa mieszkalnego wielorodzinnego jedynie w formie uzupełnienia istniejącej zabudowy, głównie dotyczyć to będzie miejscowości Janowiec Kościelny oraz terenów zabudowy wielorodzinnej na terenach kolonijnych.

**B. USŁUGOWA, W TYM OBIEKTY HANDLOWE I TURYSTYCZNE
(HOTELE, PENSJONATY, OBIEKTY KRÓTKOTRWAŁEGO
ZAKWATEROWANIA I IN.)**

W celu określenia maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę usługową posłużono się wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych sekcji wg PKD 2007 obejmujących szeroko rozumiane usługi tj:

- Sekcja G HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE
- Sekcja H TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA
- Sekcja I DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI
- Sekcja J INFORMACJA I KOMUNIKACJA
- Sekcja K DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA
- Sekcja L DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI
- Sekcja M DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA
- Sekcja N DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA
- Sekcja O ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE
- Sekcja Q OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA
- Sekcja P EDUKACJA
- Sekcja R DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ
- Sekcja S POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA

Źródłem danych ogólnych na terenie gminy Janowiec Kościelny w latach ubiegłych 2014-2018 są dane Głównego Urzędu Statystycznego. Na lata prognozy 2019-2048 oszacowano tę liczbę na podstawie lat ubiegłych.

W założeniach ogólnych przyjęto prognozę liczoną metodą liniową. W wyniku analizy dynamiki zmian w ostatnich 5 latach podmiotów gospodarczych sekcji wg PKD 2007 stwierdzono średni spadek na poziomie 4,00%. Na tej też podstawie założono średni spadek 4% co 5 lat prognozy.

Tabela 5. Prognoza zmiany liczby podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji PKD 2007 w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2048

Rok	Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD G, H, I, J, K, L, M, N, O, Q, P, R, S- łącznie
2014	92
2015	84
2016	82
2017	79
2018	78
2019-2023	75
2024-2028	72
2029-2033	69
2034-2038	66
2039-2043	64
2044-2048	61
ŚREDNIA ZMIANA CO 5 LAT – PROGNOZA LINIOWA	-4,00%
ZMIANA W STOSUNKU DO ROKU BIEŻĄCEGO	-22,00%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W ostatnich latach w Gminie Janowiec Kościelny obserwowany jest spadek liczby podmiotów gospodarczych wybranych sekcji wg PKD 2007. Na koniec 2018r. na terenie gminy było funkcjonowało 78 podmiotów usługowych. Większość z nich stanowiła działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego – 33 %, usługi turystyczne 1,28%.

W związku z przeprowadzonymi analizami ekonomicznymi, z których wynika ciągły spadek rejestrujących się podmiotów gospodarczych na terenie Gminy, należy wyznaczyć maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową.

W założeniach przyjęto zatem:

- minimalna powierzchnia wydzielonej działki wskazana w rozdziale 7 tj. 1000m², na każdy nowo utworzony podmiot gospodarczy. W ramach utworzonej działki uwzględnia się uzbrojenie w niezbędną infrastrukturę techniczną, minimalną powierzchnię biologicznie czynną oraz dopuszczoną intensywność zabudowy na poziomie 0,1-1,20, z dopuszczeniem realizacji zabudowy w dwóch kondygnacjach.
- Dla odniesienia całkowitej powierzchni użytkowej do powierzchni terenów wyznaczonych w Studium pod zabudowę usługową, należy przyjąć średnią powierzchnię działki. Zgodnie z powyższym minimalna działka budowlana pod zabudowę będzie miała 1000 m². W dalszym etapie należy wyliczyć, jaką powierzchnię działki zajmie zabudowa. Przyjmując maksymalną intensywność zabudowy 1,20, maksymalna powierzchnia użytkowa obiektu to ok. 1200 m² liczona w dwóch poziomach, czyli w podstawie **600m²**. Na tej podstawie można określić, że obiekt usługowy zajmie **0,6** powierzchni działki.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna

- W wynikach końcowych ujęto 30%-wy wskaźnik niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz prognozy spowodowanej różnymi czynnikami rynkowymi.

Tabela 6. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową w perspektywie do 2048r.

Rok	Liczba podmiotów gosp.	Maks. Pow. użyt.	Zapotrzebowanie na zabudowę wg analizy	Wskaźnik niepewności procesów rozwojowych	Zapotrzebowanie na zabudowę po ujęciu 30%	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę
2018	78	600m2	46 800 m2			
2048	61	600m2	36 600 m2	30%	47580 m2	780 m2

C. PRZEMYSŁ I PRODUKCJA

W celu określenia maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę przemysłową i produkcyjną posłużono się wskaźnikiem liczby podmiotów wg grup rodzajów działalności PKD 2007 dla grupy przemysł i budownictwo.

Źródłem danych ogólnych na terenie gminy Janowiec Kościelny w latach ubiegłych 2014-2018 są dane Głównego Urzędu Statystycznego. Na lata prognozy 2019-2048 oszacowano tę liczbę na podstawie lat ubiegłych.

W założeniach ogólnych przyjęto prognozę liczoną metodą liniową. W wyniku analizy dynamiki zmian w ostatnich 5 latach podmiotów gospodarczych sekcji wg PKD 2007 stwierdzono średni wzrost na poziomie 2,35%. Na tej też podstawie założono średni wzrost 2,35% co 5 lat prognozy.

Tabela 7. Prognoza zmiany liczby podmiotów wg grup rodzajów działalności PKD 2007 dla grupy przemysł i budownictwo w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2048

Rok	Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 – przemysł i budownictwo
2014	28
2015	34
2016	31
2017	30
2018	30
2019-2023	37
2024-2028	46
2029-2033	57
2034-2038	70
2039-2043	86
2044-2048	106
ŚREDNIA ZMIANA CO 5 LAT – PROGNOZA LINIOWA	2,35%
WZROST LICZBY PODMIOTÓW W STOSUNKU DO ROKU BAZOWEGO	76

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W ostatnich latach w Gminie Janowiec Kościelny obserwowany jest wzrost liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie przemysłu i budownictwa.

W związku z przeprowadzonymi analizami ekonomicznymi, z których wynika ciągły wzrost rejestrujących się podmiotów gospodarczych na terenie Gminy, należy wyznaczyć maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę przemysłową i produkcyjną.

W założeniach przyjęto zatem:

- minimalna powierzchnia wydzielonej działki wskazana w rozdziale 7 tj. 1500m², na każdy nowo utworzony podmiot gospodarczy. W ramach utworzonej działki uwzględnia się uzbrojenie w niezbędną infrastrukturę techniczną, minimalną powierzchnię biologicznie czynną oraz dopuszczoną intensywność zabudowy na poziomie 0,5-1,30 z dopuszczeniem realizacji zabudowy w dwóch kondygnacjach nadziemnych.
- Dla odniesienia całkowitej powierzchni użytkowej do powierzchni terenów wyznaczonych w Studium pod zabudowę przemysłową i produkcyjną, należy przyjąć średnią powierzchnię działki. Zgodnie z powyższym minimalna działka budowlana pod zabudowę będzie miała 1500 m². W dalszym etapie należy wyliczyć, jaką powierzchnię działki zajmie zabudowa. Przyjmując maksymalną intensywność zabudowy 1,20, maksymalna powierzchnia użytkowa obiektu to ok. 1800 m² liczona w dwóch poziomach, czyli w podstawie **900m²**. Na tej podstawie można określić, że obiekt produkcyjny zajmie **0,6** powierzchni działki.
- W wynikach końcowych ujęto 30%-wy wskaźnik niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz prognozy spowodowanej różnymi czynnikami rynkowymi.

Tabela 8. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę przemysłową i produkcyjną w perspektywie do 2048r.

Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	Maks.. Pow. użytkowa	Zapotrzebowanie na nową zabudowę wg analizy	Wskaźnik niepewności procesów rozwojowych	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę
76	900m2	68 400m2	30%	88 920m2

D. ZAGRODOWA, W TYM BUDYNKI INWENTARSKIE, GOSPODARCZE, BUDYNKI SŁUŻĄCE DLA PRZETWÓRSTWA ROLNO-SPOŻYWCZEGO

W celu określenia maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę zagrodową posłużono się wskaźnikiem liczby podmiotów wg grup rodzajów działalności PKD 2007 dla grupy rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Źródłem danych ogólnych na terenie gminy Janowiec Kościelny w latach ubiegłych 2014-2018 są dane Głównego Urzędu Statystycznego. Na lata prognozy 2019-2048 oszacowano tę liczbę na podstawie lat ubiegłych.

W założeniach ogólnych przyjęto prognozę liczoną metodą liniową. W wyniku analizy dynamiki zmian w ostatnich 5 latach podmiotów gospodarczych sekcji wg PKD 2007 stwierdzono średni spadek na poziomie 6,50%. Na tej też podstawie założono średni spadek 6,50% co 5 lat prognozy.

Tabela 9. Prognoza zmiany liczby podmiotów wg rodzajów działalności PKD 2007 dla grupy rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2048

Rok	Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
2014	72
2015	69
2016	63
2017	59
2018	55
2019-2023	51
2024-2028	48
2029-2033	45
2034-2038	42
2039-2043	39
2044-2048	37
ŚREDNIA ZMIANA CO 5 LAT – PROGNOZA LINIOWA	-6,50%
ZMIANA W STOSUNKU DO ROKU BIEŻĄCEGO	-32,00%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W ostatnich latach w Gminie Janowiec Kościelny obserwowany jest spadek liczby podmiotów wg rodzajów działalności PKD 2007 dla grupy rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

W związku z przeprowadzonymi analizami ekonomicznymi, z których wynika ciągle spadek rejestrujących się podmiotów gospodarczych na terenie Gminy, należy wyznaczyć maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę zagrodową.

W założeniach przyjęto zatem:

- minimalna powierzchnia wydzielonej działki wskazana w rozdziale 7 tj. 3000m², na każdą utworzoną zagrodę. W ramach utworzonej działki uwzględnia się uzbrojenie w niezbędną infrastrukturę techniczną, minimalną powierzchnię biologicznie czynną oraz dopuszczoną intensywność zabudowy na poziomie 0,01-0,35.
- Dla odniesienia całkowitej powierzchni użytkowej do powierzchni terenów wyznaczonych w Studium pod zabudowę zagrodową, należy przyjąć średnią powierzchnię działki. Zgodnie z powyższym minimalna działka budowlana pod zabudowę będzie miała 3000m². W dalszym etapie należy wyliczyć, jaką powierzchnię działki zajmie zabudowa. Przyjmując maksymalną intensywność zabudowy 0,35, maksymalna powierzchnia użytkowa obiektu to ok. **1050** m². Na tej podstawie można określić, że dany obiekt zajmie **0,35** powierzchni działki.
- W wynikach końcowych ujęto 30%-wy wskaźnik niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz prognozy spowodowanej różnymi czynnikami rynkowymi.

Tabela 10. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę zagrodową w perspektywie do 2048r.

Rok	Liczba podmiotów gosp.	Maks. Pow. użyt.	Zapotrzebowanie na zabudowę wg analizy	Wskaźnik niepewności procesów rozwojowych	Zapotrzebowanie na zabudowę po ujęciu 30%	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę
2018	55	1050m ²	57750 m ²			
2048	37	1050m ²	38850 m ²	30%	50505 m ²	0,00 m ²

6.2 CHŁONNOŚĆ TERENÓW PRZEZNACZONYCH W MIEJSCOWYCH PLANACH POD ZABUDOWĘ

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny występują 3 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni ok. 548,5 ha (co stanowi ok. 4,04 % ogólnej powierzchni Gminy Janowiec Kościelny). Większość planów wydanych na obszarach wiejskich związana jest z przeznaczeniem ich na cele mieszkaniowe oraz zabudowę zagrodową.

a) mieszkaniowa

W ramach obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę mieszkaniową - wyznaczono 1,65 ha terenów. Przy czym wskazuje się, że jeśli dla działki ewidencyjnej w planie miejscowym wyznaczono linie podziału dzielące ją na kilka działek - do obliczeń wykorzystano liczbę działek odpowiadającą wydzielonym działkom. Obszarem o największym pokryciu planów zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem na zabudowę mieszkaniową jest obręb geodezyjny Janowiec Kościelny.

W ramach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego możliwa jest zatem alokacja zabudowy mieszkaniowej, w tym w ramach zabudowy

zagrodowej oraz z usługami nieuciążliwymi realizowanymi w ramach zabudowy mieszkaniowej o powierzchni użytkowej budynków wynoszącej **0,1050 ha, tj. 1050 m²** (obliczony wskaźnik udziału powierzchni użytkowej budynku w działce [o powierzchni minimalnej 5000m²] -0,05 przemnożony przez dostępną powierzchnię 1,65 ha).

b) Usługowa, w tym obiekty handlowe i turystyczne (hotele, pensjonaty, obiekty krótkotrwałego zakwaterowania i in.)

Działki niezainwestowane przeznaczone na usługi wynoszą 15,98 ha. Przy czym wskazuje się, że jeśli dla działki ewidencyjnej w planie miejscowym wyznaczono linie podziału dzielące ją na kilka działek - do obliczeń wykorzystano liczbę działek odpowiadającą wydzielonym działkom.

W ramach uzupełnień zabudowy możliwa jest alokacja:

- zabudowy usługowej o powierzchni użytkowej budynków wynoszącej 9,588 ha tj. 95 880 m² (obliczony wskaźnik udziału powierzchni budynku w działce [o powierzchni minimalnej 1000m²] -0,6 przemnożony przez dostępną powierzchnię 15,98ha).

c) Przemysłowa i produkcyjna

Działki niezainwestowane przeznaczone na cele przemysłowe i produkcyjne wynoszą 9,49ha. Obszary niezagospodarowane, lecz przeznaczone na cele przemysłowe i produkcyjne występują w miejscowości Janowiec Kościelny, Powierz, Napierki.

W ramach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego możliwa jest alokacja zabudowy przemysłowej i usługowej, o powierzchni użytkowej budynków wynoszącej 5,69 ha, tj. 56 900m² (obliczony wskaźnik udziału powierzchni użytkowej budynku w działce [o powierzchni minimalnej 1500m²] -0,6 przemnożony przez dostępną powierzchnię 9,49ha).

d) Zagrodowa, w tym budynki inwentarskie, gospodarcze, budynki służące dla przetwórstwa rolno-spożywczego

W ramach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego brak jest działek niezainwestowanych przeznaczonych na cele zabudowy zagrodowej.

6.3 CHŁONNOŚĆ TERENÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ POŁOŻONYCH NA OBSZARZE GMINY

a) mieszkaniowa

W celu analizy chłonności terenów o zwartej strukturze obliczono liczbę niezabudowanych działek pod zabudowę mieszkaniową we wszystkich sołectwach.

W ramach terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wyznaczono 55,48 ha terenów. Działki niezagospodarowane, potencjalnie mogące być przeznaczone na cele mieszkaniowe występują m.in. w miejscowości Janowiec Kościelny,

Szczepkowo Borowe, Kuce, Smolany-Żardawy, Nowa Wieś - Dmochy, Bielawy, Pokrzywnica Wielka, Nowa Wieś Wielka, Zaborowo, Zabłocie Kanigowskie.

W ramach terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej możliwa jest alokacja zabudowy mieszkaniowej, w tym w ramach zabudowy zagrodowej oraz z usługami nieuciążliwymi realizowanymi w ramach zabudowy mieszkaniowej o powierzchni użytkowej budynków wynoszącej 2,77 ha, tj. 27 700m² (obliczony wskaźnik udziału powierzchni użytkowej budynku w działce [o powierzchni minimalnej 5000m²] - 0,05 przemnożony przez dostępną powierzchnię 55,48 ha).

b) Usługowa, w tym obiekty handlowe i turystyczne (hotele, pensjonaty, obiekty krótkotrwałego zakwaterowania i in.)

W ramach uzupełnień istniejącej zabudowy – wyznaczono 6,81 ha przeznaczonych pod zabudowę usługową, które nie są jeszcze zagospodarowane.

W ramach uzupełnień zabudowy usługowej możliwa jest alokacja zabudowy o powierzchni użytkowej budynków wynoszącej **4,086ha, czyli 40 860 m²** (obliczony wskaźnik udziału powierzchni całkowitej budynku w działce [o powierzchni minimalnej 1000m²] -0,6 przemnożony przez dostępną powierzchnię 6,81 ha).

c) Przemysłowa i produkcyjna

W ramach uzupełnień istniejącej zabudowy – wyznaczono ok. 5,40 ha przeznaczonych pod zabudowę przemysłową i produkcyjną. Działki wyznaczone pod ten cel zlokalizowane są w miejscowości Janowiec Kościelny, Napierki, Powierz, gdzie występuje zabudowa o takim przeznaczeniu.

W ramach terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej możliwa jest alokacja zabudowy przemysłowej-produkcyjnej o powierzchni użytkowej budynków wynoszącej 3,24 ha, tj. 32 400m² (obliczony wskaźnik udziału powierzchni użytkowej budynku w działce [o powierzchni minimalnej 1500m²] -0,60 przemnożony przez dostępną powierzchnię 5,40 ha).

d) Zagrodowa, w tym budynki inwentarskie, gospodarcze, budynki służące dla przetwórstwa rolno-spożywczego

W związku z tym, że dokonana powyżej analiza nie wykazała maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę zagrodową nie wyznacza się nowych terenów w ramach uzupełnień zabudowy o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Przedmiotowa zabudowa winna się rozwijać w miarę wykazywanego zapotrzebowania w ramach istniejącej zabudowy oraz zwartej zabudowy miejscowości z zastrzeżeniem zapisów określonych w podrozdziale 7.1 niniejszego opracowania w zakresie zabudowy zagrodowej.

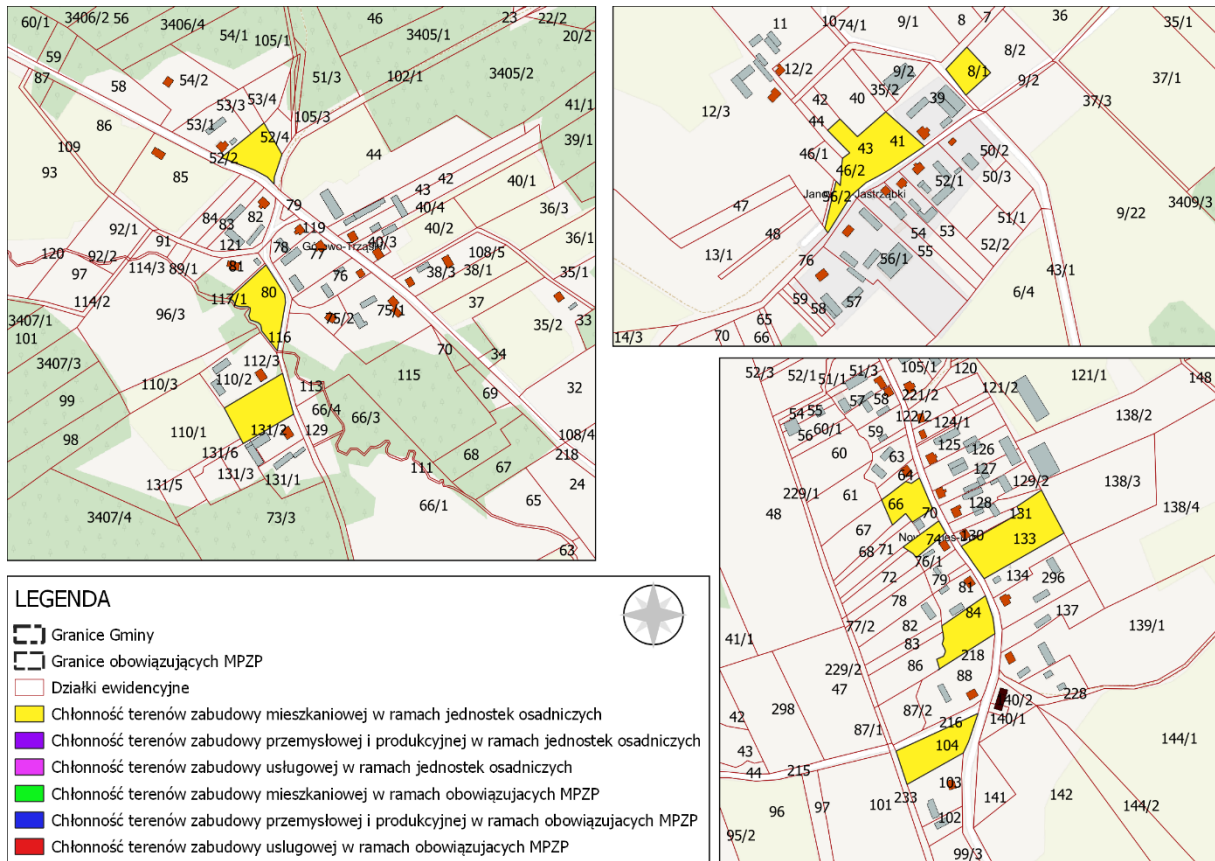
Podkreślić należy, że wyznaczono działki w sąsiedztwie istniejących już zabudowań, co znaczy że mogą one służyć zarówno pod rozwój już istniejących zakładów lub mogą powstać nowe przedsiębiorstwa. **Z uwagi także na sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej nowe zamierzenia budowlane nie mogą powodować pogorszenia warunków zamieszkania i użytkowania sąsiednich budynków lub lokali przeznaczonych na pobyt ludzi.**

Należy mieć na uwadze, iż nie na każdej ze wskazanych działek będzie możliwa realizacja zabudowy. Niektóre działki ze względu na wielkość będą mogły jedynie stanowić teren związany z poprawą warunków zagospodarowania działki sąsiedniej zabudowanej. Ponadto, zwłaszcza w przypadku realizacji zabudowy na terenach nieobjętych planem - istnieje prawdopodobieństwo nie uzyskania warunków zabudowy np. z uwagi na klasę gruntu czy występujące formy ochrony przyrody i ograniczenia w zagospodarowaniu terenu z nimi związane. Z tego względu do celów obliczeniowych przyjęto ogólną powierzchnię terenów, bez rozbijania na działki w obowiązującym podziale geodezyjnym.

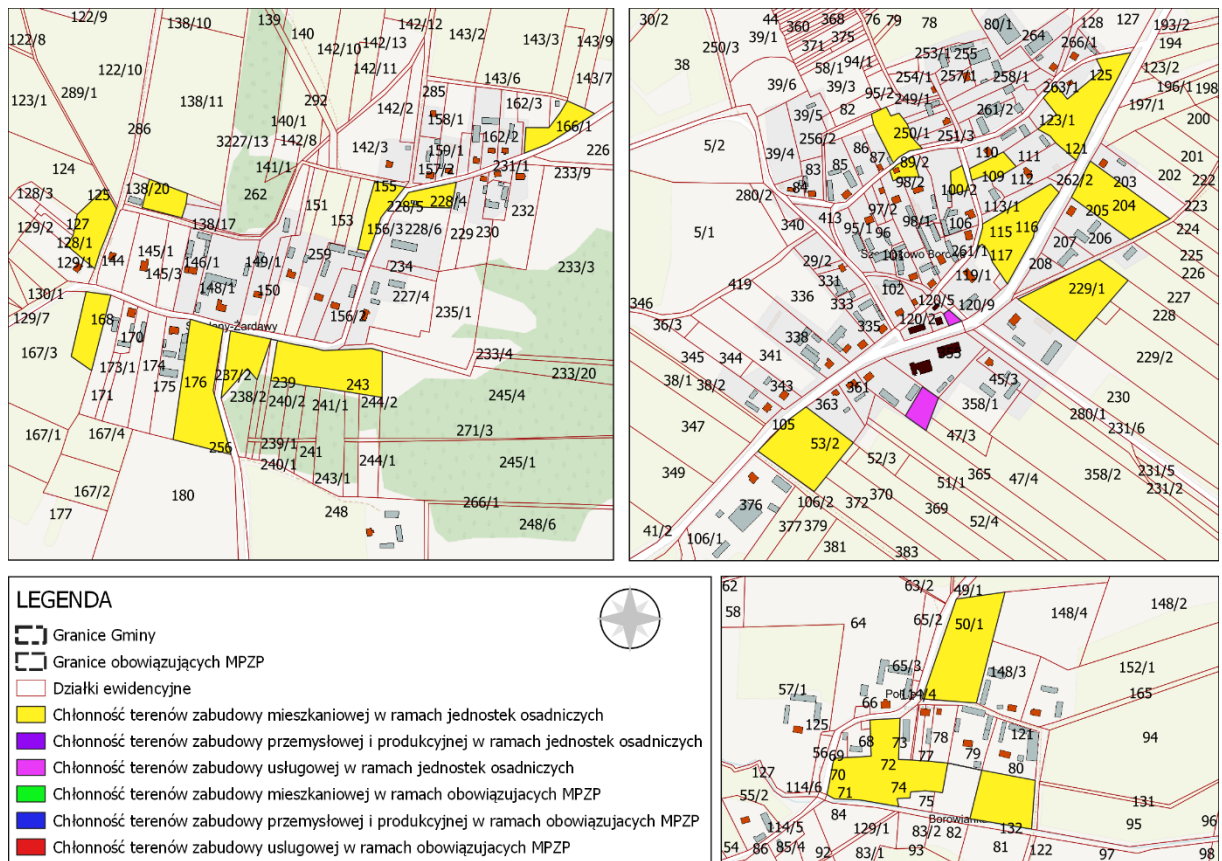
Poniżej przedstawiono mapy poglądowe przedstawiające chłonność terenów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna

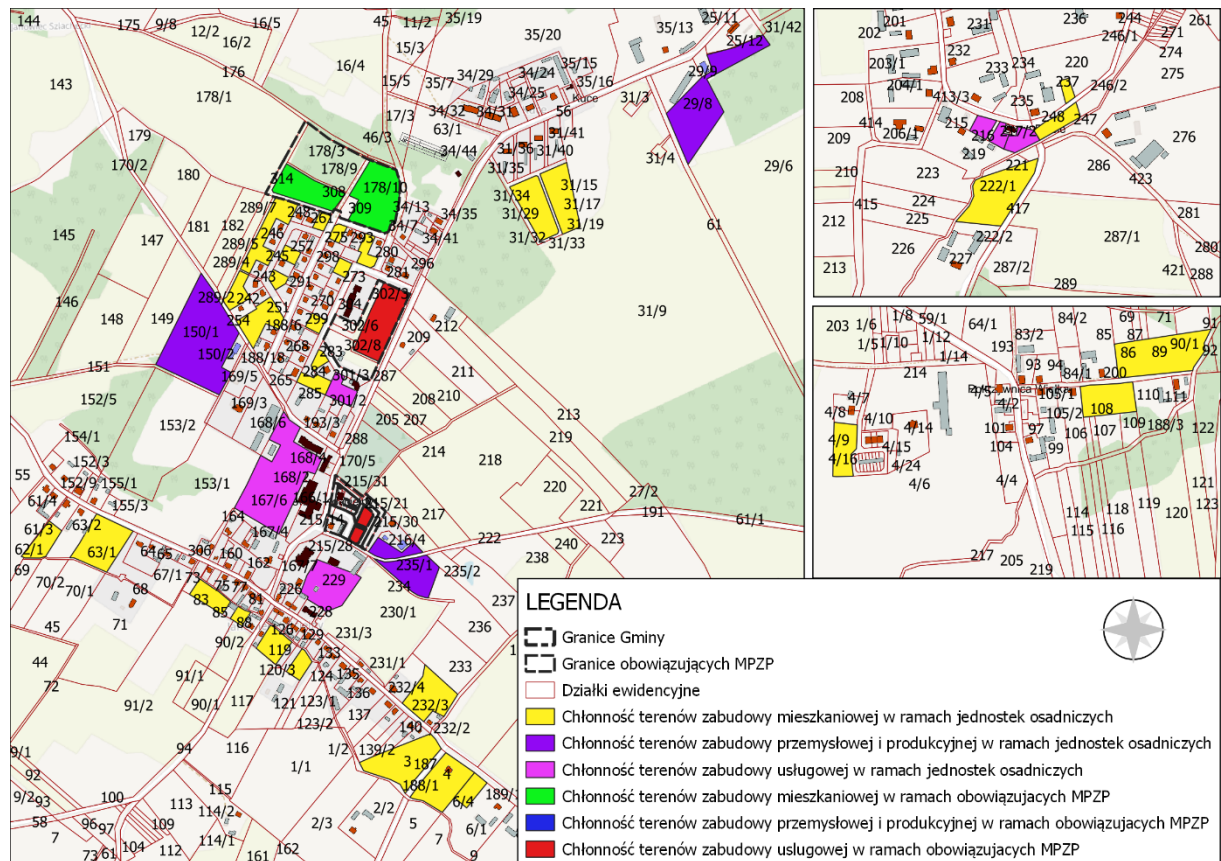
Rysunek 1 Mapa poglądowa przedstawiająca chłonność terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i przeznaczonej pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych

Rysunek 1 Mapa poglądowa przedstawiająca chłonność terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i przeznaczonej pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych

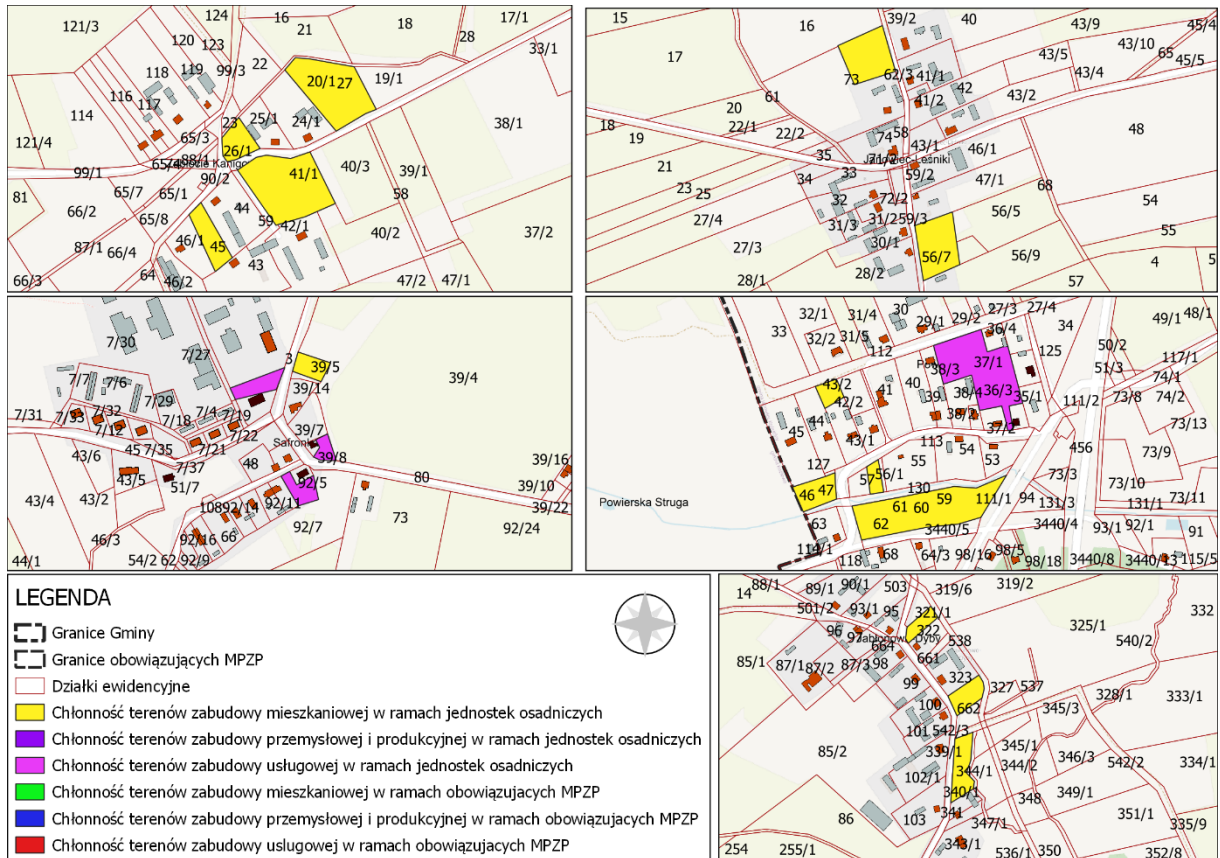

Rysunek 1 Mapa poglądowa przedstawiająca chłonność terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i przeznaczonej pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych

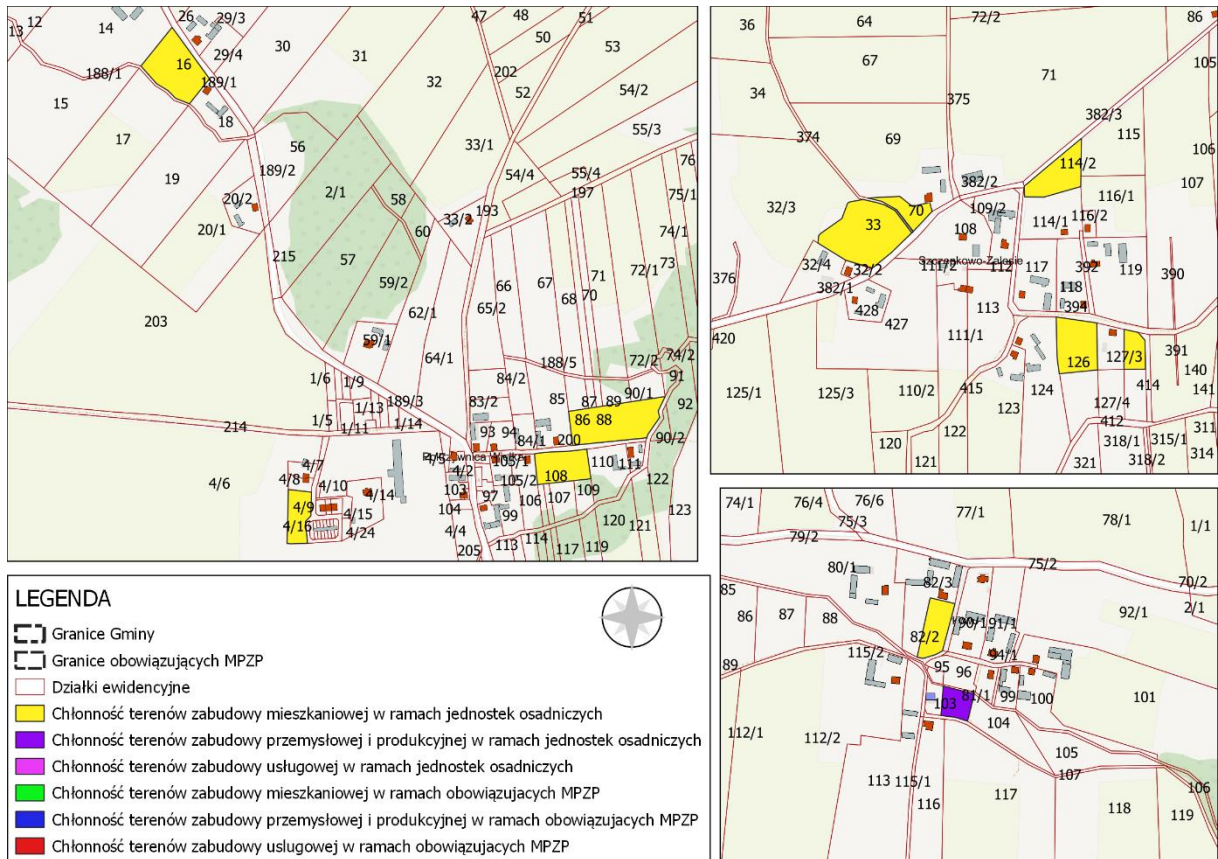

Rysunek 1 Mapa poglądowa przedstawiająca chłonność terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i przeznaczonej pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych

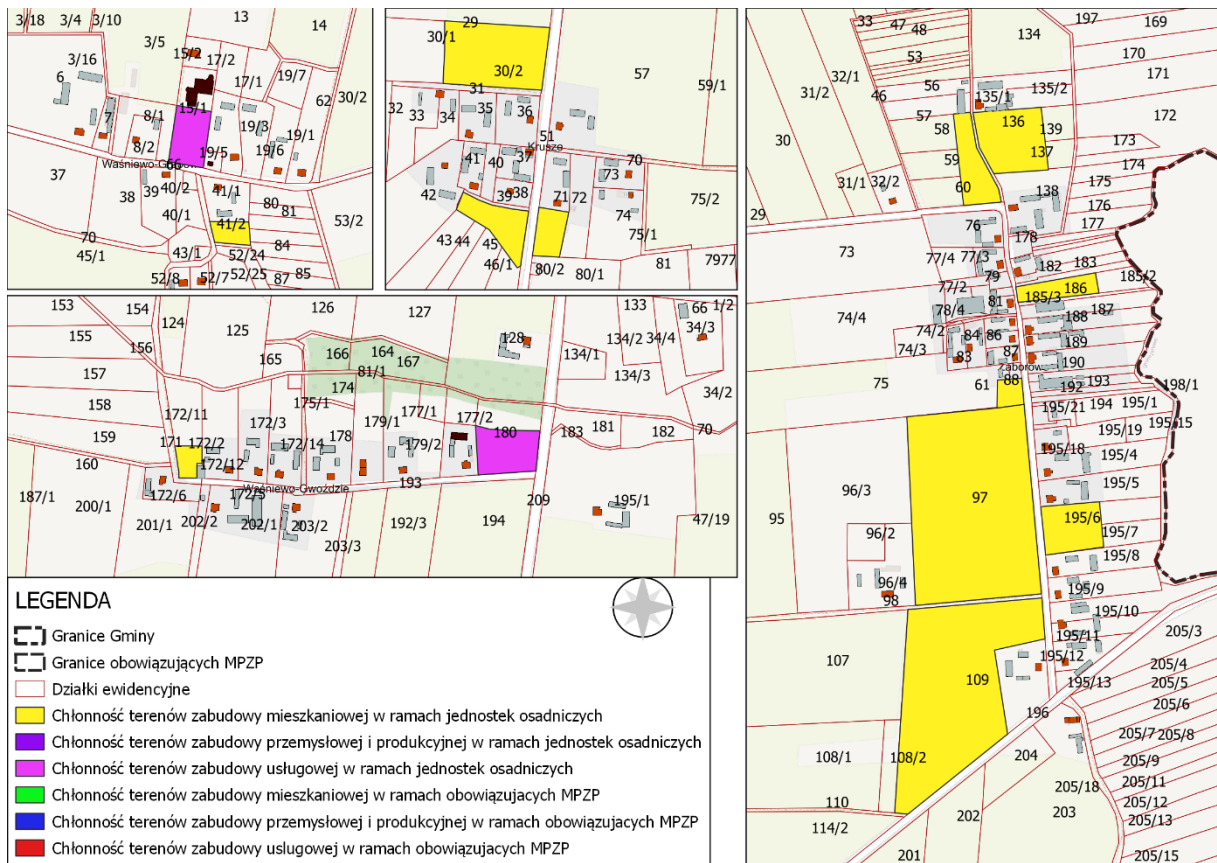

Rysunek 1 Mapa poglądowa przedstawiająca chłonność terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i przeznaczonej pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych

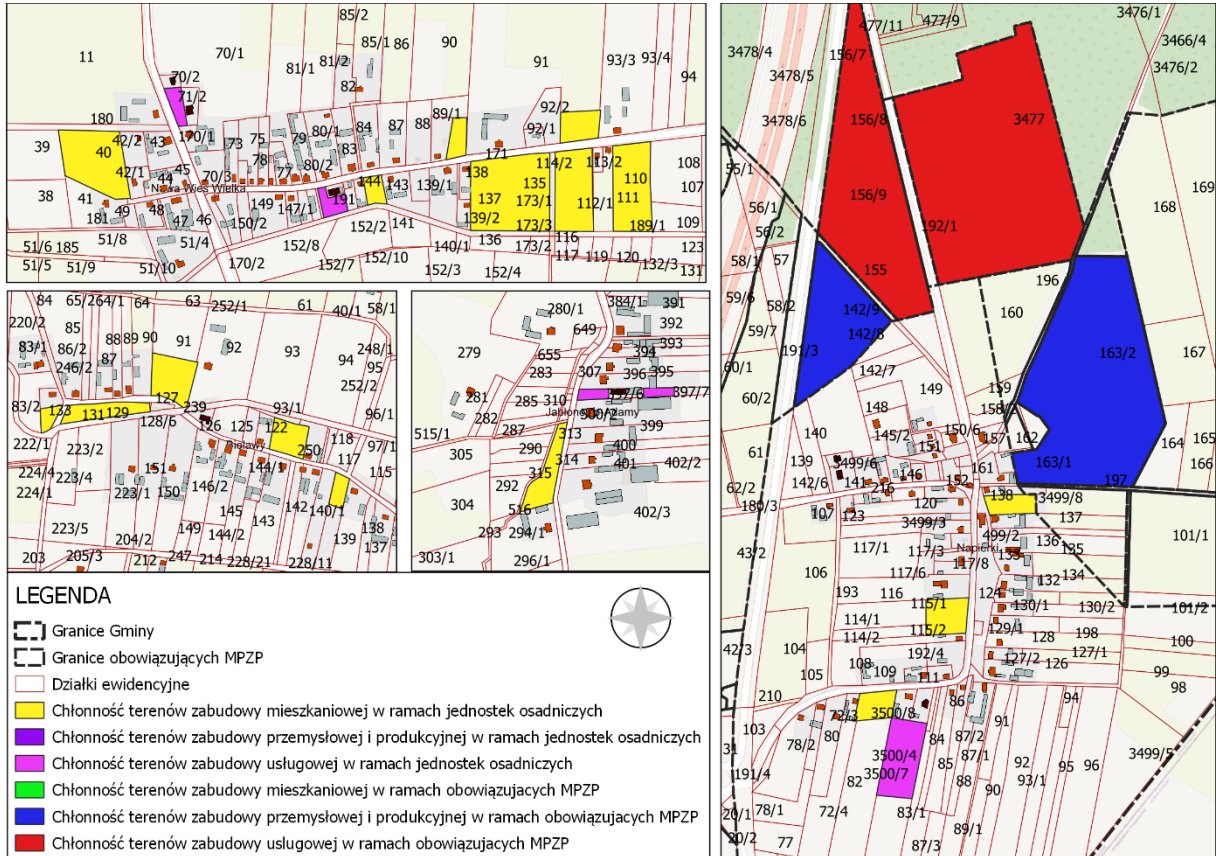
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna

Rysunek 1 Mapa poglądowa przedstawiająca chłonność terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i przeznaczonej pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna

Rysunek 1 Mapa poglądowa przedstawiająca chłonność terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i przeznaczonej pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych

6.4 PORÓWNANIE MAKSYMALNEGO W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ ZE STANEM ISTNIEJĄCYM

Prognozowana liczba mieszkańców na przestrzeni 30 lat wzrośnie o 220 osób, zakładając stopniowy wzrost o 0,5% od roku 2029 oraz zwiększony - 0,9% od roku 2039. W roku 2048 liczba mieszkańców wynosić będzie 3439, co stanowi wzrost o 6,86%. w porównaniu do roku bazowego 2018. W związku z tym stwierdza się proporcjonalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej.

Ze względu na brak danych o liczbie zabudowań w poprzednich latach dane oszacowano bazując na danych demograficznych. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę w 2018r. – 24,53m², zaś powierzchnia użytkowa mieszkania/budynku mieszkalnego w 2018r. – 78595m². Przyjmując wzrost powierzchni użytkowej budynków mieszkaniowych na jednego mieszkańca na poziomie 5% na każde 10 lat prognozy obliczono zapotrzebowanie na nową zabudowę w roku docelowym 2048, które wyniesie ogółem 97014m², czyli ok 28,21 m² na jednego mieszkańca.

Obliczono i porównano maksymalne zapotrzebowanie na nową całkowitą powierzchnię użytkową budynków, chłonność terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz chłonność terenów w planach miejscowych.

Maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową określone w 30-letniej prognozie jest mniejsze, niż obecna chłonność terenów w pełni wykształconej zwartej strukturze zabudowy oraz w miejscowych planach. Poniżej przedstawiono pokrycie zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową przez istniejące warunki rozwoju tj. obecną chłonność terenów.

Tabela 11. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową z obecną chłonnością terenów

Rodzaj zabudowy	Zapotrzebowanie [m²]	Chłonność MPZP [m²]	Chłonność w jednostkach osadniczych [m²]	Stopień pokrycia zapotrzebowania [%]
mieszkaniowa	23 944,70	825	27 700	119,00

Wyniki analizy ukazują wystarczające pokrycie zapotrzebowania pod nową zabudowę mieszkaniową, w związku z czym lokalizacja nowej zabudowy rozwijać się będzie głównie na obszarach określonych w MPZP oraz w ramach istniejących jednostek osadniczych. Tereny te wiązać się będą z zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz w ramach zabudowy zagrodowej. Ze względu na obecny charakter gminy oraz dotychczasowe tendencje w zabudowie prognozuje się rozwój głównie tego rodzaju zabudowy mieszkaniowej.

Liczba podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD 2007 obejmujących szerokokorozumiane usługi w porównaniu z rokiem 2018 docelowo spadnie o ok. 4%. Przyjmując jednak niepewność prognozy na poziomie 30% finalne zapotrzebowanie na nową zabudowę

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
 w perspektywie 30 lat może nieco wzrosnąć. Aktualnie brak danych na temat powierzchni użytkowej budynków istniejących, zatem na potrzeby analizy przyjęto średnią powierzchnię powierzchni użytkowej na podstawie wskaźnika udziału budynku w działce.

Tabela 12. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę usługową z obecną chłonnością terenów

Rodzaj zabudowy	Zapotrzebowanie [m2]	Chłonność MPZP [m2]	Chłonność w jednostkach osadniczych [m2]	Stopień pokrycia zapotrzebowania [%]
usługowa	780	95880	40860	175,00

Wyniki analizy ukazują całkowite pokrycie zapotrzebowania pod nową zabudowę usługową, w związku z czym lokalizacja nowej zabudowy rozwijać się będzie głównie na obszarach określonych w MPZP oraz w ramach istniejących jednostek osadniczych.

Prognozowany jest wzrost zapotrzebowania na powierzchnię użytkową budynków przemysłowych i produkcyjnych ponad trzykrotnie w stosunku do roku bazowego 2018r. Liczba podmiotów gospodarczych z grupy przemysł i budownictwo wzrośnie o ok. 76. Na potrzeby analizy przyjęto średnią powierzchnię użytkową na podstawie wskaźnika udziału budynku w działce.

Tabela 13. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę przemysłową i produkcyjną z obecną chłonnością terenów

Rodzaj zabudowy	Zapotrzebowanie [m2]	Chłonność MPZP [m2]	Chłonność w jednostkach osadniczych [m2]	Pokrycie zapotrzebowania [%]
Przemysłowa i produkcyjna	88920	56900	32400	100,42

Wyniki analizy ukazują pokrycie zapotrzebowania pod nową zabudowę przemysłową i produkcyjną, w związku z czym lokalizacja nowej zabudowy rozwijać się będzie głównie na obszarach określonych w MPZP oraz w ramach istniejących jednostek osadniczych.

Analiza w zakresie zabudowy zagrodowej, w tym budynków inwentarskich, gospodarczych, budynków służących dla przetwórstwa rolno-spożywczego nie wykazała zapotrzebowania na nową zabudowę w perspektywie 30 lat, w tym przy ujęciu 30% wskaźnika niepewności procesów rozwojowych. Aktualnie obowiązujące plany miejscowe nie obejmują obszarów przeznaczonych na ten cel dotychczas niezainwestowanych. W związku z tym dalszy rozwój tego typu zabudowy opierać się będzie o istniejące jednostki osadnicze, w tym głównie rozbudowa istniejących gospodarstw rolnych na ich rezerwach terenowych.

6.5 MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ SPOŁECZNEJ

Obecnie najbardziej jednoznacznym dokumentem poddającym się analizie pod kątem możliwości finansowania przez gminę wykonania powiązań komunikacyjnych, infrastruktury technicznej oraz społecznej jest budżet gminy. Dokument ten uchwalany jest na każdy rok.

W latach 2014-2019 w budżecie przeznaczano pulę środków na budowę/modernizację dróg gminnych publicznych, infrastrukturę techniczną oraz społeczną, co będzie kontynuowane w przyszłych latach.

Wsparciem budżetu gminy będą z pewnością fundusze europejskie przyznawane gminom w znaczącej mierze na realizację infrastruktury, a także kwoty wydatkowane na rozwój dróg powiatowych - bardzo ważnych dla układu komunikacyjnego gminy. Brać pod uwagę należy również celowe dotacje z funduszy europejskich pozyskiwane przez gminę.

Największym problemem zdefiniowanym w toku analizy uwarunkowań to nakłady na drogi oraz infrastrukturę kanalizacyjną. Z pewnością duża część środków w dyspozycji gminy będzie w przyszłości przeznaczana na modernizację i budowę dróg. Stosownym rozwiązaniem w zakresie zabezpieczania terenów zabudowy w dostęp do dróg publicznych jest kategoryzowanie dróg dojazdowych jako wewnętrznych. Drogom rozprowadzającym ruch samochodowy wewnątrz tworzonych osiedli w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przyznaje się status dróg wewnętrznych, przenosząc tym samym obciążenia finansowe na osoby inwestujące na danym terenie.

Ponadto przepisy obowiązujące obecnie w zakresie odprowadzania ścieków, umożliwiają realizację indywidualnych rozwiązań w postaci zbiorników na nieczystości oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Obie formy mogą być bardzo efektywnie obsługiwane przez komercyjne firmy wywozu nieczystości, przy zerowym wkładzie ze strony gminy.

Znacząca pula środków unijnych na rozwój kapitału społecznego oraz rosnące wydatki budżetowe gminy w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej, pozwalają twierdzić, że gmina jest przygotowana na prognozowany wzrost liczby ludności w perspektywie 30 lat i związany z nim wzrost powierzchni terenów zabudowanych, na poziomie wskazanym w analizie zapotrzebowania na nowe tereny.

Wg. stanu na 31.12.2019r. budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej stanowią ogółem ok. 97 %. Na terenie gminy Janowiec Kościelny rejony, które nie posiadają sieci wodociągowej stanowią ok. 3% i są to głównie tereny kolonijne znacznie oddalone od obszarów zwartej zabudowy miejscowości, na których nie wyznaczono lokalizacji nowej zabudowy. Z sieci kanalizacji sanitarnej korzysta 13 % ogólnej liczby mieszkańców gminy, zaś pozostała część wyposażona jest w instalacje indywidualne.

Analiza wykazała możliwość pokrycia zapotrzebowania na nowe tereny zabudowy w ramach obowiązujących planów miejscowych oraz zwartej struktury funkcjonalno-

przestrzennej jednostek osadniczych. Obszary wyznaczone w ramach przeprowadzonej analizy są wyposażone w niezbędne połączenia komunikacyjne (dostęp do dróg publicznych), infrastrukturę techniczną (sieci wodociągowe, kanalizacyjne – podłączenie do sieci gminnej lub rozwiązania indywidualne, telekomunikacyjne), istniejąca infrastruktura społeczną, bądź sąsiadują z działkami już uzbrojonymi. Zarówno realizacja powiązań komunikacyjnych, infrastruktury technicznej oraz społecznej opierać się będzie zatem na ewentualnej modernizacji istniejących sieci i zasobów. Nie wykazuje się potrzeby budowy nowych powiązań w ramach wyznaczonych terenów do zabudowy różnych funkcji. Ewentualny koszt uzbrojenia w media i drogi na obszarach niezainwestowanych, leżących w granicach MPZP zawierany jest w prognozie finansowej przed jego uchwaleniem oraz uwzględniony w planie budżetowym gminy. Wyniki analizy zapotrzebowania terenów na nową zabudowę oraz chłonności terenów wskazują zatem, że wyznaczone obszary nie będą generować kosztów z zakresu zadań własnych gminy, które budżet gminy nie byłby w stanie pokryć.

Wieloletnia prognoza finansowa gminy przyjęta uchwałą nr III/8/2018 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 21 grudnia 2018r. z późn.zm. wskazuje na uwzględnienie w prognozie na przyszłe lata wydatków gminy na realizację zadań własnych gminy z zakresu modernizacji infrastruktury technicznej, społecznej oraz powiązań komunikacyjnych.

Wydatki wskazane powyżej rozpisane są również w rozdziale 10 Cele publiczne.

W związku z powyższym możliwości finansowania przez Gminę Janowiec Kościelny wykonania powiązań komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy ocenia się pozytywnie i nie wymagają one powtórzenia, na zasadzie analizy wariantów lub realizacji procesu iteracyjnego.

6.6 POTRZEBY INWESTYCYJNE GMINY WYNIKAJĄCE Z KONIECZNOŚCI REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH, ZWIĄZANE Z LOKALIZACJĄ NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

W związku z wykazaniem wystarczającym pokryciem zapotrzebowana obszarów na nową zabudowę w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Janowiec Kościelny przewiduje się rozbudowę poszczególnych rodzajów zabudowy głównie w ramach uzupełnień obszarów o pełni wykształconej strukturze oraz w ramach przeznaczenia pod dany cel w aktualnych planach miejscowych.

Przyjęta powierzchnia terenów jako odpowiadająca wprost zapotrzebowaniu oraz wskazane możliwości finansowania przez gminę wykonania powiązań komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej umożliwiła rezygnację z procesu iteracyjnego. Aktualne zasoby terenowe gminy oraz możliwości finansowe w pełni pokrywają przyszłe zapotrzebowanie na nową zabudowę wskazaną w kierunkach przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

W związku z powyższym potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy to uzbrojenie terenów wyznaczonych pod zabudowę mieszkaniową na obszarach kolonijnych, oraz terenów objętych MPZP dotychczas niezainwestowanych oddalonych od zwartej zabudowy jednostek osadniczych (te są w pełni zwodociągowane oraz posiadają dobrze rozwinięte powiązania komunikacyjne leżące w gestii gminy).

7. Kierunki przekształceń struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy

Diagnoza uwarunkowań rozwoju gminy pozwoliła na wyodrębnienie na jej obszarze czterech podstawowych jednostek strukturalnych oznaczonych symbolem: „RP”, „RT”, „C”, „P”. Różnią się one głównie uwarunkowaniami przyrodniczymi, predyspozycjami obszaru do rozwoju funkcji gospodarczych oraz kierunkami polityki przestrzennej. Charakterystyka poszczególnych jednostek strukturalnych zostanie omówiona w dalszej części przedmiotowego rozdziału.

7.1 PRZEZNACZENIE TERENU

Realizacja zabudowy na terenie gminy powinna uwzględniać następujące zasady i standardy, to jest:

- optymalnej koncentracji zabudowy mieszkaniowej zwiększającej zwartość układu osadniczego;
- zachowania w nowej zabudowie mieszkaniowej skali i architektury regionu;
- zahamowania rozpraszania zabudowy mieszkaniowej, z uwagi na rozdrobnienie istniejącej sieci osadniczej;
- nowa zabudowa mieszkaniowa winna powstawać wyłącznie w oparciu o istniejące jednostki osadnicze w ramach ich uzupełnień;
- ograniczenia możliwości tworzenia nowej zabudowy zagrodowej do rzeczywistych potrzeb produkcji rolnej w gospodarstwach o większych arealach;
- nowa zabudowa mieszkalna jednorodzinna niezwiązana z funkcją rolną, powinna pod względem architektonicznym nawiązywać do architektury danej miejscowości;
- lokalizowanie i funkcjonowanie obiektów kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (lub innych obiektów o charakterze uciążliwym) powinno odbywać się przy zachowaniu takiego ich usytuowania oraz z zastosowaniem takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią:
  - o nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi (w szczególności mieszkalnej, mieszkalno-usługowej, zamieszkania zbiorowego, opieki zdrowotnej, przeznaczonej na pobyt dzieci i młodzieży) oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych;
  - o brak zagrożeń dla jakości płodów rolnych, sadowniczych lub ogrodniczych

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
(w szczególności uprawianych z docelowym przeznaczeniem do spożycia przez ludzi) na pobliskich terenach;

- w obrębie zwartej zabudowy miejscowości nie należy lokalizować zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii;
- w obrębie zwartej zabudowy miejscowości oraz w odległości 210m od ich granic wskazanych w rozdziale 24 oraz na załącznikach graficznych nie dopuszcza się możliwości lokalizowania budynków inwentarskich gospodarstw rolnych i ferm o obsadzie powyżej 40DJP oraz o powierzchni zabudowy budynku inwentarskiego przekraczającego 400m²; zakaz dotyczący obsady inwentarza obejmuje również odległość 210m od granicy gminy.
- działalność obiektów usługowych oraz przemysłowych należy projektować jako usługi nieuciążliwe dla ludzi, tj. takie, których funkcjonowanie nie spowoduje pogorszenia higienicznych i zdrowotnych warunków zamieszkiwania i użytkowania sąsiednich budynków oraz lokali;
- tworzenie lub rozszerzenie cmentarzy, a także zagospodarowanie terenów wokół cmentarzy (w tym wokół zabytkowych nieczynnych cmentarzy) należy realizować zgodnie z przepisami odrębnymi, w których określono wymagania sanitarne dla terenów cmentarzy.

Wytyczne architektoniczne dla nowej zabudowy:

Zabudowa wielorodzinna:

- może być lokalizowana w sąsiedztwie istniejącej zabudowy wielorodzinnej jako jej uzupełnienie;
  - wysokość zabudowy nie może przekroczyć 3 kondygnacji nadziemnych, w tym użytkowe poddasze jednak nie więcej niż 13m;
  - min. powierzchnia działki budowlanej: 2000m²
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 25%
  - minimalna i maksymalna intensywność zabudowy-0,1-1,2
-

Zabudowa jednorodzinna:

- nowa zabudowa powinna nawiązywać do historycznych układów, nie niszcząc zabytkowych założeń wiejskich;
  - stosowanie tradycyjnych materiałów;
  - formy współczesne powinny harmonizować z istniejącym układem przestrzennym i nawiązywać do lokalnej tradycji architektonicznej w zakresie: gabarytów, bryły, skali, użytych materiałów, podziałów architektonicznych elewacji, kształtu dachu;
  - tradycyjne ozdoby budynków, podcienia szczytowe, narożne, wypustowe, zdobienie okien drzwi, okiennic oraz ganki,
-

- zachowanie skali i charakteru zabudowy nawiązujących do walorów architektonicznych istniejącego starego budownictwa, pożądaną wysokość zabudowy jednorodzinnej określa się na 2 kondygnacje nadziemne, w tym użytkowe poddasze jednak nie więcej niż 10m;
  - dachy dwuspadowe lub wielospadowe, pokryte dachówką ceramiczną lub materiałem dachówko podobnym w odcieniu czerwieni;
  - minimalna powierzchnia działki dla funkcji mieszkaniowej: 1000m²;
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 50%
  - minimalna i maksymalna intensywność zabudowy - 0,05-1,0
  - kreowanie przestrzeni przy stosowaniu obowiązującej i nieprzekraczalnej linii zabudowy.
-

Zabudowa usługowa, w tym obiekty handlowe:

- nie wyznaczenia się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;
  - wysokość zabudowy: maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne jednak nie więcej niż 12m; maksymalna liczba kondygnacji podziemnych - 1 kondygnacja
  - działki o powierzchni wynoszącej minimum 1000,0 m²,
  - kreowanie przestrzeni przy stosowaniu obowiązującej i nieprzekraczalnej linii zabudowy;
  - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 15%
  - minimalna i maksymalna intensywność zabudowy-0,1-1,2
  - w projektowanej zabudowie ustala się konieczność zapewnienia miejsc parkingowych w obrębie działki przeznaczonej do inwestycji w ilości minimum 3 miejsca postojowe na 100 m² powierzchni użytkowej budynków, jednak nie mniej niż 1 stanowisko na jeden samodzielny obiekt usługowy.
-

Zabudowa zagrodowa:

- zabudowa budynkami inwentarskimi, garażowymi, gospodarczymi, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej i sieci uzbrojenia terenu;
  - dopuszcza się zabudowę zespołem budynków;
  - ustala się maksymalną obsadę inwentarza w obrębie zwartej zabudowy i w odległości 210m od jej granicy poniżej 40 DJP oraz zgodnie z przepisami odrębnymi;
  - prowadzona działalność nie może powodować uciążliwości poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny;
  - dopuszcza się prowadzenie infrastruktury technicznej bez prawa ograniczania gospodarki rolnej terenów na ten cel przeznaczonych;
  - wysokość zabudowy: maks. 15m,
  - minimalna powierzchnia działki 3000m²;
  - minimalna i maksymalna intensywność zabudowy: 0,01 - 0,35;
  - minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej: 25 %
-

Zabudowa przemysłowa i produkcyjna:

- zakaz lokalizacji obiektów wykazujących:
  - przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu poza granice terenu do którego prowadzący działalność posiada tytuł prawny własności;
  - wibracje o natężeniu oddziałującym szkodliwie na środowisko a zwłaszcza na zdrowie ludzi oraz otaczające obiekty budowlane;
  - powstawanie promieniowania niejonizującego, stwarzającego zagrożenie zdrowia i życia ludzi, uszkodzenie albo zniszczenie środowiska;
  - oddziaływanie szczególnie szkodliwe dla środowiska oraz takie które mogą pogorszyć stan środowiska, w rozumieniu właściwych przepisów odrębnych;
  - oddziaływanie znaczące na środowisko oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu odrębnych przepisów, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykaże znaczące negatywne oddziaływanie.
- na terenie prowadzonej działalności przewidzieć lokalizację miejsc gromadzenia odpadów stałych;
- unikać powierzchni gruntu bez utwardzeń lub bez pokrycia roślinnością niską (trawa, kwiaty) w celu uniknięcia zapylenia, kurzu gruntowego, zapiaszczenia atmosfery;
- w projektowanej zabudowie ustala się konieczność zapewnienia miejsc parkingowych w obrębie działki przeznaczonej do inwestycji w ilości minimum 1 miejsce postojowe na 3 osoby zatrudnione;
- działki o powierzchni wynoszącej minimum 1500,0 m²
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna - 10%;
- minimalna i maksymalna intensywność zabudowy – 0,1-1,3
- wysokość zabudowy: maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne, maksymalnie 1 kondygnacja podziemna jednak nie więcej niż 30m.

Zastosowane na rysunku studium gminy symbole literowe oznaczają następujące przeznaczenia podstawowe wyodrębnionych terenów:

A. „MU” - zabudowa mieszkalna i usługowa

Na terenach oznaczonych tym symbolem przyjmuje się istniejącą zabudowę i dopuszcza się realizację na nowych terenach zabudowy: mieszkalnej, w tym w ramach zabudowy zagrodowej, usługowej związanej z obsługą ludności, turystyką, zajazdów przy drogach publicznych, zaspokajaniem podstawowych potrzeb mieszkańców, a także nieuciążliwych zakładów rzemieślniczych oraz przetwórstwa rolno-spożywczego (uciążliwość obiektów nie wykracza poza teren działki budowlanej).

Na terenach tych, wszystkie funkcje muszą być podporządkowane nadrzędnej, którą jest zabudowa mieszkalna. Działalność usługowa nie może powodować pogorszenia

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
warunków zamieszkiwania i użytkowania sąsiednich budynków oraz lokali przeznaczonych na pobyt ludzi. Rozwój zabudowy rozwijać się będzie z zastrzeżeniem, ograniczeń i zakazów wynikających z ustanowionych prawnych form ochrony przyrody opisanych w rozdziale 3.2

B. „PP” – tereny przemysłowe i produkcyjne

Tereny oznaczone tym symbolem przyjmuje się dla istniejących terenów przemysłowych i produkcyjnych w tym usługowych na terenie gminy, a także sytuowania nowych na obszarach o dużym potencjale rozwoju tj. tereny wzdłuż drogi ekspresowej S7 zgodnie z załącznikiem graficznym nr 4.

Wskazania:

- Lokalizowanie zakładów nieuciążliwych dla mieszkalnictwa oraz środowiska przyrodniczego.
- Realizacja farm fotowoltaicznych tylko na dachach budynków.
- Większe przedsięwzięcia wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Należy kierować się przepisami odrębnymi w zależności od skali i specyfiki przedsięwzięcia.
- Stworzenie stref ochronnych wokół terenów usługowo – produkcyjnych w postaci zieleni ochronnej w celu ochrony terenów sąsiednich o funkcjach mieszkaniowych;
- Poprawa jakości infrastruktury i minimalizacja zanieczyszczeń do środowiska;
- Estetyzacja i uporządkowanie terenów produkcyjnych i przemysłowych.

C. „MUW”- zabudowa wielofunkcyjna

Tereny oznaczone tym symbolem odnoszą się głównie do ośrodków obsługi gminy tj. miejscowości Janowiec Kościelny, Napierki, Szczepkowo Borowe, Powierz.

Wskazania:

- Na terenach obecnie zagospodarowanych i zabudowanych dopuszcza się dalsze użytkowanie terenu w istniejący sposób. Ponadto dopuszcza się rozbudowy, nadbudowy, adaptacje, zmiany sposobu użytkowania istniejących obiektów budowlanych i liniowych. Dopuszcza się też zmianę istniejącego sposobu zagospodarowania i wprowadzenia nowej funkcji.

- W związku z przeważającą zabudową mieszkaniową wskazane jest wytworzenie lub pielęgnacja przestrzeni publicznych i półpublicznych wraz z zielenią urządzonej tworząc połączenia z naturalnymi systemami rekreacji miejscowości;
- Na terenach obecnie niezabudowanych, a przeznaczonych w studium na cele zabudowy wielofunkcyjnej dopuszcza się realizację funkcji takich jak:
  - **Mieszkaniowa:**
    - W zakresie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:
      - Dopuszcza się lokalizację funkcji usług i rzemiosła nie wymagających decyzji środowiskowych.
      - Zabudowa powinna koncentrować się jako przedłużenie istniejących już skupisk ludności i terenów wskazanych jako obszary rozwojowe wsi co pozwoli na uniknięcie dalszego rozproszenia osadnictwa wiejskiego;
      - Istnieje możliwość uzupełnienia i odtworzenia zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej w granicach istniejących siedlisk rolniczych.
    - W zakresie zabudowy wielorodzinnej:
      - Zabudowa winna być realizowana głównie jako uzupełniająca;
      - Dopuszcza się wprowadzenie funkcji usługowych nie wymagających decyzji środowiskowych;
      - Likwidacja substandardowej zabudowy, estetyzacja garaży, śmietników i innych urządzeń towarzyszących.
  - **Usługowa, związana z infrastrukturą techniczną i społeczną, oświatowa, administracyjna, związana z przedsiębiorczością** – funkcje te są równorzędne. Wskazują na konieczność rozwoju miejsc pracy i usług przy rozwoju mieszkalnictwa.

Powyżej opisane formy przeznaczenia terenu należy rozumieć jako funkcje podstawowe zagospodarowania terenu. W ramach danej funkcji mogą być jednak realizowane inne funkcje jako uzupełniające, towarzyszące, nie kolidujące jednak z podstawowym przeznaczeniem terenu, tj. nie konfliktogenne i nieuciążliwe dla formy podstawowej. Rozwój zabudowy rozwijać się będzie z zastrzeżeniem, ograniczeń i zakazów wynikających z ustanowionych prawnych form ochrony przyrody opisanych w rozdziale 3.2

7.2 JEDNOSTKI STRUKTURALNE

A. Jednostka strukturalna „C” - centralna

Jednostka centralna „C” stanowi obszar miejscowości Janowiec Kościelny wraz z przyległymi terenami rozwojowymi. Obszar ten charakteryzuje się przede wszystkim wyraźnie wykształconym układem osadniczym o zwartej zabudowie, z centrum. Dominującą funkcją jest mieszkalnictwo wraz z usługami nieuciążliwymi. Do funkcji towarzyszących zalicza się obszary obsługi publicznej – kulturę i oświatę, sport i rekreację, niewielkie obszary usługowo-produkcyjne, administrację oraz tereny kultu religijnego. Janowiec Kościelny stanowi koncentrację usług samorządowych, podstawowej opieki zdrowotnej oraz usług komercyjnych.

Obszar ten charakteryzuje się bardzo korzystnymi warunkami do rozwoju mieszkalnictwa z rozwojem usług i przedsiębiorczości.

Funkcjami gospodarczymi uzupełniającymi są: turystyka krajoznawcza i weekendowa oraz przetwórstwo surowców lokalnych jak kruszywo naturalne, oraz związane z zasobami leśnymi tartaki i stolarnie i inne w oparciu o surowiec – drewna, a także zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego.

Struktura funkcjonalno - przestrzenna oraz kierunki rozwoju

Miejscowość Janowiec Kościelny wraz z przyległymi terenami rozwojowymi posiada wewnętrzną strukturę funkcjonalno- przestrzenną. W oparciu o tę strukturę winna się dalej rozwijać z zachowaniem następujących zasad polityki przestrzennej:

- rozwijające się centrum usługowo – administracyjne wymaga uporządkowania i uzupełnień, zwłaszcza istotna jest lokalizacja nowych parkingów przy obiektach usługowych oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych;
- nowa zabudowa usługowo-produkcyjna i magazynowa powinna się rozwijać w obrzeżnych częściach miejscowości w celu uniknięcia negatywnego oddziaływania na strefy zamieszkania;
- należy zachować istniejący układ ruralistyczny starej zabudowy mieszkalno – usługowej miejscowości. Nowa zabudowa mieszkalna winna się rozwijać jako kontynuacja istniejącej zwartej sieci osadniczej oraz jako zabudowa uzupełniająca w części niezabudowanej.

Stan uzbrojenia w infrastrukturę techniczną

- Powiązania komunikacyjne obszaru zapewniają drogi powiatowe oraz gminne;
- Obszar funkcjonalny posiada uzbrojenie w postaci:
  - sieci wodociągowej;
  - kanalizacji sanitarnej;
  - oczyszczalni ścieków;
  - elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej – pełne pokrycie, stan dobry.

B. Jednostka strukturalna „RP”- rolna i rozwoju przedsiębiorczości

Jednostka strukturalna stanowi obszar predysponowany do zrównoważonej produkcji rolnej ze względu na wysokie walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej. W celu rozwoju tych obszarów i aktywizacji mieszkańców dopuszcza się wprowadzenie funkcji uzupełniających opartych o powstanie i rozwój działalności pozarolniczej, rolniczego handlu detalicznego oraz przetwórstwa rolno-spożywczego.

Szczegółowe wskazania:

- Postuluje się na obszarach wrażliwych na antropopresję (objętych ochroną przyrody, głównie północna i wschodnia część gminy) wprowadzanie rolnictwa opartego na ekologicznych zasadach gospodarowania, które na obszarze tej gminy ma wyjątkowo sprzyjające warunki rozwoju przez niski stopień zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego;
- Wielkość arealu gospodarstw rolnych indywidualnych powinna wzrastać - tworzenie dużych (ok. 100ha) gospodarstw rolnych głównie nastawionych na produkcję roślinną; wskazane jest także tworzenie lokalnych grup producentów, ze względu na duży udział gospodarstw małych; zrzeszanie się w grupy pozwoli na dostosowanie własnej produkcji rolnej do warunków rynkowych, poprawi efektywność gospodarowania, planowania produkcji, koncentracji podaży, organizowania sprzedaży produktów rolnych oraz pozyskiwania środków zewnętrznych na funkcjonowanie;
- Dla terenów rolnych dopuszcza się wprowadzenie alternatywnych źródeł energii i ciepła takich jak baterie fotowoltaiczne o mocy powyżej 100kW, pompy ciepła, kolektory słoneczne, małe elektrownie wodne oraz biogazownie jeżeli nie ogranicza to podstawowego przeznaczenia terenu. W przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych, które nie kolidują z użytkowaniem rolniczym terenu, należy pamiętać, że

obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wymagają instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW. Dla instalacji o niższej mocy lecz o całkowitej wysokości nie niższej niż 30m, bądź lokalizowanych na obszarach objętych formami ochrony przyrody przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko może być konieczne w zależności od stanowiska, jakie w tej kwestii zajmie organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

- Organizacja skupu, przetwórstwa i sprzedaży artykułów rolniczych zarówno na skalę lokalną jak regionalną;
- Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego poprzez pomoc w tworzeniu małych lokalnych przetwórní, bazujących na produktach pozyskanych z własnych gospodarstw;
- Rozwój działalności pozarolniczych nieuciążliwych dla środowiska, w tym wspomagających produkcję rolną m.in. w postaci usług dla rolnictwa.

C. Jednostka strukturalna „RT” – rolna i usług turystycznych

Obszar ten predysponuje do rozwoju funkcji rolniczej, wspomaganej przez zaplecze turystyczno-rekreacyjne. Obszar ten wyróżnia się walorami krajobrazowymi w związku z czym predysponuje do rozwoju funkcji turystycznej jako uzupełniającej. Ze względu na słabo rozwiniętą bazę turystyczną w postaci obiektów noclegowych i gastronomicznych, rozwój turystyki powinien być ukierunkowany na tworzeniu agroturystyki oraz turystyki krajoznawczej, opartej o właściwą infrastrukturę techniczną – ścieżki rowerowe, piesze, system informacji przestrzennej, a także rozwój obiektów krótkotrwałego pobytu takich jak *mini zoo ogrodnicze i inne obiekty umożliwiające przejeźdnym turystom poznanie kultury wiejskiej i lokalnego krajobrazu.*

Rolna jednostka strukturalna stanowi obszar predysponowany do zrównoważonej produkcji rolnej ze względu na wysokie walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Brak przeciwwskazań do lokalizowania funkcji gospodarczych.

Szczegółowe wskazania do rozwoju:

- rozwój wielokierunkowy, duże gospodarstwa farmerskie, rodzinne oraz mniejsze tworzące grupy producenckie, a na terenach wrażliwych na antropopresję na obszarze chronionego krajobrazu oraz zlewni jezior gospodarstwa oparte o ekologiczne zasady gospodarowania z agroturystyką.

- Dla zabudowy dopuszcza się wprowadzenie alternatywnych źródeł energii i ciepła takich jak baterie fotowoltaiczne o mocy mniejszej niż 100kW, pompy ciepła, kolektory słoneczne, małe elektrownie wodne oraz biogazownie. W przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych, które nie kolidują z użytkowaniem rolniczym terenu, należy pamiętać, że obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wymagają instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW. Dla instalacji o niższej mocy lecz o całkowitej wysokości nie niższej niż 30m, bądź lokalizowanych na obszarach objętych formami ochrony przyrody przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko może być konieczne w zależności od stanowiska, jakie w tej kwestii zajmie organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

- W rolnictwie dominować powinny uprawy oparte o zasadę dywersyfikacji upraw w celu zwiększenia bioróżnorodności i mozaikowości terenów. W celu rozwoju małych gospodarstw rolnych powinny dominować ekologiczne formy gospodarowania oraz alternatywne jak, zielarstwo i pszczelarstwo.

Jednostka strukturalna **RT** obejmuje obszary o potencjalnie najlepszych warunkach do rozwoju turystyki i rekreacji oraz wypoczynku. Czynnikiem sprzyjającym rozwojowi turystyki i rekreacji na tym obszarze jest również dziedzictwo kulturowe miejscowości. Potencjalne tereny dla rozwoju rekreacji i turystyki na tym obszarze to rejony północne i wschodnie gminy.

Szczegółowe wskazania do rozwoju:

- Wskazuje się zachowanie terenów podmokłych, zadrzewionych, zakrzaczeń miedzowych i śródpolnych, oczek wodnych i tworzenie nowych;
- Na terenach rozwojowych w okolicach rzek dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jako zespołu zabudowy o podobnej architekturze z rozbudowanym zapleczem turystyczno-rekreacyjnym;
- W granicach całej jednostki strukturalnej istnieje konieczność uporządkowania istniejącego zagospodarowania turystycznego poprzez podniesienie standardu oraz uporządkowanie gospodarki. Ważna jest też poprawa dostępności komunikacyjnej do tych zespołów;
- Nową zabudowę należy lokalizować na terenach uzbrojonych w pełną infrastrukturę techniczną lub posiadających rozwiązania techniczne w zakresie infrastruktury,

Stan infrastruktury technicznej w poszczególnych miejscowościach:

- Ponad 97% miejscowości są zwodociągowane, a ok. 20% skanalizowane;
- Przez obszar przebiegają drogi powiatowe i gminne zapewniające powiązanie komunikacyjne z jednostkami zewnętrznymi.

Projektuje się następujące rozwiązania: należy dążyć do pełnego skanalizowania obszarów wiejskich, a do tego czasu dopuszcza się stosowanie rozwiązań indywidualnych, w tym głównie szczelnych zbiorników bezodpływowych z tworzywa sztucznego, z atestem na użytkowanie, ścieki ze zbiorników muszą być wywożone do punktu zlewnego oczyszczalni ścieków przez uprawnione instytucje w tym zakresie. Wskazany jest monitoring szczelności zbiorników.

D. Jednostka strukturalna „P” – przedsiębiorczości

Jednostka obejmuje tereny położone wzdłuż drogi ekspresowej S7 w zachodniej części gminy. Obejmuje obręby: Napierki, Powierz, Wiłunie. **Obszar ten najbardziej predysponuje do rozwoju przedsiębiorczości w gminie ze względu na:**

- dobre powiązania z głównymi ośrodkami miejskimi regionu i kraju – przebieg drogi ekspresowej nr S7.
- większość zainwestowania jednostki stanowi zabudowa mieszkaniowa (głównie jednorodzinna), gospodarstw rolnych oraz usługowa i produkcyjna.
- warunki przyrodnicze stwarzają tu stosunkowo mniej ograniczeń niż na pozostałym terenie gminy.

Szczegółowe wskazania do rozwoju:

- należy objąć całą jednostkę siecią zbiorczej kanalizacji sanitarnej, w tym w pierwszej kolejności miejscowości Napierki i Powierz.

W zakresie funkcji gospodarczej:

- postuluje się rozwój budownictwa mieszkaniowego i usługowego w ramach obszarów zwartej zabudowy w celu zapobiegnięcia powstawania w sposób niekontrolowany i chaotyczny nowej zabudowy;
- rozwój nieuciążliwych zakładów przemysłowych, produkcyjnych i usługowych na terenach dotychczas zainwestowanych takim przeznaczeniem, a także na obszarach o dużym potencjale inwestycyjnym wskazanych na załączniku graficznym nr 4 do niniejszego opracowania.

Poszczególne rodzaje inwestycji nie mogą ze sobą kolidować w zakresie uciążliwości. Poszczególne funkcje muszą być realizowane z zachowaniem następującej zasady, że w sąsiedztwie zabudowy mieszkalnej lub mieszkalno-usługowej nie jest wskazane lokalizowanie inwestycji uciążliwych wymagających sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko i odwrotnie lub dla których raport wykaże negatywne oddziaływanie.

---

8. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego

Na podstawie uwarunkowań rozwoju Gminy Janowiec Kościelny założono podział funkcjonalny dróg na układ:

- nadrzędny;
- podstawowy;
- uzupełniający.

Systematyzacja układu komunikacyjnego ma na celu zapewnienie zarówno optymalnego powiązania wewnątrz gminy, jak również prawidłowe powiązanie z zewnętrzną siecią komunikacyjną. Ustala się, że niewykorzystane tereny pod budowę lub przebudowę układu drogowego należy zagospodarować zgodnie z kierunkami ustalonymi dla terenów sąsiednich.

8.1 UKŁAD NADRZĘDNY

W układzie nadrzędnym znajdują się:

- DROGA NR S7 – Gdańsk - Warszawa - droga zapewnia połączenie gminy z głównymi miejscowościami na terenie województwa oraz kraju.

Lokalizację miejsc obsługi podróżnych należy realizować według projektu drogi, przy uwzględnieniu przepisów dotyczących warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi i ich usytuowanie. Droga krajowa nr 7 powinna spełniać parametry techniczne odpowiadające klasie S (ekspresowa). Parametry, w tym odstępy między skrzyżowaniami, szerokość w liniach rozgraniczających, lokalizację urządzeń sieci infrastruktury technicznej, lokalizację reklam emitujących zmienne światło oraz odległość obiektów budowlanych od zewnętrznej krawędzi jezdni powinny wynikać z przepisów odrębnych. Przy projektowaniu nowej zabudowy, w szczególności mieszkaniowej, należy uwzględnić potencjalne uciążliwości związane z hałasem i drganiami. Rozwiązania techniczne powinny zmniejszać uciążliwości związane z hałasem i drganiami do dopuszczalnego poziomu zgodnego z przepisami odrębnymi.

Projektowana infrastruktura napowietrzna oraz podziemna powinna być usytuowana poza

pasem drogowym.

8.2 UKŁAD PODSTWOWY

W układzie podstawowym obsługującym bezpośrednio wydzielone jednostki funkcjonalne znajdują się drogi powiatowe:

1997N	Kanigowo – Powierz – Napierki
1548N	Dr. Nr 1587N – Krokowo - Napierki
1558N	Krokowo – Powierz – Janowiec Kościelny (dr. Nr. 1560N)
1554N	Iłowo Osada – Białaty - Napierki
1568N	dr. nr 1560N- Safronka
1560N	dr. kraj. nr 7- Zabłocie Kanigowskie- Janowiec Kościelny Bukowiec (dr. nr 1619N)
1613N	Robaczewo- Piotrowice- Stare Połcie- Janowiec Kościelny Kołatki- Jabłonowo Adamy- Nowa Wieś Wlk.- gr. woj.(Grzebsk)
1615N	dr. Nr 1613N (Górowo Trząski)- dr. nr 1560N (Janowiec Jastrząbki)
1617N	Stare Połcie- Smolany- Żardawy
1621N	dr. nr 1617N- Stare Połcie- Szczepkowo Borowe- dr. nr 1564N(Pawełki)
1619N	gr. woj. (Wieczfnia Kościelna)- Nowa Wieś Wlk.- Szczepkowo Borowe- Janowo
1564N	Bukowiec Wlk.- Zaborowo
1625N	Janowo-Zaborowo- Nowa Wieś Wlk.
1562N	dr. nr 1613N (Jabłonowo Dyby)- Bukowiec Wlk. (dr. nr 1619N)
1566N	Waśniewo Gwoździe- Krusze

Ustalenia dotyczące kierunków zmian:

- Drogi powiatowe w rozumieniu ustawy o drogach publicznych powinny spełniać wymagania techniczne i użytkowe określone dla klasy Z.
- Przy poruszaniu się drogami powiatowymi należy respektować aktualnie obowiązujące ograniczenia, a w przypadku konieczności wprowadzenia w przyszłości nowych lub zmiany istniejących należy dostosować rodzaj transportu do wprowadzonych ograniczeń.
- Każdorazowo w przypadku konieczności wykonania nowych zjazdów z wyżej wymienionych dróg powiatowych należy wystąpić do Zarządu Dróg Powiatowych w Nidzicy o wydanie decyzji zezwalającej na ich lokalizację.

8.3 UKŁAD UZUPEŁNIAJĄCY

Drogi gminne tworzą w gminie układ uzupełniający. Wszystkie drogi tworzące w gminie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
układ uzupełniający wymagają poprawienia stanu technicznego dla prawidłowego funkcjonowania gminy i prawidłowej obsługi mieszkańców.

Drogi gminne:

Na terenie gminy Janowiec Kościelny zlokalizowano 42 drogi gminne publiczne. Należą one do dróg szczególnie ważnych dla prawidłowej obsługi wszystkich miejscowości gminy. Wykonanie na nich nawierzchni twardej ułatwi mieszkańcom dojazd do pracy i szkół, a także zwiększy atrakcyjność i dostępność inwestycyjną obszarów kolonijnych odległych od drogi ekspresowej i dróg powiatowych.

Drogi gminne należy projektować w klasie L (lokalna) lub D (dojazdowa) i zabezpieczyć dla nich pas drogowy.

Dostosowanie parametrów dróg do obciążenia ruchem pojazdów wysokotonażowych

Zlokalizowane na terenie gminy złoża surowców kruszyw naturalnych, w przypadku przystąpienia do ich eksploatacji, komunikacyjnie będą obsługiwane przez drogi publiczne gminne, powiatowe, krajowe. W związku z tym, że transport związany z eksploatacją kruszyw ma negatywne oddziaływanie na wszystkie kategorie dróg, dopuszczalne naciski pojedynczej osi pojazdu na nawierzchnię jezdni nie mogą przekroczyć faktycznej nośności tych dróg.

Ścieżki rowerowe

Dopuszcza się ruch rowerowy na wszystkich drogach publicznych o małym natężeniu ruchu. Zwiększenie ruchu rowerowego i napływ turystów stworzy szanse na wzrost popytu na usługi w zakresie obsługi ruchu turystycznego - świadczone głównie przez firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Dzięki trasom rowerowym zwiększy się zapotrzebowanie między innymi na usługi gastronomiczne i noclegowe.

Przy projektowaniu ścieżek pieszo-rowerowych oraz szlaków rowerowych należy zadbać o ich połączenia. W ramach przedsiębiorczości własnej mieszkańców gminy szlaki rowerowe powinny być uzupełnione urządzeniami typu: miejsca widokowe, miejsca biwakowe, mała gastronomia, itp.

Polityka przestrzenna gminy w zakresie komunikacji przedstawia się następująco:

- zapewnienie powiązań z krajowym systemem transportowym;
- zapewnienie dostępności celów podróży, umożliwiające mieszkańcom gminy udział w różnych formach aktywności społeczno – gospodarczej;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna

- zapewnienie wymaganego standardu podróży (czasu i warunków jazdy);
- stworzenie odpowiednich warunków dowozu i wywozu surowców i produktów;
- dostosowanie parametrów technicznych do zakładanych dla poszczególnych dróg publicznych klas technicznych poprzez przebudowy poszczególnych odcinków dróg publicznych;
- lokalizacja miejsc obsługi podróżnych (MOP) i parkingów wzdłuż dróg publicznych powinna wynikać z przepisów odrębnych oraz z projektów;
- przy budowie lub przebudowie dróg położonych w sąsiedztwie rzek należy uwzględnić konieczność odprowadzenia wód opadowych w celu ochrony wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami;
- w trakcie przebudowy i budowy dróg publicznych należy uwzględnić konieczność realizacji jednolitego systemu informacji gminnej wraz z oznakowaniem obiektów atrakcyjnych turystycznie, zabytków, form ochrony przyrody, miejsc postoju itp.
- utrzymanie istniejącego systemu powiązań wewnętrznych,
- budowę parkingów w związku z rozwojem funkcji turystycznej i usługowej,
- sukcesywna przebudowa wraz z poprawą stanu nawierzchni dróg dojazdowych do wiejskich jednostek osadniczych,
- w trakcie projektowania systemu komunikacyjnego należy uwzględnić konieczność realizacji dróg pożarowych wynikających z przepisów odrębnych,
- postuluje się w trakcie projektowania i wykonywania modernizacji dróg uwzględnienie potrzeb tworzenia przejść dla zwierząt.

Jako główne zasady przyjęto, iż obsługa zainwestowanych terenów oraz nowych przedsięwzięć budowlanych pod względem obsługi komunikacyjnej powinna następować wyprzedzająco lub co najwyżej równoległe z inwestowaniem. Dalszy rozwój gminy w zakresie obsługującego układu komunikacyjnego może się opierać o istniejący układ dróg, niezbędne są jednak działania polegające na ich modernizacji technicznej.

9. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

9.1 GOSPODARKA WODNA I ŚCIEKOWA

Większość miejscowości Gminy posiada zbiorowe ujęcia wody i jest zwodociągowana siecią rozdzielczą bądź przesyłową magistralną. Procent miejscowości zwodociągowanych według ilości mieszkańców korzystających z sieci wynosi blisko 98%.

Wydajność istniejących ujęć wody obecnie jest wystarczająca. Dla potrzeb perspektywicznych przewiduje się rozbudowę istniejących ujęć wody.

Zgodnie z Dyrektywą 98/83/RWE należy zwrócić szczególną uwagę na jakość wody i jej wpływ na zdrowie ludności. W związku z tym istnieje konieczność modernizacji i wymiany sieci wodociągowych zużytych, i wykonanych z nieodpowiedniego materiału, ponieważ nie dają one możliwości przesyłu wody odpowiedniej jakości.

Liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 173 sztuki, a liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosiła 18,20%.

Generalnie gospodarka wodna nie stanowi bariery rozwojowej gminy. Budowa i rozbudowa sieci wodociągowej uzależniona jest jedynie od możliwości finansowych gminy.

Gmina posiada PLAN ROZWOJU I MODERNIZACJI URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I KANALIZACYJNYCH NA LATA 2019 – 2023 opracowany przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Janowcu Kościelnym. Zgodnie z tym planem Urząd Gminy w Janowcu Kościelnym planuje budowę sieci wodociągowych w:

- Bielawach do budynku nr 38, na działkach 257/1, 215/3;
- Szczepkowie Zalesie od sieci w drodze (dz. Nr 194/6) do budynku nr 19, na działkach 197, 61/1 obręb Iwany i 97/2, 394 obręb Szczepkowo Zalesie;
- miejscowościach Gniadki, Zabłocie Kanigowskie.

Gmina planuje także wykonanie „Modernizacji hydroforni w miejscowości Kuce na stację uzdatniania wody wraz z budową odcinka sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie zabudowy mieszkaniowej w miejscowości Janowiec Kościelny objętej miejscowym planem przestrzennego zagospodarowania”, na które są pozyskane środki z funduszy unijnych.

Wskazania rozwoju w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej:

- ✓ Należy podjąć działania w zakresie racjonalizacji zużycia wody poprzez monitoring i badania sieci w celu lokalizacji i likwidacji wycieków;
- ✓ Duże rozproszenie osadnictwa w poważnym stopniu utrudnia objęcie zorganizowanymi systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków z całego obszaru gminy. Dla zabudowy rozproszonej, dla których podłączenie do sieci kanalizacji zbiorczej jest nieopłacalne ze względu na odległość od istniejących i projektowanych sieci, dopuszcza się rozwiązania indywidualne w postaci miniczyszczalni obsługujących daną jednostkę osadniczą lub atestowanych zbiorników bezodpływowych;
- ✓ Wszystkie nowopowstające obiekty utylizacji ścieków powinny mieć punkt zlewny dla ścieków dowożonych z miejscowości mniejszych i zabudowy rozproszonej nieskanalizowanej. Proponuje się tworzenie zbiorczych systemów kanalizacji w postaci lokalnych oczyszczalni ścieków dla całych miejscowości.
- ✓ Na terenach odpornych na antropopresję dopuszcza się stosowanie systemów utylizacji indywidualnej po uprzednich szczegółowych badaniach hydrogeologicznych wskazujących możliwości odprowadzenia ścieków oczyszczonych w grunt. Dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych na wyżej wymienionych terenach.
- ✓ Należy podjąć działania racjonalizujące wprowadzanie ścieków poprzez rozdział wód deszczowych od ścieków, poprzez badania pod kątem przyłączeń urządzeń kanalizacji deszczowej, monitoring i badania sieci w celu lokalizacji pęknięć i uszkodzeń powodujących dostawanie się do kanalizacji wód obcych oraz monitorowanie i racjonalizację procesu transportowania ścieków.

9.2 GOSPODARKA GAZOWA

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny występują następujące sieci gazowe:

- Sieć gazowa wysokiego ciśnienia stal DN 400 wybudowana w 1996 roku o maksymalnym ciśnieniu roboczym 5,5 MPa oraz DN 200 wybudowana w 1972 roku o maksymalnym ciśnieniu roboczym 5,0 MPa, dla której wyznaczona jest strefa kontrolna określona w załączniku nr 2 (tabela 1) Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26.04.2013 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie i wynosi od 4m do 70m.

Dla istniejących gazociągów wysokiego ciśnienia zostały zmniejszone odległości bezpieczne, które wynoszą minimum 15,0m dla:

- Budynków użyteczności publicznej (od rzutu budynku w poziomym terenie)
- Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (od rzutu budynku w poziomym terenie)
- Obiektów zakładów przemysłowych (od granicy terenu)
- Parkingów (od granicy terenu)

Dla pozostałych obiektów terenowych odległości wymienione w załączniku nr 2 Tabela 1 ww. Rozporządzenia nie ulegają zmianie.

- Sieć gazowa wysokiego ciśnienia stal DN 400 i DN 200 wybudowana w 2015 roku o maksymalnym ciśnieniu roboczym 5,5 MPa, dla której wyznaczona jest strefa kontrolowana określona w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26.04.2013 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie i wynosi dla sieci DN 400 – 8m i DN 200 – 6m.

Strefa kontrolowana jest to obszar wyznaczony po obu stronach osi gazociągu, którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w którym przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu ziemnego, podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłowe użytkowanie gazociągu.

Uwarunkowania i ograniczenia:

- W strefach kontrolowanych zgodnie z przepisami Prawa budowlanego, występują ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu oraz ograniczenia praw własności właścicieli gruntów nad gazociągiem – związane z zagwarantowaniem dostępności do gazociągu dla służb eksploatacyjnych Operatora Systemu Dystrybucyjnego.
- W strefach kontrolowanych nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew i krzewów oraz podejmować działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas eksploatacji. Ponadto przy scalaniu lub podziale nieruchomości gruntowych lub działek objętych planem należy przewidzieć dostępność do infrastruktury technicznej.
- Wszelkie prace w strefach kontrolowanych mogą być prowadzone tylko po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonywania z właściwym operatorem sieci gazowej.

- W przypadku planowania szczegółowych zadań inwestycyjnych na terenie objętym niniejszym Studium należy w stosunku do sieci gazowej uwzględnić przepisy wynikające z Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26.04.2013 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie i normy PN-91/M-34501 skrzyżowania gazociągów z przeszkodami terenowymi oraz dokonać uzgodnień lokalizacyjnych w Polskiej Spółce Gazowej sp. z o.o. Zakład Gazowniczy w Olsztynie.
- W liniach rozgraniczających dróg i na terenach o innym przeznaczeniu (mieszkaniowym, usługowym, przemysłowym, terenach zieleni) oraz w strefach kontrolowanych istniejących gazociągów umożliwia się budowę, przebudowę i rozbudowę sieci gazowych.

9.3 GOSPODARKA CIEPLNA

Istniejące źródła ciepła zaspokajają poszczególnych odbiorców, jednakże stan techniczny tych obiektów w większości nie odpowiada obowiązującym normom, a ich niska sprawność, wysoki poziom emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego czy wysokie koszty eksploatacji sprawiają, że stają się one nieekonomiczne. W związku z tym zachodzi konieczność modernizacji źródeł ciepła, co prowadzi do racjonalizacji wykorzystania energii i ochrony powietrza atmosferycznego. Nastąpi to poprzez eliminację nierentownych źródeł ciepła w wyniku kompleksowego zastosowania automatyki i najnowszych technologii oczyszczania spalin.

Wskazania rozwoju:

- ✓ W perspektywie należy dążyć do wyeliminowania bądź modernizacji istniejących kotłowni indywidualnych na paliwo stałe z przechodzeniem na paliwo ekologiczne, a także stworzyć system zachęt i promocji dla alternatywnych źródeł ciepła takich jak: energia słoneczna, pompy ciepła, rekuperatory, wykorzystanie słomy i odpadów drzewnych itp. Należy wprowadzić zaostrenie wymogów stawianych przy źródłach ciepła dla nowych budynków zarówno mieszkalnych jak i produkcyjnych i usługowych – stosowanie paliw o niskich emisjach pyłów.
- ✓ Należy dążyć do zwiększenia termoizolacyjności obiektów wszystkich rodzajów:
  - modernizacji i ocieplania budynków w tym budynków użyteczności publicznej;
  - usprawnienia i wymiany kotłów grzewczych na wykorzystujące źródła ekologiczne o niskiej emisji;
  - dążenie do likwidacji wielu źródeł emisji w jednym budynku wielorodzinnym (tj.: indywidualne źródła ciepła i ciepłej wody w każdym mieszkaniu w oparciu

9.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Za gospodarkę wodno-ściekową na terenie Gminy Janowiec Kościelny odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej w Janowcu Kościelnym. Na terenie Gminy brak jest składowiska. Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Brak jest jednak Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Gmina przynależy do Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”. W ramach tego związku funkcjonują trzy PSZOK-i – w Działdowie, Ciechanówku, Nidzicy. Punkty te przyjmują odpady komunalne od wszystkich właścicieli nieruchomości objętych zbiorczym systemem odbioru na terenie gminy Janowiec Kościelny.

Gmina przynależąc do ww. Związku realizuje jej cele i zadania zgodnie z przyjętym regulaminem i określonymi celami Związku.

Cele i kierunki rozwoju gospodarowania odpadami na terenie gminy:

- a) stworzenie, propagowanie i wdrażanie kompleksowego programu edukacyjno - informacyjnego z zakresu selektywnej gospodarki odpadami na terenie gminy;
- b) rozszerzanie do poziomu około 99 % selektywnej zbiórki odpadów użytkowych w systemie „u źródła”;
- c) propagowanie i stworzenie systemu zachęt dla mieszkańców, mobilizujących ich do segregacji odpadów;
- d) monitorowanie przez gminę usług świadczonych przez firmy wywozowe, obsługujące jej teren;
- e) wdrożenie systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi oraz wielkogabarytowymi, wydzielonymi ze strumienia odpadów komunalnych;
- f) program utylizacji eternitu z funduszy ochrony środowiska.

9.5 ELEKTROENERGETYKA

Przez teren gminy przebiega linia wysokiego napięcia 110 kV Nidzica – Mława. Zasilenie odbiorców w energię elektryczną odbywa się 2-ma liniami przesyłowymi średniego napięcia 15kV:

- Linia SN 15kV Nidzica – Kadyki,
- Linia SN 15 kV Nidzica – Janowo – Muszaki.

Istniejący stan sieci oraz jego układ w sposób zadawalający zapewnia odbiorcom dostawę energii elektrycznej. Linie energetyczne są w dobrym stanie technicznym i zapewniają pełne

pokrycie potrzeb na energię elektryczną w całej gminie. Zgodnie z aktualnym Planem Rozwoju (...) Energa – Operator na lata 2020-2025 realizowana jest przebudowa linii WN 110 kV relacji Mława – Nidzica, polegająca na wymianie stanowisk słupowych oraz przewodów roboczych AFL-6 240mm² wraz z dostosowaniem do temperatury projektowej +80 st. C. Obecnie trwają prace projektowe. Okres realizacji zadania to lata 2020-2022. Pozostałe przyszłe działania inwestycyjne związane z zasilaniem w energię elektryczną gminy Janowiec Kościelny będą wynikały z jej rozwoju w tym intensyfikacji zabudowy.

Wskazania i ograniczenia:

- ✓ Wzdłuż istniejących lub nowo projektowanych dróg wydzielić należy pas techniczny przeznaczony dla przebiegu infrastruktury technicznej, celem umieszczenia w nim elementów sieci elektroenergetycznej.
- ✓ W zależności od zapotrzebowania mocy elektroenergetycznej dla nowo planowanych obiektów wydzielić należy tereny 5,0m x 5,0m pod budowę odpowiedniej ilości stacji transformatorowych wraz z dojazdem dla służb remontowo – eksploatacyjnych.
- ✓ Lokalizacja obiektów budowlanych lub zmiana sposobu użytkowania terenu w pasie ograniczonego użytkowania o szerokości po 20 m w obie strony od osi linii 110 kV oraz w pasie technicznym o szerokości po 6,5 m w obie strony od osi linii napowietrznych SN 15kV lub przebudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej związana z nowo projektowanym sposobem zagospodarowania terenu, niezależnie od poziomu jej napięcia, może nastąpić w uzgodnieniu i na warunkach gestora sieci.
- ✓ W celu ochrony środowiska przyrodniczego winny być podjęte działania zmierzające do zmiany nośników energii elektrycznej na niekonwencjonalne formy jej pozyskiwania energii i ewentualne wykorzystanie biomasy.
- ✓ Na obszarze objętym opracowaniem Studium zlokalizowane są istniejące sieci elektroenergetyczne. Opracowywane plany zagospodarowania powinny uwzględnić możliwość prowadzenia eksploatacji urządzeń oraz zapewnić dojazd ciężkim sprzętem do stanowisk linii.

9.6 INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Na terenie gminy funkcjonują dwa podstawowe systemy połączeń telekomunikacyjnych: telekomunikacja kablowa oraz niezależne sieci telefonii komórkowych bazujących na stacjach.

Wskazania:

- ✓ Ustala się konieczność zabezpieczenia technicznej i przestrzennej dostępności do systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych, funkcjonujących na rynku usług komunikacji elektronicznej poprzez możliwości:
  - lokalizowania sieci telekomunikacyjnych zarówno w tradycyjnych jak i w nowych technologiach, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury światłowodowej,
  - objęcia terenu gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemami sieci internetowych: wojewódzkiej i krajowej,
  - rozwoju systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i w regionie.
- ✓ Dopuszcza się rozbudowę systemu połączeń telekomunikacyjnych w postaci nadziemnej i podziemnej;
- ✓ Dopuszcza się lokalizację sieci telekomunikacyjnych zarówno w tradycyjnych jak i w nowych technologiach w tym budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury światłowodowej;
- ✓ Dopuszcza się przebudowę i rozbudowę istniejących linii napowietrznych oraz ich wymianę na sieć kablową;
- ✓ Szczególnie na terenach poza zwarta zabudową wsi dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej w rozumieniu przepisów odrębnych.

9.7 ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Gmina Janowiec Kościelny posiada opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej. Celem tego dokumentu jest wskazanie działań na rzecz zrównoważonego energetycznie i ekologicznie rozwoju i poprawy jakości powietrza gminy. Głównym celem Planu jest obniżenie emisji CO₂ o 10% w stosunku do roku bazowego, tj. 2013, wzrost zużycia energii ze źródeł odnawialnych o 5%, zwiększenie efektywności energetycznej o 10%.

Plan odnosi się do działań na szczeblu lokalnym (gminnym), zarówno inwestycyjnych, jak i nieinwestycyjnych w okresie do 2020 roku. Obejmuje całość obszaru gminy.

Na podstawie analizy stanu istniejącego oraz uwarunkowań lokalnych, jako obszary

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
problemowe w gminie Janowiec Kościelny, w kontekście realizacji założonych celów gospodarki niskoemisyjnej, można wskazać: przedsiębiorstwa, energetyka, budownictwo mieszkaniowe i transport.

Obecnie Gmina Janowiec Kościelny przystąpiła do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej przez następujące działania:

- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
- termomodernizacja budynków sektora mieszkaniowego,
- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy,
- ograniczenie zużycia energii finalnej w obiektach użyteczności publicznej,
- zwiększenie efektywności energetycznej,
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzącej z sektora transportu.

Wskazuje się, że gmina powinna zmierzać w kierunku likwidacji źródeł wys emisji gazów cieplarnianych do atmosfery

Możliwość wykorzystania odnawialnych źródeł energii narzuca konieczność przestrzegania rygorów, które określają przepisy odrębne.

Na terenie gminy wskazuje się następujące możliwości wykorzystania źródeł odnawialnej energii:

Energia słoneczna

Na terenie gminy Janowiec Kościelny dopuszcza się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii. Dopuszcza się też realizację ulicznych lamp solarnych wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Energia wodna

Elektrownie wodne mogą mieć bezpośredni negatywny wpływ na gatunki ryb i minogów oraz zwierząt ziemno-wodnych objętych ochroną w granicach obszaru chronionego. W związku z powyższym budowa nowych urządzeń elektrowni wodnych na obszarach chronionych wymaga zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Istniejące urządzenia elektrowni wodnych należy zaadoptować i umożliwić dalsze ich funkcjonowanie.

Energia wiatrowa

Na terenie gminy dopuszcza się lokalizację mikroinstalacji wiatrowych o mocy do 50 KW zgodnie z przepisami odrębnymi. Korzystnym rozwiązaniem byłaby lokalizacja małej turbiny wiatrowej na końcu danej wsi w celu produkcji energii do oświetlania ulic.

Biomasa

Na terenie gminy brak jest zlokalizowanych biogazowni. Zaleca się ze względów ochrony środowiska i klimatu upowszechnianie tworzenie indywidualnych źródeł energii. Ze względu na rolniczy charakter gminy wykorzystanie słomy, gnojowicy itp. jako źródła energii i ciepła ma duży potencjał. Należy podjąć działania promujące i zachęcające do ich tworzenia, głównie w gospodarstwach rolnych, gdzie zapotrzebowanie na stałą energię i ciepło jest znacznie wyższe niż w indywidualnych gospodarstwach domowych. Alternatywne źródła energii powinny być tworzone z zachowaniem zasad dotyczących ochrony produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego.

9.8 ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kW ORAZ ICH STREFY OCHRONNE

I. Na terenie Gminy wyznacza się następujące obszary lokalizacji elektrowni fotowoltaicznej o mocy przekraczającej 100 kW:

- Piotrkowo – działki ewidencyjne nr 59/2, 33, 83;
- Zaskórki – działki ewidencyjne nr 10, 7;
- Kołaki – działki ewidencyjne nr 44, 45, 16, 5, 35, 37, 42/1;
- Siwe – działki ewidencyjne nr 31/2, 33;
- Safronka – działka ewidencyjna nr 92/18;
- Bielawy – działka ewidencyjna nr 40/1

Wytyczne zabudowy:

- na terenach wskazanych w studium pod rozwój zabudowy usługowo – produkcyjnej lokalizację paneli fotowoltaicznych dopuszcza się wyłącznie na budynkach;
- dopuszcza się instalację innych obiektów i urządzeń niezbędnych do wykonania inwestycji;
- teren działki pod projektowaną instalację fotowoltaiczną przeznaczać pod funkcję przemysłową;
- przy projektowaniu i realizacji inwestycji należy uwzględnić istniejące na jej obszarze sieci infrastruktury technicznej;
- strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wyznacza się w granicach działek budowlanych, na których realizowana jest inwestycja;
- należy spełniać wymagania zawarte w ustawie Prawo budowlane oraz rozporządzeniach wykonawczych, w tym w szczególności w zakresie odległości oraz właściwych przepisach odrębnych.

II. Budowa elektrowni wiatrowej powyżej 100MW wymaga sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz uzgodnienia z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, w celu oceny oddziaływania inwestycji na środowisko.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny ustanowiono plany miejscowe przewidujące

lokalizację elektrowni wiatrowej. W związku z powyższym w stosunku do terenów, gdzie wydano pozwolenia na budowę oraz gdzie występują już turbiny wiatrowe ustala się następujące strefy i wskazania:

- **STREFA A**
  - Odległość 400 m od granicy gminy, budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – wskazuje się lokalizację turbin wiatrowych o wysokości do 40m;
  - Zakaz rozbudowy istniejących turbin wiatrowych, dopuszcza się jedynie ich remont i prace potrzebne do prawidłowej eksploatacji.
- **STREFA B**
  - Odległość 500 m od granicy gminy, budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – wskazuje się lokalizację turbin wiatrowych o wysokości do 50m;
  - Zakaz rozbudowy istniejących turbin wiatrowych, dopuszcza się jedynie ich remont i prace potrzebne do prawidłowej eksploatacji.
- **STREFA C**
  - Odległość 600 m od granicy gminy, budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – wskazuje się lokalizację turbin wiatrowych o wysokości do 60m;
  - Zakaz rozbudowy istniejących turbin wiatrowych, dopuszcza się jedynie ich remont i prace potrzebne do prawidłowej eksploatacji.

Ustala się zakaz lokalizacji turbin wiatrowych w strefie ochrony konserwatorskiej ekspozycji wsi Napierki (strefa o promieniu 1 km od wyznaczonego ośrodka zabudowy wsi).

Na pozostałych obszarach gminy zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych za wyjątkiem mikroinstalacji wiatrowych. W ramach wyznaczonych stref dopuszcza się lokalizację innych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym lokalizację instalacji fotowoltaicznych.

Szczegółowe granice powyżej opisanych stref zostały przedstawione na załączniku graficznym nr 4. Każdorazowe wyznaczenie danej strefy opierało się na zasadzie zachowania min. 10-krotności odległości turbiny wiatrowej od zabudowy o funkcji mieszkaniowej oraz od- granic gminy.

10. Cele publiczne

DO ZADAŃ WYKONYWANYCH PRZEZ GENERALNĄ DYREKCJĘ DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD NALEŻA

- budowa drogi ekspresowej nr S7, jej utrzymanie i modernizacja zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi ze studium oraz opracowanie zmian planu;
  - budowa i eksploatacja miejsc obsługi podróżnych (MOP), w tym w szczególności parkingów
-

DO ZADAŃ WYKONYWANYCH PRZEZ SAMORZĄD POWIATOWY NALEŻY:

- przebudowa do klasy Z lub L dróg w układzie podstawowym oraz ich utrzymanie,
  - budowa parkingów przy tych drogach,
  - budowa chodników w miejscowościach, przez które przebiegają drogi powiatowe
-

DO ZADAŃ WYKONYWANYCH PRZEZ SAMORZĄD GMINNY NALEŻY:

W zakresie komunikacji:

- stałe podnoszenie jakości dróg poprzez: wykonywanie i renowację odwodnień, wykonywanie podbudowy i utwardzanie nawierzchni dróg, w których ułożono sieci wodociągowo-kanalizacyjne,
- lokalizacja parkingów w miejscach atrakcyjnych dla turystów - współpraca z samorządami: wojewódzkim i powiatowym,
- przebudowa odcinków dróg gminnych w celu usprawnienia funkcjonowania układu komunikacyjnego gminy,
- prowadzenie ruchu rowerowego - trasy lokalne w miejscach atrakcyjnych turystycznie,
- wykonanie utwardzenia na drogach gminnych wg potrzeb.

W zakresie infrastruktury technicznej:

- Modernizacja stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków;
- Sukcesywna rozbudowa kanalizacji sanitarnej w gminie;

W zakresie infrastruktury społecznej:

- Rozbudowa i podniesienie standardu istniejących obiektów obsługi mieszkańców gminy;
- Budowa urządzeń rekreacyjno – sportowych w miejscowościach.

Pozostałe, w tym realizacja na nieruchomościach planowanych do przejęcia od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa:

	Obręb	Działka nr	Pow. w ha	Przeznaczenie na cel publiczny	Przejęcie
1	Kuce	31/9	1,20	cele związane z uzdatnianiem i dystrybucją wody	KOWR
2	Kuce	35/20	0,80	hydrofornia Kuce - cele związane z uzdatnianiem i dystrybucją wody	KOWR
3	Safronka	92/25	0,0413	Lokalizacja urządzeń infrastruktury drogowej - parking	KOWR
4	Nowa Wieś Dmochy	87/2	0,27	teren rekreacyjny – usługi kultury fizycznej	KOWR
5	Kuce	35/7	0,17	Teren rekreacyjny – usługi kultury fizycznej	KOWR
6	Pokrzywnica	4/30	1,835	teren rekreacyjny – usługi kultury fizycznej	KOWR
7	Szczepkowo Borowe	280/1	0,034	Lokalizacja urządzeń infrastruktury drogowej - parking	KOWR

Szereg dokumentów odrębnych wskazuje zadania ponadlokalne realizujące cele publiczne zlokalizowane na obszarze gminy Janowiec Kościelny:

Zadania rządowe:

Na terenie Gminy nie przewiduje się realizacji zadań rządowych.

PLAN ROZWOJU I MODERNIZACJI URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I KANALIZACYJNYCH NA LATA 2019 – 2023 W GMINIE JANOWIEC KOŚCIELNY

L.p.	Nazwa inwestycji	Uwagi
1	Budowę sieci wodociągowych w Janowcu Kościelnym przy nowo powstałych działkach w Janowcu Kościelnym objętych miejscowym planem przestrzennego zagospodarowania - projekt	środki z bud. Gminy + dof. WFOŚiGW
2	Modernizacji hydroforni w miejscowości Kuce na SUW - projekt	środki z bud. Gminy + dof. WFOŚiGW
3	Budowę sieci wodociągowych w miejscowościach Gniadki, Zabłocie Kanigowskie oraz na działkach 24, 13/1, 23, 25/5, 25/3, 26 ob. Zdzięty i na działkach 15, 76, 17/1, 77 ob. Jastrząbki.	środki z bud. Gminy + dof. WFOŚiGW
4	Budowę sieci wodociągowych w Bielawach od budynku nr 20 do budynku nr 38, na działkach 257/1, 215/3;	środki z bud. Gminy + dof. WFOŚiGW
5	Budowę sieci wodociągowych od sieci przy drodze (dz. Nr 194/6) do budynku nr 19 w Szczepkowie Zalesiu, na działkach 197, 61/1 obręb Iwany i 97/2, 394 obręb Szczepkowo Zalesie;	środki z bud. Gminy + dof. WFOŚiGW

PLAN ROZWOJU (...) ENERGIA OPERATOR S.A. NA LATA 2020-2025

Realizacja przebudowy linii WN 110 kV relacji Mława – Nidzica, polegającej na wymianie stanowisk słupowych oraz przewodów roboczych AFL-6 240mm² wraz z dostosowaniem do temperatury projektowej +80 st. C. Okres realizacji zadania to lata 2020-2022.

Pozostałe działania planowane do realizacji:

<ul style="list-style-type: none"> • <i>przebudowa drogi gminnej nr 191027N Janowiec Kościelny – Szczepkowo-Skrody</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>przebudowa dróg gminnych w miejscowości Piotrkowo</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>przebudowa drogi gminnej nr 191020N w miejscowości Kuce</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>przebudowa drogi gminnej nr 191005 w miejscowości Gniadki</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>przebudowa drogi gminnej nr 191029N Janowiec Kościelny – Piotrkowo</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>przebudowa drogi gminnej nr 191028N</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Wilunie</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Powierż</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>modernizacja świetlicy wiejskiej w Nowej Wsi Dmochy</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>modernizacja świetlicy wiejskiej w Bielawach</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>adaptacja pomieszczeń szkoły na potrzeby funkcjonowania świetlicy wiejskiej w Waśniewie-Grabowie</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>termomodernizacja budynków nr 148 i 149 w Janowcu Kościelnym</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Budowa świetlicy wiejskiej w Napierkach</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Budowa oczyszczalni ścieków z siecią kanalizacji sanitarnej w Napierkach</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Modernizacja hydroforni i stacji uzdatniania wody funkcjonujących na terenie Gminy</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Modernizacja istniejących na terenie Gminy oczyszczalni ścieków</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Adaptacja budynku na potrzeby realizacji programów z zakresu pomocy społecznej</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Modernizacja boiska sportowego w Kucach</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rozbudowa remizy OSP Szczepkowo Borowe</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Budowa gazociągu na terenie Gminy</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ekologiczne źródła energii na terenie Gminy</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rozbudowa kompleksu sportowego w Janowcu Kościelnym</i>	<i>środki z bud. Gminy + dofinansowanie</i>

11. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny obecnie nie występują tereny, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

12. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Gmina Janowiec Kościelny, predysponuje do rozwoju funkcji przemysłowej i produkcyjnej (zachodnia część gminy) jak również turystyki (północna i wschodnia część gminy). W związku z tym Gmina powinna przystąpić do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co wpłynęłoby na dodatkowe dochody gminy. Dodatkowo zapisy występujące w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Janowiec Kościelny wskazują na obszary i obiekty, dla których mają zostać wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej, w związku z tym akty prawa miejscowego opracowane w formie planów, miałyby wpływ na zabezpieczenie strefy zabytkowej i zapobieganiu jej degradacji.

Tereny, dla których wskazuje się potrzebę sporządzenia planu:

- Tereny rozwojowe wzdłuż drogi ekspresowej S7 w kierunku umożliwienia rozwoju funkcji przemysłowej i produkcyjnej, a także usługowej – nie uciążliwych dla środowiska;
- Tereny rozwojowe wokół miejscowości Janowiec Kościelny w kierunku umożliwienia rozwoju funkcji usługowej i mieszkaniowej.
- Miejscowości o spodziewanym ruchu turystycznym (Szczepkowo Borowe i miejscowości południowo-wschodniej części gminy), w kierunku umożliwienia rozwoju funkcji wypoczynkowo-rekreacyjnej, a także usług turystycznych.

Kolejność sporządzania planów zależeć będzie od potrzeb i możliwości finansowych gminy. Rada Gminy może zdecydować o przystąpieniu do opracowania planów miejscowych również na inne tereny niż wymienione powyżej, stosownie do potrzeb.

13. Polityka przestrzenna związana z obronnością i bezpieczeństwem państwa oraz tereny zamknięte

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa oraz na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu należy przyjąć kierunki polityki przestrzennej w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa na obszarze Gminy Janowiec Kościelny.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny nie wyznaczono terenów zamkniętych, w związku z czym nie wyznacza się kierunków rozwoju i nie określa zasad polityki przestrzennej w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa dla obszaru gminy.

14. Obszary wymagające procedury przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny nie wyznacza się obszarów, dla których wymagane jest wszczęcie procedury scalania i podziału nieruchomości na podstawie przepisów o gospodarce nieruchomościami.

15. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży większej niż 2000 m²

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny nie wyznacza się miejsca lokalizacji projektowanych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży większej niż 2000 m².

16. Obszary przestrzeni publicznej

W Gminie Janowiec Kościelny wyróżnia się następujące obszary przestrzeni publicznej: świetlice wiejskie, place zabaw, boiska sportowe, w tym boiska typu „Orlik”, tereny zieleni urządzonej, tereny rekreacyjne.

Obszary przestrzeni publicznej na terenie Gminy Janowiec Kościelny:

Bielawy	Teren przy świetlicy wiejskiej	126	0,07
Górowo-Trząski	Teren rekreacyjny	52/4	0,3246
Jabłonowo-Maćkowięta	Teren rekreacyjny	275	0,05
Janowiec Kościelny	Teren przy świetlicy wiejskiej	228, 230/2	0,16
Janowiec Kościelny	Park + teren rekreacyjny	163/1	0,36
Janowiec Kościelny	Teren rekreacyjny	225	0,08
Janowiec Kościelny	Plac zabaw	Część dz. 166/1	0,10
Janowiec Kościelny	Kompleks sportowy Orlik	302/9	0,4733
Kuce	Boisko sportowe + teren rekreacyjny	17/3, 34/44	2,95
Napierki	Teren rekreacyjny	158/2	0,1641
Napierki	Teren rekreacyjny	124, 125	0,57
Nowa Wieś Dmochy	Teren przy świetlicy wiejskiej	140/1, 140/2	0,2359
Nowa Wieś Wielka	Teren rekreacyjny	113/2, 114/2	0,24
Nowa Wieś Wielka	Teren przy świetlicy wiejskiej	145/4, 146/2	0,0770
Pokrzywnica Wielka	Teren rekreacyjny		
Połcie Młode	Teren rekreacyjny	65/2	0,2243
Powierz	Teren rekreacyjny	56/1, 57	0,1859
Safronka	Teren rekreacyjny przy świetlicy, boisko	51/7	1,00
Smolany-Żardawy	Teren rekreacyjny	228/4, 228/5	0,1967
Stare Połcie	Teren przy świetlicy	217/2, 217/3	0,21
Szczepkowo-Skrody	Teren rekreacyjny	149	0,13
Szczepkowo-Zalesie	Teren rekreacyjny	Część dz. 105	0,14
Szczepkowo Borowe	Teren przy świetlicy	120/2	0,11
Waśniewo-Grabowo	Plac zabaw	Część dz. 15/1	0,05
Waśniewo-Gwoździe	Teren rekreacyjny	Część dz. 172/11	0,03
Zabłocie Kanigowskie	Teren rekreacyjny	65/6	0,5069
Zabłocie Kanigowskie	Teren rekreacyjny	65/2, 65/3	0,29
Zaborowo	Teren przy świetlicy wiejskiej	195/20, 195/21	0,2037

*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna*

Janowiec Kościelny	Las	178/3	1,0645
Kuce			
	Las	31/9	4,0000

*Źródło: Opracowanie własne Ekoplan Pracownia Urbanistyczna na podstawie danych Urzędu Gminy
w Janowcu Kościelnym*

W najbliższej perspektywie przewiduje się utworzenie następujących obszarów przestrzeni publicznej:

<i>Nowa Wieś Dmochy</i>	87/2	0,27 ha	teren rekreacyjny
<i>Kuce</i>	35/7	0,17 ha	teren rekreacyjny
<i>Pokrzywnica</i>	4/30	1,835 ha	teren rekreacyjny

Należy dążyć do poprawy obecnego stanu przestrzeni publicznych na terenie gminy oraz wyznaczania nowych obszarów ogólnodostępnych. Wyposażenie w odpowiednią infrastrukturę, do pełnionej funkcji, infrastrukturę techniczną tych terenów wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców i integrację społeczną, a także wygląd wsi . Miejscowości staną się bardziej atrakcyjne dla turystów – przestrzenie publiczne pełnią ważną rolę uzupełniającą bazę turystyczną danego obszaru/regionu.

17. Wymagania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i wód publicznych

Zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się:

- gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania;
- lokalizowania nowych cmentarzy.

Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określone mu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo Wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym, stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniania zarządzania ryzykiem powodziowym.

W Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły zostały zidentyfikowane główne cele zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym cel główny obejmujący zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, a w jego zakresie cel szczegółowy określony jako wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Na terenie Janowiec Kościelny występują obszary szczególnego zagrożenia powodziowego wzdłuż rzeki Orzyc. Na załącznikach graficznych niniejszego opracowania wyznaczono obszar szczególnego zagrożenia powodzią dla zalewu Q1% oraz dla zalewu Q10%).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne, w tym ustawa Prawo wodne. W przypadku nowelizacji ustawy Prawo wodne, przywołane artykuły w niniejszym Studium mogą ulec zmianie, bądź stać się nieaktualne.

18. Obszary lub obiekty, dla których w złożu kopaliny wyznacza się filar ochronny i tereny górnicze

Pojęcia obszarów górniczych i terenów górniczych, a także kwestii związanych ze złożami kopaliny definiuje ustawa Prawo geologiczne i górnicze oraz akty wykonawcze ustawy – poszczególne Rozporządzenia.

Filary ochronne wskazuje się w projekcie zagospodarowania złoża, o którym mowa w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących projektów zagospodarowania złóż, a także w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy udokumentowane zostały następujące złoża kruszywa naturalnego:

Nazwa złoża	Kopalina	Kierunek rekultywacji	Stan zagospodarowania	Położenie	Pole złoża
Jabłonowo I	kruszywo naturalne	leśno-wodny	Złoże zagospodarowane – sposób eksploatacji odkrywkowy	Jabłonowo: dz. lub cz. dz. 120, 124, 125, 126, 175/1, 175/2, 176, 177, 178, 513	-

W zakresie uwarunkowań zagospodarowania terenu górniczego oraz ograniczeń w jego użytkowaniu należy stosować przepisy określone we właściwym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz planie zagospodarowania złoża. W szczególności należy mieć na uwadze:

- Zlokalizowane na terenie gminy złoża surowców, w przypadku przystąpienia do ich eksploatacji, komunikacyjnie będą obsługiwane przez drogi publiczne gminne, powiatowe, wojewódzkie i krajowe. W związku z tym, że transport związany z eksploatacją kruszyw ma negatywne oddziaływanie na wszystkie kategorie dróg, dopuszczalne naciski pojedynczej osi pojazdu na nawierzchnię jezdni nie mogą przekroczyć faktycznej nośności tych dróg.
- W szczególności zwraca się uwagę na zakaz zabudowy w obszarze górniczym, z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopaliny.
- Wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich, nie objętych eksploatacją.

W granicach obszarów chronionego krajobrazu dopuszcza się jedynie wydobywanie ze złóż:

- kopaliny udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia wejścia w życie Rozporządzeń Wojewody Warmińsko-Mazurskiego dotyczących obszarów chronionego krajobrazu znajdujących się na terenie Gminy Janowiec Kościelny;
- złóż kopaliny udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobywaniu nie przekraczającym 20 000 m³ /rok na podstawie koncesji na

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie poszczególnych
Rozporządzeń Wojewody Warmińsko-Mazurskiego dotyczących obszarów
chronionego krajobrazu znajdujących się na terenie Gminy Janowiec Kościelny

Na terenie gminy należy poprzez wszelkie dostępne rozwiązania techniczne i technologiczne (nie naruszające w sposób rażący zmiany poziomu wód) minimalizować skutki eksploatacji kopalni.

W przypadku zakończenia eksploatacji złóż kopalni należy dążyć do przywrócenia terenom wartości użytkowych poprzez realizację programu rekultywacji, w tym poprzez czynny udział Gminy w stałym monitorowaniu prac. Wskazuje się, aby głównym kierunkiem rekultywacji były zalesienia lub przywrócenie produkcji rolnej, a także rekultywacja wodna, która będzie wykorzystywana na cele rekreacyjno – wypoczynkowe.

---

19. Obszary pomników zagłady

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny nie są zlokalizowane obszary pomników zagłady, o których mowa w ustawie o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

20. Obszary wymagające przekształceń, rewitalizacji, rehabilitacji lub rekultywacji oraz obszary problemowe

W gminie Janowiec Kościelny w przyszłości wskazana jest rewitalizacja istniejącej zabudowy wielorodzinnej po państwowych gospodarstwach rolnych, którą należy dostosować do charakteru zabudowy regionalnej (np. nadbudowa dachami dwuspadowymi z użytkowym poddaszem itp.). Zabudowa do rewitalizacji występuje w m.in. miejscowościach: Safronka, Gniadki, Kuce, Pokrzywnica Wielka. Wymagana będzie też rewaloryzacja budynków mieszkalnych pochodzących sprzed 1944r. w celu poprawy ich stanu technicznego, podniesienia standardu oraz zachowania walorów kulturowych gminy.

Niezbędne jest przeprowadzenie rehabilitacji zespołów dworskich, folwarcznych i pojedynczych gospodarstw wiejskich wpisanej do rejestru zabytków oraz znajdujących się w ewidencji zabytków, a także znacznej części zabudowy wiejskiej w granicach stref ochrony konserwatorskiej, które oprócz przywrócenia im dawnych wartości mogą służyć obecnym potrzebom, a także poprzez włączenie najciekawszych obiektów w szlaki turystyczne dla celów poznawczych i dydaktycznych.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny nie wyznacza się obszarów problemowych.

21. Tereny wyłączone spod zabudowy oraz tereny ograniczonego użytkowania

21.1 ZAKAZ LOKALIZACJI NOWEJ ZABUDOWY

Zakaz lokalizacji nowej zabudowy obejmuje następujące tereny:

- tereny wód powierzchniowych;
- tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi z prawdopodobieństwem wystąpienia 1%, stanowiące obszary szczególnego zagrożenia powodzią, a ewentualne odstępstwa od tego zakazu wymagają zgody Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej;
- tereny w odległości 5,0m od podstawowych rowów melioracyjnych;
- tereny wskazane jako tereny bez prawa zabudowy;
- tereny posiadające zakaz zabudowy ustanowiony w przepisach odrębnych;
- obszary chronionego krajobrazu – w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych (od zakazu występują wyjątki wskazane w Rozporządzeniu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego i Uchwałach Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego dotyczących danych obszarów chronionego krajobrazu).
- Nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa na obszarach i w odległościach mniejszych niż wskazane w pkt. 9.7 Energia wiatrowa niniejszego opracowania, w zakresie istniejących turbin wiatrowych lub na których zostało wydane pozwolenie na budowę.
- Nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa w odległości 10 krotnej wysokości wiatraka, od wiatraków które są położone w gminie Nidzica przy granicy z gminą Janowiec Kościelny – granice zgodne z załącznikiem graficznym nr 4.

21.2 OGRANICZENIA W UŻYTKOWANIU TERENU

Ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu na terenie gminy Janowiec Kościelny są związane głównie z negatywnym oddziaływaniem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej lub wynikają z przepisów prawa.

Na terenie gminy Janowiec Kościelny przechodzi linia elektroenergetyczna przesyłowa o napięciu 110 kV, od której należy wyznaczyć od osi linii pas technologiczny. Pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej – zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzane w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów. Wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny
Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna
zaopiniowane przez właściciela linii. Dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych.

Dodatkowo znaczne ograniczenia związane są z ochroną ujęć wody.

22. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym występujące na terenie Gminy

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium określa się w szczególności m. in. obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, stanowiące obszary o istotnym znaczeniu dla polityki przestrzennej gminy. Na terenie Gminy Janowiec Kościelny wyznacza się następujące obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym:

- ✓ **Janowiec Kościelny** – główny ośrodek obsługi gminy o najbardziej rozwiniętej strukturze i dostępności usług zdrowotnych, administracyjnych, oświatowych i komercyjnych; Janowiec Kościelny zlokalizowany jest w części gminy dobrze skomunikowanej z ośrodkami regionalnymi i wojewódzkimi; obszar zamieszkiwany przez ok. 11% ogółu ludności gminy; główne przeznaczenie terenu obejmuje zabudowę jednorodzinną z usługami nieuciążliwymi; predysponuje do rozwoju działalności pozarolniczych.
- ✓ **Szczepkowo-Borowe** – większe sołectwo w gminie pod względem wielkości i liczby mieszkańców z wyraźnie wykształconym układem ruralistycznym z centrum; obecnie wieś pełni głównie funkcje mieszkalną – jest miejscem spędzania wolnego czasu jej mieszkańców, pracujących głównie we własnych gospodarstwach rolnych, bądź dojeżdżających do Janowca Kościelnego lub większych miast w gminach sąsiednich. Wieś jest pomocniczym ośrodkiem obsługującym ludność gminy. Ponad to miejscowość posiada wyróżniające się na tle gminy walory kulturowe i przyrodnicze, przez co miejscowość może pełnić funkcje turystyczno-rekreacyjne.
- ✓ **Napierki** – jedno z większych sołectw na terenie gminy; miejsce zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej; lokalizacja głównego w gminie węzła komunikacyjnego pozwala na rozwój funkcji gospodarczych w kierunku pozarolniczym; obszar pomocniczy w stosunku do głównego ośrodka obsługi ludności.

23. STREFA AGLOMERACJI

Na terenie gminy Janowiec Kościelny nie ustanowiono strefy aglomeracji.

24. ZWARTA ZABUDOWA

W niniejszym rozdziale zostanie przedstawiona problematyka związana z wyznaczeniem tzw. zwartej zabudowy.

Podstawa prawna traktująca o wskazywaniu w Studium uwarunkowań obszarów zwartej zabudowy:

Zgodnie z art. 24, ust. 1, pkt. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na terenach objętych formą ochrony przyrody, jaką jest obszar chronionego krajobrazu, ustala się m. in. zakaz:

„budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

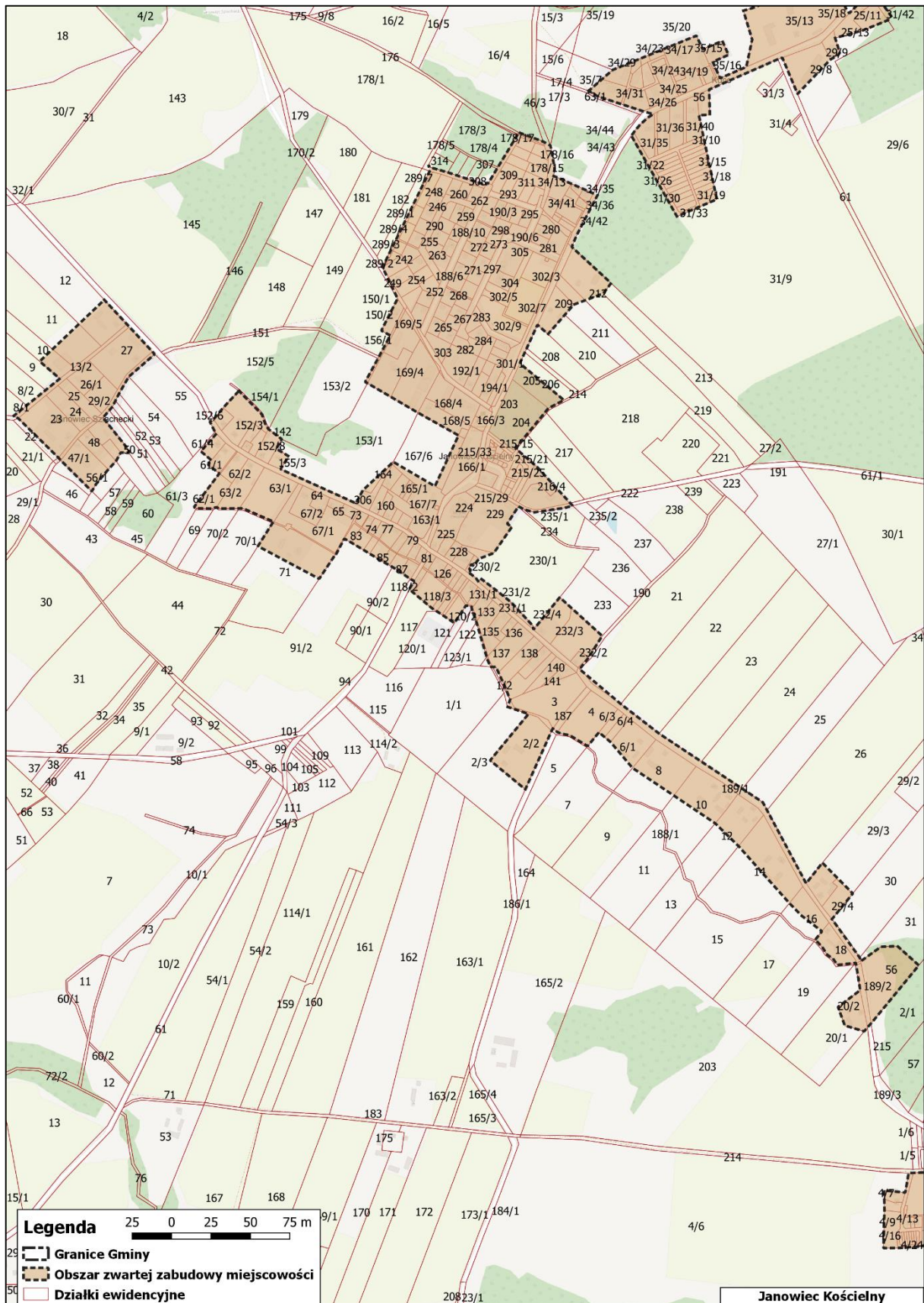
- a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
- b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej”.

Istnieją również wyjątki od powyższego zakazu. Jednym z nich są „obszary zwartej zabudowy miast i wsi w granicach określonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (...)”. Stąd w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazuje się tereny zwartej zabudowy wsi.

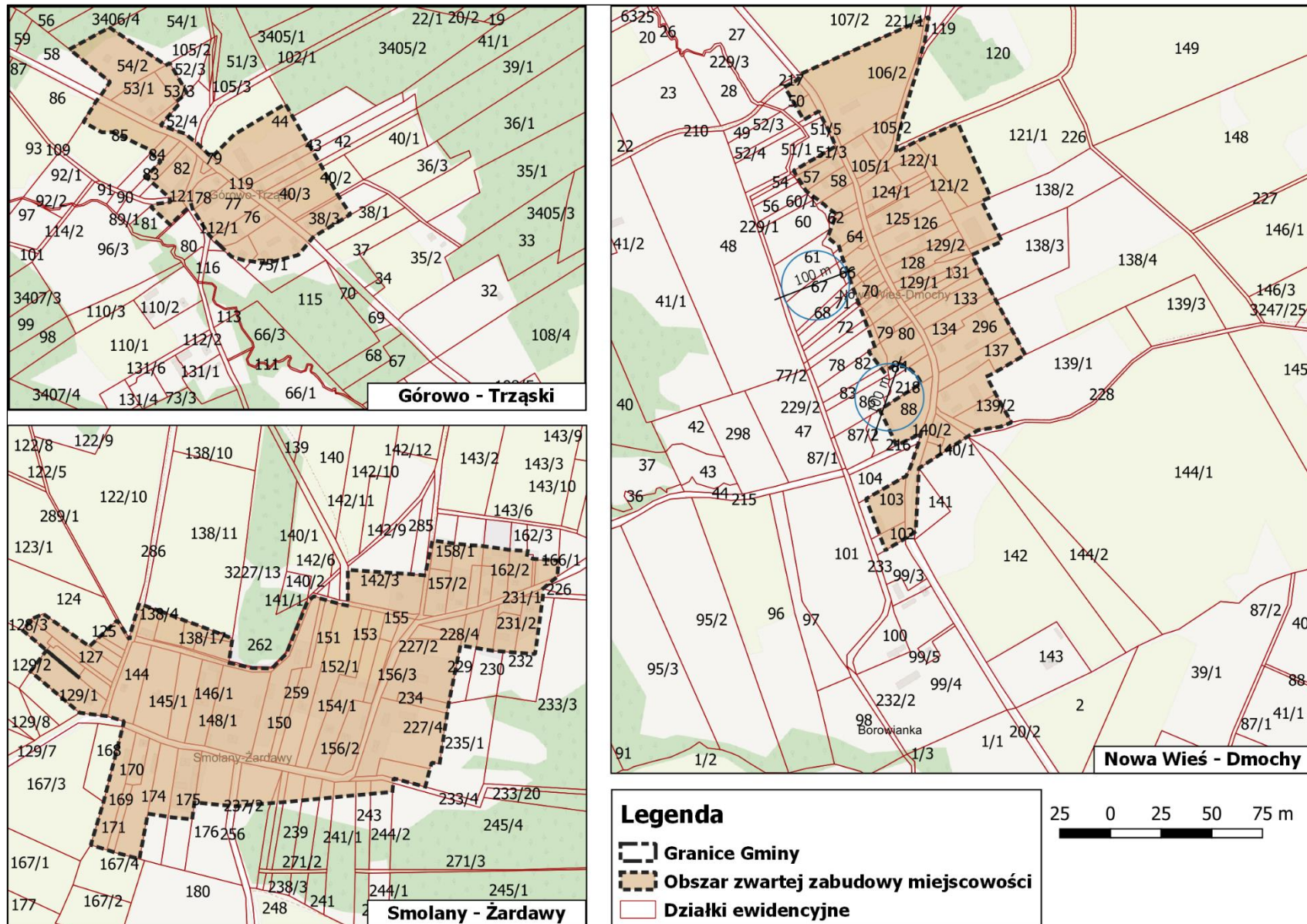
Rysunek w skali 1:25000 do Kierunków rozwoju przestrzennego i polityki przestrzennej w zakresie ustalania zasięgu zwartej zabudowy wsi stanowi poglądowe granice. W zakresie rozstrzygnięcia co do przebiegu granic zwartej zabudowy wsi należy kierować się rysunkami zamieszczonymi w rozdziale 24 tekstu Kierunków rozwoju przestrzennego i polityki przestrzennej. Przy wątpliwościach interpretacyjnych zasięgu granic tych obszarów należy uznać, iż ich granice przy jeziorach i rzekach zostały wyznaczone na podstawie najbliższej położonego budynku w danym układzie zabudowy.

Poniżej wskazano mapy stanowiące uszczegółowienia wyznaczonych obszarów zwartej zabudowy oznaczonych kolorem brązowym.

Rysunek 2. Obszary zwartej zabudowy miejscowości na terenie gminy Janowiec Kościelny

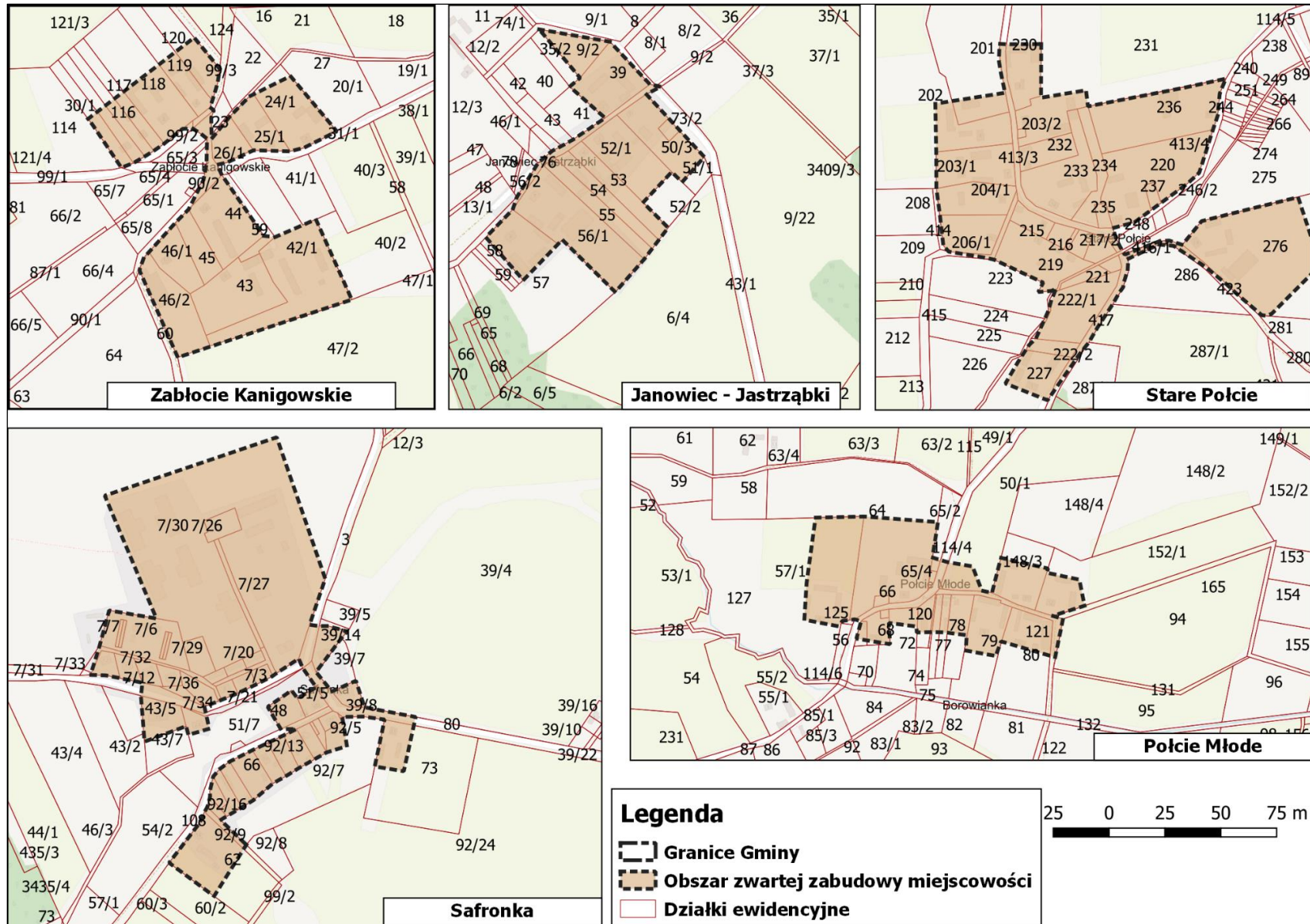
Rysunek 2. Obszary zwartej zabudowy miejscowości na terenie gminy Janowiec Kościelny

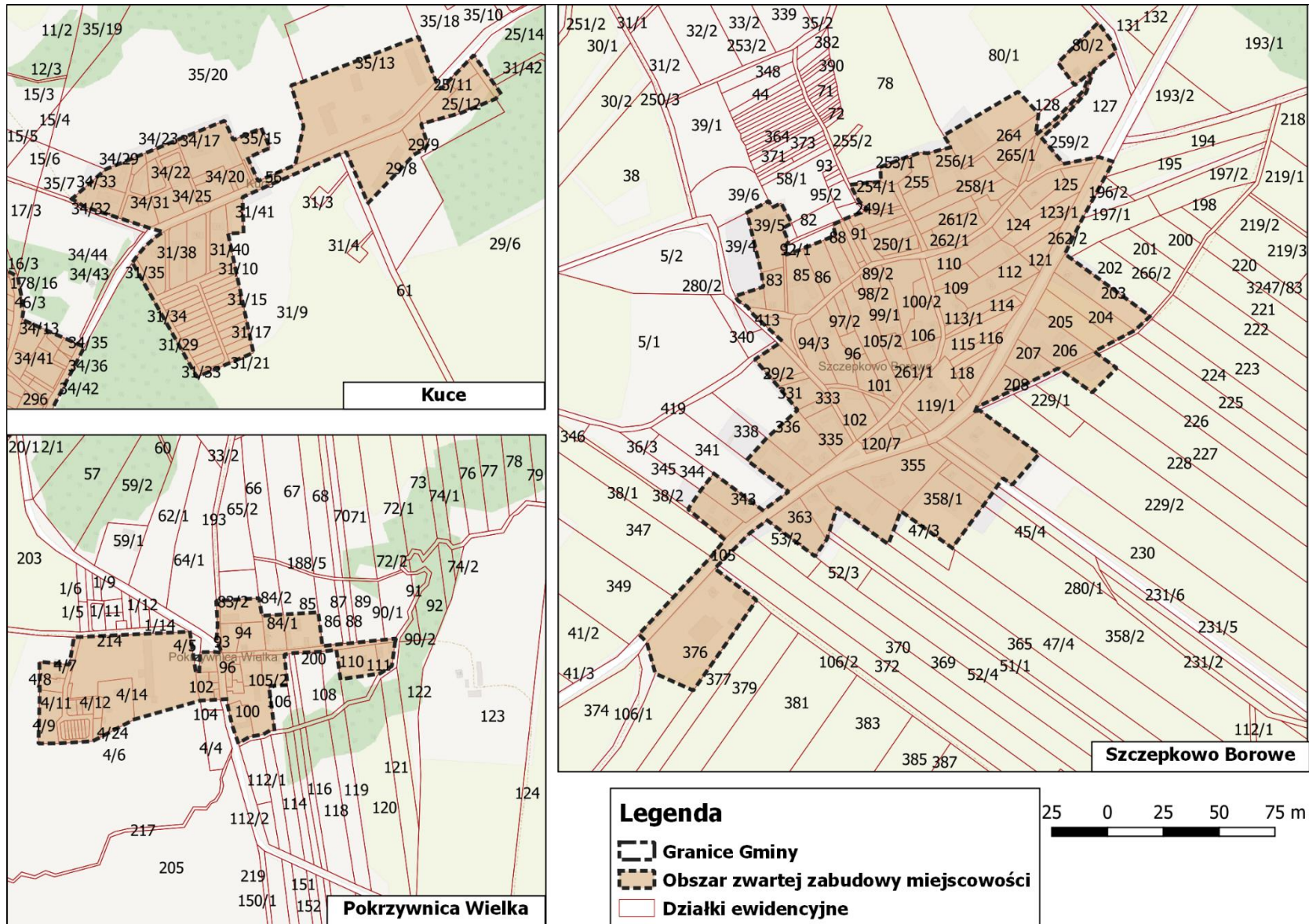
~ 118 ~

Rysunek 2. Obszary zwartej zabudowy miejscowości na terenie gminy Janowiec Kościelny

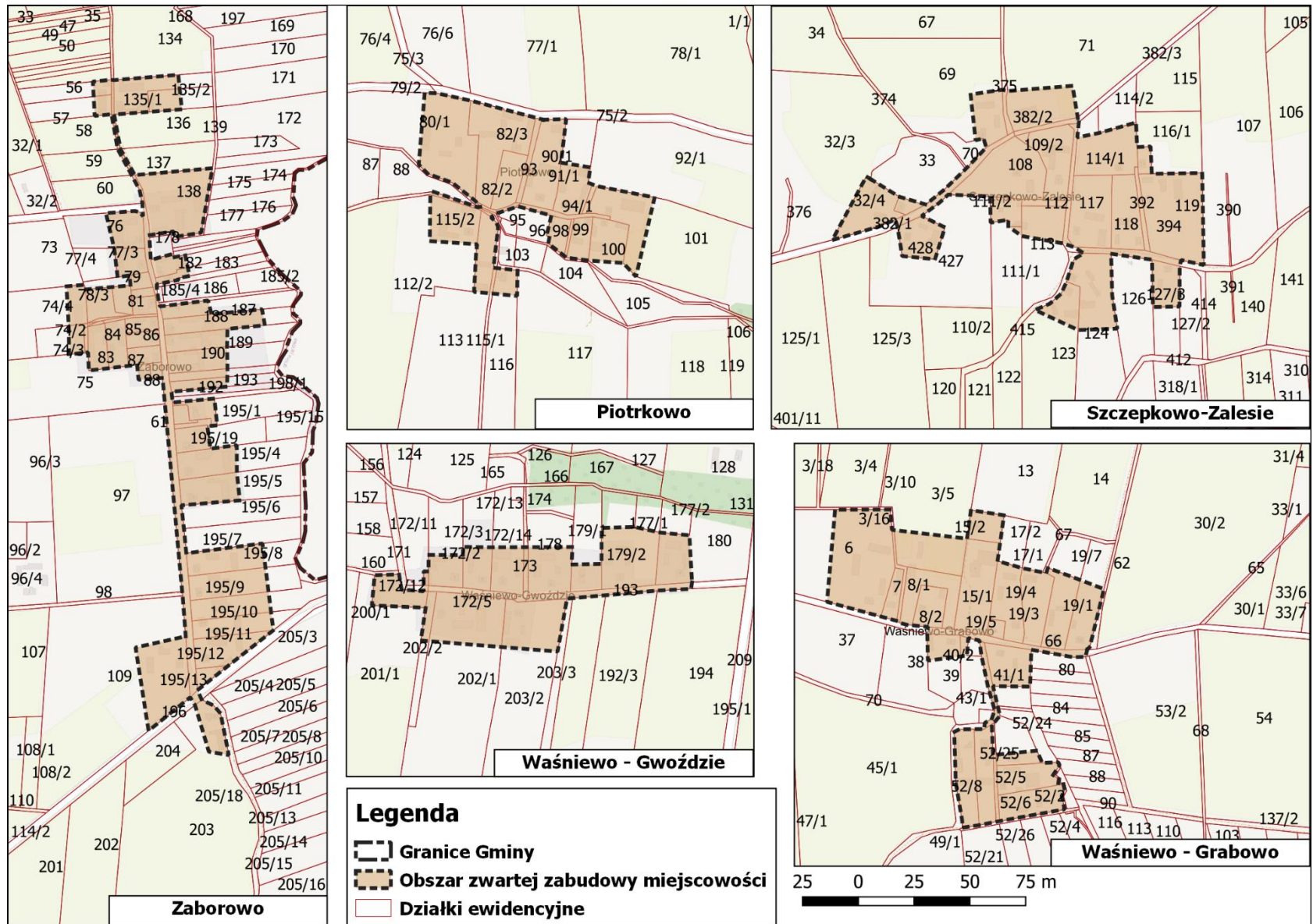

Rysunek 2. Obszary zwartej zabudowy miejscowości na terenie gminy Janowiec Kościelny

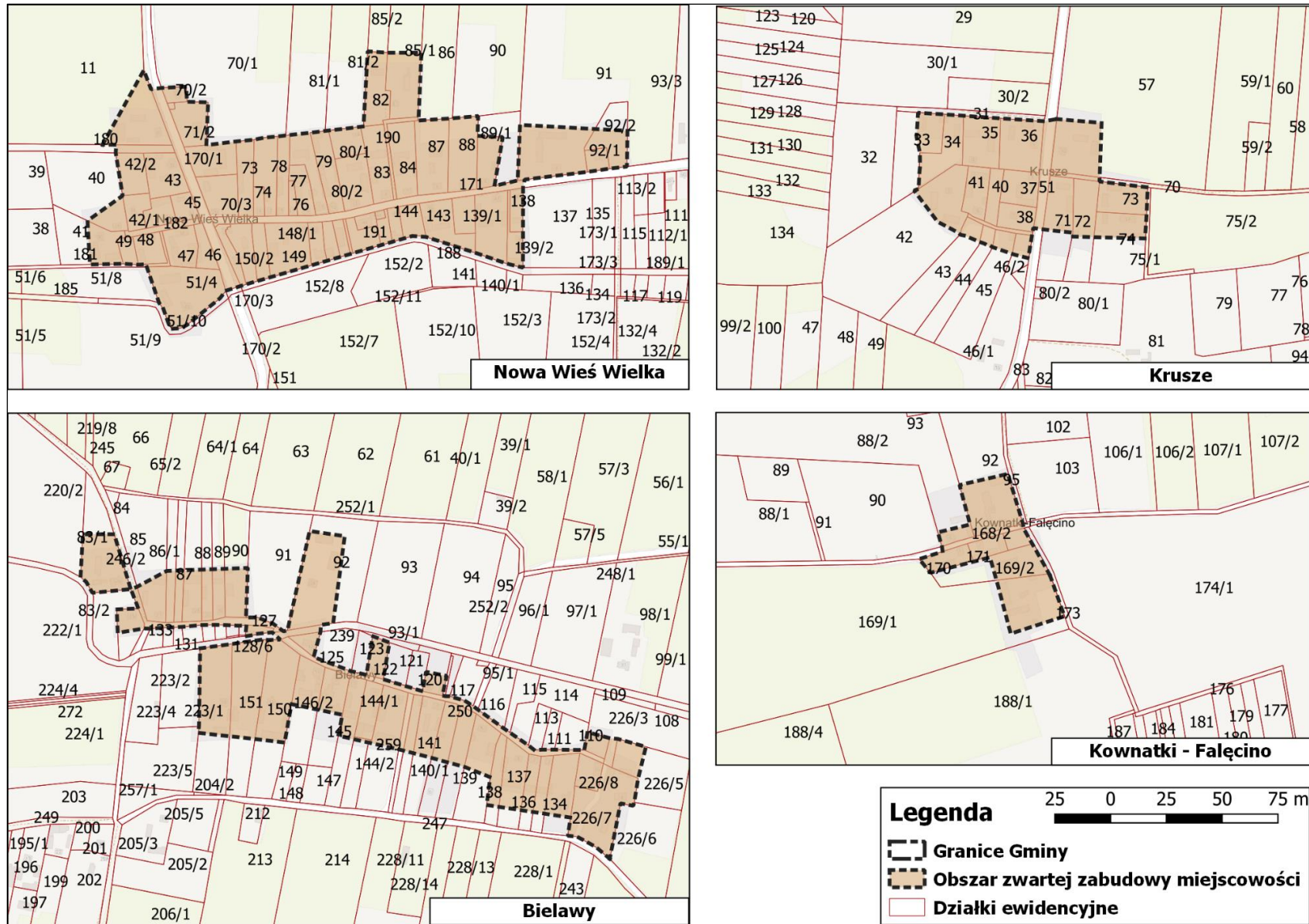
~ 120 ~

Rysunek 2. Obszary zwartej zabudowy miejscowości na terenie gminy Janowiec Kościelny

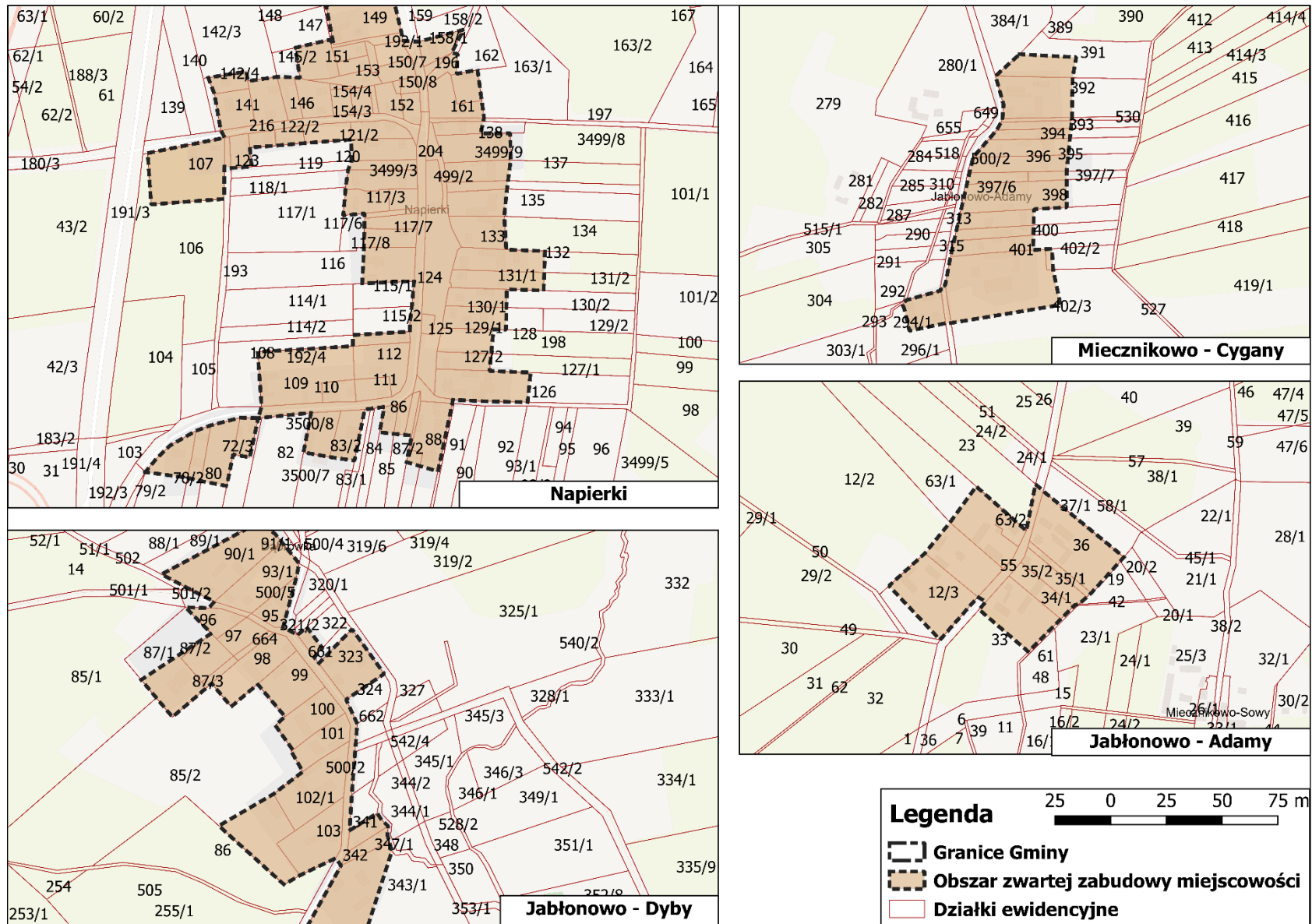

~ 121 ~

Rysunek 2. Obszary zwartej zabudowy miejscowości na terenie gminy Janowiec Kościelny

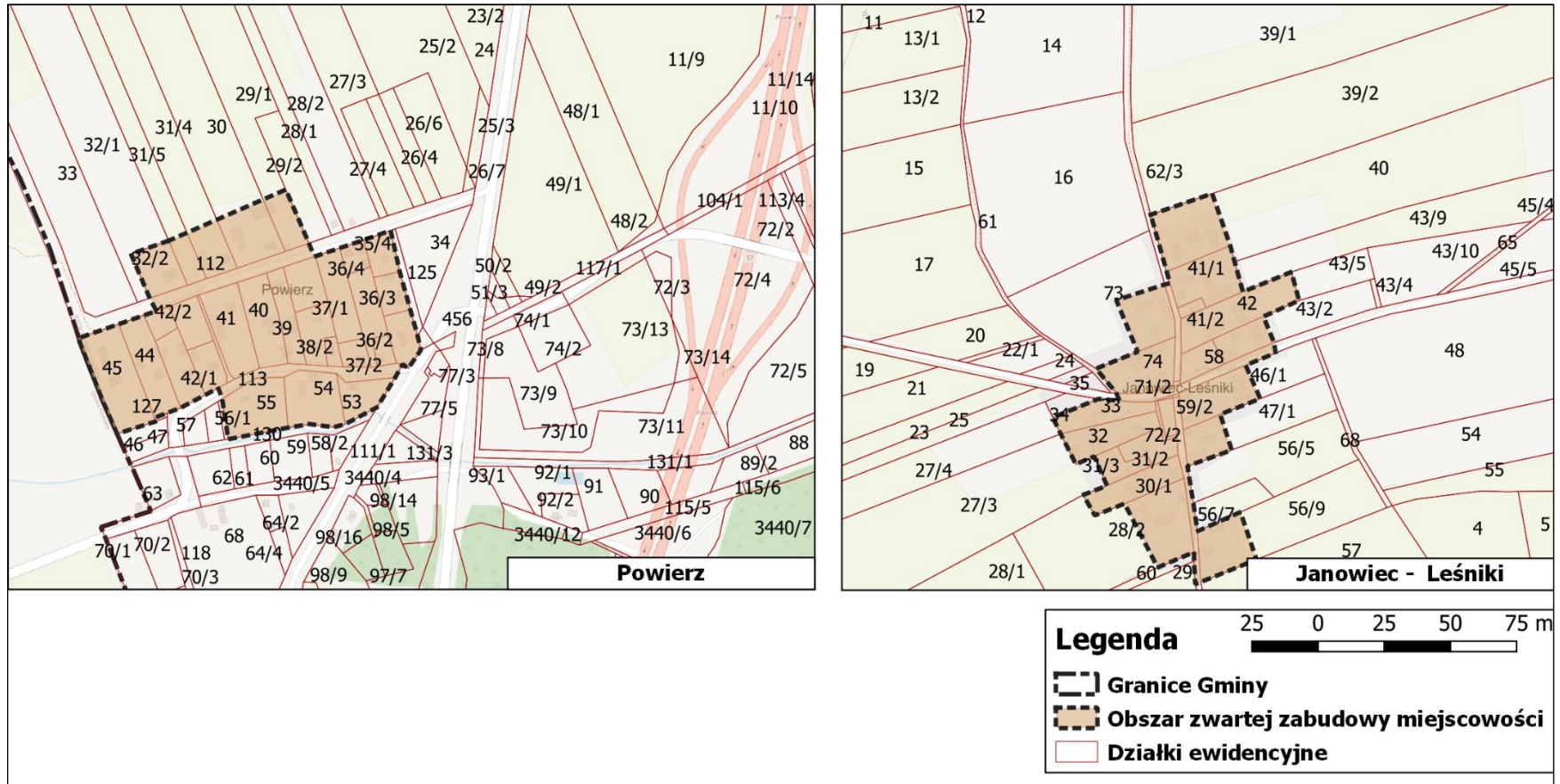

Rysunek 2. Obszary zwartej zabudowy miejscowości na terenie gminy Janowiec Kościelny

~ 123 ~

Rysunek 2. Obszary zwartej zabudowy miejscowości na terenie gminy Janowiec Kościelny

Wykaz tabel i rysunków

WYKAZ TABEL

<i>Tabela 1. Akty prawne definiujące nakazy i zakazy obowiązujące na obszarach chronionych.....</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 2. Prognoza demograficzna dla Gminy Janowiec Kościelny.....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 3. Powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej na 1 mieszkańca [m²/osobę].....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 4. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w perspektywie do roku 2048.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 5. Prognoza zmiany liczby podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji PKD 2007 w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2048.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 6. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową w perspektywie do 2048r.....</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 7. Prognoza zmiany liczby podmiotów wg grup rodzajów działalności PKD 2007 dla grupy przemysł i budownictwo w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2048.....</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 8. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę przemysłową i produkcyjną w perspektywie do 2048r. ....</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 9. Prognoza zmiany liczby podmiotów wg rodzajów działalności PKD 2007 dla grupy rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2014-2048.....</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 10. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę zagrodową w perspektywie do 2048r. ....</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 11. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową z obecną chłonnością terenów.....</i>	<i>64</i>
<i>Tabela 12. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę usługową z obecną chłonnością terenów.....</i>	<i>65</i>
<i>Tabela 13. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę przemysłową i produkcyjną z obecną chłonnością terenów.....</i>	<i>65</i>

WYKAZ RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1 Mapa pogładowa przedstawiająca chłonność terenów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i przeznaczonej pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych.....</i>	<i>60</i>
<i>Rysunek 2. Obszary zwartej zabudowy miejscowości na terenie gminy Janowiec Kościelny.....</i>	<i>117</i>

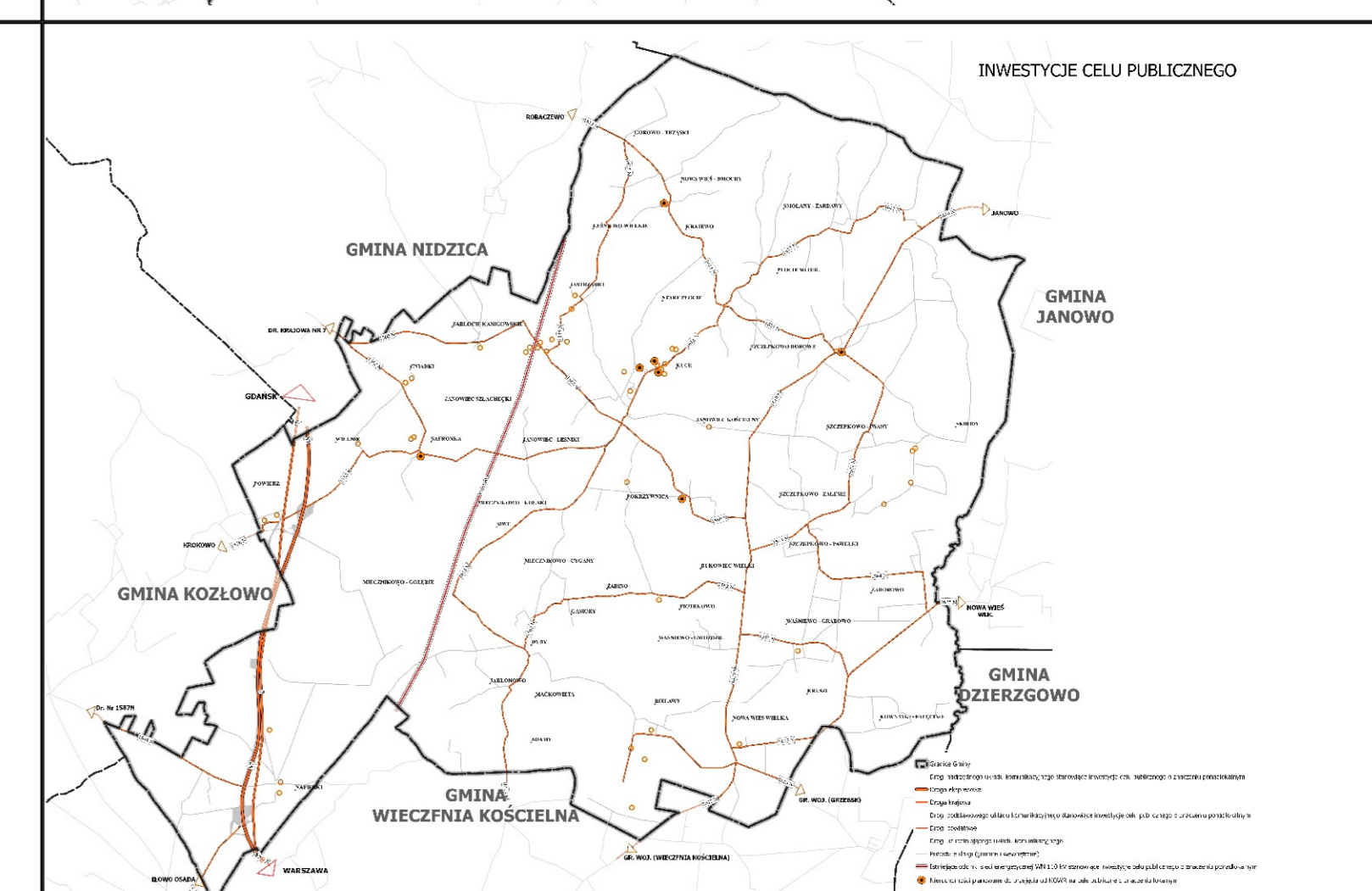
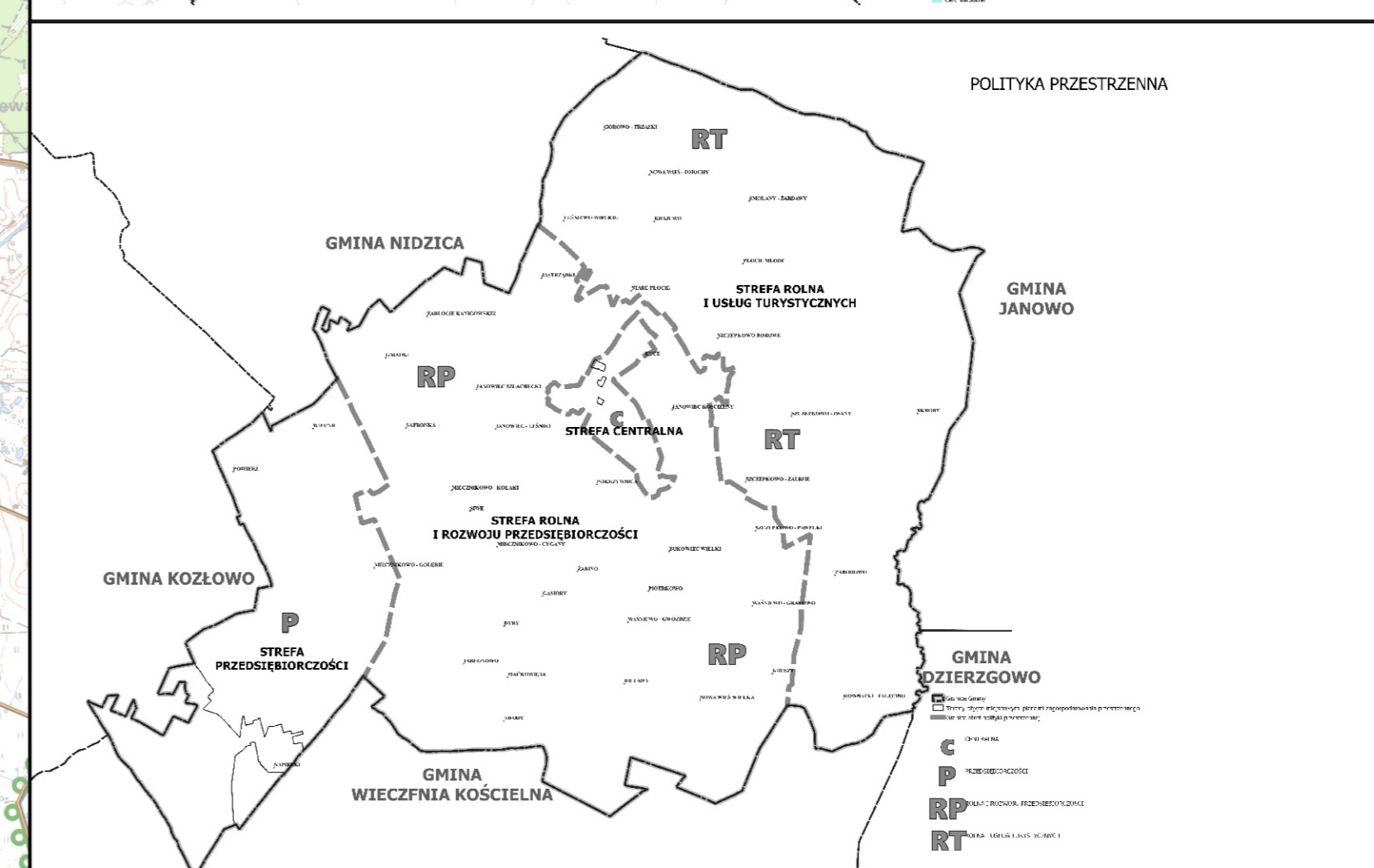
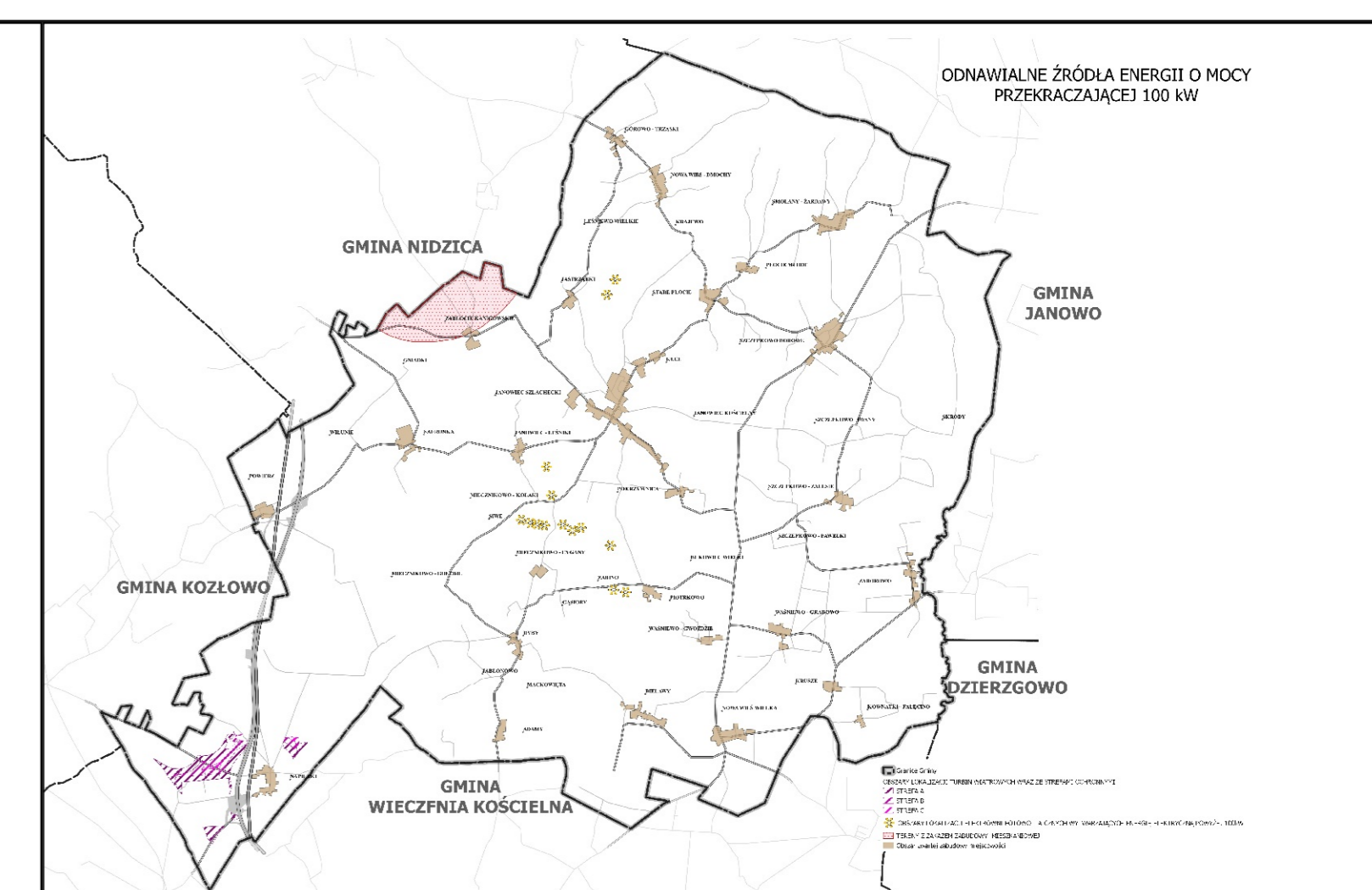
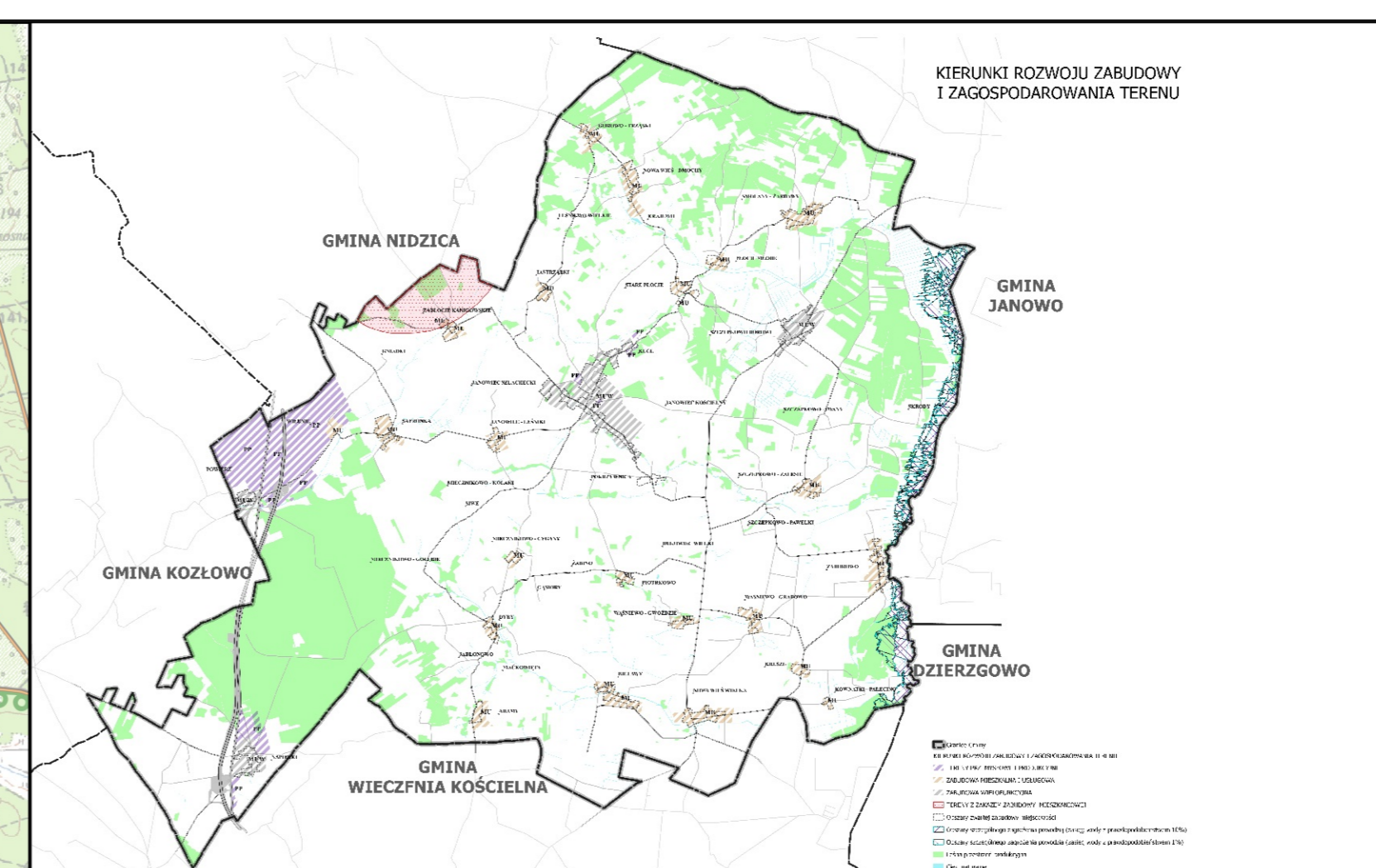
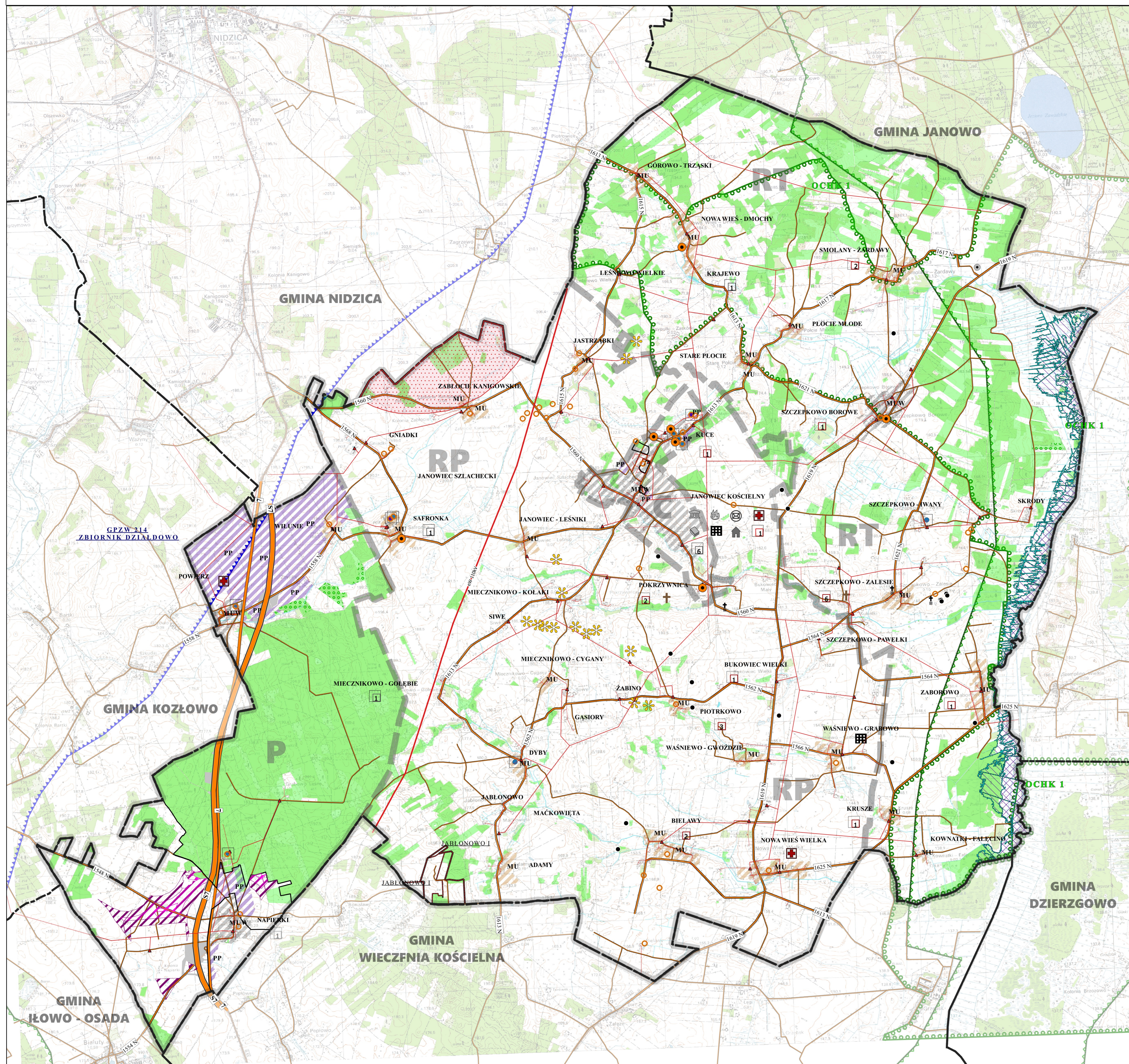
SKALA 1:25000

1cm=250m

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY

KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO I POLITYKA PRZESTRZENNA

LEGENDA

KIERUNKI ROZWOJU ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

- Tereny przemysłowe i produkcyjne
- Zabudowa mieszkalna i usługowa
- Zabudowa wielofunkcyjna
- Tereny z zakazem zabudowy mieszkaniowej

ZASADY REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- Granice stref polityki przestrzennej

C Centralna

P Przedsiębiorczości

RP Rolna i rozwoju przedsiębiorczości

RT Rolna i usług turystycznych

- Nieruchomości planowane do przejęcia od KóWR na cele publiczne o znaczeniu lokalnym
- Przybliżone położenie pozostałych terenów lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym
- Tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kW

- Obszary lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych wytwarzających energię elektryczną
- Obszary lokalizacji turbin wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi

STREFA A

STREFA B

STREFA C

UKŁAD KOMUNIKACYJNY

- Droga ekspresowa stanowiąca inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym
- Droga krajowa stanowiąca inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym
- Drogi powiatowe stanowiące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym
- Pozostałe drogi (gminne i wewnętrzne)
- Pas drogowy S7 i 7

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Istniejące odcinki sieci energetycznej WN 110 kV stanowiące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym
- Istniejące odcinki sieci energetycznej SN 15 kV
- Stacje SN nN

ZALĄCZNIK NR... DO UCHWAŁY RADY GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY NR... Z DNIA...

OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE PRAWNĄ OCHRONĄ KONSERWATORSKĄ

- Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków woj. warm.-maz. ze wskazaniem ich liczby w danej miejscowości
- Obiekty wpisane do rejestru zabytków woj. warm.-maz. ze wskazaniem ich liczby w danej miejscowości
- Cmentarze wpisane do rejestru zabytków woj. warm.-maz.
- Obiekty wpisane do ewidencji zabytków woj. warm.-maz. ze wskazaniem ich liczby w danej miejscowości

Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków woj. warm.-maz. - lokalizacja szczegółowa

- amentaryzsko
- grobla
- kuchnia

OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE PRAWNĄ OCHRONĄ PRZYRODY

- Obszar Ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 214 Zbiornik Działdowo
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyce
- Korytarz ekologiczny
- Lasy wodochronne

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

- Biblioteka
- Dom kultury
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Ośrodek zdrowia
- Placówka oświatowa
- Placówka pocztowa
- Urząd Gminy

POZOSTAŁE INFORMACJE

- Granice Gminy
- Obszary i tereny gminne
- Granice złóż kopalin
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (zasięg wody z prawdopodobieństwem 10%)
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (zasięg wody z prawdopodobieństwem 1%)
- Lasina przestrzeni produkcyjna
- Rolna przestrzeń produkcyjna
- Wody powierzchniowe, w tym ciek i rowy melioracyjne

UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ
ORAZ SYNTEZĘ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

1 PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawą do przystąpienia do prac polegających na zmianie obowiązującego Studium Gminy Janowiec Kościelny jest Uchwała Nr VIII/57/2019 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny.

2 CEL OPRACOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego to opracowanie przestrzenne, które jest sporządzane przez organ wykonawczy (wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) dla obszaru w granicach administracyjnych gminy (miejskiej lub wiejskiej).

Głównym celem przedmiotowego Studium jest ustalenie kierunków rozwoju Gminy Janowiec Kościelny oraz polityki przestrzennej określającej zasady ich realizacji, wynikającej z rozpoznanych uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych oraz wcześniej określonej strategii rozwoju gminy.

W ramach prac nad Studium przyjęto następującą kolejność wykonania prac:

1. rozpoznanie stanu istniejącego gminy i procesów zachodzących w jej zagospodarowaniu;
2. analiza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych;
3. diagnoza stanu zagospodarowania w oparciu o strategię rozwoju;
4. zdefiniowanie celów wymagających działań i miejsca w przestrzeni;
5. określenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy;
6. określenie polityki przestrzennej;
7. czynności formalno-prawne określone ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
8. analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i wynikająca z niej potrzeba dokonania zmiany Studium.

3 ZAKRES OPRACOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny opracowano w dwóch zasadniczych częściach:

- 1) pierwszej – która dotyczy określenia uwarunkowań rozwoju gminy, na którą składają się:
  - a. część tekstowa Studium pt.: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny. Część I. Uwarunkowania rozwoju” jako załącznik Nr 1 do uchwały;
  - b. mapa w skali 1:25000 pt.: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny. Uwarunkowania rozwoju” jako załącznik Nr 2 do uchwały;
- 2) drugiej - wskazującej kierunki polityki przestrzennej, na którą składają się:
  - a. część tekstowa Studium pt.: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny. Część II. Kierunki rozwoju przestrzennego i polityka przestrzenna” jako załącznik Nr 3 do uchwały;
  - b. mapa w skali 1:25000 pt.: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny. Kierunki rozwoju przestrzennego” jako załącznik Nr 4 do uchwały.

4 SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM ORAZ UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

4.1 GRANICE TERENÓW OBJĘTYCH OPRACOWANIEM STUDIUM

Zgodnie z Uchwałą Nr VIII/57/2019 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny, przedmiotowe opracowanie Studium dotyczy całego obszaru gminy – w jej granicach administracyjnych, zgodnie z załącznikiem graficznym do uchwały.

4.2 GŁÓWNE KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ I W PRZEZNACZENIU TERENÓW A TAKŻE INNE ZMIANY WPROWADZONE W OBOWIĄZUJĄCEJ WERSJI DOKUMENTU

1. Zgodnie z art. 9, ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Studium jest dokumentem sporządzanym w granicach administracyjnych całej gminy.
2. Dokonano oceny aktualności treści Studium pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawnymi – w tym w szczególności z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W wyniku zmiany ustawy należało treść Studium uzupełnić o elementy wskazane w ustawie.
3. Dokonując opracowania zaktualizowano również dane dotyczące dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Występujące formy ochrony przyrody i zabytków narzucają pewne reżimy w rozwoju gminy co należało mieć na uwadze określając kierunki rozwoju gospodarczego i infrastruktury technicznej.
4. Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko (m. in. sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko projektu Studium).
5. Dla terenów opracowania Studium uszczegółowiono przeznaczenie terenów z uwagi na uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zapisy zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nie powinny naruszać ustaleń studium.
6. Zaktualizowano wartości danych statystycznych, na które powoływano się w treści dokumentu Studium.
7. Zaktualizowano listę obiektów objętych ochroną konserwatorską w tym w szczególności obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego, ewidencji zabytków województwa warmińsko-mazurskiego oraz wykaz zabytków archeologicznych.
8. Zaktualizowano wykaz złóż kopalin występujących na terenie gminy,
9. Wskazano tereny szczególnego zagrożenia powodzią z prawdopodobieństwem wystąpienia 1% (raz na 100 lat) oraz tereny szczególnego zagrożenia powodzią z prawdopodobieństwem wystąpienia 10 % (raz na 10 lat).
10. Uszczegółowiono zapisy dotyczące infrastruktury technicznej oraz transportu, a także zaktualizowano kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej.
11. Uszczegółowiono zapisy dotyczące infrastruktury społecznej i obsługi ludności.
12. Uszczegółowiono zapisy dotyczące możliwości rozwoju i lokalizacji odnawialnych źródeł energii, w tym o mocy przekraczającej 100kW.
13. Zaktualizowano na podstawie dokonanych analiz kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.
14. Dokonano bilansu terenów i na podstawie przeprowadzonych analiz określono chłonność terenów pod zabudowę mieszkaniową – na terenach objętych planami miejscowymi oraz pozostałych obszarach w ramach jednostek osadniczych.

15. Przeanalizowano zmiany zachodzące na terenie Gminy Janowiec Kościelny dotyczące zagospodarowania terenu, a także sytuacji gospodarczej gminy. Zaobserwowano rosnący popyt na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W związku z powyższym wskazano projektowane tereny pod rozwój funkcji mieszkaniowych np. tereny:
  - Przemysłowe i produkcyjne;
  - Mieszkalne i usługowe;
  - wielofunkcyjne.
16. Dokonano aktualizacji w zakresie realizacji celów publicznych zgodnie z zapisami aktualnego Planu Zagospodarowania Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz opracowań strategicznych szczebla lokalnego;
17. Zweryfikowano wykaz zadań ponadlokalnych i lokalnych, które powinny zostać zrealizowane w okresie perspektywicznym.
18. Zaktualizowano obszary, dla których wskazane jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza pod kątem rozwoju zabudowy mieszkaniowej a także zabudowy rekreacji indywidualnej.
19. Wyznaczono obszary przestrzeni publicznych.
20. Wyznaczono tereny wyłączone spod zabudowy oraz tereny ograniczonego użytkowania.
21. Wyznaczono tereny zwartej zabudowy wsi na załącznikach graficznych.
22. Zmieniono szatę graficzną załączników graficznych - zostały wykonane przy użyciu oprogramowania GIS, z uwzględnieniem przebiegu granic działek ewidencyjnych. Opracowanie elektronicznych map przy użyciu tego typu oprogramowania umożliwi w przyszłości ich publikację w Internecie i udostępnienie dla szerokiego grona odbiorców.

PODSUMOWANIE

Głównym celem przystąpienia do opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Janowiec Kościelny była utrata aktualności informacji zawartych w dokumencie, a także potrzeba dokonania bilansu terenów, w tym głównie obszarów zwartej zabudowy miejscowości.

Wprowadzone w dokumencie Studium zmiany są zatem głównie związane:

- 1) ze zmianą przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które wymusiły opracowanie Studium;
- 2) z aktualizacją danych statystycznych dotyczących np. demografii, infrastruktury społecznej i infrastruktury technicznej;
- 3) z obserwacją przemian zachodzących w przestrzeni i gospodarce Gminy Janowiec Kościelny, a co za tym idzie koniecznością dostosowania polityki rozwoju do istniejących i prognozowanych trendów. Wprowadzone w związku z tym zmiany dotyczące kierunków rozwoju gminy przyczynią się do poprawy sytuacji gospodarczej gminy oraz umożliwią inwestorom lokalizację działalności gospodarczej na projektowanych, atrakcyjnych terenach;
- 4) ze zmianą Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Dokonane w treści opracowania zmiany uwzględniają pełen zakres Studium wskazany w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z czym jest to dokument zgodny z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Ponadto uchwalone Studium zawiera aktualne informacje dotyczące uwarunkowań rozwoju gminy. Na podstawie analizy uwarunkowań rozwoju oraz przemian mających miejsce na płaszczyźnie gospodarczej i w zagospodarowaniu przestrzennym, wskazano kierunki polityki przestrzennej. Kierunki rozwoju miejscowości Janowiec Kościelny oraz obszarów wiejskich zostały przemyślane i sprecyzowane adekwatnie do aktualnej sytuacji gospodarczo-społecznej.

Realizacja wskazanych kierunków pozwoli gminie osiągnąć pożądaný rozwój gospodarczy i wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż wprowadzone zmiany w przeznaczeniu terenów pozwolą na uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego adekwatnych do istniejących potrzeb gminy i jej społeczności, a co ważniejsze – będą to akty prawa miejscowego o zapisach zgodnych ze Studium.

ROZSTRZYGNIECIE O SPOSOBIE ROZPATRZENIA UWAG WNIESIONYCH
DO PROJEKTU STUDIUM

Rada Gminy Janowiec Kościelny po zapoznaniu się z dokumentacją formalno-prawną dotyczącą uwag do Studium rozstrzyga co następuje:

1. Udokumentowano, że w czasie wyłożenia projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny oraz w terminie obligatoryjnym na oczekiwanie na uwagi do Studium tj. w terminie nie krótszym niż 21 dni od ostatniego dnia wyłożenia projektu Studium do publicznego wglądu nie została złożona ani jedna uwaga do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny.
2. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j.: Dz. U. z 2021 roku, poz. 741 ze zm.) rozstrzygnięcie o rozpatrzeniu uwag do Studium jest załącznikiem do Uchwały o uchwaleniu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny.

**Załącznik Nr 7
do Uchwały Nr .....
Rady Gminy Janowiec Kościelny
z dnia .....**

Dane przestrzenne tworzone dla aktu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny.

W związku z art. 67a ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.) dane przestrzenne tworzone dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Janowiec Kościelny stanowią załącznik do uchwały.

Przewodniczący Rady Gminy